

Sözcükte Anlam (Gerçek, Yan, Terim, Mecaz Anlam, Mecaza Dayalı Söz Sanatları) - 1

1. (I) Taş evin koynuna sığınmış mahrem perdeyi araladı. (II) Varıp içeriye, odanın orta yerine doldu gün ışığı. (III) Geç kalmışlık hissi uyandı yüreğinde. (IV) Gömme pencerenin böğrüne saklanmış sardunya çiçeklerinin kokusunu ilk defa duyuyormuş gibi oldu nefesi. (V) Her seferinde yeniden hisseder, içine çekerti bu kokuyu.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde yan anlamda kullanılmış bir sözcük vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. Senin kalbin yorgun düşecek bir gün
I

Uçar avucunda dua kuşların
II III

Bu kaçınıcı talan, kaçınıcı sürgün

Sesi çıkmaz kalbimdeki taşların
IV V

Bu dördlükte numaralanmış sözcüklerin hangisi mecaz anlama sahip değildir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

3. (I) Bulutlar kül olmuş, yağıyor güllerin üstüne. (II) Dünya bir seyir terası, duruyor önümde. (III) Ağaçların yapraklarında hışırdıyor gecenin saçları. (IV) Gece ise gözlerine sürme çekilmiş bir kız gibi kendini naza çekiyor. (V) Güneş uslu bir çocuk, bir köşede bekliyor çıkacağı saati.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde benzetme yapılmamıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde mecaz anlamda kullanılmış bir sözcük yoktur?**

- A) İbn Haldun'un "Coğrafya kaderdir." sözü hayatın özetidir aslında.
B) Bilginin efendisi olmak için çalışmanın kölesi olmak gerekir.
C) Her kışın yüreğinde, titreyen bir bahar vardır.
D) Hayat pedalını çevirmeye devam ettiğin sürece düşmezsin.
E) Bir şeyi gerçekten yapmak isteyen bir yöntem, istemeyen mazeret bulur.

5. Temel anlamıyla terim olan bir sözcük, cümle içinde terim anlamıyla kullanılmayabilir.

Aşağıdakilerin hangisinde buna uygun bir örnek yoktur?

- A) Babam aile, iş ve geçim üçgenine sıkışmış; bir çıkış yolu arıyordu.
B) Ali, hayatın her notasına ayak uyduran bir yapıdaydı.
C) Kardeşim eve geç gelmiş ama babamın radarından kaçmamıştı.
D) Fransa'nın attığı golün ofsayt olup olmadığı hâlâ tartışılıyor.
E) Başkan, o günkü toplantıda konunun röntgenini çok iyi çekmişti.

6. **Aşağıdaki cümlelerden hangisi hem gerçek hem de mecaz anlama sahiptir?**

- A) Eline diken batmadan gül toplayamazsın.
B) Hayat ağacına dikkatli tırmanmazsan çabuk düşersin.
C) Söz okunu dostuna değil, düşmanına atmalısın.
D) Kara haber uçarak, güzel haber yürüyerek gelir.
E) Bir sözü akıl tartısında tartmadan satışa çıkarma.

Sözcükte Anlam (Gerçek, Yan, Terim, Mecaz Anlam, Mecaza Dayalı Söz Sanatları) - 1

7. Afrika'nın doğu kıyısı açıklarında Anjuan, Büyük Komor ve Moheli adalarından oluşan Komorlar Birliği, turistleri mavi bir mıknaş gibi kıyılarına çekiyor. Uzakdaki Anjuan Adası yeşilden ve kasabaların renkli lekelerinden ibaret görünürken cömert ve asil denizden bir baharat kokusu geliyor. Adaya yaklaştıkça önce ekilebilir arazileri ve ormanları, ardından da Mutsamudu Antik Kenti'nin; bazısı göğe uzanan minarelere sahip, bazısı yıkık dökük, bazısı sağlam binalarını fark etmeye başlıyoruz ve yüzümüze tatlı bir gülümseme yayılıyor.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisinin örneği yoktur?

- A) Mecaz anlamlı sözcük
B) Ad aktarması
C) Doğadan insana aktarma
D) Benzetme
E) İnsandan doğaya aktarma

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde temel anlamıyla somut olan bir sözcük, soyut anlama gelecek şekilde kullanılmıştır?

- A) Zamanın yıpratıcılığından uzak durmak isteyenler için harika bir coğrafya burası.
B) Bir rüzgâra kapılarak başladığı şairlik macerasına bu şiiriyle son vermiş.
C) Akıl, insana bahşedilen en önemli nimettir şüphesiz.
D) Bir köşede dikilen bu insanlar belli ki hüznü bir bekleyiş içindeydi.
E) Havuzun kenarındaki kablodan yüksek akım geçiyordu ki bu çok tehlikeliydi.

9. I. Bize sıkı sıkı sarıldı ve öylece kaldı.
II. Biz gidince parkta yalnızca üç çocuk kaldı.
III. Seminer için güzel bir otelde kaldık.
IV. Bu şehirde tam beş yıl kaldım.
V. O aileden bir tek bu çocuk kaldı.

Numaralanmış cümlelerde "kalmak" sözcüğü kaç farklı anlamda kullanılmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

10. Onu ne zaman ziyarete gitsem yanından ayrıldıktan sonra içimde büyük bir sevinç yumağının koşturduğunu hissediyorum.

Bu cümledeki altı çizili sözcüklerin anlam özellikleri aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

I	II	III
A) Yan anlam	Mecaz anlam	Temel anlam
B) Mecaz anlam	Temel anlam	Temel anlam
C) Temel anlam	Mecaz anlam	Yan anlam
D) Temel anlam	Mecaz anlam	Mecaz anlam
E) Mecaz anlam	Yan anlam	Temel anlam

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "bilmek" sözcüğü "hatırlamak, tanımak" anlamında kullanılmıştır?

- A) Bir şehirde deniz yoksa orada yaşanmaz, iyi bilirim.
B) Bu işin altından bir çapanoğlu çıkarsa senden bilirim, ona göre!
C) Bildim, sen bizim eski muhtarın oğlusun.
D) Yaptığı faydalı çalışmalar nedeniyle ona teşekkürü bir borç bilirim.
E) Soruyu bilenlere sürpriz hediyeler verileceğini söylediler.

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük, ayraç içindeki anlamıyla kullanılmamıştır?

- A) Saat, her zamanki yerindeydi ama şimdi bulamıyorum. (genel anlam)
B) İnsanlara laf salatası yaparak onları ikna edemezsiniz. (mecaz anlam)
C) Vakit neredeyse gece oldu ama dükkân açıldı. (yan anlam)
D) O küçük kasabada son yıllarda büyük bir değişim yaşıyor. (temel anlam)
E) Şiirde kafiyeden uzak duran sanatçıya göre ahenk ancak anlamla sağlanır. (terim anlam)

Sözcükte Anlam (Sözcükler Arası Anlam İlişkisi) - 2

1. Aşağıdaki dizelerin hangisinde zıt anlamlı sözcükler bir arada kullanılmıştır?

- A) Sokaktayım, kimsesiz bir sokak ortasında;
Yürüyorum, arkama bakmadan yürüyorum.
- B) İnsanlar dalgasına tutulmuş bir gemiyim!
Sağa sola sallanıp, bakın, çırpınıyorum;
- C) Hey göklere duman durmuş dağlar hey
Değirmenin üstü her gün yel olmaz
- D) Şimdi tarlalarda güneş vardır.
Karlar donmuştur otların uçlarında.
- E) Çok yorgunum, beni bekleme kaptan.
Seyir defterini başkası yazsın.

2. Olağanüstü doğası, Karadeniz'deki kıyıları, insana yaşama mutluluğu aşılayan mimari dokusu ve saflık tüten özgün lezzetleri ile ziyareti fazlasıyla hak ediyor Kastamonu.

Aşağıdakilerin hangisinde bu cümledeki altı çizili sözcüklerden herhangi birinin anlamdaşı kullanılmıştır?

- A) Fikri Bey, yine orijinal düşüncelerinden birisini hayata geçirmiştir.
- B) Bedri Rahmi, tablolarının büyük kısmında renkli tabiat manzaralarına yer verir.
- C) Köyümüzün sahilde olmasının son yıllarda yararını değil, zararını görür olduk.
- D) Kendine has yapısıyla pek çok güzelliği barındırıyor Taraklı.
- E) Kırk yılda bir ayağına gelir insanın, kimi fırsatlar.

3. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisinin sesteşi yoktur?

- A) O çay ağır akar, yorgun mu bilmem
- B) Geceleyin bir ses böler uykumu
- C) Dal bir gün dedi ki tomurcuğuna
- D) Yaslı dağlar, yüzü gülmeyen dağlar!
- E) Hani o gezmeler kırda denizde?

4. Kültüre, sanata, eğitime meraklıdır (ilgi duyar) Beşiktaş
I
Çarşısı. Kitapçılarından anlaşılacağı üzere okuyanı, yazanı sever. Üniversitelerden gelip sokaklarına karışan gençleri el üstünde tutar (değer verir). Anaç ruhuyla onlara
II
konaklama, çalışma, eğlenme imkânı sunar (fırsatı sağlar).
III
Yeni yeteneklere, sanatçılara alkışıyla destek olur (ayrıcalık
IV
sunar). İçinde küçük sahneler olan restoranlardaki konserler, stand-up gösterileri ve tiyatro oyunları günlere keyif katar (eğlenceli hâle getirir).
V

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerden hangisi ayraç içinde verilen sözün anlamını taşımamaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

5. Günümüzde Moğolların büyük bir kısmı şehirde yaşasa da yarı göçebe yaşam tarzı kentsel bölgelerin dışında varlığını sürdürüyor. Bozkırlarda hayat; at, büyükbaş, deve, koyun ve keçi yetiştiriciliği üzerine kurulu. Atlar bu ülkede insanın en değerli varlığı olarak kabul ediliyor binlerce yıldır. Şehir dışında ana ulaşım aracı olarak kullanılmasının yanı sıra avcılık, iş ve eğlence alanlarında da başrol atların. İnsanlara hem gelir hem yiyecek hem de içecek sağlıyor atlar.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçadaki altı çizili sözlerden herhangi birinin yerine kullanılamaz?

- A) yanında B) asıl görev
C) sağlıyor D) devam ettiriyor
E) hayat şekli

6. “Geniş” sözcüğü aşağıdakilerin hangisinde nitel anlamda kullanılmıştır?

- A) Biraz geniş bir ev tutsak daha iyi olacak sanırım.
- B) Yeni stadyum için çok geniş bir alan belirlenmiş.
- C) Daha geniş bir açıdan golün tekrarını izlemek lazım.
- D) Bu kadar geniş bir piknik alanı daha önce görmedim.
- E) Biraz geniş düşünmek, insanın fikir ufkunu açar.

Sözcükte Anlam (Sözcükler Arası Anlam İlişkisi) - 2

7. Peter Pan, çocuk öykülerinin gelmiş geçmiş en ünlü kahramanlarından biri. 20. yy.ın başında yaratılan bu karakter; haşarı, asla büyümeyen, peri tozuyla harika düşüncelerin II karışımı sayesinde uçabilen yaramaz mı yaramaz bir III çocuk. Çocukluğun tasasızlığı, oyunbazlığı ve özgürlüğü-
IV V
nün bedenlenmiş hâli bir bakıma. O yüzden de her yeni neslin çocuklarından büyük ilgi görüyor.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangileri anlamca birbirine en yakındır?

- A) I ve II. B) I ve IV. C) II ve III.
D) III ve V. E) IV ve V.

8. I. O sanatçımız, değerlendirmelerinde mümkün olduğunca yansız davranır.
II. Bir eserin neleri irdelediği, hangi vurguları yaptığı eleştirmenlerce çok önemlidir.
III. Kimi şairler, hayat karşısında tarafsız kalır; okura da bunu hissettirir.
IV. Öz eleştirdiden uzak bir sanatkarın gelişme ve geliştirme olasılığı çok düşüktür.
V. Kemal Tahir, romanlarında dönemleri derinlemesine inceler.

Numaralanmış cümlelerde altı çizili sözler anlamca ikiyeşerli eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

9. Aşağıdaki atasözlerinin hangisinde karşıt anlamlı sözcükler bir arada kullanılmıştır?

- A) Dost ile ye, iç; alışveriş etme.
B) Az veren candan, çok veren maldan.
C) Bin bilsen de bir bilene danış.
D) İsteddiğini söyleyen, istemediğini iştir.
E) Danışan dağları aşmış, danışmayan yolu şaşmış.

10. I. Bu iş beni iyiden iyiye yordu.
II. Seninle bu konuyu enikonu konuşmamız lazım.
III. Adam, malvarlığını günden güne artırıyor.
IV. Hiç olmazsa bir kelam etseydik, dinleseydin.
V. Çocuk, derslerinin gittikçe daha iyiye gittiğini söyledi.

Numaralanmış cümlelerdeki altı çizili sözler anlamca ikiyeşerli eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

11. Aşağıdaki cümlelerde bulunan altı çizili sözcüklerden hangisinin anlamdaşı yoktur?

- A) Osmanlıda hekimler, çok kapsamlı bir eğitimden geçirilirdi.
B) Buranın büyülü havasına kapılılı tam otuz yıl olmuş.
C) Ağaçlı ve sık çalılardan oluşan zorlu bir yürüyüş yolunu geçtik.
D) Şu karşıda duran kırmızı kazaklı çocuğa gidip sorabilirsin bunu.
E) Ülkemiz akarsularının debisi genelde bahar aylarında artar.

12. “Çok” sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde nicel anlamda kullanılmamıştır?

- A) Bizim şanssızlığımız olsa gerek, çok kaba bir adama denk geldik.
B) Çok söz söylemekle haklı çıkacağını sanıyorsun ama yanılıyorsun.
C) Bu tatlının böyle çok malzemeye yapıldığını bilmiyordum.
D) Bu telefonu alabilmek için çok para biriktirmen gerekiyor.
E) Çok uzun bir tünelden geçip Giresun’a doğru devam ettik.

Sözcükte Anlam / Söz Öbekleri - 3

1. Şiir yazmak, zamansız bir iştir; sanatçı an olur yarım bıraktığı şiiri bir çırpıda tamamlayıverir.

Bu cümledeki altı çizili sözün cümleye kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Kimsenin aklına gelmeyi düşünen kişidir edebiyatçı.
B) Öyle bir zaman gelir ki satırlar dökülür yürekten kâğıda.
C) Şiir, kendisini yazdırır; şair, şiirle okur arasında aracıdır aslında.
D) Anlatılacak ne çok şey vardır, hepsini iki dizeyle anlatır bir şiir.
E) Şairin ilham beklemesi boşunadır, ilham davetsiz misafir gibidir zira.

2. Bir sanatçı yerli kodlarımızdan beslenen bir edebî anlayış oluşturmadıkça tarihe adını yazdıramaz.

Bu cümledeki “yerli kodlarımız” sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Özgün bir edebî kişilik
B) Sanatın toplumsal bir temele oturtulması
C) Gelenekten ilham alan sanat anlayışı
D) Tüm okurlara hitap eden bir üslup
E) Hiçbir edebî ekole bağlı olmayan bir edebî duruş

3. Edebiyatımızın gümrük kapısı olarak görülen bu dergi sayesinde pek çok sanatçımız geniş kesimlere seslenebilmiştir.

Bu cümledeki altı çizili sözle, söz konusu derginin hangi yönü vurgulanmıştır?

- A) Edebiyat dergilerinin öncülüğünü yaptığı
B) Satış rakamlarıyla dikkat çektiği
C) Edebiyatçılara sayfalarını açtığı
D) Okur tarafında çok ilgi gördüğü
E) Sanatçıların dünya tarafından tanınmasını sağladığı

4 ve 5. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Kimi edebiyatçılar görüyorum gençler arasında; okurun gönlünü doyurmayı değil, kendi cebini doldurmayı düşünüyor. Bu gençler, ne yazık ki edebiyat dünyasında hep genç olarak kalacaklardır!

4. Bu parçada geçen “okurun gönlünü doyurmak” sözüyle vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Okurun istediği konuları eserlerine yansıtmak
B) Okuyucunun takdir ettiği eserler ortaya koymak
C) Toplumsal meselelerle ilgili bir duyarlılığa sahip olmak
D) Eserlerinde biçimsel öğelere dikkat etmek
E) Sanat kaygısıyla eser vermek

5. Bu parçadaki altı çizili sözle genç edebiyatçılar hakkında aşağıdakilerden hangisi belirtilmek istenmiştir?

- A) Okuyucunun isteklerini dikkate almayıp kendi sanat çizgilerini sürdürmeleri gerektiği
B) Kendilerinden sonra gelen edebî nesle öncü olacakları
C) Türk edebiyatının klasiklerini oluşturmaya aday oldukları
D) Edebî kişiliklerinin olgunlaşmayıp yerinde sayacağı
E) Anlamı ikinci plana alan tavırlarını değiştirmeleri gerektiği

6. Ahmet Kutsi Tecer, halk şairlerimizin yeraltındaki pek çok cevherini yüzeye çıkarmakla edebiyatımıza çok önemli faydalar sağlamıştır.

Bu cümledeki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Halk şiirinin geniş kitlelere sevdirmesi
B) Ozanların henüz tanınmayan şiirleri
C) Keşfedilmeyi bekleyen halk şairleri
D) Halk şairlerinin modern şairler üzerindeki etkilerinin ortaya konulması
E) Halk edebiyatının anonim ürünlerinin yeniden değerlendirilmesi

Sözcükte Anlam / Söz Öbekleri - 3

7. Göz aydınlığı gençlerimizin yapacağı her çalışma bu ülkenin geleceğine konacak bir tuğladır aslında.

Bu cümledeki altı çizili sözle gençlerin hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- A) En değerli hazinelerimizden biri olduğu
- B) Çalışkanlıklarının fırsata çevrilmesi gerektiği
- C) Değerlendirilmesi gereken bir potansiyel taşıdıkları
- D) Önemli bir iş gücü oluşturdıkları
- E) Eğitim faaliyetlerinin öznesi oldukları

8. Sait Faik, modern öykümüzün kurucusu kabul edilmekle birlikte onun asıl dikkat çeken yönü ete kemiğe büründürdüğü kahramanlarıyla okurun karşısına çıkmasıdır.

Bu cümledeki altı çizili sözle Sait Faik'in öykü kahramanlarının hangi yönü vurgulanmıştır?

- A) Genelde seçkin kişiler olmaları
- B) Her an karşılaşılabilecek kimselerden seçilmeleri
- C) Gerçeklikten uzak olmaları
- D) Bireysel çatışmalar yaşayan, halktan kopuk insanlar olmaları
- E) Sanatçının mesajını okura iletme görevini üstlenmeleri

9. Bir çocuğu öykü ya da romanda konuşturmak, yazarı bıçak sırtına sürer. Orada eğreti kalan bir söz, yazılanları aşağı düşürür.

Bu parçadaki altı çizili sözle çocukları öykü ya da romanda konuşturmanın hangi yönü vurgulanmıştır?

- A) Riskli olduğu
- B) Gereksiz görüldüğü
- C) Okurun ilgisini çekemeyeceği
- D) Dikkat çekici olabileceği
- E) Yazarı geliştireceği

10. Çoğu zaman edebî metinlerin içine, tamamlamamız için bırakılan boşluklardan sızarız.

Bu cümledeki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yorumlanabilen eserlerden daha çok keyif alındığı
- B) Metnin, sanatçının yaşamından izler taşıdığı
- C) Sanatçının edebî metni dış müdahalelere kapalı tuttuğu
- D) Okurun, metni kendi yorumuyla zenginleştirdiği
- E) Eserin sosyal yaşama dair mesajlar içerdiği

11. Neme lazım, yanına varmadan, hâlini demeden hakkında sürüp savurmak doğru değil; tefe koyarlar adamı.

Bu cümledeki altı çizili sözün anlamı aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Hep benim istediğim olsun, dersene çevrende dost bulamaz olursun.
- B) Akşama kadar kardeşim hakkında alaycı bir dille dedikodu yaptılar.
- C) İnsanların nasıl bu kadar vurdumduymaz olabildiklerine şaşmamak elde değil doğrusu.
- D) Çevremdekilerin yanlış yönlendirmeleriyle üniversitede hiç istemediğim bir bölümü okumak zorunda kaldım.
- E) Kafamızı karıştıran her türlü şüpheden uzak dursaydık bunca yıpranmazdık.

12. Bugün tiyatroculuğumuzun üzerine ölü toprağı serpilmiş âdeta; geçmiş dönemleri, büyük ustaları, büyük eserleri görmek ne mümkün!

Bu cümledeki altı çizili sözle tiyatroculuğumuzla ilgili aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Verimsiz bir dönem yaşadığı
- B) Halkın değerlerini anlatmadığı
- C) Doğru metinlerin seçilmediği
- D) Az sayıda eser sahnelendiği
- E) İyi oyuncular çıkaramadığı

Sözcükte Anlam / Söz Öbekleri - 4

1. Eserler, sanatçıların sır kâtipleridir; bu sebeple bir sanatçıyı yakından tanımak istiyorsanız eserlerini okumakla işe başlayabilirsiniz.

Bu cümledeki altı çizili sözle eserlerin hangi yönü vurgulanmıştır?

- A) Sanatçıların yaşamından izler taşıdığı
B) Okurla iletişim kurma vasıtası olarak görüldüğü
C) Sanatçının bilinmeyen yönlerini ve düşüncelerini bün-yesinde barındırdığı
D) Bir sanatçının edebî kişiliğinin yansıması olduğu
E) Sanatçıdan bağımsız olarak ortaya konduğu

2. I. Yaşlı kadın çantasını nasıl kaybettiğini yana yakıla anlatıyordu.
II. Bize kutudan çıka çıka bir iki parça eski ev eşyası çıktı.
III. O gün vitrinlere baka baka ilerlerken ilginç bir eşyaya rast gelmiştik.
IV. Bu riskleri bile bile girmiştik ticarete.
V. Elimizdeki para dönerci açmak için ucu ucuna yetti.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde ikileme, cümle-ye “beklenmezlik” anlamı katmaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

3. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “bir işi sonuçlanınca-ya kadar boş yere geciktirmek, uzatmak” anlamında bir deyim kullanılmıştır?**

- A) Babamı yeni bir bilgisayar almaya ikna edene kadar akla karayı seçtik.
B) Abbas Bey, ev işini tereyağından kıl çeker gibi halletti.
C) Kardeşim benimle maça gidebilmek için peşimde dört dönüyor, dibimden ayrılmıyordu.
D) Bu işi sürüncemede bırakırsan en sonunda sen zarar edersin.
E) Selim, ne kadar ayak direse de en sonunda bizim sö-zümüzü dinlemek zorunda kaldı.

4. Okuduğum çok az eser, fikir değirmenimi yürütme gücüne sahip olmuştur.

Bu cümledeki altı çizili sözle, söz konusu eserlerin hangi yönü vurgulanmak istenmektedir?

- A) Sanatsal bir anlatıma sahip olması
B) Sürükleyici bir konuyu işlemesi
C) Okurda farklı duygular uyandırması
D) Kişinin zihin dünyasını harekete geçirmesi
E) Benzeri eserlerden nitelik olarak daha üstün olması

5. **Aşağıdaki cümlelerde bulunan ikilemeler oluşum bakımından ikiyeşerli gruplandırıldığında hangisi dışta kalır?**

- A) İşler bu aralar ağır aksak ilerliyor.
B) Çamura bata çıka ilerlemeye çalışıyoruz.
C) Mırın kırın etmeden derslerine devam etmelisin.
D) Sessiz sakin bir ilçeye yerleşip emekliliğimin tadını çıkarmak istiyorum.
E) Arkadaşımla iyi kötü tam beş yılımız birlikte geçti.

6. Dilimizde ağız sözcüğü ile ilgili pek çok deyim bulunmaktadır. Örneğin karşıdakini konuşturarak düşüncesini öğrenmeye çalışmak anlamında “ağzını aramak”; daha önce

söylediği bir şeyi sonra daha farklı anlatmak anlamında “ağız birliği etmek”; hiç konuşmayıp devamlı

susmak anlamında “ağız dil vermemek”; kurulu düzen ve

dirliğin bozulması anlamında “ağzının tadı kalmamak”;

bir yemeğin iyi piştiğini ve lezzetli olduğunu anlatmak için “ağızda dağılmak” deyimlerini kullanırız.

Bu parçada numaralanmış deyimlerden hangisinin açıklaması yanlış verilmiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Sözcükte Anlam /Söz Öbekleri - 4

7. Edebiyat dergileri Tanzimat'tan bu yana çıkmaya devam ediyor. (II) Şüphesiz edebiyatımızın modernleşip gelişmesinde dönüm noktalarından biridir edebiyat dergileri. (III) Her türden ve her cenahtan sanatçı ve yazıya yer vermesiyle okur için anlamlı bir çeşitlilik kurar. (IV) Şiir, tiyatro, roman, eleştiri başta olmak üzere edebiyatın pek çok türü dergilerde yerini aldı. (V) Ancak gezi yazısı nedense dergilerde istediği yeri alamadı ve hep ayrıık otu muamelesi gördü.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde “ilgi görmemek” anlamında bir söze yer verilmiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

8. Sanatçı, popüler akımların cazibeli çekim alanına girmeden bağımsızlığın serin sularında kulaç atabiliyorsa özgür demektir.

Bu parçadaki altı çizili sözle sanatçının hangi yönü vurgulanmıştır?

- A) Eserlerini okurun beğenisi için yazdığını unutmaması
B) Usta sanatkârların izini her zaman takip etmesi
C) Kendi tarzını tutturup özgün bir çizgide ilerlemesi
D) Toplumsal faydayı gözeterek sanat yapması
E) Edebî kişiliğini eserlerine çok iyi yansıtmaması

9. Bazı kitaplar tadılmak, bazıları yutulmak ve çok azı da hazmedilmek içindir.

Bu cümledeki altı çizili sözle, söz konusu kitapların hangi yönü vurgulanmıştır?

- A) Dikkatlice okunması
B) Benliğe yedirilerek okunması
C) Tekrar tekrar okunması
D) Özet çıkararak okunması
E) Kısa notlar alınarak okunması

10. Cahit Zarifoğlu'nun dizelerini dikkatli okursanız kimi kelimelerin onun dil imbiğinden damıtılmış olduğunu anlarsınız.

Bu cümlede geçen “dil imbiğinden damıtılmış olmak” sözüyle vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anlamı kapalı sözcükler
B) Herhangi bir anlamı bulunmayan sözcükler
C) Şairi tarafından yeniden anlamlandırılan sözcükler
D) Her okurun farklı anlamlandığı sözcükler
E) Mecaz anlamıyla ön plana çıkan sözcükler

11. Mustafa Kutlu'nun öyküleri yormaz sizi, bir nehrin çağlıtı duyulur onun satırlarında.

Bu cümledeki altı çizili ifadeyle, söz konusu öykülerin hangi yönü vurgulanmıştır?

- A) Akıcılığı
B) Anlamsal yoğunluğu
C) Özgünlüğü
D) Dilinin yalınlığı
E) Konularının karmaşıklığı

12. **Aşağıdakilerin hangisinde ikilemenin cümleye kattığı anlam ayraç içinde yanlış verilmiştir?**

- A) Bizi götürmek için bula bula bu yeri mi buldun? (bık-kınlık)
B) Rüzgâr tatlı tatlı esiyor, yürüyüş yapanları serinletiyordu. (beğenme)
C) Kara kara üzümlerle soframızı şenlendirmiştik. (pek-iştirme)
D) Doktorun eğri büğrü yazısını anlamak için epey uğraştık. (beğenmezlik)
E) Her yerimi ağır sızı kapladı, kafamı bile oynatamaz

Cümlede Anlam (Eş, Yakın, Çelişen Anlamlar) - 1

1. Dilin, düşüncenden önce hareket etmesin.

**Aşağıdaki sözlerden hangisi anlamca bu cümleye ya-
kın değildir?**

- A) Dilden gelen elden gelse her fukara padişah olur.
- B) İnsanlar ne kadar az düşünürlerse o kadar çok konu-
şurlar.
- C) Sözünü bil, pişir; ağzını der, devşir.
- D) Boğaz dokuz boğumdur.
- E) Bin düşün, bir söyle.

2. Bilgeliğin zirvesi; bugünde yaşamak, geleceği planlamak
ve geçmişten kâr sağlamaktır.

**Bu cümleden aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarıla-
maz?**

- A) Doğan her günü, hakkını vererek yaşamak gerekir.
- B) İnsanın geçmişi, ders çıkarılacak ibretlik tablolarla
doludur.
- C) Geçmişin geçmişte kaldığını unutmadan yaşamak ız-
dırıp verir.
- D) Gelecek hiç gelmeyecekmiş gibi yaşayanlar gelece-
te pişman olurlar.
- E) Bilgelik, çok bilmekte değil dünü okuyup bugünü ya-
şayıp geleceğe yönelmektedir.

3. I. Cahil kimsenin yanında kitap gibi sessiz ol.
II. Bazen sesini duyurabilmen için susman gerekir.
III. Konuşmak ihtiyaç olabilir ama susmak bir sanattır.
IV. Eğer herkes konuşmadan önce düşünseydi sessizlik
sağır edici olurdu.
V. Akılsız sözler gibi anlamsız suskunlukların da hesabı-
nı vermek zorunda kalabilirsiniz.

**Numaralanmış cümlelerden hangisi diğerleriyle an-
lamca aynı doğrultuda değildir?**

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

4. Ümit en büyük kötülüktür çünkü işkenceyi uzatır.

**Aşağıdakilerden hangisi bu cümlede anlatılmak iste-
nene anlamca en yakındır?**

- A) Ümit, kalbe doğmadan hayattan lezzet almak müm-
kün değildir.
- B) Sürekli ümit beklentisi, insanın daha çok hayal kırıklı-
ğı yaşamasına neden olur.
- C) Bir damla umut, insanın hayattaki en büyük zenginli-
ğidir.
- D) Ancak içinde ümit taşıyan insanlar büyük değişimlerin
öncüsü olabilir.
- E) Tüm dünya "Vazgeç!" dediğinde umut, "Bir daha
denel!" diye fısıldar.

5. Dünle beraber
Gitti cancağızım
Ne kadar söz varsa
Düne ait
Şimdi yeni şeyler
Söylemek lazım

**Aşağıdaki cümlelerden hangisi bu dizelerle anlamca
aynı doğrultudadır?**

- A) Geçmişten beslenmeyen kişinin geleceğe ulaşması
hayaldir.
- B) Yeterli zamanımız hep vardır, yeter ki doğru kullanalım.
- C) Dünkü güneşle bugünkü çamaşırlar kurutulamaz.
- D) Aldığın her nefesi fırsat bil; ot değilsin, yeniden bit-
mezsin.
- E) Gençlikte günler kısa, yıllar uzun; yaşlılıkta da günler
uzun, yıllar kısadır.

6. İnsanların pek çoğu bir yatırım yapıp büyük beklentiler
içine girer. Ama elindekinin değerini bilmek, çoğumuzun
aklına gelmez. Hâlbuki sağlanmış bir kazanç, umulandan
daha büyük bir kazanca feda edilemez.

**Aşağıdaki atasözlerinden hangisi bu cümlede veril-
mek istenen düşünceyi en iyi yansıtır?**

- A) Bugünkü tavuk, yarınki kazdan iyidir.
- B) El, eline nesine; gülerек gider yasına.
- C) Borcun iyisi vermek, derdin iyisi ölmek.
- D) Dost, kara günde belli olur.
- E) İyi gitmeyince kişinin işi, muhallebi yerken kırılır dişi.

Cümlede Anlam (Eş, Yakın, Çelişen Anlamlar) - 1

7. Ancak aptallar ve ölümler düşüncelerini değiştirmezler.

Aşağıdakilerden hangisi bu cümlede anlatılmak istenenle anlamca aynı doğrultuda değildir?

- A) Değişim, akan bir su gibidir; önüne konan engelleri eninde sonunda aşar.
- B) En büyük değişim, değişimin ta kendisidir.
- C) Sürekli değişim hevesi, başarısızlığa kapı aralayabilir.
- D) Bugün, dünle aynı yerdeyseniz zarardasınız demektir.
- E) Bağlandığın bir fikri değiştirebiliyorsan gerçek kahramansındır.

8. Alışkanlıklar, pat diye pencereden atılamaz; onları dil dökererek merdivenlerden yavaş yavaş indirmeniz gerekir.

Bu cümlede alışkanlıklar ile ilgili vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bırakmanın imkânsız olduğu
- B) Değişime dirençli olduğu
- C) Yaşamın bir parçası olarak algılandığı
- D) Yavaş yavaş vazgeçilmesi gerektiği
- E) İnsana zarar verdiği

9. I. Sorunsuz insan bulabileceğiniz tek yer vardır, orası da mezarlıktır.

II. Dertler, seni hayattan uzaklaştırmamalı; aksine hayata sıkı sıkı bağlamalıdır.

III. Tembele "Kapını ört!" demişler, "Yel eser, örter." demiş.

IV. Bu dünyada dertsiz baş bulamazsın.

V. Derdini unutup tebessüm edebiliyorsan en şanslı insan sensin.

Numaralanmış cümlelerin hangileri anlamca birbirine en yakındır?

- A) I ve II. B) I ve IV. C) II ve III.
- D) III ve V. E) IV ve V.

10. Osmanlı başkenti İstanbul'dan sonra Selçuklu Türklerinin başşehri Konya'ya geçiyoruz.

Bu cümleden aşağıdaki yargıların hangisi kesin olarak çıkarılır?

- A) Türkler Anadolu dışındaki coğrafyalarda da imparatorluklar kurmuştur.
- B) Anadolu toprakları farklı medeniyetlere ev sahipliği yapmıştır.
- C) Anadolu'da İstanbul ve Konya dışında da başkentlik yapmış şehirler vardır.
- D) İstanbul, uzun süre Türklere başkentlik yapmıştır.
- E) İstanbul ve Konya farklı Türk devletlerine başkentlik yapmış şehirlerdir.

11. Ya bir yol aç ya bir yol bul ya da yoldan çekil.

Bu cümleyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eleştiri, insanların kendilerini dev aynasında değil, boy aynasında görmesini sağlar.
- B) Topluma faydalı olacak işlerde bulunmuyorsanız en azından zarar vermeyin.
- C) Buluşlar, insanlığın önünü aydınlatan fenerler gibidir ve tüm mucitler saygıdeğerdir.
- D) Lafla icraat yapmaya çalışan insanların yapabileceği en iyi şey koca bir hiçtir.
- E) Önder insanlar, toplum yararına çalışan ve sözünü tutanlardan çıkar.

12. I. Bir deli kuyuya taş atar, kırk akıllı çıkaramazmış.
II. Akıllar gelin olmuş, herkes kendininkini beğenmiş.
III. Deli dostun olacağına akıllı düşmanın olsun.
IV. Herkes aklını pazara çıkarmış, yine kendi aklını almış.
V. Akıllı düşününceye kadar deli, çocuğunu everir.

Numaralanmış atasözleri anlamca ikiye eşleştirildiğinde aşağıdakilerden hangisi dışta kalır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Cümlede Anlam (Eş, Yakın, Çelişen Anlamlar) - 2

1. Aşağıdaki sözlerden hangisi anlamca diğerlerinden farklıdır?

- A) Başarısızlık hayat menüsünün bir parçasıdır ve ben hiç yemek seçmem.
- B) Hiç hata yapmamış kişi, yeni bir şey denememiştir.
- C) Keskin bıçak olmak için çok çekiç yemek gerekir.
- D) Hataları saklamak, düzeltmekten daha çok acı verir.
- E) Hatalardan daha büyük bir öğretmen yoktur.

2. Hayat, satranca benzer; çok kez şah dersin fakat bir kere mat edersin.

Bu cümleden aşağıdakilerin hangisine ulaşamaz?

- A) İnsan hayatı sürekli mücadelelerle geçer.
- B) Başarı, kolay ulaşılacak bir yerde değildir.
- C) İnsanın başarılı olmasında tesadüflerin de rolü vardır.
- D) Başarı yolunda ufak kazalar meydana gelebilir.
- E) Başarı, ısrarla kovalanırsa en sonunda yakalanır.

3. Başarı, çoğunlukla ötekiler pes ettikten sonra da ipe asılıyor olmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi bu cümlede anlatılmak istenene anlamca en yakındır?

- A) Başarmak için kuvvetli bir başlangıç gerekmektedir.
- B) Hiçbir başarıya rastlantılar sonucu ulaşılabilir.
- C) Birlikte ulaşılan bir başarı kadar güzel hiçbir şey yoktur.
- D) Başarı disiplinli bir çalışmanın ürünüdür.
- E) Herkesin bıraktığı yerde devam etmek başarının yolunu açar.

4. Ünlü bir şaire, şiirinin farklı anlamlar taşıyıp taşımadığı sorulduğunda “Şiirimin kaç okuyucusu varsa o kadar da anlamı vardır.” cevabını vermiştir.

Ünlü şairin, verdiği cevapla anlatmak istediği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şiirinin farklı okur kesimlerine hitap ettiği
- B) Her okuyanın şiirden kendince anlamlar çıkardığı
- C) Şiirinde anlamdan çok biçime önem verdiği
- D) Şiirde anlam aramanın gereksiz olduğu
- E) Şairin, şiirde birden çok mesaj verme kaygısında olduğu

5. I. Şiir, yaraları sarmanın bir aracı olarak görülemez.
II. Kim ki toplumu düzeltme aracı olarak şiiri kullanırsa başarısız olacaktır.
III. Şiir bir düzen kurma aracı değil, gönül telini titreten bir sazdır.
IV. Evrensel çağrılara kulak tıkayan bir şair eninde sonunda unutulup gidecektir.
V. Bir şiiri zevk almak yerine ders almak için okumaya çalışmak şiirin ruhuna aykırıdır.

Numaralanmış cümlelerden hangisi verdiği mesaj bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

6. Işığın olduğu her yerde gölgeler de vardır.

Bu cümleyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gelişim için sürekli çalışmanın şart olduğu
- B) Yapılan iyiliklerin kalıcı izler bırakacağı
- C) İyilik ve güzelliğin olduğu yerde kötülük ve çirkinliğin de olabileceği
- D) Değişimin olmadığı yere karanlığın hâkim olacağı
- E) İnsan yaşamında her zaman güzel günlerin yaşanmayacağı

Cümlede Anlam (Eş, Yakın, Çelişen Anlamlar) - 2

7. Kimi insanlar vardır, iyiliksever görünür. Ama yaptığı iyiliği karşılıksız değil menfaat bekleyerek yapar.

Aşağıdaki atasözlerinden hangisi bu cümlede verilmek istenen düşünceyi en iyi yansıtır?

- A) Bal bal demekle ağız tatlanmaz.
B) İyiliğe iyilik her kişinin kârı, kötülüğe iyilik er kişinin kârı.
C) El öpmekle ağız aşınmaz.
D) Ağzına bir zeytin verir, altına tulum tutar.
E) Çok söz yalansız, çok para haramsız olmaz.

8. I. Dost bin ise azdır, düşman bir ise çoktur.
II. Cahilin dostluğundan arifin düşmanlığı yeğdir.
III. Dost ile ye, iç; alışveriş etme.
IV. Deli dostun olacağına akıllı düşmanın olsun.
V. Ayıpsız dost arayan, dostsuz kalır.

Numaralanmış atasözlerinden hangileri anlamca aynı doğrultudadır?

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve IV.
D) III ve IV. E) III ve V.

9. Eleştirilmek istemiyorsan hiç iş yapma.

Bu cümleden aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Eleştirilmek, o kişinin bir şeyler yapmak için çabaladığını gösterir.
B) Eleştirmek için önce eleştirilmek gerekir.
C) Faydalı işler, beraberinde eleştiriyi getirebilir.
D) Yalnızca ölümler eleştirilmekten uzaktır.
E) Hiç çalışmayan kişi hiç konuşulmaz.

10. Yüreğine seslenmediğiniz birinin beynine yapacağınız seslenmeler faydasızdır.

Aşağıdakilerden hangisi bu cümlede anlatılmak istenen anlamca en yakındır?

- A) Merhametten uzak insanların toplum tarafından sevilmesi zordur.
B) İnsanlar, sözle değil davranışlarıyla rol model olurlar.
C) En kötü iltifat en iyi eleştiriden daha çok etkilidir.
D) Nasihat sözle değil, tavırla olur.
E) Sizi sevmeyen birinin sizden öğreneceği hiçbir şey yoktur.

11. Herkes aynı şeyi düşünüyorsa kimse fazla bir şey düşünmüyor demektir.

Bu sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisi dir?

- A) Düşünmek, insanın başkalarını daha kolay anlamasını sağlar.
B) Düşünce eyleme geçmediği sürece çözüm uzakta kalır.
C) Üzerinde uzlaşmaya varılan düşünce en doğru düşüncedir.
D) Özgün düşünceler ancak farklı düşüncelerin olduğu ortamlarda ortaya çıkar.
E) Düşünce birliği taşımayan topluluklar dağılmaya mahkûmdur.

12. “İnsan, kıyıyı gözden kaybetmeye cesaret etmedikçe yeni okyanuslar keşfedemez.” cümlesine anlamca en uzak yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Büyük keşifler meraklı kafaların ürünüdür.
B) Risk, insan için tüm kaygıların asıl sebebidir.
C) Dâhilere bu sıfatı kazandıran çılgınlık ve maceracılıklarıdır.
D) Hiç kimse yeni bir şeyler denemeden farklıya ulaşamaz.
E) Değişim için risk almak kaçınılmazdır.

Cümlede Anlam (Cümleler Arası Anlam İlişkileri) - 3

1. (I) Mektubunu dün aldım, pazar olduğu için kâğıt bulduramadım ve dolayısıyla cevabım bir gün gecikti. (II) Şiirini umumiyetle beğendiğimi derhâl söylemeliyim. (III) Ufak tefek noktalara itiraz hakkım baki kalmak şartıyla bu şiirde duyduğunu, düşündüğünü ve dilediğini okuyucuya da duyurmak, düşündürmek ve diletirmek işini başarmışsın. (IV) İşte şiirde rahat ve serbest konuşmak, mısraların ses istiklaline hürmet etmek böyle olur. (V) Kelimeler komşu kelimelerden, mısralar hâl ve vakitlerinden, şiir çıkardığı sestten memnun görünüyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde sebep-sonuç ilişkisi vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. **Aşağıdakilerin hangisinde “üzere” sözcüğü cümleye diğerlerinden farklı bir anlam katmıştır?**

- A) Biraz kafa dinlemek üzere tatile çıkmak istiyorum.
B) Geri vermek üzere kardeşimden bir miktar borç aldım.
C) Arkadaşımla, çalışmak üzere kütüphaneye gideceğiz.
D) Avlanmak üzere ilçemizin ormanlık alanına gittik.
E) Pudingi soğumak üzere dışarı bıraktım.

3. I. Vatanın sınırlarını siyasi haritalar değil, ağızlarda anamızın ak sütü gibi temiz olan Türkçemiz belirler.
II. Bugün nerede Türkçe konuşuluyorsa nerede türkülerimiz bağıryanık insanlar tarafından okunuyorsa orası bizim vatanımızdır.

Bu iki cümlede ifade edilenlerin anlamca doğru bir biçimde birleştirilmiş hâli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Türkçenin konuşulduğu yerlerdeki bağıryanık insanlar sayesinde vatanın sınırlarını belirleyen haritalar değil, dilimizin kendisi olmuştur.
B) Dilin siyasi sınırları belirlediği günümüz dünyasında Türkçemiz pek çok farklı coğrafyadaki bağıryanık, samimi insan tarafından kullanılmaktadır.
C) Bağıryanık insanlarımız tarafından türkülerimizin söylendiği her yer bizim sınırlarımız olduğundan siyasi haritalara önem vermemek gerekir.
D) Anamızın ak sütü gibi temiz bildiğimiz Türkçemizin konuşulduğu her yeri öz vatanımız olarak kabul edebiliriz.
E) Vatanın sınırlarının konuşulan dille belirlendiği günümüzde nerede Türkçe konuşuluyor, türkülerimiz okunuyorsa orası bizim vatanımızdır.

4. **Aşağıdaki dizelerin hangisinde amaç-sonuç ilişkisi söz konusudur?**

- A) Bir abide istersen eğer Ağrı'ya git!
Yükseklerden gelen büyük çağrıya git
B) Hiç olmazsa unutmamak isterdim.
Eski geceler, sevdiklerimle dolu odalar...
C) Haydi Abbas, vakit tamam;
Akşam diyordun işte oldu akşam.
D) Lacivert bir yalnızlığı üstüme örttüm
Kara bir leke gibi kalmasın diye bu gece
E) Yorgunsun, uzaklardan gelmişsin;
Yitirmişsin neyin varsa birer birer.

5. (I) Bugünlerde sokaklarımızın ve caddelerimizin yabancı kelimelerle kirlendiği doğrudur. (II) Kafelerin, arenaların, ikonların dedelerimizin ruhunu incittiği, bizim ruhumuzda yaralar açtığı da doğrudur ama bence Türkçenin asıl derdi, bir ur gibi sokaklarımızı ve caddelerimizi saran yabancı kelimeler değil, bizim Türkçe yaşamayışımızdır. (III) O kafelerde içtiklerimiz, o arenalarda attığımız naralardır asıl Türkçeyi yaralayan. (IV) Yabancı kelimelere meylediyoruz çünkü hayatımızı Türkçe yaşamadığımız için Türkçenin kelimelerinin de bize yetmeyeceğini düşünüyoruz. (V) Sadece tabelaları indirdiğimizde Türkçenin dertleri son bulmayacak bence, Türkçenin dertine derman olmak istiyorsak önce başkalarının hayatını yaşamaktan vazgeçmeliyiz.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde yargı, gerekçesiyle birlikte verilmiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

6. (I) Tabiatla insan arasına makinelerden aşılmaz bir duvar inşa ediliyor. (II) Doğal olanla insan arasına giren makine duvarlarını eritmek için “Bir orman gibi büyür içimde sevmek.” diyebilecek geniş ve zengin yüreklerle ihtiyaç vardır. (III) İnsanın tutkularının somut bir yansıması olan makineleri bir yanardağ sıcaklığıyla kaynayan aydın yürekler eritir. (IV) İnsanın, tabiatla bağıyını yenilemeden makineleri denetim altına alması mümkün değildir. (V) Yitirilen doğal hayatı bulmak ve hayatı yaşanılır hâle getirmek için sevgiyle, dostlukla kuşanmak gerekir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde yargının gerçekleşmesi bir koşula bağlanmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Cümlede Anlam (Cümleler Arası Anlam İlişkileri) - 3

7. (I) İlkokuldan bu yana her yıl değişik vesilelerle İstanbul'a geliyorum. (II) Çok sayıda akrabamız var orada nihayetinde. (III) İstanbul'un güzellikleri saymakla bitmez. (IV) En çok da İstanbul'un sahilleri cezbederdi bizi. (V) Sahilde fayton gezilerinin tadına doyamazdık. (VI) Amcamların evinin önünden mutlaka denize girdik.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi kendisinden önceki yargının gerekçesini bildirmektedir?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

8. Aşağıdaki sorulardan hangisinin yanıtı bir gerekçe içermektedir?

- A) – Öykünün roman yazmak için bir ön hazırlık olduğunu düşünüyor musunuz?
– Öykü, başlı başına bir ustalık istediğinden bunun doğru olduğunu sanmıyorum.
- B) – Şiirinizin anlamsızlığa varan bir anlamı olduğu eleştirilerine katılır mısınız?
– Şiirde anlama değil, şekle önem veririm.
- C) – Genç yazarların popüler olma kaygısı taşıdığı doğru mu?
– Popüler olma isteği, edebî kişiliği zedeledikçe doğal karşılanmalıdır.
- D) – Ahmet Hamdi Tanpınar'ın şair değil, yazar olduğu düşüncesi ne kadar doğru?
– Bir sanatçının hangi unvanı taşıması gerektiğine okurun değil, kendisinin karar vermesi gerektiğini düşünüyorum.
- E) – Gazetecilerin edebiyat dünyasına girme isteklerini nasıl karşılamalıyız?
– Gazeteci kimlikleri ön planda olduğu sürece edebî kişilik inşa etmeleri çok zor.

9. Aşağıdaki dizelerin hangisinde koşul anlamı yoktur?

- A) Tohum saç, bitmezse toprak utansın!
Hedefe varmayan mızrak utansın!
- B) Hey gidi Küheylan, koşmana bak sen!
Çatlarsan, doğuran kısra utansın!
- C) Eski çınar şimdi Noel ağacı;
Dallarda iğreti yaprak utansın!
- D) Ustada kalırsa bu öksüz yapı,
Onu sürdürmeyen çırak utansın!
- E) Ey binbir tanede solmayan tek renk;
Bayraklaşamıyorsan bayrak utansın!

10. Aşağıdaki dizelerin hangisinde amaç-sonuç ilişkisi söz konusudur?

- A) Toprağın üstünde beyaz bir gelin
Uyutur döşünde kardelenleri
- B) Tekbir Dağları'na düşer ilk cemre
Kristal kristal parlayan karlar
- C) Kura ile başlar Hazar turuna
Düşer Ardahan'a bahar cemresi.
- D) Her ırmak denize, deniz deryaya
Ömrünce çırpınır ulaşmak için
- E) Her geçtiği toprakları emzirir
Ağaçlarda kuşlar yerde insanlar

11. I. Kura çekmek için sizi buraya davet ediyoruz.
II. İşler durgun olduğu için kapatmış dükkânını.
III. Lafı uzatmamak için hemen konuya girmek istiyorum.
IV. Yüksek lisans yapmak için yurt dışına gideceğim.
V. Hafızasını diri tutmak için sürekli kitap okuyor.

Numaralanmış örneklerin hangisinde "için" edatı cümleye diğerlerinden farklı bir anlam katmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

12. Yazar, - - - -

Bu ifade aşağıdakilerden hangisiyle tamamlanırsa cümle "koşul" anlamı taşır?

- A) okurun istediklerini değil kendi düşüncelerini kâğıda aktarmalıdır.
- B) kendi kişiliğini roman kahramanlarıyla özdeşleştirdiğinden anlatımda çok başarılı oluyor.
- C) beş şehri her yönüyle okura tanıtarak okurun zihninde bir izlenim oluşturmuş.
- D) denemelerinde kullanmak üzere günlük hayat manzaralarını bir yere not edermiş.
- E) samimi bir dile ulaştığında okurun gönlüne girmeyi başaracaktır.

Cümlede Anlam (Cümlede Anlatım) - 4

1. (I) Osmanlılar öyle nazif, öyle düşünceli bir medeniyetti ki iftar saatlerinde evlerin sokak kapısı açık kalır, evlere misafir olarak gelenlerin iftar yapmalarına vesile olunurdu. (II) Yemekler yenir, leziz Osmanlı şerbetleri içilir ve en sonunda ev sahibi, misafire bir kese içerisinde “diş kirası” denilen bir miktar para verirdi. (III) İlk olarak Fatih zamanında Sadrazam Mahmut Paşa tarafından başlatılan bu gelenek asırlar boyunca devam etmiştir. (IV) Bu güzel âdetin anlamı ise “Evimize geldin, soframızı bereketlendirerek yemeklerimizden yedin ve bize sevap kazandırdın.” demektir. (V) Ancak bunun yanında aslolan ise bu kutsal ayda fakirlere yardım edip onları biraz olsun sevindirmektir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi kişisel yorum içermemektedir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. **Aşağıdaki dizelerin hangisinde düşsel (hayalî) öğelere yer verilmiştir?**

- A) Ilık bir su gibidir içimde yalnızlığım,
Yalnızlığım, ruhumda uzak bir ses gibidir.
B) Mavi elişinden bir deniz yaptım
Yeşil tekneli bir kayık yüzdürdüm
C) Bir gemi yanaştı Samsun'a sabaha karşı
Selam durdu kayığı, çaparası, takası,
D) Biz hep açık konuştuk.
Gökyüzünden maviydi sözlerimiz.
E) Şimdi tarlalarda güneş vardır.
Karlar donmuştur otların uçlarında

3. (I) Ailede iletişim, aile bireyleri birbirinden uzakta değilse elbette yüz yüzedir. (II) Bu doğrudan ve yüz yüze olan iletişimde beden dilinin kullanımının önemine dikkat çeken uzmanlar kişiler arası iletişimde sözlerin etkisinin yüzde yedi olduğunu, en önemli kısmı ise beden dili ve kullandığımız ses tonunun aldığını söylerler. (III) Doğrusu sözün bu etkisizliğine şaşırmamak mümkün değil. (IV) Uzmanların bu konuda en sık karşılaştığı durum ise ailelerin, çocuklarına yaptıkları tüm uyarılara rağmen çocukların bunu ciddiye almamaları. (V) Burada yanlış olan, aynı şeyleri yapıp farklı sonuçlar beklemektir; unutulmamalıdır ki eski kapılar yeni odalara açılmaz.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde dolaylı anlatıma yer verilmiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

4. (I) Türkçeyi en güzel kullanan sanatçılardan olan Refik Halit Karay'ın bu eseri, yakın tarihimizin, Mütareke Dönemi'nin ve Cumhuriyet öncesinin oldukça kritik günlerini bütün ayrıntılarıyla veren anılala doludur. (II) Akıcı ve sade bir dilin sahibi olan Karay, bu kitabında hayli ağır bir dil kullanarak okuyucuyu şaşırtmıştır. (III) İstanbul'da İngiliz, Anadolu'da Yunan işgaliyle başlayan günlerde; yaptığı görevler ile mesleği olan gazetecilik arasında vuku bulan olaylara çok yakından tanık olmuş, bir yandan devletin ileri gelenleriyle birlikte çalışmış, diğer yandan da gazeteciliğini köşe yazılarıyla sürdürmüştür. (IV) Kişisel gözlemleri ve düşünceleriyle İstanbul'daki havayı yansıtmış, çeşitli şahsiyetler hakkında yorumlarını aktarmıştır. (V) Görüş ve düşünceleriyle dolu olan kitap, edebiyat ve edebiyatçılarımızın tarihi bakımından da hayli önemlidir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde üslupla (biçem) ilgili bir yargı vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

5. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde dolaylı anlatıma örnek yoktur?**

- A) Bizim de söyleyeceklerimiz vardı bahara yaza, derken acaba şair hangi duyguları hissetmişti?
B) Kırgınlıklarımızı unutmanın sevinçlerimizi unuttuktan daha zor olduğunu vurguluyor sanatçı.
C) Dedem, çocukken uçurtma şenliklerini hiç kaçırmadığını ve çok eğlendiklerini söylerdi her zaman.
D) Ünlü profesör, düzenli spor yapmanın sağlık için çok önemli olduğunu belirtti.
E) Sürekli çalışma değil, planlı çalışmanın başarıyı getireceğini söyledi babam.

6. (I) Bazı insanlar, ömürlerini başka hayatlara yeni bir soluk kazandırmak için savaşılmaya adanmışlar. (II) Nurettin Topçu da insanlık için bir gelecek tasarımı oluşturmaya çalışan, ismi eğitim ve ahlak ile özdeşleşmiş dava adamlarından biridir. (III) “Sizin vazifeniz nedir?” diye soranlara, “Bizim vazifemiz karakter yapmaktır.” diyen bir eğitimcidir. (IV) Sağlam bir nesil yetiştirmek uğruna büyük mücadeleler veren düşünce dünyamızın önemli isimlerinden birisidir. (V) 10 Temmuz 1975'te aramızdan ayrılan Topçu'ya gıyabında 2017 yılı 29 Ekim Resepsiyonu'nda “vefa” alanında Cumhurbaşkanlığı Kültür ve Sanat Büyük Ödülü verilmiştir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangilerinde kişisel yoruma yer verilmiştir?

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve IV.
D) III ve V. E) IV ve V.

Cümlede Anlam (Cümlede Anlatım) - 4**7. Aşağıdaki cümlelerin hangisi hem üslup hem içerikle ilgili bir yargı bildirmektedir?**

- A) Sait Faik'in öykülerini okursanız İstanbul'un kıyıda kalmış yaşamlarını canlı sözcüklerle yansıttığını görürsünüz.
- B) Bu eserde dillere pelesenk olmuş sözcüklerin cümlelere ustaca yedirilip karşımıza getirildiğini görmek ayrı bir keyifti doğrusu.
- C) Hayat karşısında ani ve keskin karar vermek isteyen insanların ekseninde yazılan kısa öyküler hepinizin gönül telini titretecek.
- D) Halit Ziya'nın, ömrünün son döneminde romanlarının dilinde yaptığı sadeleştirmeler kimi eleştirmenlerce yadırganmıştır.
- E) "Vefa, semt adından ibaret artık." ön yargısını yıkmak istiyorsanız bu eseri dikkatli bir şekilde okumanızı tavsiye ederim.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde söyleyenin kişisel düşüncelerine yer verilmiştir?

- A) Halil İnalıcık'ın eserlerine bir bütün olarak bakıldığında onun Osmanlı tarihinin hemen hemen bütün dönemleri üzerine araştırmalar yaptığı görülüyor.
- B) İnalıcık'ın eserleri temelde kurumlar tarihi, devlet yapısı ve felsefesi, hukuk, ticaret, toplumsal tabakalar, üretim, vergi, bürokrasi, demografik yapı, şehir tarihi kapsamında Osmanlı sosyal ve ekonomik tarihini aydınlatmaya dönük çalışmaları kapsayıcı şekilde gruplandırılıyor.
- C) Halil İnalıcık, Osmanlı sosyal ve ekonomik meselelerinin hiçbirinin dayandığı hukuki temellerinden soyutlanarak incelenemeyeceğini savunarak akademik hayatının daha ilk dönemlerinden itibaren Osmanlı hukuku üzerinde araştırmalar yaptı.
- D) Osmanlı Devleti'nin sosyal ve ekonomik tarihi bağlamında araştırmalar yaptığı bir diğer alan olarak Osmanlı şehir tarihiyle ilgilenen İnalıcık, özellikle 1950'lerde Bursa kadı sicilleri üzerinde yaptığı araştırmalarında, Bursa kadı sicillerine ait 300'den fazla belgeyi neşretti.
- E) Bilge âlim Halil İnalıcık, ardında Bulgar Meselesi, Tarihli Suret-i Defter-i Sancak-ı Arvanid gibi 25 eser bırakmıştır.

9. Ben bir şiir yazdığımda anlaşılmanmayı değil, anlaşılmayı isterim. Bir profesör de bir çiftçi de anlayıp zevk almalı benim şiirimden. Cafcaflı kelimelerle işim yoktur benim. O nedenledir şiirimde kullandığım dilin saf olması.

Bu parçada kendisinden böyle söz eden bir sanatçı, şiirlerinde hangisine önem verdiğini vurgulamaktadır?

- A) Özgünlük
- B) Duruluk
- C) Yalınlık
- D) Akıcılık
- E) Etkileycilik

10. Haldun Taner'in tiyatrolarında - - - -

Bu ifade aşağıdakilerden hangisiyle tamamlanırsa cümle, üslupla ilgili bir yargı ifade eder?

- A) hayat okulundan manzaralar serilir okurun ve seyredenin önüne.
- B) varoluşsal sorunların yol açtığı girdaplardan kurtulmaya çalışan yaşamları görürsünüz.
- C) keskin bir ironiyle karışık ince nükteler belli eder kendisini.
- D) kullanılan sözcüklerin ruhunuzda çok farklı çağrışımlar oluşturduğuna şahit olursunuz.
- E) toplumsal mizahla toplumsal eleştirinin birbirine geçmeden nasıl harmanlandığı şaşırtır sizi.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisi ayraç içinde verilen kavramla ilgili değildir?

- A) Kemal Tahir'i okuyanlar ilk eserinde neyi savunmuşsa son eserinde de onu savunmaya devam ettiğini görecektir. (tutarlılık)
- B) Ahmet Kutsi'nin sözcükleri özenle seçilmiştir âdetâ; sözcükler sizi hiç duraksatmaz, bir nehir gibi uzanır gider. (duruluk)
- C) Bir şiiri okuyup şairini tahmin edebiliyorsanız o şairi okumaya devam edin mutlaka. (özgünlük)
- D) Ömer Seyfettin öyle sade yazmış ki öykülerini, sanki 100 sene önce değil de dün kaleme alınmış gibi öyküleri. (yalınlık)
- E) Onun yazıları mesajı okura doğrudan verir, herkes aynı şeyi anlar onun satırlarından. (açıklık)

Cümlede Anlam (Cümlede Duygular ve Kavramlar) - 5

1. (I) Bir gün ülkemiz adına gezegenleri dolaşan bir uzay aracımız olduğunu ve bilinmeyen güçler tarafından kaçırıldığını düşünelim. (II) İşte şu an incelediğim kitap, bir bilim kurgu romanı olmasının yanında aslında ilk gençlik dönemindeki gençlere macera tadında sunulan bir bilim kitabı. (III) 10 yaşın üstündeki çocukları ve gençleri meraklandırmak, ilgilerini bilime, bilgiye çekmek için yazılan kitap; üslubu, bakış açısı ve türü ile bu alandaki eksikliği kapatacak türden. (IV) Kitap, okurlarına heyecanlı bir maceranın yanı sıra uzay ve gezegenler hakkında hem doyurucu hem de ufuk açıcı bir kurgu sunuyor. (V) Salt bir maceradan oluşmayan kitapta, gençler bahsedilen gezegenler hakkında temel bilgileri de öğrenebiliyorlar.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde “varsayım” anlamı vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. **Aşağıdaki dizelerin hangisinde “özlem” anlamı vardır?**

- A) Bende hiç tükenmez bir hayat vardı
Kırlara yayılan ilkbahar gibi
B) Başkalarının aşkıyla başlıyor hayatımız
Yaprakla yağmurun aşkı mesela
C) Yalnızlığım benim çoğul türkülerim
Ne kadar yalansız yaşarsak o kadar iyi
D) Kadınlar taş heykeller gibi gelip geçer sarı kayalardan
Hangisine baksam sen kıyımdar sen seslenirsin içlerinden
E) Bu yürek seni seveceğini biliyordu herhâlde
Bu kafa seni kuracağını seziyordu hanidir

3. (I) İçine doğduğumuz şu zamanın bizi sadece doğadan, çevremizden değil aynı zamanda kendimizden de uzaklaştırdığını göremeyecek kadar meşgulüz artık. (II) Bu meşguliyet kalbimizi rahatlatan, duygularımızı incelten, hayatımızı anlamlı kılan, ruhumuzu dinlendiren bir meşguliyet de değil üstelik. (III) Bu meşguliyet bizi yoran, tüketen ve belki de insandan ve insani olandan uzaklaştıran bir meşguliyet yazık ki. (IV) Eskilerin meşguliyeti çok başkaydı, ruhlarını terbiye ederdi onların meşguliyeti. (V) Müzeler, camilere, koruma altına alınan çeşitli yapılara girip büyük bir hayranlıkla seyrettiğimiz sanat eserlerini yapanların birçoğunun, kendilerini meşgul etmek için bir sanatla uğraşan o insanlara ait olduğunun bile farkında değiliz bu çağın insanı olarak.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde “yakınma” söz konusu değildir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

4. Refik Halit Karay'ın “Deli” isimli eserinde yer alan “Ankara” başlıklı deneme, modern edebiyatımızda şehirler üzerine yazılmış ilk önemli yazı olmasının yanı sıra öncü bir şehir yazısı olması bakımından da dikkate değerdir.

Bu cümleden aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabılır?

- A) Refik Halit Karay deneme türündeki yazılarıyla ün kazanmış bir sanatçıdır.
B) Şehirler üzerine eski edebiyatımızda pek çok eser kaleme alınmıştır.
C) Refik Halit'in “Deli” isimli eseri deneme türündedir.
D) Refik Halit'in “Ankara” başlıklı denemesi edebiyatımızda ilham kaynağı olmuştur.
E) Refik Halit'in, “Ankara” dışında farklı şehirler için yazdığı denemeleri de vardır.

5. (I) Tanpınar'ın günlüklerinden ve mektuplarından takip edildiği kadarıyla kendinden memnuniyetsizlik, yılgınlık, yorgunluk, pişmanlık bilhassa ömrünün son yıllarında onun mizacının gittikçe belirginleşen yanlarıdır. (II) Entelektüel kimliği bakımından hiçbir zaman kendini bir yere ait hissetmemiş bulunan Tanpınar, söz konusu mektubunda da “yersizlikten” şikâyet etmektedir. (III) Hayatını sürekli gözden geçiren, kendisiyle daima hesaplaşan, içinde bulunduğu şartlardan hep şikâyet eden Beş Şehir yazarı, kabahatin geçmişte yaptığı ama bir türlü bulamadığı bir hatada olduğuna inanmaktadır. (IV) Kendisini hiçbir yere ait hissetmemekte, hep kapının önünde, eşikte biri gibi yaşamaktadır. (V) Aslında edebî metinlerinin birçoğunda karşımıza çıkan bu hâl, Tanpınar mizacının yaratıcılığa açılan kapısıdır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde “gerçekte olmadığı hâlde öyle zannedilen bir durum”dan söz edilmektedir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

6. (I) Hayatta beceremeyeceğim şeylerden biri kadın diyaloglarıdır. (II) Bu, erkek senaristlerin çoğu için de geçerlidir. (III) Kadın dünyasını çok fazla bilmedikleri için kadınlar arasında geçen konuşmalar, hikâyeler üzerine yazdıkları çok başarılı olmayabilir. (IV) Tabii bunun tersi de kadın yazar ve senaristler için geçerli olmayabilir. (V) İstisnaları ayrı tutuyorum elbette.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde “ön yargı” söz konusudur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Cümlede Anlam (Cümlede Duygular ve Kavramlar) - 5

7. I. Ne yapalım bu parasızlığa alıştık artık.
II. Roman, yol üzerinde gezdirilen bir aynadır, diyor ünlü yazar Stendhal.
III. Ne yazık ki bu sınava da yeteri kadar çalışmadım.
IV. Bu sözlerin bizi iyi bir yere götürmeyeceğini hissediyorum.
V. Kararlarımızda duygular kadar akli da devreye sokmalıyız.

Numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede kanıksama anlamı vardır.
B) II. cümlede tanımlama yapılmıştır.
C) III. cümlede yakınma söz konusudur.
D) IV. cümlede sezgi anlamı vardır.
E) V. cümlede karşılaştırma yapılmıştır.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde olumsuz bir eleştiri yapılmıştır?

- A) “Üşümüş Kuşlar”, nereye giderse gitsin kendi kafesini, yaralarını yanında taşıyan insanın mutsuzluğunu ve çıkmazlarını iki kişinin ilk bakışta çok öznel görünen ilişkisi üzerinden dizelere döküyor.
B) Kitabın bütününe yayılan aşk şiirleri, insanın kendi yalnızlığı kadar başkalarının yalnızlığından da beslenen kederli bir ışığın eşliğinde siyasal çatışmaları, şairin bölünmüş ülkesinin acılarını dile getiriyor.
C) Okurun imgeleminde tamamlanabilecek yarım bırakılmış küçük hikâyelerden oluşan kitap, dayatılmış ve kabul edilmiş her türlü tutsaklık biçimine karşı masumiyet, arınma, direnç ve özgürleşme tutkusuna kanat verme çabasında.
D) Çağdaş şiirimizde bir klasik olan dünya şairi Nazım Hikmet’in kaynak metinler temelinde yeniden gözden geçirilerek yayımlanan şiirleri, Delta Dizisi’yle şimdi yeniden okurlarıyla buluşuyor.
E) Yaşar Günaçgün, kendisini beğeni ile yakından takip edenlerin pek çok kez izleyip tanık oldukları gibi, sevdiği şairin kitabına en gözde şarkılarının kliplerinde birçok kere başrolü verecek kadar popülist ve sıradan bir yaklaşıma sahiptir.

9. (I) Coğrafya derslerinin sıkıcılığının aksine, uzak diyarları ve yepyeni kültürleri tanımak, dünyanın en kıymetli keşfidir. (II) Şansımız varsa gidip oraları doğrudan görme fırsatımız olur. (III) Ama kitaplar çoğu kez sadık bir dost misali ilk elden yardıma koşar. (IV) Bizim daha yola çıkacak kadar büyümediğimiz zamanlarda veya yetişkin olmuş hâlimizle görme fırsatı bulamadığımız yerlere ışınlayıverir bizi bir çırpıda. (V) Yeni yerler göremedim diye üzüyorsanız hemen bir kitap alarak keşfetmeye başlayabilirsiniz.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdaki-lerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede karşılaştırma yapılmıştır.
B) II. cümlede koşul anlamı vardır.
C) III. cümlede benzetmeden yararlanılmıştır.
D) IV. cümlede varsayım anlamı söz konusudur.
E) V. cümlede bir öneride bulunulmuştur.

10. Aşağıdaki dizelerin hangisinde “sitem” anlamı vardır?

- A) Ben sana mecburum bilemezsin
Adını mih gibi aklımda tutuyorum
B) Ay ışığındadır sevgiliye duyulan hasret,
Ve sevgiline hasret kaldığın kadar ona yakınsın
C) Ben sende yaşıyorum
Sen bende hüküm sürmekteisin
D) Her zamanda, her yerde sen bende yaşadıkça
Sen evreninde sana seni aratacağım
E) Ayrılıklar içinde taş mı kesildi kalbin
Hiç unutmam dediğin günleri unuttun mu

11. I. Bu sene Türk turizmi yeni bir rekor kıracak gibi görünüyor. (tahmin)
II. O anda içeriye kendisinden söz ettiğimiz kişi girmesin mi? (kızgınlık)
III. Burası dünyanın alelade bir yeri değil, cennetten bir misaldi âdeta. (beğenme)
IV. Atalarımızın gözü gibi saklayıp bize bıraktığı o eserleri bu hâlde görünce içimiz cız etti. (üzülme)
V. Aman diyeyim, bu kabloları ıslak elle sakın tutmayın! (uyarı)

Numaralanmış cümlelerden hangisi ayraç içindeki kavrama uygun bir örnek değildir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Paragrafta Anlatım Biçimleri, Düşünceyi Geliştirme Yolları - 1

1. Bozlak, bir uzun havadır. İçinde büyüyen yangının dışarıya vurmasıdır. Derdinden feryat edenlerin, acısını haykırانların çığlığıdır. Bozlakların da bir yazanı, bir düzeni vardır. Dede Korkut'ta, Divanu Lügati't-Türk'te çıkar karşınıza. "Arap atlar yakın eder ırağı / Yüce dağdan aşan yollar bizimdir" der, düşürür sizi yollara Avşar bozlağı. "Durur durur yâr göğsünü geçirir / Yoksa bugün ayrılığın günü mü?" der, yakar gider içini; canından can koparır Türkmen bozlağı. "Aydost" diye diye kırat sırtında Şekerdağı'nı dolansa da bağdaş kurar yüreğine. Demlenir yürekte acılar, söyler onu: "Su yolunda bacılar / Zalım poyraz gıcım gıcım gıcılar." Gamlanır gönül, dağa taş pay eder acısını.

Bu parçanın dil ve anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Anlatım deyimlerle güçlendirilmiştir.
B) Alıntılara yer verilmiştir.
C) Benzetmeden yararlanılmıştır.
D) Tanımlama yapılmıştır.
E) Kişileştirme vardır.
2. Kimi yazarların ulaştıkları yaratıcılık düzeyinin kaynaklarını açıklamakta çektiğimiz zorluğun nedenleri her zaman bizim yetersizliğimiz değildir. Bazen o yazarların belli, hemen gösterilebilir kaynakları olmayabilir ve kendi bilişsel, yazınsal yetilerinin sıra dışı oluşudur ulaştıkları düzeyin nedeni. Sait Faik bu türden yazarların ilk akla gelenlerinden sayılır. Öykücülüğümüzdeki ilk büyük değişikliğin yaratıcısı olan öykülerinin asıl kaynağı, onun bir başına var olma ve yaşadığı hayatı herkesten bambaşka biçimde görme biçimiydi. Ondan önce öykü yalnızca geleneksel, öteden beri bilinen biçimlerde yazılıyor; bilinenden başka daha hangi biçimler alabileceği hususunda adamakıllı düşünülmüyordu. Sait Faik klasik kalıbın dışına çıkarak kendisini önceki öykü yazarlarından farklı bir yerde konumlandırmıştır.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangilerinin yararlanılmıştır?

- A) Benzetme – tanık gösterme
B) Tanımlama – örnekleme
C) Karşılaştıрма – tanık gösterme
D) Örnekleme – karşılaştıрма
E) Kişileştirme – tanımlama

3. Dil, yalnızca insanlara özgü bir yetenektir. Hayvanlar da gerek ses gerek hareketler yardımıyla birbirleriyle iletişim kurar, bazıları birkaç cümle de olsa insan dilini anlamayı öğrenebilir ama insan dilini hayvan dillerinden ayıran iki temel fark vardır: İnsan dili; hayvan dilleri gibi kalıtım yoluyla değil, toplum içinde öğrenerek elde edilir. Ayrıca insan dilinin sesleri değişir ama hayvanlar hep aynı sesleri çıkarırlar. Çıkardığı sesleri, sistem hâline getirmeyi yalnızca insanlar başarmıştır.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

- A) Karşılaştıрма B) Benzetme
C) Örnekleme D) Öyküleme
E) Tanık gösterme

4. Tutku; bilincin eğilim gösterdiği şeye yürümesi değil, kendini onun kollarına bırakmasıdır. Yapmaktan keyif aldığı eylemle önce kısa süreliğine göz göze gelmesi, ardından tükenene değin onun peşinden 'sürüklenmesi'dir. Tutku bir etkilenmeden çok, bir çarpılmadır; bir uyuşukluk değil, bir sarsılmadır; bir ulaşma değil, bir yolculuktur. Zaten aradığına ansızın yakalanma, içine girmesi yazgı olana hızlıca nüfuz etme ve onun tarafından içerilmedir. Tutku; yeşertinin ihtiyaç duyduğu nemi çağırması, tomurcuğun patlamak için yele haber vermesi, meyvenin olgunlaşmak için güneşe tebessüm etmesidir; yeşerti kıpırdanır, tomurcuk eğilir ve meyve gülümser.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine yer verilmiştir?

- A) Karşılaştırmaya B) Tanımlamaya
C) Kişileştirmeye D) Benzetmeye
E) Örneklemeye

5. Hemen hepimizde var olan macera duygusunun evrensel bir dil yarattığını ve bunun bazen bir hikâyeyi yaşamak, bazen dinlemek, bazense yazmakla dışarı vurulduğunu söylemek yanlış olmaz. Masallar, hangi dilde yazılmış olursa olsun, herkesin kolaylıkla anlayabileceği bir dünya serer gözümüzün önüne. Türlü tehlikelerden geçerek kötülüğü yenecek gözük pek bir kahramanın heyecan dolu öyküsünü dinlemeyi reddedecek fazla kişi olmasa gerektir. Aslında karmaşık bir kurgu ya da bizi derin düşüncelere salacak olaylar sahnelenmez bu masallarda. Yine de gözümüzü bir an olsun ayırmadan okuruz onları.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisinden yararlanılmıştır?

- A) Karşılaştırmadan B) Örneklemeden
C) Tanık göstermeden D) Kişileştirmeden
E) Benzetmeden

Paragrafta Anlatım Biçimleri, Düşünceyi Geliştirme Yolları - 1

6. Kara tren, homurdana homurdana yaklaştı istasyona. Yolcuların bir kısmı trenin durmasını beklemeden perona atladı. Bir insan seli, görünmez bir mıknatısın çekimine kapılmışçasına akıyordu. Takım elbiseli adamlar hızla istasyon çıkışına ilerlerken sarı giymiş hanımlar, vagondan birer birer indi. Umman Denizi'nde tutulan taze balıklar, kuyrukları da üstlerini örten havlunun altından taşıyormuş, çocukların başlarındaki metal kovalarda taşınyordu. Peronun çıkışında bir ayakkabı boyacısı siftah yapmak üzere günün ilk müşterisini bekliyordu.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisine yer verilmemiştir?

- A) Benzetmeye
C) Betimlemeye
B) Kişileştirmeye
D) Yinelemelere
E) Karşılaştırmaya

7. Güneş balonu, bildiğimiz oyuncak balonlar gibi havayla şişiriliyor. Ancak güneş balonları bir tür güneş panelidir ve güneş ışınlarını toplayacak şekilde tasarlanmıştır. Güneş ışınlarının balonun içinde, tam merkezinde, bulunan "güneş gözesi"ne gelmesiyle elektrik üretiliyor. Güneş gözesi, yüzeyine gelen güneş ışığını doğrudan elektrik enerjisine dönüştüren yarı iletken maddelere verilen ad. Normalde, güneş panellerinde ışığı odaklamak için alüminyum ya da camdan yararlanılıyor. Güneş balonuysa ısıya dayanıklı plastikten yapılıyor. Dahası, güneş balonları hem daha hafif hem daha ucuz hem de daha verimli. Çok güçlü rüzgârlar gibi olumsuz hava koşullarına da dayanıklı. Güneş balonları geliştiren firma, önümüzdeki yıl 10.000 güneş balonundan oluşan bir elektrik üretim çiftliği kurmayı planlıyor.

Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bilgi verme amacıyla kaleme alınmış bir metindir.
B) Terim anlamda kullanılmış birden çok sözcük vardır.
C) Kullanılan sözcüklerin çağrışım evreni oldukça zengindir.
D) Sayısal ifadeye yer verilmiştir.
E) Karşılaştırma ve tanımlama yapılmıştır.

8. Aşağıdaki parçalardan hangisi yazılış amacı bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) Bugün birçok radyo istasyonunda CD çaların yerini "otomasyon" adı verilen bir yazılım almış durumda. Bu, radyo programcılığı için geliştirilen, çalınacak şarkıları sıraya dizen ve istendiğinde kolayca bulunmasını sağlayan özel bir yazılım. Bunun için stüdyoda bir bilgisayar bulunuyor. Stüdyoda İnternet bağlantısı olan başka bir bilgisayar daha var. Bu sayede DJ'ler veya programı sunan kişiler canlı yayın sırasında kendilerine gelen e-postaları okuyabiliyor ve istek parçaları çalabiliyorlar.
- B) Geçmiş dönemde bilim dünyasında en çok ses getiren gelişmelerden biri de "Büyük Hadron Çalıştırıcısı" adı verilen dev laboratuvarların açılması oldu. Bir arıza nedeniyle bir süre çalışmalarına ara verilen düzenek, yer altında bulunan 27 kilometrelik çember şeklinde dev bir tünelden oluşuyor. Bu tüneldeki aygıtlar, maddenin en küçük birimi olan atomlara enerji yükleyerek tünel boyunca hızlanmalarını ve birbirleriyle çarpışmalarını sağlıyor. Çarpışmanın etkisiyle çevreye saçılan parçacıklar özel algılayıcılarla gözlemleniyor.
- C) Dodoyu diğer kuşlardan ayıran en belirgin özelliği uçamamasıydı. Çünkü dodoların büyük bir bedeni vardı. Kanatları da küçük ve zayıftı. Belki de bu yüzden 17. yy.ın sonlarına doğru bu ilginç kuşun nesli tükendi.
- D) Giresun'a bağlı Kuşköy'de evler coğrafi yapıdan dolayı birbirine oldukça uzak. Kuşköylüler bu uzaklıktan dolayı birbirlerinin yanına yürüyerek gitmek yerine ısılıkla haberleşiyorlar. Kuşköy'de kullanılan ısıklık dili, "kuş dili" olarak da adlandırılıyor. Bölgede yüzlerce yıldır konuşulduğu bilinen kuş dilinde Türk alfabesindeki "i, o, ö, f, k, ç" sesleri çıkarılabiliyor. Bu seslerle heceler de oluşturabiliyor. "Çöç, çoç, foç, iç" gibi.
- E) İstanbul'un tarihî sokaklarından birindeyim. Sokak merdivenlerini tam ortadan ikiye bölen korkuluk ve tırabzan olarak kullanılan demirlere tutunup İstanbul'un en bilinen dik yokuşlarından biri olan Merdivenli Mektep Sokak'tan Haliç'i seyrediyorum. Merdivenlerin etrafından incir ağaçları sokağa doğru dallarını uzatıyor. Yeşeren yosunlar, sarmaşıklar kırmızı merdivenlerle hem zıtlık hem karşılıklı beslenme hâlinde bir hayat sürüyor.

Paragrafta Anlatım Biçimleri, Düşünceyi Geliştirme Yolları - 2

1. Nietzsche'nin gündelik hayatta en çok kabul görmüş cümlesi, "Müziksiz bir hayat hatadır." olsa gerek. Gerçekten de profesyonel müzisyenler bir tarafa, sıradan bir dinleyiciyi bile alıp başka dünyalara götüren, notaların samimi vuruşuyla mutlu eden şey müziktir. İnsanoğlunun ilk bulduğu hatta iletişim aracı gibi kullandığı sanat dalı müzik olabilir mesela. Dolayısıyla müzik dinlemeyen, dinlemediğini söyleyen insanın hayatında bir şeyler eksiktir.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisinden yararlanılmamıştır?

- A) Tanımlama B) Tanık gösterme
C) Karşılaştırma D) Kişileştirme
E) Örnekleme

2. Gökyüzünün ıslık ıslık olduğu, yıldızların mışıl mışıl uyuduğu bir geceydi. Yaz akşamlarının o tatlı esintisi ıhlamur ağacının mis kokusunu sürünmüş, koklayanların başını döndürüyordu. Sessizliğin hâkim olduğu bu güzel gecede yıldızlardan biri, göğün yüzünde yavaşça kaydı. Yıldız o kadar yavaş kaymıştı ki yeryüzünde kimse onun göğe düştüğünü fark edememişti. İşin tuhafı, kendisi de başına ne geldiğini anlayamamıştı. İçinde rengârenk balıkların yüzdüğü bir ırmağa kocaman, parlak bir şey düştüğünde balıkların hepsi çok korkmuştu. Bu da neydi böyle! Daha önce ırmağın içinde hiç bu kadar parlak bir şey görmemişlerdi. Önce korkudan geriye çekilen balıklar, yavaş yavaş parlak şeyin etrafında toplanmaya başladı. Bir anda ırmağın bütün balıkları bu parlak şeyin başucuna gelmişti. Çok geçmeden etrafında toplandıkları şeyin bir yıldız olduğunu anlamışlar, yıldız sorgu dolu gözlerle bakmaya başlamışlardı.

Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Görme, işitme ve tat alma duyularıyla algılanacak ayrıntılar vardır.
B) Sözcüklerin çağrışım gücünden yararlanılmıştır.
C) Öyküleyici anlatım ağır basmaktadır.
D) Kişileştirme yapılmıştır.
E) Niteleyici sözcüklere yer verilmiştir.

3. Anadolu topraklarında dolaşan gezginler karşılaştıkları sayısız doğal, kültürel ve tarihî zenginlikten paylarını alırlar. Türkiye'yi, Türk-İslam kültürünü tanımak isteyenlerin yolu mutlaka Selçuklu eserlerine de varır. Divriği Ulu Cami ve Darüşşifası, Konya'daki Karatay Medresesi, Ahlat'taki Selçuklu Mezarlığı, Alanya'daki tersane, Aksaray'daki Sultanhanı gibi birçok yapı Anadolu topraklarında yapılmış mimari şaheserler olarak hayranlık uyandırır. Selçuklular matematikle statigi, mimarlıkla estetiği buluşturan bu eserlerin ayrıntılarında taş ustalığının ve çinilerdeki mavinin güzelliğinin sırrına ermişlerdi. Konya'daki Karatay Medresesi ve İnce Minareli Medrese, Erzurum'daki Çifte Minareli Medrese ve Sivas'taki Gök Medrese gibi yapıların taç kapıları içeriye girdiğinizde karşılaştığınız görkemli bir güzelliğin habercisi gibidir.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisine yer verilmemiştir?

- A) Örneklemeye B) Açıklamaya
C) Karşılaştırmaya D) Betimlemeye
E) Deyimlere

4. Mandovi'nin met cezirle ortaya çıkan nehir yatağının parıltılı yüzeyinde çamur zıpızıp denen canlılar oturuyor. Bir Hint karabatağı, bereketli geçmiş bir balık avının ardından kanatlarını açmış, güneş ışınlarını emercesine hareketsiz duruyor. Benekli kanatlı yeşil bir çulluk, uzun gagasıyla yakalayabileceği bir av arayışında, çamurda dikkatlice geziyor. Sıcak hava akıntılarına yol alan avcı kuşları incelerken yarı saklanmış bir ishak kuşu yüksek bir daldan bana bakıyor. Ağaçta oturan bir Malabar gri öküzburnu, güneşten rengi solmuş şapka modası geçmişliği karşısında ötüşüyle alay ediyor. Güneş, açık ve mavi gökyüzünde yükselirken ellerinde çantalar taşıyan çiftler görüyorum. Belki de Panjim'in ucundaki Miramar Plajı'nın yumuşak kumlarında bir gün geçirmeyi planlıyorlar. Hele akşamünün romantik atmosferi muhteşem bir gün batımıyla tamamlanınca Goa kıyıları yeryüzünün en güzel yerlerinden birine dönüşüyor. Onların aksi istikametinde, Fontainhas Bölgesi'nin rengârenk cephelerine doğru devam ediyorum. Ev numaralarının ve sokak isimlerinin mavi-beyaz renkli çiniler üzerine işlendiği dikkatinden kaçmıyor.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Bütün duyu organlarıyla algılanabilecek ayrıntılar vardır.
B) Betimleyici öğeler ağır basmaktadır.
C) Doğa, devinim içinde verilmiştir.
D) Kişileştirme yapılmıştır.
E) Sözcüklerin çağrışım gücünden yararlanılmıştır.

Paragrafta Anlatım Biçimleri, Düşünceyi Geliştirme Yolları - 2

5. “Klasik” demek, her zaman için yeni demektir. Biz klasikleri okuyarak da bugünü takip edebiliriz, an’ı anlayabiliriz. Yeni çıkan eserlerden başını kaldıramayanlar da bunu biliyor elbet. Ama işlerine gelmiyor, bu gerçek. Sadece klasikleri okumanın yanlış olduğunu söylerler ama sürekli yeni çıkanları okumanın etkilerini düşünen az gibi. Sadece yeni eserleri okumak, şayet edebî eser vermek istiyorsak, çok yanlış bir metot. Akademik bir makale yazdığımızı düşünelim. Temeli muhakkak literatür olmalı. Zaten “Geçmişte bunlar yazıldı, benim de diyeceklerim şunlardır.” demektir aslında akademisyenlik. Önceki tartışmaları ve birikmiş bilgiyi göz ardı ederek bilimsel eser veremeyiz. Edebî eser vermenin racunu da bu bence. Geçmişteki tartışmaları bilmeden yazmamalıyız. “Büyük şehirde, kalabalık içinde yalnız hisseden” bir karakter yazalım mesela. Klasikleri okumadıysak orijinal bir karakter yazdığımızı sanarız. Hâlbuki çokça işlenmiş bir konu değil mi bu? Sadece bugünün edebiyatından beslenenler, sanıyorum hiçbir zaman kaliteli eser veremeyeceklerdir. Bugünün edebiyatçılarına kulak tıkamak da aynı şekilde bir başka yanlış olur tabii. Onu da ifade etmek gerek.

Bu parça için;

- I. Tartışmacı anlatım ağır basmaktadır.
- II. Kanıları değiştirme amacı vardır.
- III. Tanımlamaya yer verilmiştir.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II.
D) II ve III. E) I, II ve III.

6. Bugün ülkemizin nüfusu 81 milyon civarında. Peki, gelecek yıl ya da beş yıl sonra nüfusumuz ne olacak? BM’nin hazırladığı bir sitede her ülke, bölge ya da kıtanın bugünkü veya gelecekteki nüfusu, nüfus bileşimi hakkında ayrıntılı bilgilere ulaşabiliyorsunuz. Örneğin Cumhuriyet’imizin 100. kuruluş yılı dönümünde nüfusumuz yaklaşık 85 milyon, 2050 yılında da 99 milyon olacakmış.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangilerine başvurulmuştur?

- A) Tanımlama – örnekleme
B) Betimleme – karşılaştırma
C) Sayısal verilerden yararlanma – açıklama
D) Sayısal verilerden yararlanma – tartışma
E) Öyküleme – kişileştirme

7. Kaside kelimesinin asıl anlamı kast etmek, bir şeye yönelmek, doğru yolda bulunmaktır. Bir edebiyat terimi olarak ilk beyti kendi içinde, diğer beyitleri ilk beyitle kafiye olmak üzere en az 15 beyit uzunluğunda ve aynı vezinde söylenmiş nazım biçiminin adıdır. Genellikle 31 beyitten 99 beyte kadar uzunlukta yazılsa da beyit sayısı konusunda kesinlik bulunmamaktadır. Tanımlarda geçen “uzun şiir” ise görece bir nitelendirme olup terkihibend, terciibend dışındaki nazım şekillerine göre daha uzun yazılmasındandır. Kasidenin uzunluğu aslında kafiye bulma zorluğu ile de ilişkilidir. Kasideler divanlarda genellikle başta yer alır.

Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Karşılaştırmadan yararlanılmıştır.
B) Açıklayıcı anlatım kullanılmıştır.
C) Sayısal ifadelerle yer verilmiştir.
D) Tanımlama yapılmıştır.
E) Benzetme vardır.

8. Sanatçının kitabında toplam on iki öykü bulunuyor. Öykülerin çoğunda zamanın ardıl akışı, hatırlamalar yoluyla ve bilinç akışı tekniği kullanılarak kesiliyor. “Mandalina”da; otogardaki veda sahnesiyle başlayan öykünün olay akışı, “Peruğuna ilk taktığı gün karşılaşmışlardı.” cümlesiyle kesilip geriye dönüyor ve Meryem’le Ceyhun’un tanışmaları, Ceyhun’un Meryem’i ailesiyle tanıştırmaları anlatıldıktan sonra öykü tekrar otogardaki veda sahnesine bağlanıyor. Aynı teknik, “Beraber Dönmek”te de söz konusu. Sorunlu bir kocası olan kadın kahraman, babaannesinin köydeki cenazesine geliyor; sabahleyin mezarlığa gidiş dönüş sürecinde, iç konuşmalar ve hatırlayışlarla öykünün düz, kronolojik akışı kırılıyor. Böylece olaylar, düz bir çizgide ardıl olarak değil de kesik kesik, bir içe bir dışa dönüşler hâlinde akıyor. Aynı kurgu tekniği, “Aziz Messi”, “Müsait Bir Yerde”, “Hayat Budur İşte” adlı öykülerde de var.

Bu parça için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bir eleştiri yazısından alınmıştır.
B) Alıntıya yer verilmiştir.
C) Açıklayıcı anlatım ağır basmaktadır.
D) Okurun kanılarını değiştirme amacı vardır.
E) Örneklemeden yararlanılmıştır.

Paragrafta Anlatım Biçimleri, Düşünceyi Geliştirme Yolları - 3

1. Yetişkin bir insanın beyni 1,3 – 1,4 kilogramdır. Yeni doğmuş bir bebeğinkiyse yaklaşık 350 – 400 gramdır. Öyleyse şöyle bir tahminde bulunabilirsiniz: Büyük hayvanların beyinleri de büyük olur. İşte size bazı hayvanların beyin büyüklükleri: Fil 6 kg, Hint şebeği 97 gram, köpek 72 gram, kedi 30 gram, tavşan 10 gram, baykuş 2,2 gram... Yalnız bu durum, büyük beyinli hayvanların küçük beyinli hayvanlardan daha akıllı olduğu anlamına gelmez. Çünkü büyük beyinli hayvanların beyinleri, daha büyük kasları kontrol etmek zorundadır. Ayrıca, deriden gelen daha fazla algı bilgisini de kullanması gerekir. Kısaca, beynin büyük olmasının zekâyla bir ilgisi yoktur.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisinden yararlanılmamıştır?

- A) Sayısal verilerden
B) Örneklemeden
C) Karşılaştırmadan
D) Benzetmeden
E) Açıklamadan

2. Hastaneye girdi, kapıda adının yazılı olduğu odasına geçti, çantasından çıkardığı kırmızı stetoskopu boynuna geçirdi, üniversiteye başladığı ilk gün anneciğinin hediye ettiği kuş desenli cüzdanı açtı ve siyah beyaz fotoğrafa baktı uzun uzun. Polikliniğe geçmeden önce ilk iş olarak yoğun bakım koridoruna yöneldi. Kekik kokuları çok daha baskındı ilaç kokulu ağır koridorda ya da Zeynep daha yoğun duyuyordu kekik kokularını. Nedense bugün daha yoğun hissetmişti bunu. Koridorda adımladığı yol, yine bitmez bir hâl almıştı. Steril elbiseleri giydi, kimliğini okuttu, kapı açıldı. Zeynep'in yüzünde güller açtı. Dertlerin dermanı, gecenin sabahı, kışın baharı karşılamıştı Zeynep'i.

Bu parçanın anlatımı için,

- I. Olaylar üçüncü kişi ağzıyla aktarılmıştır.
II. Cümlelerde kişilerin duygularına yer verilmemiştir.
III. Farklı duyularla algılanabilecek ayrıntılar vardır.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I.
B) Yalnız II.
C) I ve III.
D) II ve III.
E) I, II ve III.

3. Somali'nin zengin tarihi ile beraber coğrafi zenginlikleri de hayli dikkat çekici. Büyük kısmı platolar, düzlükler ve yaylalardan oluşan ülke, keşfedilmeyi bekleyen daha nice doğal güzelliğe sahip. Jubba Nehri ve Somaliland Özerk Bölgesi'ndeki Cal Madow Dağları, Iskushuban Şelaleleri ve Laag Gölü gibi nefes kesen doğa harikaları, uzun ve harika kıyı şeridi, mercan kayalıkları ve su altı manzaraları mutlaka görülmeli. Adal Sultanlığı'na ait harabeler de... Neolitik Çağ'a tarihlenen mağara resimlerinin yer aldığı Laas Geel, Afrika Boynuzu'nun bilinen en eski izlerini taşıyor. Dolayısıyla medeniyetin en eski izlerini taşıyan "kara kıta" tüm insanlık tarafından ziyaret edilmeyi bekliyor.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangileri kullanılmıştır?

- A) Açıklama – betimleme
B) Betimleme – öyküleme
C) Tartışma – açıklama
D) Öyküleme – tartışma
E) Betimleme – tartışma

4. 2016 itibarıyla Avrupa Birliği ülkelerinde 6.300 kişiye, Türkiye'de ise 7.000 kişiye bir halk kütüphanesi düşüyor. TÜİK verilerine göre Türkiye'de 1 millî kütüphane, 1.137 halk kütüphanesi, 552 üniversite kütüphanesi ve 27.280 örgün ve yaygın eğitim kurumu kütüphanesi olmak üzere toplam 28.970 kütüphane bulunuyor. Bizim 1.137 halk kütüphanemize karşın Fransa'da 16.100, Almanya'da 5.021, Polonya'da 8.050, Çekya'da 6.245 halk kütüphanesi bulunuyor. Bu kütüphanelerin üye sayıları karşılaştırıldığında da durum hiç iç açıcı değil. Türkiye'de kütüphanelere kayıtlı sadece 1 milyon 700 bin üye varken bu sayı Almanya'da 6 milyonu, Polonya'da 8 milyonu, Fransa'da 30 milyonu buluyor. Halk kütüphanelerinin sayısının yetersizliği, kütüphane ve kütüphanecilerin başka sorunlarıyla birleştiğinde sorunun ciddiyeti ortaya çıkıyor. Kütüphanecilerimizin bu duruma rağmen gösterdikleri özveriyle çalışmaya, küçümsemeyecek başarılarına karşın halk kütüphanelerinin sayısının artırılması, kütüphane ve kütüphanecilerimizin sorunlarının ivedilikle çözülmesi gerekmektedir.

Bu parçanın anlatımında

- I. Örnekleme
II. Karşılaştırma
III. Sayısal verilerden yararlanma

düşünceyi geliştirme yollarının hangileri kullanılmıştır?

- A) Yalnız I.
B) Yalnız II.
C) Yalnız III.
D) I ve II.
E) I, II ve III.

Paragrafta Anlatım Biçimleri, Düşünceyi Geliştirme Yolları - 3

5. Ön yargı, bir yere kadar insanın kendini koruma içgüdü-
süyle hareket etmesini sağlayan bir bakış açısı. Ama bir
yere kadar... Yargılamaya geçen o ince çizgi, alışkanlık-
lar devreye girdiğinde insanı toplum dışına itmeye ne ka-
dar da hazırdır. Az konuşuyorsa içe kapanık değil, küstah
olmalı elbette; çok konuşuyorsa dışa açık değil, gereksiz
samimi olabilir. Sakin ve yavaş görünüyorsa tembel olma-
lı, başka ne olabilir ki? Bu, nasıl baktığımızla ve neyi gör-
mek istediğimizle doğru orantılı değil midir? Bir de başka
açıdan bakalım, karşımızdakini istediğimiz kalıba sokma
sevdamızı hatırlayalım. Evet, insanlar böyledir! Dile ge-
tiren de getirmeyeni de. Toplulukları oluşturan damarlar
bunlar değil mi? Benzerlikler, aynı düşünceler, aynı bakış
açışları, benzer tarzlar...

**Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi ağır
basmaktadır?**

- A) Açıklama B) Öyküleme C) Tartışma
D) Betimleme E) Tanımlama

6. Parkta oturup kuşların ve çocukların cıvıltılarını dinledi;
paslanmış spor aletlerinin, salıncakların gıcırtilarına hari-
kulade bir orkestrayı dinlermiş gibi zevkle ve dikkatle kul-
lak verdi. Top oynayan çocukların ağız dalaşlarını, coşku-
lu naralarını hatta kaleci çocuğun, topu yakaladığı andaki
sevincini duyabiliyordu. Bir kedinin korkusunu anlayabili-
yor; kendinden emin yetişkinleri istikrarlı topuklarından,
gençleri adımlarındaki heyecanlarından, bir çocuğu seke-
rek yürüyüşünden gözleri kapalı ayırt edebiliyordu. Yağ-
murlu bir geceden sonra yaprakları hışırdatarak sürünen
salyangozlara bile kulak vermeye karar vermişti. Her ke-
limenin kendine has ritmini hayal ediyor, bu ritimleri par-
maklarıyla avuçlarına dokunarak "mors alfabesi" gibi ya
da "aruz vezninin ahengi" gibi işliyordu.

**Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi
söylenemez?**

- A) Varlıklar devinin hâlinde verilmiştir.
B) Öyküleyici anlatımdan yararlanılmıştır.
C) İşitme ve görme duyularıyla algılanabilecek ayrıntılar
vardır.
D) Cümlelere kişisel yorum ve duygu katılmıştır.
E) Kişileştirmeye yer verilmiştir.

7. Günümüz çocukları ne şanslı! Düşmesine basınca ku-
nuşan ve yürüyen bebekleri, takla atan arabaları, masal
anlatan yastıkları var. Bunlara sahip olamayan çocukların
sayısı da yabana atılmayacak kadar çok elbette. Ancak
cep telefonunun girmedığı evlerin pek az olduğu düşünül-
ürse çoğu çocuğun en azından ekran oyunları ile tanışık
olduğunu söylemek yanlış olmaz. Ve çocukların bunca
çokluk içinde aslında yoksunluk içinde olduklarını da...
Çünkü günümüz çocukları artık kendi oyunlarını ve oyun-
cıklarını kendileri icat etmiyor, bozulan oyuncaklarını
tamir ederken yeni şeyler keşfetmiyor, sokaklarda, cad-
delerde oyun oynayamıyorlar. Çünkü bunlara ayıracak
vakitleri yok. Çünkü onlar "acele ettirilmiş" çocuklar. On-
lar başarılı olma ve daha az hata yaparak birinci sırada
yer alma baskıları yüzünden zamanından önce yetişkin
olmaya zorlanan minyatür yetişkinler.

**Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi
söylenemez?**

- A) Tartışmacı anlatım ağır basmaktadır.
B) Tanık göstermeden yararlanılmıştır.
C) Aynı varlığın zıt durumlarına yer verilmiştir.
D) İronik bir anlatım söz konusudur.
E) Karşılaştırma yapılmıştır.

8. Londra ile ilgili karmaşık hislere sahiptim. Her nedense
grilik hafızama kazınmış, neredeyse etrafı siyah beyaz
göreceğim diye bir ön yargı içimi sarmalamıştı. Uçak ak-
şam saatinde Londra'ya vardığında, havanın karanlık ol-
masıyla farkı pek anlayamayınca ön yargılarımı sabaha
bırakmaya karar verdim. Otele doğru yol aldık ve üç gün-
ümüzü geçireceğimiz otelimize yerleştik. Sabah uyan-
dığımda şaşırtıcı bir şekilde hava aydınlık ve güneşliydi,
hafızamdaki romanların griliğinden ve hatta kasvetinden
eser yoktu. Londra'nın güneşli yüzü, kaldığımız üç günün
ikisinde bize eşlik etti. Gezmeye neresinden başlasam
diye üzerinde günlerce düşünülmesi gereken çok yönlü
bir şehir Londra. Avrupa'nın diğer başkentlerinden daha
farklı, kendine özgü yanları daha fazla olan, kimlikli bir şe-
hir... Farklı mimari dönemleri yansıtan yapılaşmasından
tutun da metroları, otobüsleri, telefon kulüpleri, parkları,
kalabalığına kadar...

**Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi
yoktur?**

- A) Deyim B) Örneklemeler
C) Karşılaştırma D) Sessiz yinelemeler
E) Sayısal veriler

Paragrafta Yapı - 1

1. Türkçenin öğretilmesinde yazım, söyleyiş, okuma bakımından birtakım eksiklerin, ihmalin olduğunu; yapılan sınavlarda, okuduğumuz kitaplarda, gazetelerin köşe yazılarında görebiliyoruz. Kelimelere anlam yüklemesi yapılıyor, böylece dilin söz varlığı daralıyor. Öte yandan dinlediğimiz haber, kültür, sanat programlarında, televizyonlardaki tartışmalarda Türkçenin ses ve yapı özelliklerine yeterince dikkat edilmediğine, söz varlığının sınırlı kaldığına tanık oluyoruz. - - -

Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre,

- Cümleyi tamamlamadan başa dönenleri, “yaniler” ile yeni cümleler kurmaya çalışanları gördükçe, kelimelerin ses özelliklerine, hecelerdeki vurgulamalara dikkat etmeden konuşanları dinledikçe karamsarlığa kapılıyoruz.
- Türkçe kullanımındaki bu özensizliğin kamuoyunda hiç yankı bulamadığını üzülererek görüyoruz.
- Kimi zaman bir şiir gibi konuşan konuşmacılar yüreğimize bir ferahlık veriyor.

yargılarından hangileri getirilebilir?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III.
D) I ve II. E) II ve III.

2. (I) Üç yıl önce aramızdan ayrılan Oktay Akbal ile 1990’lı yılların sonlarında tanıştım. (II) Yumuşak huylu, genç yazar adaylarına yollarını aydınlatabileceğini düşündüğü öğütler vermeyi seven bir kişi olmasının ötesinde yazar egosu dediğimiz, çoğu okurda düş kırıklığı yaratan kibirden olabildiğine uzak bir insandı diyebilirim. (III) Günümüzün özellikle genç yazarları âdeta burnundan kıl aldırıyor, şöhretin ışıltısına kapılarak kibirleniyorlar. (IV) Zor koşullarda birkaç sayı çıkabilen bir edebiyat dergisi için kendisiyle röportaj da yapmıştım. (V) Sorulara oldukça kısa hatta sorulan soruyla pek de ilgisi olmayan cevaplar vermişti. (VI) İyi bir denemeciydi ama röportajda beklediğiniz uzun ve doyurucu yanıtları alabileceğiniz bir yazar değildi; kim bilir hangi bilinmez nedenlerle ketumluğu tercih ediyordu.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

3. (I) Çocuklar model alma yoluyla sadece toplumsal ve ahlaki kuralları öğrenmemekte, kişilikleri de model alma yoluyla şekillenmektedir. (II) Öyle ki sosyal ilişkilere önem veren, günlük rutin ihtiyaçların karşılanması dışında kendini geliştirmeye zaman ayıran ve bu amaçla değişik uğraşlar içinde olan ailelerin çocuklarının da çok yönlü olmaya eğilimli oldukları ve kendilerini geliştirme yönünde istekli oldukları gözlenmiştir. (III) Örneğin tüm gece boyunca televizyon izlenen ailelerde çocuklar televizyona düşkün olmakta, düzenli günlük gazete okunan evlerde yetişen çocukların ise gazete ve dergi okumaya hevesli ve meraklı oldukları gözlemlenmektedir. (IV) Bu sebeple çocuklara davranışlarımızla model olmaya çalışmalı, çocukların ileride nasıl davranmasını bekliyorsak öyle davranmalıyız. (V) Onların aslında bizim bir kopyamız olduğunu unutmamalı, onların geliştirdikleri karakterin aslında bizim karakterimizin bir yansıması olduğu gerçeğini göz ardı etmemeliyiz.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra, “Benzer şekilde ailelerin boş zamanlarını değerlendirme alışkanlıkları da çocuklar tarafından taklit edilmektedir.” cümlesi getirildiğinde anlam akışına uygun olur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

4. (I) İnsan faktörünün devreye girdiği her şeyde olduğu gibi tarihte de olayların aktarılması subjektif özellikler taşır. (II) Tarihçi kendi fikrî yapısını bilerek ya da bilmeyerek metne dâhil eder. (III) Tarihin görecelik arz eden zemininde teşekkül etmeye çalışan tarihî roman da hem bu erozyondan nasibini alır hem de kendi yönlendirmesini yapar. (IV) İlk elden kişisel bir süzgece tabi olan tarih, romanın kurgu dediğimiz ikinci bir süzgecinden de geçerek değişime, dönüşüme maruz kalır. (V) Roman yazarı tarihinin eserini alır, onu âdeta bir ham madde şeklinde kullanır, üzerine inşa ettiği kurmaca sayesinde tarihî bilgi ile kurgu arasında bir denge gözetir. (VI) Böylelikle ne salt gerçek olarak algılanıp bilimsel olmakla eleştirilecektir ne de tamamen kurmaca etiketiyle fişlenecektir.

Numaralanmış cümlelerin hangisi atılırsa bu parçanın anlamında bir daralma olmaz?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

Paragrafta Yapı - 1

5. (I) Büyük siyasal dönüşümler, rejim değişimleri; bir toplumun köklü değişimlerini, farklılaşmalarını hazırlayan olaylardır. (II) Buna karşılık en köklü kopuşlarda bile değişimleri ölçebileceğimiz, ilişkilendirebileceğimiz bir arka plan da her zaman vardır. (III) Değişen ile değişmeyen arasındaki arka plan, dönemlerin karakterini oluşturur. (IV) Bu, yaşamın ve doğanın içinde zaten mevcut bir durumdur. (V) Tanzimat'tan beri oluşagelen bütün yeni edebiyat hareketleri gibi Cumhuriyet'ten sonraki Türk şiirinin ilk özelliği de eskiyi reddederek yerine yeninin konulması çabaları olmuştur. (VI) Batı şiirinin geçtiği yolun daha yakından izlenmesi, modern anlayışların çeşitlenerek yerleşmesi, halk edebiyatının, folklorik öğelerin bu yeni zevk ve estetik içerisinde yeniden yorumlanması, bu sürecin belirleyenleri olmuştur.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

6. I. Hele de inandırıcı bir hayalle yoğrulmuş, gerçekçi karakterlerle donatılmış ve nedensellik ilişkileri harita gibi örülmüş sağlam bir kurgu dâhilinde kaleme alınmışsa gençler arasında dalga hızıyla yayılması işten bile değildir.
- II. Benzer anlatım ve kurgu kalıplarının tekrarından ötürü seri üretim yaftası yer, edebiyat çevreleri tarafından sürekli görmezden gelinir; gerçekten de şablonların sık sık kullanıldığı türlerden biridir fantastik gerilim.
- III. Gerilim romanları, gençlik edebiyatının her zaman en çok tercih edilen türleri arasındadır.
- IV. Buna karşın kolay okunmasıyla da tercih edilen bu türün yazımının, okunduğu kadar kolay olmadığı üzerinde durulmaz pek.
- V. Ama biz okuyanlar, şablonlar dâhilinde bile özgün metinlerin yazıldığını, okuma zevkini körükleyecek eserlerin yayımlandığını biliyoruz.

Numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde dizildiğinde hangisi üçüncü sırada olur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

7. (I) Her edebiyat eleştirisi, biraz subjektif ve şahsidir; bu anlayıştan hareket edilerek yola çıkılırsa varılacak nokta daha iyi tayin edilmiş olur. (II) Yorumların ve değerlendirmelerin, kesin ve mutlak bir üslupla sonuçlandırılması, yapılan eleştiriye de zarar vereceğinden bu tutumdan kaçınmak gerekir. (III) Çünkü bu genelleme, eseri değerlendirip hüküm verirken yaşanan devrin bakış açısına göndermede bulunur ve onu temsil eder. (IV) Bir sosyal bilim olarak edebiyat ve daha da özelde eleştiri, kesinlemeden çok genellemedir. (V) Bu bakış açısına, eleştiri kuramında "çağdaş bakış açısı" denmektedir. (VI) Eleştirinin şahsi ve subjektif oluşu bu bakış açısından kaynaklanmaktadır.

Bu paragrafın anlam bütünlüğünün sağlanması için numaralanmış cümlelerden hangileri yer değiştirmelidir?

- A) I ve II. B) I ve IV. C) II ve III.
D) III ve IV. E) IV ve V.

8. (I) Sözlük yazmak çok güçtür, itina ve dikkat isteyen bir uğraştır. (II) Kelimeleri metin bağlamında, ancak kendi anlam evreni kadar değerlendirmek gerekir. (III) Bir metindeki anlamda, o metni oluşturan kelimelerin ortak payı vardır. (IV) Metin içindeki bir kelimeye anlam verirken kelime lehine düşünmek riski her zaman ihtimal dâhilindedir. (V) Birden fazla anlamı olan kelimelerin farklı anlamları, en doğru biçimiyle metin bağlamından ve o kelimenin değişik metinlerdeki kullanımları karşılaştırılarak tespit edilebilir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra, "Bu da her kelime için onlarca fişin incelenmesi demektir." cümlesinin getirilmesi anlam akışına uygun olur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

9. I. Yabancı olan her şeye karşı ilgimiz, muhabbetimiz var.
- II. Ne kadar uysal, hoşgörülü bir ulusuz!
- III. Kendi değerlerimizi içimizde gizleyip başkalarının değerlerini öne çıkarmaktan geri kalmayız!
- IV. Bu ilginin kendi değerlerimizi yozlaştırdığını umursamayız.
- V. Yeter ki yabancı olsun!

Numaralanmış cümlelerle anlamlı bir paragraf oluşturulmak istense sıralama aşağıdakilerin hangisi olur?

- A) II – III – I – IV – V B) II – V – I – III – IV
C) III – I – V – IV – II D) III – II – I – V – IV
E) V – I – IV – III – II

Paragrafta Yapı - 2

1. Kardeşlik ilişkisi, yaşadığımız pek çok ilişkiden farklı ve özeldir. Kardeşinizi seçmezsiniz ama kendiniz seçmiş gibi seversiniz. Karakterleriniz farklı olsa da hayata farklı pencerelerden bakıyor olsanız da ara sıra tartışsanız, anlaşmazlıklar yaşasanız da kardeşiniz sizin için ömür boyu sürecek bir arkadaşlığın ve dostluğun garantisidir âdetâ. - - - Aralarında değer verilen ortak bir bağ bulunan kişilerden her birine de “kardeş” demişiz: “Yol kardeşi”, “din kardeşi” gibi... Böylesine önemlidir kardeşliğin hayatımızdaki yeri ve kardeş olmak bizatihi olumlu bir içeriğe sahiptir.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Kardeşlik üzerine pek çok film yapıldığını sinema tarihini biraz ayrıntılı incelediğinizde göreceksiniz.
- B) Kardeşlik ilişkisinin başka ilişkiler arasındaki yeri öyle özeldir ki insanların birbirlerine paylaşımlarını ifade etmek için bu güzel kelimeyi ödünç almış; “kardeş olmak”, “kardeşçe yaşamak” demişiz.
- C) Anne babamızla fikirlerimizin uyuşmadığı durumlarda çoğu zaman kardeşimizi bir sığınak olarak görüp onunla dertleşmek ihtiyacı hissederiz.
- D) Kimi zaman da insanlar kardeşiyle ne yazık ki bağlarını koparır, kardeşler birbirlerine düşmanca tutum takınırlar.
- E) Kardeşliğin ne kadar güzel bir duygu olduğunu anlamak istiyorsanız kardeşi olmayan kişilerle konuşmanız doğru olacaktır.
2. I. Çünkü boyanın duvara yedirilmesi için oyuk yüzeylerin içinin kalın bir boya tabakasıyla doldurulması gerekiyordu.
- II. Eski Mısır’da duvar resimleri kayaların yüzeyleri üzerine yapılıyordu.
- III. Bu yöntemde ressamın girintili çıkıntılı olan yüzeyi hafifçe düzledikten sonra kalın bir kil tabakasıyla sıvıyorlar ve üzerine ince bir alçı tabakası sürdükten sonra resim yapmaya elverişli yeni bir yüzey elde ediyorlardı.
- IV. Ressamların kaya üzerinde oyuk bir yüzey meydana getirmeleri başlangıçta güçlü.
- V. Ama sonraları kaya yüzeyi üzerinde böyle bir işlemi gerektirmeyecek bir yöntem bulundu.

Numaralanmış cümlelerle anlamlı bir paragraf oluşturulduğunda üçüncü cümle aşağıdakilerden hangisi olur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

3. (I) Yaşamım boyunca iyi bir gözlemci olduğumu söyleyebilirim, ufacık bir çocukken bile öyleydim. (II) İnsanları izler; davranışları, konuşma biçimleri üzerinde düşünürdüm; tepkileri, söyledikleri ve bunları söyleme biçimleri kafamda yer ederdi. (III) Yaş ilerledikçe birtakım nazari bilgiler de eklendi bunlara yani insanın ardında duran o şey, adı her ne ise, geçmişi, hikâyesi bana görünür oldu. (IV) Eskiden çok insanlı evler vardı, ben de o evlerden birinde büyüdüm; şimdiki çekirdek aile yapısı yoktu o zamanlar. (V) Evlerden ses, hayat taşardı; bu zenginliği heybeme doyasıya koydum. (VI) Artık yalnızlık çağındayım; vakit, bütün bu izlenimleri dönüştürme vaktidir.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

4. **Aşağıdakilerden hangisi bir paragrafın giriş cümlesi olmaya en uygundur?**

- A) Böyle bir tarz ya da adlandırma elbette yok ama konu bütünlüğünü bir şiir kitabının arasına sığdıran şairlerin bu tür şiirlerine gönül rahatlığı ile “nehir şiir” diyebiliriz.
- B) Şiir yalnızca söylemez, dile getirmez; aynı zamanda resmeder, heykel yapar ve şarkı söyler; o hem mimaridir, hem resim hem de musikidir.
- C) Ortak değerlerin belirlenmesi ile birlikte, daha iyi bir dünya ortaya koymak ve yaşamak istiyorsak diğer insanlarla bağlantı içinde olmamız gerektiğini vurguluyor.
- D) Yazarın ifade ettiği gibi toplumların ortak hedef kaybı, bir değişim gücü olarak insanların da inançlarını yitirmelerine sebep olmuştur.
- E) Bu yolculuğun ilk aşaması Topkapı Sarayı ve Osmanlı arşivlerinde 16. yüzyılda zirveye ulaşan çini sanatı örneklerini gece gündüz aramaktır.

Paragrafta Yapı - 2

5. (I) Geçtiğimiz yıllarda Ankara, ağırlıklı olarak devlet binalarının ve lojmanların yan yana sıralandığı resmî bir memur şehri olarak düşünülürdü ama şimdi bu algı tümüyle değişti. (II) Bana göre artık Ankara kalabalık, hızlı, modern ve eğlenceli bir memur-öğrenci-iş dünyası şehri. (III) Üniversitelerindeki 300 bin öğrenci şehre gençlik aşıyor; kafeler, parklar, sinemalar ve gezilecek yerler her yaştan insanla, özellikle de gençlerle dolu. (IV) Ankara'yı ziyaret edenler gezilerine genellikle Altındağ ilçesinden başlar; Augustus Tapınağı, Jülian Sütunu, Roma Hamamı ve Tiyatrosu, Aziz Klementos Kilisesi gibi eserleri barındıran bu tarihî ilçedeki Ankara Kalesi'nin burcu 360 derecelik görüş açısıyla tüm Ankara'yı bir bakışta görüp anlama imkânı veriyor. (V) Siz burada etrafı seyrederken yanınızdaki kalabalığın çıkışta ilk olarak hangi müzeye gideceklerini konuştuklarına şahit olabilirsiniz çünkü başkent müze zenginliğine sahip.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra, "Tarihe meraklı olanlar için Anadolu Medeniyetleri Müzesi, eski oyuncaklarını hatırlamak isteyenlere Oyuncak Müzesi; siyasi tarihle ilgilenenlere Cumhuriyet Müzesi ya da Ulucanlar Cezaevi Müzesi gibi hayatın ve tarihin hemen her dönemine odaklanan 50'den fazla müze, bu coğrafyanın uzun hikâyesini gözler önüne seriyor." **cümlesi getirilirse anlam akışına uygun olur?**

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

6. (I) Mazmun, anlam ve kavram manasında kullanılan bir kelimedir ancak edebiyat geleneği içinde bu kelime, bazı özel kavram ve düşüncelerin ifadesinde kullanılan klişeleşmiş söz ve anlatımlar için kullanılır. (II) Mazmunlar, bir sözün içinde gizli olan anlamdır ve bu bağlamda belli kelime ve düşünce şekilleri muhataba sezdirilmek istenir. (III) Divan edebiyatında şairlerimiz başta gazel, kaside, mesnevi, kıt'a, şarkı gibi nazım şekillerinde kalem oynatmışlar ve hünelerlerini bu şekilde göstermişlerdir. (IV) Divan şiiri geleneği içinde mazmunun yeri çok önemlidir ve şairler, anlatmak istediklerini seçtikleri kelimeler ve bu kelimeleri kendi düşünüş şekilleri doğrultusunda yoğurarak yaratımlarını gerçekleştirirler. (V) Resim sanatı üzerinden somutlaştıracak olursak şöyle bir cümle kurmamız mümkün olabilecektir: Mazmun kelimelerle resim çizme yöntemidir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinin yerine "Mazmun, kastedilen bir şeyin özelliklerini çağırıştırarak kelime grupları içinde gizlemek ve okuyucuya gizlenen şeyi hissettirmektir." **cümlesi getirilirse parçanın anlamında bir daralma olmaz?**

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

7. I. Yeni alanlardaki ürünlerin sulanması için uygulanan sulama sistemleri sebebiyle su kaynaklarımız verimli kullanılamamıştır.
II. Ne yazık ki ülkemizde son elli yılda 1 milyon 433 bin hektar büyüklüğünde sulak alan geri döndürülemez biçimde kurumuştur.
III. Yakın tarihte kuruyan bu alanlarda tarıma açılan topraklar için yine suya ihtiyaç olmuştur.
IV. Kendine has özelliklere sahip olan ve birçok canlı türüne ev sahipliği yapan doğal alanlarımızın en önemlilerinden birisi hiç kuşkusuz ki sulak alanlarımızdır.
V. Bu alanlardan sadece 133 bin hektarı son sekiz yıl içerisinde kurumuştur.

Numaralanmış cümlelerle anlamlı bir paragraf oluşturulmak istense sıralama aşağıdakilerden hangisi olur?

- A) I – III – V – IV – II
B) I – IV – II – V – III
C) II – IV – V – III – I
D) IV – II – V – III – I
E) IV – I – II – III – V

8. Derin bir nefes alıp dış seslerden arınarak etrafıma dikkatlice baktığımda çevremde gördüğüm canlıların çeşitliliğine hayranlık duyuyorum. Dahası dünyamızın yakın çevremizde görebildiğimiz ve hayal edebildiğimiz çeşitlilikten çok fazlasına ev sahipliği yapıyor olması benim için müthiş bir merak kaynağı. Hayvanlar, bitkiler, mantarlar, mikroorganizmalar, henüz keşfedilmemiş türler... Yaşamın bizleri de içeren bunca farklı formu "biyoçeşitliliğin" bir parçası. - - - . Bunun en büyük sebebi de ne yazık ki sonuçları hesaplanmadan gerçekleştirilen insan aktiviteleri.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisinin getirilmesi anlam akışına uygun olur?

- A) Hayatın mucizelerinden biri olan biyoçeşitliliğin bir an önce tam olarak keşfedilmesi gerekiyor.
B) Bu çeşitliliğin en önemli halkasını ise insanoğlu oluşturuyor.
C) Endişe verici gerçek ise mevcut biyoçeşitliliğin artan bir hızla kayboluyor olduğu.
D) Bu çeşitliliği gelecek nesillere sağlıklı bir şekilde aktarabilmek için bilinçli bireylerin yetiştirilmesi gerekiyor.
E) Bilim insanları biyoçeşitliliğin zenginliklerinin sınırlarını keşfetmek için araştırmalarını aralıksız sürdürüyor.

Paragraf Yapı - 3

1. Ülkemizin bitki türü zenginliği neredeyse Avrupa kıtasına eşit. Bu kadar çok bitkinin olduğu yerde tozlaşmaları sağlayan böceklerin de çok çeşitli olması, beklenen bir durum. Hele hele son yıllarda medyada sıkça duyduğumuz arı ölümlerinden sonra, arıların bitki tozlaşmasına ve özellikle tarımdaki katkılarına değinmemek olası değil. Son beş yılda arıların neden yok olduğu sorusu bilim insanlarının konuyla ilgili ayrıntılı çalışmalar yapmasına neden oldu. Bu konuda bu yıl içerisinde ülkemizde de iki kongre düzenlenmiş, bu ölümler ve yok olmalar konusunda bilim insanları bir araya gelerek bulgularını paylaşmışlardır. - - - -. Bunların yanında genetik çeşitliliğin azalmasının ya da yok olmasının da ölümlere neden olacağı belirtilmiştir.

Bu parçada boş bırakılan yere anlam akışına göre,

- Ülkemizdeki bu biyoçeşitliliğin çok verimli bir şekilde değerlendirilip işlenmesi gerekmektedir.
- Bu konuda cep telefonlarının yaydığı manyetik alanlardan tutun, yeni mantar hastalıklarına, böcek öldürücülere kadar çok sayıda neden ortaya konmuştur.
- Farklı felaket senaryoları devreye sokularak olası sonuçları tartışmaya açılmıştır.

yargılarından hangilerinin getirilmesi uygundur?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III.
D) I ve II. E) II ve III.

2. I. Bir yazarın fikrî yeterliliği, eleştirmen olmasının temel koşulu değildir.
II. Bu yeterlilik, işini iyi yapabilmesi için gereken donanımlardan sadece biridir.
III. Eleştirmenin bu sığ bakıştan kurtulması için edebiyatın derin kuyusuna dalması, sorunları yakından görüp incelemesi, çözmeye çalışması gerekir.
IV. Bir fikir adamıyla eleştirmenin farkı da burada belirir, eleştirmen meselelere sadece düşünceyle yaklaşmaz.
V. Edebiyatın sorunlarını sadece düşünceye dayanarak çözmeye çalışan eleştirmen edebiyatta sığlaşır.

Numaralanmış cümlelerle anlamlı bir paragraf oluşturulduğunda sıralama aşağıdakilerden hangisi olur?

- A) I - II - IV - V - III B) I - III - IV - V - II
C) II - I - III - V - IV D) III - I - II - IV - V
E) V - III - I - II - IV

3. (I) İyi okuyucu, yazıyla mücadele etmek gerektiğinin farkındadır. (II) Yazıdaki derinlik onun için çözülmesi gereken bir problem demektir. (III) Tecrübeli bir yazar, yazılarının hemencecik çözülmesini sanatı için bir yetersizlik noktası olarak kabul eder. (IV) Okur, derinliklere ulaşır yazının gizli veya açık düğümlerini çözdükçe aldığı haz bir tarafa, zihin/ruh dünyasındaki dalgalanmalarla kazandığı duyarlığın ve şuurun zaferini yaşar. (V) Bu zafer ona bir taraftan mutsuzluk da getirmiş olabilir. (VI) Fakat iyi okuyucu; iyi yazar gibi mutsuzluktan, bilinçteki örselenmelerden korkmamak gerektiğini bilir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi paragrafın düşünce akışını bozmaktadır?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

4. Ben uzun şiir yazamam. Bunun pek az örneği vardır. Aynı şekilde uzun yazı da yazamam. Yazılarım da, dikkat ederseniz, üç beş sayfayı hiç geçmez. - - - -. Sözü uzatmayı sevmiyorum galiba. Kısa yazayım, uzun yazayım diye bir düşünceyle başlıyor değilim şiire. Başlıyorum ve bitmesi gereken yerde şiir bitiyor. Demek ki o kadarı yetiyor.

Bu parçada boş bırakılan yere,

- Şair, çok sözü, güzel söze çeviren kişidir aslında.
- Edebiyat dünyamız süslü cümlelerden kaçan büyük sanatçılarla dolu.
- Kısa şiirler yazmış olmam teknik bir gerekçeye dayanmıyor.

yargılarından hangilerinin getirilmesi anlam akışına uygun olur?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III.
D) I ve II. E) II ve III.

Paragrafta Yapı - 3

5. (I) Dergiler, varoluşları itibarıyla hayatın birçok alanına, insan zihninin birçok mekekesine sesleniyor hiç kuşkusuz. (II) Bu seslenmelerin en önemlilerinden biri, Cemil Meriç'in o şahane ifadesiyle, hür düşüncenin kalesi olarak karşılığını buluyor toplum hayatında. (III) Düşünce hürriyetini kaybeden toplumların en önemli kalelerinden birinin düştüğünü söylemek mümkün. (IV) Bu bağlamda dergiler, yeni ve muhtemeldir ki asi düşüncelerin ilk filizlendiği mekânlar olma özelliği de taşıyor. (V) Bu bakımdan kurulu siyasal/ekonomik düzene, hâkim fikrî düşünceye ve o günkü sanat anlayışına itirazı olan ateşin kalemlerin satırlarının ilk yer aldığı dergileri, ileride gürül gürül akacak ırmaklara akan bereketli dereler olarak düşünmek mümkün. (VI) Bu derelerin bazıları kavuştuğu ırmağa rengini, kokusunu, tadını verecek kadar baskın çıkarken bazıları da cılız kalıp toprağın derinliklerinde yitip gidivermektedir zamanla.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi paragrafın düşünce akışını bozmaktadır?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

6. (I) Kitapta, günlük hayatımızda sıkça karşılaştığımız kişiler, olaylar ve durumlar sade bir üslupla hikâye ediliyor. (II) Hikâyeleri okurken yazıldığından ziyade bir arkadaş sohbetinde ya da aile ortamında bir araya toplanan insanlara anlatıldığı hissine kapılıyorsunuz. (III) Günümüz yazarlarınca, piyasa koşullarının ve edebî modanın da tesiriyle, revaçta olan kelime oyunlarına, şaşırtıcı sonlara hemen hemen hiç rastlamıyoruz. (IV) Yazar bize, yolda yürürken, otobüste giderken ya da alışveriş yaparken karşımıza çıkabilecek ağabeylerin, ablaların, teyzelerin, amcaların, gelinlerin ve çocukların günlük yaşamlarını yalın bir sunumla dile getiriyor. (V) Bu nedenle hikâyeleri bir solukta okuyup bitiriyorsunuz.

Bu parçadan numaralanmış cümlelerin hangisi atılır- sa parçanın anlamında daralma olmaz?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

7. Haldun Taner, uzun zamana yayılan öykü serüveninde her zaman dönemsel akımlara, yazınsal gruplara mesafeli olmuştur. Taner'in yoğun olarak öykü kitapları yayınladığı dönem olan 1950'ler, ülkemizde varoluşçu-gerçeküstü anlayışa yaslanan öykülerin edebiyat dünyamıza hâkim olduğu bir zaman dilimidir. Vüs'at O. Bener, Nezihe Meriç, Ferit Edgü, Leyla Erbil, Bilge Karasu, Sevim Burak yenilikçi diyebileceğimiz bir öykü anlayışının ürünlerini verir. Öte yandan o dönemdeki diğer önemli bir akım da sosyal gerçekçiliktir. Haldun Taner ise, hem "entelektüel hikâye tarzı"nı hem de sosyal gerçekçileri tasvip etmez. Çünkü - - - -

Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) o, kendi deyimle "herkesin anlayabileceği halkçı bir üslup" peşindedir.
B) öyküyü sınıflar arası bir ayrıma sokmayı uygun bulmaz.
C) romana iyi bir hazırlık olarak görür öyküyü.
D) herhangi bir ideolojinin emrine sunulacak bir tür değildir hikâye.
E) herkesin hikâye okumaya hakkı olduğunu düşünür.

8. (I) Şiir nedir, neden şiir okunur, sorusu belki de yanıtlanması en zor sorulardandır. (II) Sözün evreni engindir; öyküyle, romanla, denemeyle, bildiğimiz çeşit çeşit düzyazı metni hep sözle çiçeklenir. (III) Evet, edebiyat bir evrendir, onun içinde düzyazı da. (IV) Peki ama insan niçin şiir yazar ve niçin şiir okur, şiiri düzyazıdan ayıran nedir? (V) İsmet Özel "Şiir Okuma Kılavuzu"nda bu soruya bir yanıt arar ve şiirin, insanın aklıyla çözüm üretmeye gücünün yetmediği yerde devreye girdiğini savunur.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra, "Yani şiir, insanın aklın sınırlarını zorlayıp öteye geçtiği yerde çiçeklenir; insan; sezgisiyle, algısıyla, bilinçaltıyla, bildiğini bilmedikleriyle, en has hâliyle kendini ifşa eder." cümlesi getirilirse anlam akışına uygun olur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Paragrafta Ana Düşünce - Tema - Konu - 1

1. Atasözlerinin dile yansımış değerler olarak hangi atalardan ve kimlerden kaldığı, aradan yüzlerce ve binlerce yıl geçmiş olması dolayısıyla, bilinmemekte ise de şaşmaz yaşam tecrübelerinin imbikten süzölmüş birer değerler sistemi niteliği taşıması dolayısıyla, bunlardan her biri kural niteliğindeki söz kalıbı durumundadır. Bu söz kalıpları bizler için hem dilimizi süsleyen, ona berraklık kazandıran bir öğüt hem de günlük yaşamımızda her zaman yararlanabileceğimiz bir düstur niteliğindedir. Ak akçe kara gün içindir; akıl akıldan üstündür; bal bal demekle ağız tatlanmaz; baş ağır, kulak sağır gerek; can çıkmayınca huy çıkmaz; çalma elin kapısını, çalarlar kapını; çobansız koyunu kurt kapar; keskin sirke küpüne zarar; güvenme varlığa, düşersin darlığa; güneş balçıkla sıvanmaz vb. örnekler, artık onu kullananlar için birer hayat kuralı durumuna gelmiştir. Bunlar, atalarımız kanalıyla kamuya aktarılmış ortak değerlerdir.

Bu parçada atasözleriyle ilgili asıl vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsanlığın hayat hikâyesinin bir özeti olarak kabul edilebileceği
- B) Sosyal hayatı düzenleyen ve toplumun geneline mal olan sözler olduğu
- C) Dile zenginlik katan bir işlevinin bulunduğu
- D) Her kültürde görülen ulusal bir değer olduğu
- E) İnsanlara yol gösterici ve öğüt verici yönünün dikkate alınması gerektiği
2. Her şey bir yana, şiire başlamayı teşvik eden bir üslup ve teknik vardır Bukowski şiirlerinde. Size şiir yazdırır. Beni şiire başlatan ilk ve tek yabancı simadır. Bir dönem oldukça etkiler sizi, sonra diğer bahçeleri keşfettikçe ve oralarından da meyve yedikçe bu simalar giderek artar. Hiç çekinmeden Bukowski şiirlerinde okuyanı etkileyen iki özelliği söylemek isterim: samimiyet ve hayal gücünden uzaklık. Bir yaşantı vardır onun şiirlerinde, süregelen ve etkisini yoğun biçimde hissettiren. Teknik kaygılar asla gütmaz ve son derece rahattır.

Bu parçadan Bukowski'nin şairliği ile ilgili,

- I. Gerçeklerden beslendiği
- II. Edebî yönden mükemmellik peşinde olmadığı
- III. Yeni başlayan şairler üzerinde etkili olduğu

yargılarından hangileri çıkarılabilir?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III.
- D) I ve II. E) I, II ve III.

3. **Seyirci:**
(I) - - - -

Konuk:

– Dünyada insanlık 6 tane sanat dalı üzerine karar kılmış, UNESCO da bunu kabul etmiş. Bunlar; resim, tiyatro, müzik, edebiyat, mimarlık, dans. Geçmişten beri bunlara sanat deniyor. Fakat bunlar beceriye dayalı birer üründür. Mesela, bir tiyatro oyunu üstünkörü oynanıyorsa sanat mı yapılmış oluyor? Eğer 6 tane sanat dalı var dersanız diğer sanat dallarını yokmuş gibi görürsünüz. UNESCO 6 sanat dalına; sinemayı, fotoğrafçılığı ve sporu da ekledi. Yakında yemek pişirmeyi de ekleyebilir. Sanat, işini özenle yapabilme yeteneğidir aslında.

- Seyirci:**
(II) - - - -

Konuk:

– Bir kere tiyatro salonu az, sinema salonu daha çok ve daha çok sinema filmi var. Tiyatroya gitmek için biraz daha zahmet çekmeniz lazım. Sinemaya gitmek kolay. İkisinde de oyuncu, mekân ve senaryo var. Peki, biz neden tiyatroyu değil de sinemayı tercih ediyoruz? Çünkü kolayımıza geliyor. Aslında bu konuda bireyler, kendilerini geliştirmek ve düşünmeyi ideal hedef olarak görmek istediği zaman doğru karşılaştırma yapabiliriz.

Bu diyalogda boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

- A) (I) Sanatın dallara ayrılmasında tutturulan ölçütler hangileridir?
(II) Tiyatro oyuncularının sinema filmlerinde daha üstün bir performans gösterdiği fikrine katılıyor musunuz?
- B) (I) Sanatı genel olarak hangi ana dallara ayırarak incelemek doğru olacaktır?
(II) Sinema ile tiyatro, birbirini etkileyen bir özellik taşımakta mıdır?
- C) (I) Edebiyatın, sanat dalları arasında gösterilmesi onun kapsam ve amacını sınırlandırmakta mıdır?
(II) Sinema sektörünün tiyatro sektörüyle iletişimi ve ilişkisi hakkında neler söyleyebilirsiniz?
- D) (I) Sanat sadece resim yapmak veya bir şeyler çalmak mıdır, yoksa sanat her şey olabilir mi?
(II) Tiyatronun, sinemanın gerisinde kalmasıyla ilgili neler düşünüyorsunuz?
- E) (I) Sanatın net bir tanımını yapmak mümkün müdür?
(II) Tiyatronun sinema ile rekabet edebilmesi için ne gibi yenilikleri bünyesine taşıması gerekmektedir?

Paragrafta Ana Düşünce - Tema - Konu - 1

4. Peyami Safa, bir yazısında şöyle diyordu: “Cihan Harbi’nin Alman ordularının Fransa’yı işgale başladığı devrenin talihsiz başvekili Reynaud, şu beyanatta bulunmuş: ‘Düşman ilerliyor, Paris ve vatan tehlikededir. Yalnız, size verilebilecek bir müjdem var: Pascal’ın, Moliere’in, Racine’in ve bütün Fransız büyüklerinin eserleri muhafaza altındadır.’ Fransız başvekilin sözü, onu anlamayanlara bir ümitsizlik hezeyanı gibi görünebilir. Fakat Fransa’yı kurtaran bu müjdedir.”

Bu parçada vurgulanmak istenen temel düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Savaşlar, insanlık tarihinde her zaman kapanmaz yaralar açmıştır.
B) Tarihî eserlerin, aslına uygun olarak korunması ulusların en önemli ödevlerindendir.
C) Sanat, insanların arasında barışı sağlayan, onları birbirine yaklaştıran en önemli öğedir.
D) Bir savaşta tarihî eserleri korumak, ülkeyi korumak kadar önemlidir.
E) Milletler, hangi medeniyete ait olursa olsun tarihî eserlere saygı göstermek zorundadır.
5. Nuri Bilge Ceylan filmlerinin en sevdiğim yönlerinden biri, hiçbir karakterin ondan tamamıyla nefret edecek kadar kötü veya onu tamamıyla haklı bulacak kadar iyi olmamasıdır. Onun karakterlerine belli bir ölçüde anlayabilecek kadar yakınız. Onun filmlerinde hiç kimse “sütten çıkma ak kaşık” değil. Yine hiç kimse tam anlamıyla kusurlu ve nefret edilecek kadar kötü de değil. Başka bir deyişle hayatın oyunları karşısında hiç kimsenin tam anlamıyla suçlu sayılamayacağını farkındayız Ceylan filmlerini izlerken. Filmlerinin teknik anlamda kusurlu ve devamlılık hatalarıyla dolu olduğu eleştirisine en güzel yanıt yine kendisinden geliyor bence: “Muhteva sıkıntısı olunca şekil ön plana çıkıyor.” Ceylan bence kusursuz olmaya çalışmak yerine iyi bir hikâye anlatmayı, içeriğin doyuruculuğunu, meyvenin şekilsizliğine rağmen tadına doyumaz oluşunu ön planda tutuyor filmlerinde. Tam da usta bir yönetmenin yapması gerektiği gibi.

Bu parçadan Nuri Bilge Ceylan’la ilgili,

- I. Filmlerinde konuyu ön plana aldığı
II. Karakterlerini hayatta her an karşılaşılabilecek kişilerden seçtiği
III. Yapılan eleştirileri dikkate almadığı

yargılarından hangileri çıkarılır?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III.
D) I ve II. E) II ve III.

6. Bakterileri yok etmek üzerine çalışmalar yapan İngiliz bilim insanı Alexander Fleming, bir tatil dönüşü laboratuvarına geldiğinde içinde farklı türlerde bakteriler bulunan kabı açık unuttuğunu fark eder. Küf mantarı ile dolan kabı temizlerken mantarın kenarında bulunan jel kıvamındaki yapıda herhangi bir bakteri bulunmadığını görür. Bunun “Penicillium Notatum” adı verilen küf mantarı olduğunu düşünür ve jöle kıvamındaki yapıya “penisilin” adını verir. Fakat penisilini küf mantarından ayırmayı başaramadığı için çalışmalarını sonlandırır. Onun çalışmalarını inceleyen bilim insanları Howard Florey ve Ernst Chain, 1939 yılında penisilini laboratuvar ortamında saflaştırmayı başarır; 1941 yılında da ilk defa bir insan üzerinde kullanırlar. Fleming, Florey ve Chain bu çalışmalarıyla 1945 yılında Nobel Barış Ödülü’ne layık görüldüler.

Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabılır?

- A) Penisilinin, ismini kendisini bulan kişinin adından aldığına
B) Fleming’in, penisilinle ilgili çalışmalarıyla bilim dünyasına ilham verdiğiğine
C) Penisilinin insan sağlığına faydasının, keşfinden çok sonra anlaşıldığına
D) Nobel Barış Ödülü’nün penisilinin bulunması sonucu ilk defa sağlık alanında verildiğine
E) Küf mantarıyla penisilinin bulunmasının aynı zamana denk geldiğine
7. Halil İnalıcık’a göre, tarih bir milletin şuuru demektir. Tarihlin engin havzasında teşekkül eden bilgi, birikim ve irfanın gelecek nesillere aktarılması, kazanımların daima hayatla ilişki içinde tutulması noktasında tarih bilinci milletler için hayati önem kazanır. Tarih bilinci; bugünü anlamak, geleceği doğru tasarlamak hususunda geçmişten layıkıyla nasiplenmeyle ilgilidir. Geçmişten nasiplenmek, bir yandan da ona saplanıp kalmamayı, onu bir yöntem güncellemesi hâlinde cevhere dönüştürecek bir değer olarak görmeyi gerektirir. Tarih bilincinden söz etmeden kültürden, medeniyetten söz etmek imkânsızdır.

Bu parçada asıl üzerinde durulan aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Geçmişle gelecek arasında nasıl bağ kurulacağı
B) Okullarda tarih dersini sevdirmeye yolları
C) Tarih bilincini doğru bir şekilde kazandırmanın önemi
D) Medeniyet-tarih ilişkisi
E) Tarihî olayların kültür ve medeniyete etkisi

Paragrafta Ana Düşünce - Tema - Konu - 2

1. İmparatorluk ve emperyalizm denen unsurları Osmanlı dünyasında pek görmeyiz. Osmanlı tarihini okuyan herkes bilir ki Osmanlılar fethettikleri yeri otomatik olarak vatanın bir parçası sayarlardı. Eflak, Boğdan, Kuzey Afrika gibi bazı yerler sistemi tam olarak sindiremediği için ayrı tutulmuştur. Onlarla ilişkileri biraz daha zayıf bağlarladır. Ama Anadolu ve Rumeli’de kontrol ettikleri her yer, diğerinden farksız olarak bir vatan parçasıdır. İnsanları, grupları birbirinden ayrı tutma uygulaması görülmemiştir. Yani Batı’daki kolonyal imparatorluklarda görülen benzer bir yapı Osmanlı dünyasında yoktur.

Bu parçada asıl vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Osmanlıların, fethettiği kimi yerlerde bilinçli olarak farklı politikalar izlemesi, sonraki dönemlerde sıkıntılara yol açmıştır.
- B) Fethedilen yerlere İslam medeniyetinin her ögesini taşımak Osmanlıların temel felsefesi olmuştur.
- C) Osmanlı, fethettiği yerlerde sömürgeci bir politika izlemekten uzak durmuş, oraları ülkenin parçası olarak görmüştür.
- D) Osmanlı, sonsuz hoşgörü politikasıyla, fethettiği yerlerde güçlü medeniyetler kurmuştur.
- E) Sınırlarının genişliğinden dolayı Osmanlı, merkezî değil federatif bir yapıyı benimsemiştir.
2. Kelimelerin evreleri, insan hayatının basamaklarına benzer. Her kelime doğar, büyür, gelişir, olgunlaşır. İnsana bağlıdır kelimelerin hayat seyri; ondan ayrılmaz, onunla birlikte yaşar çocukluğunu. Yeni yetmelik, ilk gençlik, tahsil hayatı, askerlik, evlilik hep birlikte yaşanır. İnsanlar gibi çoluk çocuğa bile karışır kelimeler günü gelince. Hükümrânlığı devralabilir evlat sözcükler; yıldızları parlayabilir, insanda olduğu gibi. Ömrünü tamamlayıp ölebilir de sözcükler, insan gibi. Terk edilmek, unutulmak, yara bere almak, katledilmek de vardır kaderinde kelimelerin. Değişime uğramak, kılık değiştirmek, tanınmaz hâle gelmek de... Yeniden doğmak da vardır kelimelerin yazgısında, insan gibi. Biri diğerinden ayrı düşünülemez.

Bu parçaya verilecek en uygun başlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sihirli Kelimeler
- B) Kelimelerin Yaşamı
- C) Medeniyet İçinde Dilin Yeri
- D) Kelimenin Gücü
- E) Dil ve İnsan

3. Selçuklu sanatı; mimari, taş ve ahşap oyma sanatları, hat sanatı, çinilik, halıcılık gibi dallarda özgün bir tarz oluşturabilmiştir. Üstelik bunu çok zor bir dönemde, Haçlı Seferleri ve Moğol İstilasları gibi sıkıntıların ortasında başarabilmiştir. Günümüzde birçok sanat dalında, özgün üslup yakalama noktasında sıkıntılar yaşıyoruz. Bunun temel sebebi, sanat anlayışımızın, medeniyetimizin ruhu ile bağlarının kopmuş olmasıdır. Medeniyetimizin ruhu; din, ilim ve sanatın bütünlüğü temeline dayanır. Hâlbuki günümüzde din, ilim ve sanat arasındaki bağlar koparılmış olduğu gibi her biri kendi içinde Batılı değer yargılarının işgali altındadır. Selçuklu örneğinde gördüğümüz üzere sanatta üslup, mutlak surette bir dünya görüşüne ve kâinat anlayışına dayanır. Bugün, çok değerli mimarlarımız, taş ve ahşap oyma ustalarımız, hattatlarımız, tezhip ve kalem işine vâkıf nakkaşlarımız var. Belki sayıları da Selçuklu hatta Âl-i Osman dönemine göre daha fazladır. Ama yine de bir Karatay Medresesi’ndeki, bir Rüstem Paşa Camii’ndeki gibi zaman ve mekânı aşan özgünlükte eserler yapılamıyor.

Bu parçada,

- I. Medeniyet ruhunu kaybettiğimiz için ecdadın ortaya koyduğu muhteşem eserlerin dengini yapmaktan uzak kaldığımız
- II. Değer yargılarımızı, duruşumuzu, kültürümüzü Batılı fikir akımlarının bozucu etkilerinden yeterince koruyamadığımız
- III. Tarihî eserlerin geçmişi geleceğe bağlayan bir köprü olduğu gerçeğini yeni nesillere aşılama konusunda başarılı olamadığımız

durumlarının hangilerinden yakınılmaktadır?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III.
- D) I ve II. E) I, II ve III.

Paragrafta Ana Düşünce - Tema - Konu - 2

4. Yalnızlık, bir insanın kendini dünyadan kopmuş hissetme duygusudur. Yalnızlık, arkadaş yokluğundan, başkalarıyla birlikte olma arzusundan daha öteye giden bir duygudur. Yalnızlık çeken insan kendisini toplumdan kopmuş hissederek, başka insanlarla anlamlı bir iletişime girmekte zorlanır. Yalnızlık duygusu yalnız olma hâlinde farklıdır. Bazen insanlar bilinçli olarak tek başına kalmayı tercih ederler. Bu, yalnızlık duygusundan farklıdır. Yalnızlık duygusu, istek dışı yalnız kalma sonucu ortaya çıkar. Yalnızlık duyan insan terk edilme, dışlanma, depresyon, güvensizlik, umutsuzluk, anlamsızlık, değersizlik ve kızgınlık duygularıyla dopdoludur. Kendisinin, hiç kimsenin sevgisine değer olmadığını düşünür, bu yüzden de sosyal yaşamda zorluk çeker. Bu durum yalnızlık duyan insanın diğer insanlarla sağlıklı sosyal ilişkiler kurmasına da engel olabilir.

Bu parçadan yalnızlık duygusuyla ilgili,

- I. Asosyal bir yaşama neden olduğu
- II. İnsanların yalnız kalma isteğinden doğduğu
- III. İnsanlarda olumsuz benlik algısına yol açabileceği

yargılarından hangileri çıkarılır?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III.
D) I ve II. E) I ve III.

5. Modern dünyaya ahlak açısından sunabileceğimiz şeyler olduğunu düşünüyorum. Bizim evrensel değerlerimiz dendiğinde isimleri aklımıza gelenlerin, özellikle yaşama felsefesi başlığında emsallerinden öte bir söylem gücüne ve içeriğe sahip olduğunu zannediyorum. Ancak bu değerlerimizin ne kadar farkındayız? Bodrumundaki hazine habersiz fukaralar olarak Batı'nın bahçesinde işçilik ediyoruz. Hatamız dinî düşünce, Orta Çağ düşünürü, skolastik vs. etiketi ile rafa kaldırdıklarımızı okumamak ve anlamaya çalışmamak. Eğer İlk Çağ Yunan felsefesinin, Yeni Çağ Batı felsefesinin nereden ve nasıl doğduğunu hatırlarsak söylemeye çalıştığım şey daha iyi anlaşılacaktır.

Bu parçada asıl yakınılan durum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Felsefe okumalarında yeteri kadar başarılı olamadığımız
- B) Batı'nın önemli değerlerini anlamak için gayret sarf etmediğimiz
- C) Kendimizi fikrî yönden yeterince donatamadığımız
- D) Yerli düşünceden beslenmek yerine Batılı düşüncelere yöneldiğimiz
- E) Bir yaşam felsefesi tutturmadan yaşamaya çalıştığımız

6. Bir araştırma sonucuna göre kız öğrenciler üniversite giriş sınavına kadar matematik derslerinde erkeklerden daha yüksek not alıyor olmalarına rağmen üniversite giriş sınavında erkek öğrenciler, matematik sorularında ortalamada kızlardan daha yüksek puan alıyor. Üniversite giriş sınavları ve puanlar biraz daha yakından incelendiğinde aslında bu sonuca bütün erkek öğrencilerin kız öğrencilerden daha yüksek puan almalarının değil, çok yüksek puan alanlar arasında erkek öğrencilerin çoğunlukta olmasının neden olduğu ortaya çıkıyor. Erkek öğrenciler sadece en yüksek puan alanlar arasında değil en düşük puan alanlar arasında da çoğunluğu oluşturuyor. Değerlendirmeye sadece orta düzeyde başarı gösteren öğrenciler alındığında erkek ve kız öğrencilerin aynı düzeyde başarılı olduğu görülüyor. Erkek öğrencilerin bu kadar geniş bir yelpazede yer almasının nedeni şimdilik bilinmiyor. Ancak bilinen bir şey var, o da matematikte üstün yetenek gösteren kız öğrencilerin sayısı her geçen gün artıyor.

Aşağıdakilerden hangisi bu araştırmanın amacını en iyi ifade eder?

- A) Son yıllarda sınavlarda üstün başarı gösteren kız öğrenci sayısının neden arttığını tespit etmek
- B) Erkek öğrencilerin, düşük puan alan öğrenciler arasındaki çoğunluğu oluşturmasının nedenlerini bulmak
- C) Üniversite giriş sınavlarında matematik alanında kız ve erkek öğrenci başarılarındaki değişkenleri tespit etmek
- D) Kız öğrencilerin matematik derslerinde yüksek not alma davranışının temellerini araştırmak
- E) Erkek öğrencilerin üniversite sınavlarında matematik alanındaki başarılarının nedenlerini ortaya koymak

Paragrafta Ana Düşünce - Tema - Konu - 3

1. Toplum içerisinde bir şeyler yazma, oynama ya da canlandırma; benim aynı toplumdaki ve aynı toplum katmanından bir insan olmamdan kaynaklanıyor. Aynı havayı soluyan, aynı şeylere gülüp ağlayan bir insan olmamdan kaynaklanıyor. Ben bir erkek berberinin evladıyım. Babacığımın dükkânına hemen her görüşe ve yaşantıya sahip değişik müşteriler gelirdi ve bu müşteriler başlarından geçenleri babama anlatırlardı. Onlar anlatırdı ben de dinlerdim. Özellikle amcam, olmamış hikâyeleri başından geçmiş gibi o kadar güzel süsler ve o kadar abartılı bir şekilde anlatırdı ki ben okuldan çıktıktan sonra amcamın o güzel hikâyelerini dinleyebilmek için dükkâna çıraklık yapmaya giderdim. Amcam bir usta değildi, babama kalfalık ederdi. Onun bir numaralı izleyicisi, kendisi farkında olmasa bile bendim. Rahmetli babam, amcamdan daha usta berber olmasına rağmen amcamın müşterisi daha fazlaydı. Çünkü onun muhabbeti, eğlenceli ve komik anlatımları dükkâna gelenler tarafından çok beğeniliyordu. Babam amcamdan daha ciddi biri olduğu için sadece mesleğiyle ilgileniyordu, tam anlamıyla mesleğini konuşturuyordu.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

- A) Meslekler, aşk ve şevkle yapılmadığı sürece insana zevk değil ızdırap verir.
- B) İnsanlar, ciddi bir ustaya karşı tatlı dilli bir kalfayı tercih etme eğilimindedirler.
- C) İşini iyi yapmadıktan sonra dünyanın en iyi insanı olan da faydasız.
- D) Muhatabına saygı duyan her kişi, saygı duyulmaya layıktır.
- E) Size davranılmasını istediğiniz gibi davrandığınızda hayat daha güzel hâle gelecektir.

2. Türk mutfağının bir alt kümesi olmaktan ziyade farklı bir yorumu, görece muadili olan Konya mutfağı hem coğrafi konum hem de kültürel ve tarihî özellikleri nedeniyle Anadolu'nun mizanı; doğu/batı, kuzey/güney rotalarının kavşak noktasıdır. Mevlevî adap ve erkânını mutfak kültürüne taşıyan Konya mutfağı, yemeğin sadece yemekten ibaret olmadığını; bir yaşam biçimi ve hayat felsefesi olduğunu bize çağlar ötesinden duyurur. İhtiva ettiği mutfak mimarisi, araç gereçleri, yemek çeşitleri, pişirme yöntemleri, sofraya düzenleri, servis usulleri, kış için hazırlanan özel erzak çeşitliliği ile nevi şahsına münhasır bu kültür; temaşa edenin dimağında bereketi ve lezzeti harmanlayarak çok özel bir tat bırakır.

Bu parçadan Konya mutfağı ile ilgili,

- I. Yapılmasından sunumuna kadar kendine özgü olduğu
- II. Bünyesini oluşturan en önemli ögenin Mevlevîlik olduğu
- III. Anadolu'nun en eski mutfak kültürü olarak anıldığı

yargılarından hangileri çıkarılabilir?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III.
- D) I ve II. E) I ve III.

3. Bugün yapılan ve izlenen filmlerin büyük bir bölümü ticari, popüler, klasik Hollywood tarzından oluşmaktadır. Bu tür filmler, kendi biçimlerini ya da oluşturulma tarzlarını gizledikleri için insanlar da genellikle bu filmlerle tematik düzeyde ilişki kuruyor ve beğeni yoluna gidiyorlar. Bu aslında bir kaçış tarzıdır ama başka bir açıdan da bir ağa yakalanmaktır. Bu anlamda seyredilen filmlerin çoğu, ideolojik, aynı zamanda politik bir işlev görür. Kendilerine sunulan dünyanın ve film yoluyla verilen gerçekliğin sorgulanmasına engel olduğu için de otoriterlerce desteklenmektedir. Böylelikle verilen olan gerçekliğin mutlak ve doğal olduğu söylenerek başka bir gerçekliğin olabileceği imkânını gizlenmektedir.

Bu parçada filmlerle ilgili asıl yakınılan durum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Film endüstrisinin, dünyanın büyük kısmının ilgi ve ihtiyaçlarını dikkate almaması
- B) Sadece ideolojik yapımlara ağırlık verilip kültürel hayata yönelik filmlerin arka plana atılması
- C) İnsanlara, hayatın gerçekliğinin kendi gerçekliği olduğu algısını dayatması
- D) Düşündürme değil, eğlendirme amaçlı yapımların piyasada hâkimiyet kurması
- E) Seyircinin, filmleri gerçeklerden kaçış için bir liman olarak gördüğü

Paragrafta Ana Düşünce - Tema - Konu - 3

4. Gençlerimizin ufkunu daraltan, yaratıcılığını körelten, edebî değeri olmayan, içi zıvalık dolu popüler bir anlayış gelişti. İsmi vermek istemediğim ama çok satanlar listelerinden düşmeyen yazarların hemen hepsi dâhil buna. Kimisi “Ben iyi yazarlara okuyucu yetiştiriyorum.” diye işin içinden çıkmaya çalışırken kimisi de hâlâ edebî eser yazdığını zannederek piyasa içinde varlığını sürdürüyor. Çünkü bu iş artık arz talep meselesine döndü. Oysaki bu zamana kadar toplumumuzun içinden yeni Nazım Hikmetler, Orhan Veliler, Hüseyin Rahmiler yetişmeliydi. Okuyuculardan rica ediyorum bu tip insanların kitaplarını alıp okumayarak tepkilerini göstersizler. Gerçek yazarlara sahip çıkıp onlara olan saygılarını göstersizler.

Bu parçaya göre popüler eserlerin çok satmasının asıl nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gençlerin klasik eserlerin tadına bakmama ısrarı
B) Popüler eserlere olan ilginin bu eserlerin yaşamasına imkân sağlaması
C) Popüler yazarların edebî ürün ortaya koyduklarını zannetmesi
D) Yayınevlerinin satış kaygısıyla bu yayınlara ağırlık vermesi
E) Eleştirmenlerce popüler eserler hakkında hakkaniyetli bir değerlendirme yapılmaması

5. Osmanlı döneminde sürekli gelişen mimarinin ve eşsiz sanat işçiliğinin en önemli dilimini camiler oluşturur. XVI. yüzyılda dönemin en parlak padişahları Kanuni Sultan Süleyman, II. Selim, III. Murat zamanında yaşamış ve mimariyi zirveye taşımış isim şüphesiz Mimar Sinan'dır. Osmanlı sanatının bu en büyük ustası, “mimarbaşılık” makamına yükselmiş, asırlar sonrasına bıraktığı eşsiz eserleriyle sadece yaşadığı döneme değil yüzyıllar sonrasına da damgasını vurmuştur. Özellikle kubbe mimarisine getirdiği usta çözümlerinden dolayı “Koca Sinan” unvanıyla anılmıştır. Ona göre kemer, kubbe ve sütun; yapı elemanı olmanın yanı sıra birer süsleme unsuruna da dönüşmelidir. Yapıların içindeki orantılı her bir öge birbirleriyle uyumlu bir bütünlük meydana getirirken zengin ve gösterişli bir atmosfer de oluşturur. Bu da bizlere Mimar Sinan'ın sanat bilgisi ve ustalığının yanı sıra estetik yönünün de ne kadar kuvvetli olduğunu ve zarafetin tarifsiz bir incelikle nasıl işlendiğini gösterir.

Bu parçadan Mimar Sinan ile ilgili,

- I. Eserlerinde mimari bilgisiyle güzellik ögesini kaynaştırdığı
II. Kalıcı eserler bırakmayı başardığı
III. Eserlerinin, önceki devirlerin mimari anlayışından izler taşıdığı

yargılarından hangileri çıkarılabilir?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III.
D) I ve II. D) I, II ve III.

6. Yenilenebilir enerji şimdiden hem endüstrileşmiş hem de gelişmekte olan ülkelerde inanılmaz bir artış gösteriyor. Çin şu an dünyanın ikinci güneş paneli üreticisi durumunda. Ayrıca rüzgâr, güneş ve diğer yenilenebilir enerjilere yatırımı da geçen yıl ilk kez 100 milyar doları buldu. ABD’de 15 yılda inşa edilen ilk büyük güneş termal santrali 2008 Şubat’ında Nevada’da açıldı. Dünyanın çeşitli yerlerinde daha düzinelercesinin açılması planlanıyor; Avrupa’da yirmi yıl gibi kısa bir süre içinde, tüm kıtanın elektrik ihtiyacı Kuzey Afrika Çölü’ndeki güneş çiftlikleri tarafından karşılanabilecek. Öte yandan kirli enerjiye direniş de giderek artıyor. Dünyanın ihtiyaç duyduğu teknolojik değişimler de netleşiyor. Ulaşım sektörü elektriğe dönecek. Elektrik sektörü yeşile dönecek ve bu eğilim tüm uluslar tarafından zamanla benimsenecek.

Bu parçadan

- I. Dünyanın, enerji üretiminde yeni bir anlayışa doğru evrildiği
II. Temiz enerji üretimi konusunda gelişmiş ülkelerde çeşitli hazırlıkların yapıldığı
III. Yenilenebilir enerji kaynakları sayesinde dünyadaki hava kirliliğinin hızla azalacağı

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III.
D) I ve II. E) I, II ve III.

7. Bazı sanatçılar, sınır tanımamayı sanatlarının merkezine oturtuyorlar ama aslında kendi sınırlarını koyarak o sınırlar içinde olmayı, o anlayış çerçevesinde yazıp çizmeyi, düşünmeyi dışlıyorlar. Kendini usta sayanların birçoğunda, artık kendisiyle aynı konuma gelmiş şairleri okumama gibi umursamazca hatta hiçe sayıcı bir tutum gözleniyor. Bu, onların kendilerini kilitledikleri bir bencilliktir ve sanatçıda olmaması gereken bir özelliktir.

Bu parçada vurgulanmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Usta şairler başkasına ihtiyaç duymayan, kendine yeten şairlerdir.
B) Sanatta özgürlük; başıboşluk, sorumsuzluk ve bencillik anlamına gelmez.
C) Her şairin, şiir anlayışı içinde belirli sınırları vardır ve şair, onun dışına çıkmamalıdır.
D) Bugünün insanını ve dertlerini anlamayan şairin geleceğe kalması beklenemez.
E) Şairlerin söz ustalığında bencillik ederek diğerlerine yardımcı olmaması düşünülemez.

Paragrafta Yardımcı Düşünce - 1

1. 1894'te İstanbul Fatih'te doğan Ahmet Rasim'i annesi Nevbahar Hanım bir başına ve büyük zorluklara göğüs gererek büyütür. Rasim, ilkokulun ardından yoksul ve kimsesiz öğrencilere parasız eğitim veren Darüşşafaka'ya girer. Edebiyatla tanışması bu döneme rastlar. Kısa süre memuriyetle iştigal etse de gönüllü yazmaktan yanadır. Fransızcadan yaptığı çevirilerle Ahmet Mithat Efendi'nin beğenisini kazanır. Ardından roman, deneme, fıkra türünde pek çok eser kaleme alır. Ahmet Mithat ile başlayıp Hüseyin Rahmi ile devam eden halkçı edebiyat anlayışını sürdürmeyi tercih etmiştir. Aynı zamanda ilk fıkra yazarımız olan Rasim, gazetecilik mesleğini sürdürdüğü dönemde köşe yazarlığının yerleşmesini sağlayan öncü yazarlardan biridir. Yüze yakın esere imza atan Ahmet Rasim, "Menâkıb-ı İslâm" adlı kitabı ile II. Abdülhamit'ten "Mecîdî Nişanı" alır. Gazeteci, tarihçi, yazar Ahmet Rasim; 1932'de Heybeliada'daki evinde 68 yaşında hayata gözlerini yumar.

Bu parçadan Ahmet Rasim'le ilgili,

- I. Edebiyatımızda bir geleneğin devam ettiricisi olduğu
- II. Edebiyat alanında yaptığı çevirilerle üne kavuştuğu
- III. Edebiyatçılığından çok gazetecilik yönünün bulunduğu

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III.
D) I ve II. E) I ve III.

2. "Bir Dostluk Masalı", ne olursa olsun en özel anlarında dostlarımızın yanında olmanın önemini altını çizirken bir yandan da yardımseverliğin asla karşılıksız kalmadığını aynı kurgunun içine başarıyla yediyor. Her yaştan okurun yüreğini sınırsızca duygularla dolduran, çizimlerin gücüyle bir şölen sunan eser, iyiliğin olduğu yerde zamanın nasıl da yetebildiğini gözler önüne seriyor. Ve âdeta okura şöyle sesleniyor: "İyilik yap, çantaya at."

Bu parçada söz konusu kitapla ilgili aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

- A) Yardımlaşmanın önemini sezdirdiğine
B) Dostluk kavramını vurguladığına
C) Samimi bir dille kaleme alındığına
D) Yediden yetmişe herkese seslendiğine
E) Görsel açıdan başarılı olduğuna

3. Hatıra; yazarının yaşadığı, şahit olduğu ve işittiği olaylar çerçevesinde hayatını anlattığı edebî metinlerdir. Türk edebiyatında istisnaları çokça görülmüş olsa da genellikle topluma mal olmuş şahsiyetler tarafından yaşlılık döneminde kaleme alınır. Unutulma korkusundan kurtulmak, yazma alışkanlığı içinde bulunmak, tarih karşısında hesap vermek, gelecek kuşaklara tecrübelerini aktarmak, hayranlık duyduğu bir şahsiyete karşı duygularını ifade etmek, bir insanın hatıralarını yazma nedenlerinden ilk akla gelenlerdir. Her ne kadar günlük, not, mektup ve resmî evraklardan istifade etse de hatıra yazarının en önemli kaynağı hafızasıdır. Gücünü belleğinden ve gözlemlerinden alan yazar, bugünün dünyasından geçmişe yönelerek hatırında kalanları duygu, düşünce ve hayal dünyasından süzerek kayda geçirir. Yaşama ve yazma zamanı arasında geçen uzun zamandan dolayı hatıra yazarının unuttuğu, yanlış hatırladığı, abarttığı, önemsizleştirdiği, kendini ön planda yahut geri planda tuttuğu, hatıra yazmaktaki amacına bağlı olarak bilinçli olarak yanlış anlattığı hadiseler olabilir. Bahsettiğimiz bu hususa, insanoğlunun fitri bir özelliğini de eklemek gerekir: Geçmişe yönelen insan kendisini mutlu eden hatıraları yad edip kötü ve üzücü olayları unutmaya çalışır.

Bu parçada hatıralarla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Kötü olanlarının, bastırma psikolojisiyle bilincin gerilerine itildiğine
B) İnsan belleğinin izin verdiği kadarıyla aktarılabilmesine
C) Yazılışının arka planında farklı amaçlar olabileceğine
D) Yaşanmayan kimi durumların o anki psikoloji içinde yaşanmış gibi aktarılabilmesine
E) Hayat içindeki pek çok yaşanmışlığın belli bir süzgeçten geçirilerek kaleme alındığına

4. Yahya Kemal bir tutarlılıktır, şiirsel maya bakımından soylu bir Türk şairidir. Daha doğrusu bir Osmanlı şairidir. Osmanlılığı; dilinden, vezninden, tarzından gelmez. Şiirleri, Osmanlı kavramının bütün özelliklerini, niteliklerini taşır. Bütün ömrü boyunca bir kültür yokluğunun, ulusun kendi yaratıp geliştirdiği, salt kendi değerlerine dayanan bir kültürün yokluğunun azabını duyar, sıkıntısını çeker.

Bu parçadan Yahya Kemal Beyatlı'yla ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Eserlerinin Osmanlılığı yansıttığına
B) Kültürel dayanaklara önem verdiğine
C) Modernlikten uzak durduğuna
D) Türk kültüründen beslendiğine
E) Belirli bir çizgisinin olduğuna

Paragrafta Yardımcı Düşünce - 1

5. Başka hayvan türlerine maddi çıkar gözetmeksizin ilgi gösteren ve onları sadece kendisine arkadaş olması için yaşamına dâhil eden tek türüz. Hayvanları arkadaş olarak benimseyebilmemizin nedenlerinden bazıları doğuştan gelen eğilimlerimizden kaynaklanıyor. Bunun böyle olduğunu sağduyuyla fark etmek de mümkün ancak yapılan bazı araştırmalar bu yönde bulgular ortaya koyuyor. Örneğin Rutgers Üniversitesinden Psikolog Vanessa Lobe ve ekibinin 2013'te yaptığı araştırmada, seçme hakkı verilen 1-3 yaş arası bebeklerin cansız bir oyuncağa göre bir hayvanla (balık, hamster, yılan, örümcek ya da kertenkele fark etmeksizin) daha uzun süre etkileşmeyi tercih ettiği görüldü. Nitekim hemen hemen tüm çocukların küçük yaşlardan itibaren çeşitli hayvanlara olan ilgisi dikkat çekicidir. Seattle'daki Allen Beyin Bilimi Enstitüsünden Chirstof Koch liderliğindeki bir ekibin bulgularıysa hayvanlara yönelik ilginizin beynimizde bile izlerine rastlanabildiğini gösterdi.

Bu parçadaki altı çizili ifadeyle,

- Hayvanlarla arkadaş olmanın yaradılıştan getirilen duygularla açıklanabileceği
- Hayvanların eğitilmeleri hâlinde insanlarla kolayca dostluk kurabilecekleri
- Belli bir yaşa gelen insanların, hayvanlarla bebekler kadar rahat iletişim kuramadığı

durumlarından hangilerine gönderme yapılmamıştır?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III.
D) I ve III. E) II ve III.

6. Samuel Noah Kramer adlı Sümerolog, yazının bilinen ilk örnekleri olan Sümer tabletlerini incelemek üzere İstanbul'a, Eski Şark Eserleri Müzesi'ne gelir. 1951 yılında Kramer, eline aldığı "2461" numaralı tablet karşısında heyecanlanır. Bir aşk şiiridir elinde tuttuğu. İnsanlık tarihinin yazılı ilk aşk şiiri. Bu şiir, çiviye alınan dünyanın yazılı ilk aşk şiiri, bir Sümer tabletidir ve de bizim elimizde yani İstanbul'dadır. Zaten bu şiir yurt dışına kaçırılmış olsaydı varlığından hepimizin haberi olurdu. Çünkü tableti kaçıran ülke, onu öylesine allayıp pullayıp sunardı ki 14 Şubat günü tabletin önünde kuyruklar oluşurdu uzun uzadıya.

Bu parçadan, sözü edilen tabletle ilgili aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz?

- Duyguların aktarılmasında kullanıldığına
- Yurt dışına kaçırılmayan tek tablet olduğuna
- Ülkemizde keşfedildiğine
- İstanbul'daki müzede korunduğuna
- İnsanlığın aşk konulu ilk yazılı belgesi olduğuna

7. İyi bir başlangıç ve iyi bir son, yazmakta olduğunuz metnin genel karakteristik özelliğini yansıtacaktır. Bunu ben misafirliğe benzetiyorum. Misafiri karşılamada ve uğurlamada ne kadar titiz olunursa o ikisi arasındaki süreçte oluşabilecek aksaklıklar bir nebze görmezden gelinecektir. Ama misafiri karşılarkenki huzursuzluk ya da yolcu etmedeki aceleci tavırlar ve çeşitli aksaklıklar, bir çuval inciri berbat edecektir. Bu yüzden bir metin oluştururken yazarın belki de en yoğun çalışması gereken bölümlerdir giriş ve sonuç bölümleri. Tabii bunlarda çok özenli davranıp gelişmeyi basite indirmek de büyük bir yanılgı olacaktır. Zira gelişme, sonuca giderken eşlik eden bölümdür. Onun da yabana atılmaması gerekir. Başlama ve bitirmenin sıkıntılı sürecini aşmanın da elbette bir yolu var. O da devamlı yazmaktan geçiyor. Şu an ismini anımsayamadığım ve anımsayamadığım için de kendisinden affımı istediğim usta yazarlarımızdan birisinin önerisine kulak vermemiz gerekli diye düşünüyorum. Zira kendisi her gün yazmak gerekliliğini savunmuştur. Bu öneriyi ben bizzat uygulamaktayım. Ve ciddi manada olumlu etkilerini gördüğümü de sizlere belirtmek isterim.

Bu parçadan,

- Yazmak, her aşaması titizlik gerektiren bir süreçtir.
- Yeteneğiniz yoksa yazma talimi yapmanın size kazandıracağı pek bir şey yoktur.
- Bir okurun zihninde, okuduğu yazıdan en çok artakalan şey, nasıl başladığı ve nasıl sonlandırıldığıdır.

yargılarından hangileri çıkarılamaz?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III.
D) I ve II. E) II ve III.

8. İbn Battuta, Orta Çağ olarak bilinen ve Batı'da bilimin baskılanıp ayaklar altına alındığı karanlık dönemde, gezegen üzerinde en fazla yol kateden isimdir. Yaptığı bütün bu geziler sayesinde "İslam Gezgin" unvanına layık görülmüştür. Yolculuğu 1325 yılında, yirmi bir yaşındayken doğum yeri olan Fas'ta başlamıştır ve tam 5000 kilometre yol kat ederek Arap Yarımadası'ndaki Mekke'ye ulaşmıştır. Ömrünün yirmi dokuz yılını alan yolculuğu boyunca Asya, Avrupa ve Afrika'da sayısız bölgeye gitmiş, toplamda 121 bin kilometre yol katetmiştir.

Bu parçadan İbn Battuta'yla ilgili aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz?

- Yaşamının önemli bir kısmını gezgin olarak geçirdiğine
- Farklı kıtalara seyahat ettiğine
- Amacı için fedâkarlık yapan biri olduğuna
- Batı'nın karanlık döneminde Batı'ya bilimi kazandırdığına
- Yaptığı işin neticesinde önemli bir unvan aldığına

Paragrafta Yardımcı Düşünce - 2

1. Tabiatın ritimlerine uyum sağlamadan bedenin detoks (vücudun zararlı toksinlerden arınması) saatleri dışında uyuyorsanız beden kendi tamir mekanizmalarını gerektiği gibi çalıştıramaz. Buna göre yaklaşık 22.30-02.00 saatleri aralığında fiziksel bedendeki detoks işlemleri gerçekleşirken 02.00-04.00 aralığında da zihinsel detoks işlemi gerçekleşiyor. Bu nedenle akşam yemeklerinin hafif geçirilmesini öneririz. Çünkü eğer akşam yemeğinde sindirim sistemine yük getiren ağır bir menü seçimi yapılmışsa bedenin kendini yenilemek için kullanması gereken enerji, besinlerin hazmedilmesi için harcanmaya başlanır. Dolayısıyla bedenin gündelik olarak gerçekleştirdiği fiziksel yenilenme ve detoks süreci randımanlı bir şekilde gerçekleştirilememiş olur. Üzerine bir de yatağa 24.00'ten, 01.00'den önce girmeyenlerdenseniz bu durumda zaten fiziksel detoks saatlerinde uyanık olduğunuz için sabah yorgunluğu ve erken yaşlanma süreci hızla çalışmaya başlayacaktır. Geceleri uyuyamayıp sabaha karşı yatağa girenlerinse psikolojik rahatsızlıklardan kaçma şansları yok.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Düzensiz uykunun insan metabolizmasını olumsuz olarak etkilediğine
- B) Uyku düzensizliğinin hekim tedavisiyle düzeltilebileceğine
- C) Vücudun, belli zaman aralıklarında kendini yenilediğine
- D) Yemeklerin doğru zamanda yenmesinin beden sağlığıyla doğrudan ilgili olduğuna
- E) Belli saatlerde uyumamanın ruh sağlığına zarar verdiğine

2. Kendisi için doğru kitaba ulaşan okur, kendisine uygun bir yoldadır. Okudukları, onun için artık sessiz bir psikolojik danışman olacaktır. Zaman zaman kendisini tarihte, zaman zaman da edebiyatta bulabilir. Kimi zaman da hikâyenin sadece içindedir. Buralarda hissiyatını görür. Yaşadığı endişe, telaş, yalnızlık, gurur, coşku oralardadır. Kendisini bulduğu yerlerde kendisiyle yeniden tanışır, yenilenir. Hissiyatı güçlenir. Yalnız değildir artık. İsimlendiremediği korkusunu tanımıştır ve nasıl baş edeceğini öğrenmiştir. Ümitsizliğe kapılacağı noktada okuduğu kitap onu cesaretlendirmiştir. Yeni kapıların açıldığını fark etmiştir. Hislerini paylaşmıştır onunla. Daha da bilenmiştir gittiği yolda. Zorlukları aşanların hikâyesini görmüştür. Cesaret ve azmi ziyadeleşmiştir. Okudukça bilgilenmiş; öğrendikçe ruhu genişlemiş, ferahlamıştır. Ruhen de artık daha dayanıklıdır.

Bu parçadan kitap okumayla ilgili,

- I. İnsan için sığınılacak bir liman olduğu
- II. İnsana yapmak istediği şeyler için güven aşıladığı
- III. İnsanın, yalnızlıktan zevk almasını sağladığı

yargılarından hangileri çıkarılamaz?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III.
- D) I ve II. E) I ve III.

3. İzzet Melih'in edebiyat dünyasındaki asıl ününü sağlayan ve sonraki yıllarda da en fazla anıldığı görülen eseri, "Tezat" adlı romanıdır. Naşit adındaki genç bir Türk subayının yaşadığı kararsızlıklar etrafında gelişen bir aşk hikâyesi üzerine kurgulanmıştır. Eser, temele aşkı alan bir roman olsa da aşk romanı olarak kalmaz; tarihsel, siyasal, toplumsal ve kültürel bağlamlarla ilişkilendirilen çeşitli tezler de barındırır. Kendi entelektüel dünyasında karşı düşünceler içinde bulunsa bile insanın; tarihinden, toplumundan, kültürel değerlerinden kopamayacağı tezi didaktik olmayan bir tutumla, bireysel yaşantı alanında ki olay ve durumlarla sergilenerek irdelenmeye çalışılır. Döneminin önde gelen edebiyatçıları tarafından önemsenen, olumlu veya olumsuz pek çok eleştiriye muhatap olan "Tezat", Fecriati'den Millî Edebiyat'a geçiş sürecinin çeşitli özelliklerini de yansıtan bir romandır.

Bu parçada "Tezat" romanıyla ilgili,

- I. Aşkın merkezde olduğu tezli bir roman olduğuna
- II. Öğretici değil, sorgulayıcı bir bakış açısıyla yazıldığına
- III. Dönem edebiyatçıları üzerinde derin tesirler bıraktığına

yargılarından hangilerine değinilmemiştir?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III.
- D) I ve II. E) I ve III.

Paragrafta Yardımcı Düşünce - 2

4. Yayıncılık Türkiye’de çok gelişen bir sektör, bir kere bunu teslim etmek lazım. Her geçen gün daha da ilerliyor. Ben 80’li yılları bir okur olarak hatırlıyorum, 90’lı yılların başında da bir dergi yayımcısı olarak piyasanın içine girip içeriden görme imkânını bulmuştum. 90’lı yıllarla 2000’li yılları ve bugünkü durumu kıyasladığım zaman çok büyük bir gelişme var. Gelişmeden neyi anlıyoruz? Kitap basım adetlerinin çoğalmasını ve kitap başlıklarının çoğalmasını anlıyoruz. Mesela 90’lı yıllarda sekiz dokuz bin farklı başlıkta kitap yayımlanıyorken günümüzde bu altmış bin civarında farklı başlığa çıkmış durumda. Bu tabii ki de önemli bir sayı. Genç bir nüfus var, özellikle kitap okuru dediğimiz insanların büyük bir bölümü okula giden gençlerden oluşuyor. Ortaokul, lise ve özellikle üniversite öğrencileri potansiyel olarak en çok okuyan kesimler. Okur gittikçe artıyor; sorunlar yok mu, var tabii. Ben hep seksenli yıllara göre iyileştğini söylüyorum ama gerçekten ulaşılması gereken seviye bu mu tartışılır. Bir de nitelik, nicelik sorunu var.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisine değinilmiştir?

- A) Yayıncılık sektörünün artık elektronik ortama geçtiğine
- B) Yayıncılığın zaman içerisinde kendini geliştirdiğine
- C) Gençlerin e-dergi ve e-kitaplara yönelim gösterdiğine
- D) Yetişkinlerin kitaplara yeteri kadar ilgi göstermediğine
- E) Kitaplarda niceliksel artışa karşılık niteliksel bir artış olmadığına

5. Kültürü gelecek kuşaklara aktaran ve öğreten, dildir. Diğer bir deyişle dil olmasaydı kültür ve uygarlık da olmazdı. Demek ki bugünkü kültür ve uygarlığın varlığı, dil ile doğrudan ilintilidir. Medeniyet, insanlığın bilim ve teknolojiye ulaştığı ortak nokta olarak tanımlanabilir. Öyleyse kültür toplumların kendi öz malı, uygarlık ise insanlığın ortak hazinesidir. Dil olmasaydı uygarlık da olamazdı. Hayvanlarla aramızdaki temel fark burada görülüyor. Düşünsenize hayvanlar da bir kültür ve bilgi birikimine sahip olsalardı insanın durumu ne kadar acı olurdu.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Dilin öğretici yönüne
- B) Kültürün ulusal, uygarlığın ise evrensel olduğuna
- C) Kültür ve uygarlığın dille sıkı bir ilişkisinin bulunduğu
- D) Dilin, kültürü geleceğe taşıyan bir araç olduğuna
- E) İnsanlığın bilim ve teknolojiyle kültürünü geliştirebileceğine

6. Bir kitap hastası; çevresindekilere, eşine dostuna hatta aile efradına bile kitap ödünç vermez. Bununla birlikte kitaplarına kendisinden başkasının el sürmesine tahammül edemez, içi el vermez, sinir damarları gevşer. Bir kitap hastası, arkadaşına borç verebilir hatta en sevdiği topuklu rugan ayakkabısını karşılıksız hediye edebilir, ona bir kitabevinden yeni bir kitap da alabilir ancak kendi kitaplığından tek sayfa koklatmaz. Bir kitap hastasının, elindeki para ile belirli bir süreye kadar idare etmesi gerekmesine rağmen o, son kuruşuna kadar parasını kitaba yatırır. Öte yandan kitaba yatırdığı para için keyif duyarken başka ihtiyaçlar için para harcamayı gereksiz bulur. Bir kitap hastasının depresyon gibi felaketlerde can sağlığından sonra düşündüğü tek şey kitaplar olabilir. Kitap hastası; bir sahaf, bir kitabevi görmesin, bütün bir günü orada geçirebilir. Kimi zaman dükkân sahibini bıktırır. Kimseden yardım da istemez, o sadece kitaplarla baş başa kalmak ister.

Bu parçadan hareketle kitap hastası bir kişiyle ilgili,

- I. Kitapları hayatının merkezine koyduğu
- II. Toplumsal yaşamdan uzak durduğu
- III. Kitap tercihinde seçici davrandığı

yargılarından hangisi çıkarılamaz?

- A) Yalnız I.
- B) Yalnız II.
- C) Yalnız III.
- D) I ve II.
- E) II ve III.

7. Myanmar’da bir petrol rafinerisinde güvenlik şefiyken maruz kaldığı petrokimya gazlarının akciğerlerini hasara uğratması sürpriz değil. Dört kez zatürre geçiren George Orwell’in tedavi süreçlerindeki gözlemleri “Yoksullar Nasıl Öler?”e yansdı. Sefil bir Paris hastanesinde sırtına içinde kibrit yakılan bardakların yapıştırılması, oluşan şişliklerin yarıp taze yaralar üzerine hardal lapası basılması bu tecrübelerden sadece biridir. İspanya İç Savaşı’nda 1,90 metrelik boyuyla ayakta dikilirken boynuna giren mermi onu öldürmedi. Ünlü eseri “Bin Dokuz Yüz Seksen Dört”ü yayımladıktan sonra hasta ciğerleri yüzünden yattığı hastanede, sessiz sedasız ve orada evlendiği Sonia’yı bir kenara koyarsak bu dünyayı kimsesiz terk etti. Ross, başarısızlık takıntısı olan Orwell’in âdeta bütün yazarların aklını okurcasına söylediği bir sözünü hatırlatmış: “İçeriden bakıldığında her hayat bir dizi yenilgiden ibarettir.”

Bu parçada George Orwell’la ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Sağlığının yerinde olmadığına
- B) Asıl mesleğinin askerlik olduğuna
- C) Yalnız bir yaşamı olduğuna
- D) Yaşamı, bir mağlubiyet alanı olarak gördüğüne
- E) Yaşamıyla yaptıkları arasında bir ilişki olduğuna

Paragrafta Yardımcı Düşünce - 3

1. Biz bir metni, devrinin kültürüne göre değerlendirmeye çalışırken bile günümüzün ve kendimizin kıymet hükümlerinden uzaklaşamayız. O eser, zamanının şu veya bu düşüncesinin, modasının meyvesi olmuştur. O düşüncenin veya modanın gereği olarak eserin birtakım açıklamaları vardır hiç şüphesiz. Fakat yaşama gücü olan, asırları aşarak günümüze kadar gelen eser için sadece devrinin izahlarının sınırları içinde hapsolmak mümkün değildir. O şimdi, sanatkârının bile tasarrufundan çıkmış âdeta kamunun malı olmuştur. Yeni düşüncelerin, yeni hayat görüşünün, yeni yorumların teşkil ettiği kamu malıdır artık o. Bu takdirde artık şairin, bizim yeni getirdiğimiz yorumu düşünüp düşünmemiş olduğu mühim değildir. Mühim olan, eserlerin her devirde, insan zekâsının ulaşabildiği her zirvede yeniden bir yaşama gücü, yeniden bir yorum kazanacak zenginlikte olmasıdır.

Bu parçadan sanat metni ile ilgili,

- Dönemin sanat anlayışına göre değerlendirilemeyeceği
- Okurun yorumlarıyla yeni anlamlar kazanıp zenginleşebileceği
- Birtakım fikir akımlarının etkisinde yazılabileceği

yargılarından hangileri çıkarılamaz?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III.
D) I ve II. E) II ve III.

2. Yayımlanır yayımlanmaz Türk edebiyatının klasikleri arasına giren İhsan Oktay Anar'ın "Puslu Kıtalar Atlası" çizgi roman olarak raflardaki yerini alacak. Çizgi romana hayat veren usta karikatürist İlban Ertem, "Puslu Kıtalar Atlası" uğruna illüstrasyona ara verdi ve beş yıl boyunca bu proje üzerinde çalıştı. Sonuçta ortaya 300 sayfalık, en az eserin kendisi kadar konuşulmaya aday bir iş çıktı.

Bu parçadan, sözü edilen eserle ilgili aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz?

- Okurda olumlu etki bırakmış bir kitap olduğuna
- Bir karikatür dergisinde yayımlandığına
- Türk edebiyatının önemli romanları arasında olduğuna
- Çizgi roman türüne aktarıldığına
- Çizgi romanının da romanın kendisi kadar ses getirebildiğine

3. Dilimizin gelişmesinde önemli bir rolü olan çocuk yakıştırmaları veya çocukların kendilerine göre adlandırmaları, bugüne kadar ayrıntılı bir biçimde pek işlenmemiş, bir köşeye bırakılmıştır. Oysa gerek aile içinde gerek kendi yaşlıları arasında çocukların kullandığı yüzlerce ilginç söz, yapısı belli olmayan ama hemen her çocuğun ağzından çıkan ibarelerin esaslı bir araştırmasının yapılması, sözlüğümüzün zenginleşmesi için elzem bir çalışma olacaktır. Özellikle çocukların kendi aralarında oynadıkları oyunların adları, bunların kullanıldığı yöreler, kelimelerin kökenleri ve varsa çeşitleri, bizlere yepyeni bir söz varlığının kapılarını açabilecektir.

Bu parçada çocuklarla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- Dillerinde söz hazinesi için kıymetli varlıklar bulunduğuna
- Kullandıkları sözcüklerin bize farklı anlam dünyaları açabileceğine
- Ailelerin, çocuklarının dil gelişiminde büyük bir paya sahip olduğuna
- Dil varlıklarının ortaya çıkarılması için kapsamlı araştırmalar yapılması gerektiğine
- Bu zamana kadar dil varlıklarının yeteri kadar incelenmediğine

4. İnsanlar uzaktaki ülkeleri merak ederek yeni yerleri çeşitli amaçlarla tanıma ihtiyacı hissetmiş, seyahatnameler de bu ihtiyaca cevap vermiştir. Geçmiş zamanlarda seyahatnameler, bir iletişim aracı olarak önem kazanmıştır. Seyahatnameler, iletişim imkânlarının kısıtlı olduğu dönemlerde bilimsel ve kültürel gelişmelerin aktarıcısı konumunda olmuştur. Yirmisekiz Çelebi Mehmet Efendi'nin "Fransa Sefaretnamesi", Batı'nın bilim ve teknikteki ilerleyişini Osmanlıya tanıtmış; bu gelişme, Osmanlı toplumunda Batılılaşma için önemli bir isteği beraberinde getirmiştir. Marco Polo'nun Uzak Doğu ile ilgili seyahatnamesi, Batılıların Haçlı Seferleri'ni düzenlemeleri ve coğrafi keşiflere yönelmeleri için teşvik edici olmuştur.

Bu parçadan hareketle seyahatnamelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- İnsanların öğrenme isteğini karşılamak ve merakını gidermek için yazılmıştır.
- Yazıldıkları dönemde iletişimi sağlama görevini de üstlenmiştir.
- Marco Polo, toplumsal ve sosyal açıdan dönüm noktalarının yaşanmasının önünü açmıştır.
- Bilimsel ve kültürel gelişmeler hakkında insanları bilgilendirmiştir.
- Yirmisekiz Çelebi Mehmet'in eseri, türün bilinen en ünlü eseridir.

Paragrafta Yardımcı Düşünce - 3

5. “Noktalama işaretlerinden yoksun bir metin yazabilir misin?” diye sordum kendime. Belki sadece nokta kullanarak ya da sadece ünlem işaretiyle yahut da sadece ağır başlı bir virgülle, uzunca bir metnin sonunu getirebilir miyim, diye düşündüm. Bu yazıyı noktalama işaretlerinden kendimi sakınarak yazmaya giriştim ilk etapta. Elbette biliyordum böyle bir metinde bunu denemenin sonuç vermeyeceğini. Zira bunun yeri edebî metinler. Bunun kolay olmadığını bir kez daha anladım bu küçük girişimimle. Bunu deneyen büyük isimler var edebiyat tarihinde. Örneğin sadece virgül kullanarak upuzun cümleler kuran Kolombiyalı usta Gabriel Garcia Marquez ya da “Ulysses”in bir bölümünü noktasız, virgülsüz kaleme alan James Joyce... Beri yandan bazı sözcüklerden ve hatta harflerden tasarruf ederek yazanlar da mevcut.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Kimi yazarların, noktalama işaretlerini kullanmama eğiliminde olduğuna
- B) Noktalama işaretlerini az kullanarak edebî bir metnin yazılamayacağına
- C) Kimi yazarların, eserlerinde bazı kelime ve harfleri bilinçli olarak kullanmadıklarına
- D) Noktalama işaretlerini kullanmadan metin yazmanın zor olduğuna
- E) Bazı yazarların virgülü kullanmadan metin yazabileceğine

6. Bostancı'nın adı, kimi kaynakların söylediği gibi, burada çok bostan olduğu için böyle değildir. Osmanlıda, İstanbul'u Anadolu'ya bağlayan ana yol Bostancı'dan geçiyordu. Kentin bu doğu sınırında, bir Bostancı Derbendi yani karakolu kuruldu. Bu karakol, İstanbul'a giriş-çıkışları kontrol ediyor, kentte işi gücü olduğunu kanıtlamayan ya da kentte yaşayan bir kefil gösteremeyenleri buradan geçirmiyordu.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Bostancı adının kaynağının yanlış bilindiği
- B) Osmanlıda Bostancı'nın ana yol güzergâhında olduğu
- C) Bostancı'da İstanbul'a giriş-çıkışları kontrol amacıyla karakol kurulduğu
- D) Bostancı Derbendi'nin İstanbul'da işi olmayanları şehre almadığı
- E) Bostancı'nın Osmanlıda önemli bir yerleşim yeri olduğu

7. Daktilo, 19. yy.da Amerika'da bulundu. Daktilonun ilk örneklerine “tipograf” adı verilmişti. Tipograf 1829 yılında W. Burt tarafından yapılmıştı. Bu makinenin birçok parçası tahtadandı. Harfleri bulabilmek için yazı yazanın bir çerçeve üzerindeki kolu çevirmesi gerekiyordu. 1868 yılına doğru daha gelişmiş modeller yapıldı. İlk daktilo makinesini satın alanlar arasında yazar Mark Twain de vardı.

Bu parçada “daktilo” ile ilgili aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

- A) Daktilonun yaygınlaşmasıyla yazmanın hız kazandığına
- B) İlk örneğinin birçok parçasının ahşaptan olduğuna
- C) İlk örneklerine önceleri farklı bir isim verildiğine
- D) Belli bir zamandan sonra daha gelişmiş modellerinin çıktığına
- E) İlk satın alanların arasında ünlü bir yazarın da olduğuna

8. Jill Price isimli bir kadın “hipertimestik sendromu” ile tanınan ilk kadın olarak bilim dünyasında tüm dikkatleri üzerine çekmeyi başarmıştı. Hipertimestik sendromu hafıza ile ilgili olan ve yaşadığı hiçbir şeyi unutmayan insanların durumuna verilen isim. Yaşadığı her şeyi (%95) hatırlayan bu kadının önceleri uydurmacı olduğu sanılıyordu. Birtakım deneyler sonucu kanıtlara ulaşıldı. Herhangi bir tarih seçilerek o gün olan önemli olaylar, hava durumu ve dikkatini çeken bazı durumlar, alınan cevaplar kayıtları ile incelendiğinde bire bir tuttu ve testler tekrar edildi. Devam eden testler ile sendrom şekillendi ama tüm araştırmalara rağmen bazı insanların yaşamayı çok istediği bu durumun nedeni bulunamadı.

Bu parçada hipertimestik sendromu ile ilgili aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

- A) Bazı insanların hipermistik sendromuna yakalanmayı istediğine
- B) Hipermistik sendromuna yakalanan ilk insanın Jill Price olduğuna
- C) Sendromun hafıza ile ilgili olduğuna
- D) Bu hastalığın varlığına önceleri inanılmadığına
- E) Nedeninin tespit edilemediğine

Ses Bilgisi - 1

1. Şu hayatta her şeyin bir genellemeden yola çıkılarak seçilmiş gibi sunulması zorlayıcı bir yaşam şekli. Kahveyi sütlü içenler sade içenlere, yaz mevsimini sevenler kış mevsimini sevenlere, kedi sevenler köpek sevenlere karşıymış gibi. Ya birini ya da diğerini seçmek zorundaymışsın gibi.

Bu parçada,

- I. Ünsüz türemesi
- II. Ünlü düşmesi
- III. Ünsüz benzeşmesi

ses olaylarından hangileri vardır?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III.
D) I ve II. E) II ve III.

2. (I) Teknolojik gelişmelere bağlı olarak her geçen gün piyasaya yeni teknolojilere göre üretilmiş elektrikli ve elektronik ev aletleri sunuluyor. (II) Bu nedenle elektrikli ev aletleri alırken aynı işi gören farklı marka ve çeşitteki ev aletleri incelenip ihtiyaca uygun olanlar seçilmelidir. (III) Elektrikli ev aletlerinin kullanım biçimi, büyüklüğü, sağladığı faydalar, sağlamlığı ve kullanım ömrü incelenmelidir. (IV) Cihazın servis hizmetleri, fiyatı, kurulumu için harcanacak para miktarı satıcıdan öğrenilmelidir. (V) Elektrikli ev aletleri güvenli ve dayanıklı olmalı, aynı zamanda ev ekonomisini olumsuz etkilememelidir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede ünsüz yumuşamasına aykırı bir sözcüğe yer verilmiştir.
B) II. cümlede ünsüz benzeşmesinin örneği vardır.
C) III. cümlede ünsüz yumuşaması ve ünlü düşmesine örnek olabilecek sözcükler kullanılmıştır.
D) IV. cümlede bir sözcük, türetilirken ünsüz yumuşamasına uğramıştır.
E) V. cümlede herhangi bir ses olayı yoktur.
3. **Aşağıdaki sözcüklerden hangisine ünlü ile başlayan bir ek getirildiğinde sözcüğün sonundaki sert ünsüz yumuşamaz?**
- A) Çok B) Tat C) İp
D) Renk E) Kurt

4. **Aşağıdaki söz öbeklerinin hangisinde kaynaştırma ünsüzü yoktur?**

- A) Ali'nin eşyası
B) Buranın insanları
C) Kayalıkların ardına
D) Senin sesine
E) Onun kalemi

5. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ünsüz düşmesinin örneği vardır?**

- A) Tülin Hanım, çocuklarını kaldırımda oynamaları konusunda uyardı.
B) Bu sırrın, kendisiyle birlikte mezara gideceğini söylemişti.
C) Kazayı hafif sıyrıklarla atlattığım için çok şanslıydım.
D) Aklıma gelen bu enteresan fikri ağabeyimle paylaşılmalıydım.
E) Baharın gelmesiyle çevremiz yemyeşil olmuştu.

6. Benim de mi düşüncelerim olacaktı,
Ben de mi böyle uykusuz kalacaktım,
Sessiz sedasız mı olacaktım böyle?
Çok sevdiğim salatayı bile
Aramaz mı olacaktım?
Ben böyle mi olacaktım?

Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisinin örneği yoktur?

- A) Ünsüz benzeşmesi
B) Ünlü düşmesi
C) Ünsüz yumuşaması
D) Ulama
E) Ünsüz türemesi

7. Türkçe olduğu hâlde kimi ekler bazen büyük ünlü uyumu-na aykırı bir özellik gösterebilir.

Aşağıdakilerin hangisinde bu duruma uygun bir örnek yoktur?

- A) Dün akşamki maç, oldukça keyifli ve heyecanlıydı.
- B) Kedigiller familyasından olan vaşak, ürkek ama tehlikeli bir hayvandır.
- C) Kardeşim Orhan, çalışmaktan ne zaman sıkılsak hemen bir türkü söylüyordu.
- D) Öğretmenimiz derse başlarken hazırlayıcı bir soru sormayı ihmal etmezdi.
- E) Bu yıl için okulumuz öğrencileri yeşilimtırak renklerde bir forma giyecekmiş.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde herhangi bir ses olayı yoktur?

- A) Sınıfımızda üç adaş arkadaşımın olması hayli ilginç bir durum.
- B) Kentin en önemli ana yollarının birinde kavşak çalışması yapılıyor.
- C) Kitaba şöyle bir göz atıp bilgilerimi tazeledim.
- D) Yazar, bu satırlarda olayları tarafsız bir şekilde anlatmış.
- E) Salonda birbirinden seçkin sporcu ve yazarlar vardı.

9. Gönlümle baş başa düşündüm demin;
Artık bir sihirsiz nefes gibisin.
Şimdi ta içinde bomboş kalbimin
Akisleri sönen bir ses gibisin.

Bu dizelerde aşağıdaki ses olaylarından hangileri vardır?

- A) Ünlü düşmesi – ünlü kalınlaşması
- B) Ünsüz değişimi – ünsüz türemesi
- C) Ünlü düşmesi – ünsüz yumuşaması
- D) Ünsüz düşmesi – ünlü daralması
- E) Ünsüz benzeşmesi – ünsüz yumuşaması

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde türetilirken ünlü düşmesine uğramış bir sözcük vardır?

- A) Sanatçının yağlı boya resmini müzenin girişinde sergiliyorlar.
- B) Sınıfta kaybettiğimi sandığım kalemimi evde buldum.
- C) Bilim insanları uzaydan geldiği sanılan cismi incelemeye başladı.
- D) Burhan'ı piyano kursuna kaydettirmeye gideceğiz bugün.
- E) Yapraklar sararmaya başlamış, rüzgârlar sertleşmişti.

11. Elimi beş yerinden dağladı beş parmağın,
Bağrım da yanmadık bir yer bırakmadan git.
Bir yarın göçtüğünü, çöktüğünü bir dağın
Görmemek istiyorsan ardına bakmadan git!

Bu dizelerde aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

- A) Ünlü türemesi
- B) Ünsüz benzeşmesi
- C) Ünsüz değişimi
- D) Ünlü daralması
- E) Ünlü düşmesi

12. Türkçede özel isimler ve birleşik sözcükler dışında, “b” sesinden önce gelen “n” sesi, “m” sesine dönüşür.

Aşağıdakilerin hangisinde bu açıklamaya uygun bir örnek vardır?

- A) Sanatkâr, herkesin gördüğünü değil, kimsenin görmediğini anlatmalıdır.
- B) Koluna batan küçük kıymık parçalarını cımbızla almaya çalışıyordu.
- C) Her gün önünden geçtiğim dükkânın bir haftadır kapalı olduğunu fark ettim.
- D) Bu derin vadide sesimizin yankısını duymak için kuvvetlice bağırıyorduk.
- E) Çocukluğumun yasemin kokulu sokaklarını yıllar geçse de unutamam.

Ses Bilgisi - 2

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ünsüz türemesine örnek yoktur?

- A) Bir sözcüğün olumsuzunun, zıddı olmadığını bilmelisiniz.
- B) Meselenin halli için kasabının ileri gelenleri toplandı.
- C) Bir sırrını paylaşırsan artık onun esiri olursun.
- D) Bu ıssız kasaba, bir zamanlar turistler için cazibe merkeziydi.
- E) Şair, yalnızlık hissini en samimi kelimelerle satırlara dökmüş.

2. Aşağıdaki sözcüklerden hangisi küçük ünlü uyumuna uymamaktadır?

- A) Yalnızlığımızın
- B) Eskitilmiş
- C) Koyulaşan
- D) Sığırdıramadılar
- E) Çamurluk

3. Biz o kadar ağladık ki beraber,
Gözyaşları doldurdu avucumu şimdilik.
Şimdilik uzun uzun, bambaşka bir sessizlik
Yavaşça alçalarak, yavaşça bizi dinler.

Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Ünsüz türemesi
- B) Ünsüz düşmesi
- C) Ünsüz değişimi
- D) Ulama
- E) Ünsüz benzeşmesi

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ünlü daralmasına örnek yoktur?

- A) Benim size diyeceklerim bu kadar çocuklar, dedi ve sınıftan çıktı.
- B) Mezuniyet balosunda birbirinden leziz yiyecekler vardı.
- C) Geziye katılmak istemeyenler bir dilekçeyle idareye başvuruyormuş.
- D) Ahmet Bey'e ulaşılmıyorsa Mete Bey'i arayıp durumu söyleyiniz.
- E) Yarın erken gelirim diye bize haber salmış arkadaşım.

5. Kimi pekiştirmelerde m, p, r, s harflerinden sonra sözcüğe ünlü türemesi yoluyla a, e ünlüleri getirilir.

Aşağıdakilerden hangisinde bu yolla yapılmış bir pekiştirme söz konusudur?

- A) Çocuklar bembeyaz gömlekleriyle tören alanına geldiler.
- B) Aracımızla köyün dapdar yollarında ilerlemeye çalışıyorduk.
- C) Bugün rakibi karşısında bambaşka bir millî takım izliyoruz.
- D) Şair, apansız çekip gitmelerden şikâyet etmiş bu dizelerde.
- E) Karşımıza gepegenç bir çocuk çıkınca hepimiz çok şaşırdık.

6. Affan dedeye para saydım,

Sattı bana çocukluğumu.

Artık ne yaşım var ne de adım;

Bilmiyorum kim olduğumu.

Bu dizelerde numaralanmış sözcüklerin hangisinde ünlü değişimi (kalınlaşması) vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

7. Çocukları parkta oylattığını söylüyordu.

Bu cümledeki altı çizili sözcükte aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Kaynaştırma harfi
- B) Ünsüz türemesi
- C) Ünsüz benzeşmesi
- D) Ünsüz değişimi
- E) Ünlü düşmesi

8. (I) Çok kahramanlı anlatıların olumsuz yönü, bir ana karakterin ve takip edilecek belirgin bir hikâyesinin olmamasının anlatıyı muğlaklaştırması. (II) “Bırakma Beni”de de bu muğlaklık hissediliyor. (III) Filmin açılışında gördüğümüz İsa’nın hikâyesi bir süre sonra ana hikâye olmaktan çıkıyor, onun yerine Ahmet’in hikâyesi öne geçiyor fakat o da merkezde yer almıyor tam anlamıyla. (IV) Diğer çocukların hikâyeleri de zaman zaman dikkatlere sunulup tekrar geri çekiliyor. (V) Böylesi muğlak anlatıları anlaşılır kılmanın yolu, epizodik bir anlatıyı tercih etmek yahut son derece gerçekçi bir anlatımı denemektir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde herhangi bir ses olayı yoktur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

9. Aşağıdaki cümlelerde yer alan altı çizili sözcüklerin hangisinde diğerlerinden farklı bir ses olayı vardır?

- A) Kasabamızın alçacık damlı evlerinden birinde geçti çocukluğum.
- B) Gülten Hanım biricik oğlunu yarın askere gönderecek.
- C) Azıcık bir parayla girişimciliğe başlamak riskli olabilir.
- D) Hakan, gencecik yaşında eleştiri dünyasının arananlarından oldu.
- E) Adayları daracık bir odada mülakata alıyorlardı.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde türetilirken ünlü düşmesine uğramış bir sözcük kullanılmamıştır?

- A) Davetiler, padişah buyruklarının sergilendiği bölümü oldukça ilginç buldular.
- B) Kahve içme geleneği, kültürümüze kahvaltı denen öğünü getirmiştir.
- C) Satranç oynayan çocuklar, her bir hamle için dakikalarca düşünüyordu.
- D) Öğrenciler okuldan ayrıldıktan sonra tadilat devam ediyordu.
- E) Sanatçının, romanlarında kullandığı kıvrak dil okuyucuyu cezbediyor.

11. I. İçimi titreten bir sestir her gün.
II. Saat her çalışında tekrar eder:
III. Ne yaptın tarlanı, nerede hasadın?
IV. Elin boş mu gireceksin geceye?
V. Bir düşünsen yarıyı buldu ömrün.

Numaralanmış dizelerin hangilerinde kaynaştırma harfi kullanılmamıştır?

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve V.
D) III ve IV. E) IV ve V.

12. Ne güzeldi o kış bahçesinde
Güllerin çok derinlerde çalışan uykusu
Sana bir bahar hazırlamak için.

Bu dizelerde,

- I. Ünlü düşmesi
- II. Ünlü değişimi
- III. Ünsüz yumuşaması

ses olaylarından hangileri vardır?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III.
D) I ve II. E) II ve III.

Yazım Kuralları - 1

1. (I) Troya için “Tüm Zamanların En Ünlü Kenti” yakıştırmasını yapmak hiç de haksızlık olmaz. (II) Troya; efsanelerden çıkıp romanlara, duvar resimlerine, satranç taşlarına hatta bilgisayar virüsü adlarına kadar kendine yer bularak bunu haketti. (III) Bu kent, Homeros’un İlyada destanına göre, trajik bir savaşa sahne olmuştu. (IV) Çanakkale Boğazı’nın girişinde yer alan Troya, Doğu ile Batı’nın birleştiği yerdedir. (V) Ege Denizi ile Karadeniz’in, Marmara Denizi’ni aralarına alıp karıştığı bir yerde destanı ve buluntularıyla dünya kültür mirasını yüzyıllardır etkilemeye devam etmektedir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangilerinde yazım yanlışı yapılmıştır?

- A) I ve II. B) I ve IV. C) II ve III.
D) III ve V. E) IV ve V.

2. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde büyük harflerin yazımıyla ilgili yanlışlık yapılmıştır?**

- A) Fırat Nehri, döküldüğü topraklara eşsiz bir bereket katmaktadır.
B) En sevdiğim kuzenim, Ayşe teyzemin kızıdır.
C) Kışın sıcak sobanın yanından ayrılmayan Tombik, yine uyku keyfinde.
D) Arkadaşlarla mahallemizin sevilen ismi Baba İsmail’i ziyaret ettik.
E) Yayımlanan son Resmî gazete ile yeni kaymakamlar atanmış.

3. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bağlaçların yazımıyla ilgili bir yanlışlık vardır?**

- A) Edebiyatımızın sahnelenen ilk tiyatrosu Vatan yahut Silistre yeniden sahnelenecek.
B) Maçtan yine hüsrarla ayrıldık oysa ki ne ümitlerle gitmiştik maça.
C) Bu kadar dil döktünüz toplantıda, kimse de size hak vermedi ne yazık ki.
D) Başarı ile sabrın arasında kopmaz bir bağ olduğunu özellikle belirtmek isterim.
E) Seni anlamadıklarını iddia ediyorsan bil ki sen de birilerini anlamıyorsun.

4. Bu yıl 54’üncüsü düzenlenecek Cumhurbaşkanlığı Türkiye Bisiklet Turu, Konya ilimizde başlıyor. Pek çok sporsever Türkiye’nin Tarihî Yerleri ve nefes kesen manzaraları eşliğinde kıyasıya bir mücadeleyi ekim ayı içerisinde naklen izleyecek.

Bu parçada numaralanmış bölümlerin hangisinde yazım yanlışı yapılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

5. “Etmek, edilmek, eylemek, olmak, olunmak” yardımcı fiilleriyle kurulan birleşik fiiller, ilk kelimesinde herhangi bir ses düşmesi veya türemesine uğramazsa ayrı yazılır.

Aşağıdakilerin hangisinde bu kurala uyulmamasından kaynaklanan bir yazım yanlışı vardır?

- A) Tez savunmamın kabul edilmemesi üzerine yeni bir savunma hazırlamaya başladım.
B) Muhsin Bey, toplantıda bazı arkadaşlarımız için övücü sözler sarfetti.
C) Yaptığım değişiklikleri kaydetmeyi unuttuğum için yazdıklarım silindi.
D) Kötü düşünerek hayatı kendinize ve çevrenizdekilere zehretmeyi bırakmalısınız.
E) Çevrenizdeki güzellikleri fark ettiğinizde bakış açınızı değiştirmenizi hissedeceksiniz.

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sayıların yazımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?**

- A) Mülakat heyeti, adayları içeriye 2’şerli gruplar hâlinde çağıracağını ilan etti.
B) 21. yüzyılın en önemli tehlikesi bireylerin hızla yalnızlaşmasıdır.
C) Hilmi Bey’in uzattığı çekin tutar kısmında “beşbinyüz” TL yazıyordu.
D) Dedeme, dedesinden kalan bu halı yüz elli beş yıllıkta.
E) Dünya nüfusunun 7 milyar 442 milyonu aştığı tahmin ediliyor.

Yazım Kuralları - 1

7. Kesme işareti, özel ada getirilen çekim eklerini ayırmada kullanılır. Özel ada getirilen yapım ekleri kesme işaretiyle ayrılmaz ve ondan sonraki hiçbir ekte de kesme işareti kullanılmaz.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde kesme işaretinin kullanımıyla ilgili yanlışlık vardır?

- A) Türkçemizin bin yıllık dil serüvenini bu eserden takip etmeniz mümkün.
B) Orhun Kitabeleri'nin Moğolistan sınırları içinde olduğunu biliyor musun?
C) Ziya Gökalp, yaşadığı dönemde Türkçülüğü savunan önemli düşünürlerdendir.
D) Derste Yakup Kadri'nin elçilik yıllarına ait anılarının bir bölümünü okuduk.
E) Boğazın, seyrine doyum olmayan manzarası eşliğinde çaylarımızı yudumluyoruz.

8. Aşağıdaki cümlelerdeki altı çizili kelimelerden hangisinin yazımı doğrudur?

- A) Buraları bilmiyen insanların burada yaşamak istemesi gayet doğal.
B) Şair, okurda farklı çağırışımlar uyandıracak kelimeler seçmeye dikkat etmiş.
C) Misafirler, akşam yemeğini yeyip geleceklerini söylemişler.
D) Annem "Hemen hazırlanın!" deyince evde tatlı bir telaş başlamıştı.
E) Çocuk minicik avcunu uzatıp topladığı çakıl taşlarını gösteriyordu.

9. I. Oda karma karışıktı, burada değil eşya insan bile kaybolurdu.
II. Savunmanın ard arda yaptığı hatalar takıma pahalıya mal oldu.
III. Öğretmenin anlatımıyla ders gitgide daha zevkli hâle geliyordu.
IV. Sınavı kazanırsa bana birtakım elbise alacağını söyledi.
V. Anlamanız için illa ki bağırمام mı gerekiyor, diye si-tem etti.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde yazım yanlışlığı yoktur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde tarihlerin yazımıyla ilgili yanlışlık yapılmıştır?

- A) Ocağın 15'inde kardeşimin nişanını yapacağız.
B) Beldemizde bağ bozumu eylül ayında olur.
C) Her sene 1 Ekim'de Meclis, çalışmalarına başlar.
D) Haftaya cumartesi alışverişe gidelim beraber.
E) 27 Aralık, Ankara için özel bir anlam taşır.

11. I. TÜİK'in, verileri açıklaması bekleniyor.
II. TDK'nin Yazım Kılavuzu'nu dikkate alınız.
III. TMO'nun buğday alım fiyatları açıklandı.
IV. Sütümüzü AOÇ'den alınız genellikle.
V. Babam DSİ'nden emekli oldu.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde kısaltmalara getirilen eklerin yazımıyla ilgili yanlışlık yapılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

12. İhsan'ın bisikleti yoktu. Arkadaşlarının da yoktu. Mahallede ki çocukların hiç birinin yoktu. Sadece "Ahmet ağa" diye çağırırdıkları mahallenin deli kanlılarından birinin bisikleti vardı ama ne bisiklet! At gibi idi. Bacakları yetiştirmiydi? Denememişlerdi. Hepsinin hayali O'nun bisikletine binip sokak aralarında gezebilmekte.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisiyle ilgili bir yazım yanlışlığı yoktur?

- A) Bağlaçların yazımı
B) Büyük harflerin yazımı
C) Birleşik sözcüklerin yazımı
D) Ek eylem ekinin yazımı
E) Soru edatının yazımı

Yazım Kuralları - 2

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) Rize'de dün m²'ye 100 kilogram yağış düştüğü belirtildi.
- B) Muhsin Bey, yeni gömleğini 30 TL 50 kr.ye aldığını söylüyor.
- C) Düünden beri 1100 km yol katettiğim için oldukça yorgunum.
- D) Orhan Veli, Attila İlhan vb.leri edebiyatımızın önemli şairleridir.
- E) Teyzem bizi 37 No.lu peronda beklediğini söyleyip telefonu kapattı.

2. Aşağıdakilerin hangisinde satır sonu hece bölünmesi doğru gösterilmiştir?

- A) İstanbul'un
- B) a-raba
- C)2018'de
- D)baş-öğretmen
- E)mütala-a

3. Kelimelerden her ikisi veya ikincisi, birleşme sırasında anlam değişmesine uğradığında bu tür birleşik kelimeler bitişik yazılır.

Aşağıdakilerin hangisinde bu kurala uyulmamasından kaynaklanan bir yazım yanlışı vardır?

- A) Annem misafirlerimiz için kedicili tatlısı yapacaktım.
- B) Bahçemizdeki akasyaya bir çalığışu kondu.
- C) Bu işin altında da bir çapanoğlu mu var ama acaba?
- D) Her sabah yalçıpkınlarının sesiyle güne başlardık çocukken.
- E) Gözümde itdirseği çıktığı için güneş gözlüğü takmaya başladım.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmıştır?

- A) Araba Sevdası'nda alafranga yaşamın eleştirildiğini görüyoruz.
- B) Uzun tahsilimin sonunda uzman psikiyatr unvanını elde ettim.
- C) Eski bir gramofondan başka bir şey yoktu masanın üstünde.
- D) Tiyatroda monoloğu uzatmak izleyiciyi biraz sıkar.
- E) Ressamın natürmort çalışmaları müzede sergileniyor.

5. Romancı ve gazeteci Oktay Verel, 29 Mart 2018 Perşembe günü İstanbul'da hayata gözlerini yumdu. Cenazesi, 30 Martta Üsküdar Şakirin Camisi'nde kılınan öğle ve cenaze namazlarının ardından Karacaahmet Mezarlığı'nda toprağa verildi.

I II
be günü İstanbul'da hayata gözlerini yumdu. Cenazesi,
30 Martta Üsküdar Şakirin Camisi'nde kılınan öğle ve ce-
III IV
naze namazlarının ardından Karacaahmet Mezarlığı'nda
V

Bu parçada numaralanmış bölümlerin hangisinde yazım yanlışı yapılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) Dostoyevski'nin "Suç Ve Ceza"sını her okuyuşumda farklı bir şeylere dikkat kesilirim.
- B) Dünya Tiyatro Günü, Moliere'in "Cimri" adlı oyununun gösterimiyle kutlandı.
- C) Ankara'nın kuzey ve batısında şiddetli yağış ve dolu, tarım ürünlerine zarar verdi.
- D) Film gösteriminin sonunda "Çıkış" levhasını aramaya koyulduk hep beraber.
- E) Türk Dili dergisi edebiyatımızın uzun soluklu yayınlarından.

Yazım Kuralları - 2

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “de”nin kullanımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?

- A) Konuyu tam anlamasak da konu hakkında fikir sahibi olmuştuk.
- B) Hüzün dolu olduğu sözlerinden de rahatlıkla anlaşılıyordu.
- C) Bu anlayış da bir insanın bize faydalı olacağını ummak hayalciliktir.
- D) İki şehir arası yolcu taşıyan minibüsler ayakta yolcu almıyordu.
- E) Bu kasabada balıkçılık da önemli bir geçim kaynağı hâline gelmiş.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde birleşik fiillerin yazımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?

- A) “Bakakalırım giden geminin ardından” derken neler hissediyordu acaba şair?
- B) Her metnin kendine has bir üslup özelliği taşıdığını gözardı etmemelisiniz.
- C) Kimi oyun yazarları, eserlerinde uzun diyaloglardan kaçınmayı tercih eder.
- D) Edebiyatımızın bazı dönemlerinde saf şiir anlayışının öne çıktığına şahit oluyoruz.
- E) Faruk Nafiz Çamlıbel, aruzla yazma anlayışını terk ederek heceye yönelmiştir.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışları vardır?

- A) Gençken günler çok mu kısa idi ya da bize mi öyle geliyordu, o yıllarda anlayamıyorduk.
- B) 2007’de Satürn’ün, ayın arkasından geçtiği anın video kaydı gerçekten fevkaladeydi.
- C) Çocuklar, Öğretmen Hasan Bey’in peşi sıra bahçeye çıkıp yakan top oynadılar.
- D) Dayımlar, İstanbul’un Anadolu Yakası’nda bulunan Bostancı semtinde oturuyorlar.
- E) Türk resim sanatı içinde haklı bir şöhrete kavuşan tablolarından diğeri ise Kaplumbağa Terbiyecisi’dir.

10. Aşağıdaki cümlelerde bulunan altı çizili sözcüklerden hangisinin yazımı yanlıştır?

- A) Roman, kollektif bir çalışmanın ürünü olarak nitelendirilebilir.
- B) Kimi entelektüellerimizin düşüncelerinden ilham aldığım doğrudur.
- C) Bu çalışmada her alandan orijinal fikirlere açık olduğumuzu belirtelim.
- D) Espritüel anlayışa sahip insanlara hayran olmamak elde değil.
- E) Sanatçının başucundaki komodinin üzerinde şiir defteri duruyordu.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “ki”nin yazımı yanlıştır?

- A) Bu iş bitmeyecek meğerki siz de yardım edersiniz.
- B) Varsayalım ki bu yarışı kaybettik, ne olur o zaman?
- C) O İstanbul ki tek taşına dünyalara değmez mi?
- D) İnsan, elindeki cevizle yetinmez de daldaki cevize göz diker.
- E) Bu zamana kadar ki çalışmalarınız gerçekten çok başarılı.

12. (I) Öykü yazmak için icazet alacağım yegâne kişi kuşkusuz dedemdi. (II) Daha önce hiç kimseden dinlemeyip hiçbir yerde okumadığım hikâyeleri, takma dişlerini takırdatarak büyük bir zevkle anlatması onu, gözümde bir hikâye otoritesi hâline getirmişti. (III) Bir hikâye yazacaksam dedemden icazet alma zorunluluğum bundandı (IV) Çünkü çocukluğum dedemin anlattığı hikâyeleri zevkle dinleyerek, bazı hikâye kahramanlarıyla kendimi özdeşleştirerek geçmişti. (V) İlk hikâye birikimlerimi; bembeyaz sakallıyla tonton delere hiç benzemeyen, her sabah traş olan, biraz huysuz ve sinirli ama iş hikâye anlatmaya gelince yumuşayıveren, hikâyeleri yaşarmış gibi anlatan dedemden edinmiştim.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde yazım yanlışları vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Noktalama İşaretleri - 1

1. Kahve () yolculuğunun başından beri gittiği her yerde popüler olmuş () yerleştiği bölgenin kültürüyle harmanlanarak oraya has bir kültür oluşturmuş () zamana meydan okuyan yegâne içecektir ()

Bu cümlede yay ayraçla gösterilen yerlere sırasıyla aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangileri getirilmelidir?

- A) (,) (;) (,) (...) B) (;) (;) (,) (.)
C) (;) (,) (,) (.) D) (;) (,) (;) (.)
E) (,) (;) (;) (...)

2. I. Metin içinde art arda gelen zarf-fiil eki almış kelimelerden sonra konur.
II. Sıfırdan küçük değerleri göstermek için kullanılır.
III. Tiyatro eserlerinde ve senaryolarda konuşanın hareketlerini, durumunu açıklamak ve göstermek için kullanılır.
IV. Seslerin ölçü ve söyleyiş gereği düştüğünü göstermek için kullanılır.

Numaralanmış cümlelerde aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisine ait bir özellik verilmemiştir?

- A) Kesme işareti B) Kısa çizgi
C) Yay ayraç D) Virgül
E) Noktalı virgül

3. I. Öğretmen, odasına doğru ilerlerken sınıf başkanını gördü.
II. Sağa ola sataşarak, bir işle uğraşmayarak mı gelişmeyi düşünüyorsunuz?
III. Bu kadar sessizlik, ki gerçekten aşırı bir sessizlik vardı, hayra alamet değil.
IV. Entelektüel, yerinde saymayıp heybeyi sürekli dolduran insandır.
V. Bu türler, tiyatro ve roman, ilk dönemde önemli bir gelişim göstermiştir.

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde virgül aynı işlevde kullanılmıştır?

- A) I ve II. B) I ve III.
C) II ve IV. D) III ve V.
E) IV ve V.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinin sonuna diğerlerinden farklı bir noktalama işareti getirilmelidir?

- A) Ruhun elle birlikte çalışmadığı yerde sanat olmaz
B) Silgi kullanmadan resim çizme sanatına hayat denir
C) Herkesin bir güzelliği vardır, herkes görmese de
D) Dünyada yaşamayı bilmeyen cennette yaşamayı da bilmez
E) Başkalarının deneyimlerinden ders alacak kadar bilgiye biri var mıdır

5. Kuşlar gibi uçmayı () balıklar gibi yüzmeyi öğrendik () bu arada çok basit bir sanatı unuttuk () kardeş olarak yaşamak ()

Aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi bu cümledeki yay ayraçlardan herhangi birinde kullanılmaz?

- A) Üç nokta (...)
B) Noktalı virgül (;)
C) Virgül (,)
D) Nokta (.)
E) İki nokta (:)

6. Arada bir insan yapımı olmayan bir şeye dikkatle bak () bir dağ, bir yıldız () akan bir nehrin kıvrımları () O zaman bilgeliği ve sabrı bileceksin ()

Bu parçada yay ayraçla gösterilen yerlere sırasıyla aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangileri getirilmelidir?

- A) (,) (;) (,) (.) B) (;) (,) (...) (.)
C) (;) (;) (,) (.) D) (,) (,) (...) (.)
E) (;) (;) (...) (.)

Noktalama İşaretleri - 1

7. I. Aracı çok süratli (!) kullandığından beş dakikalık yolu bir saatte geldik.
II. O yıllarda ... şehrinde yaşıyor, yazılarımla hayatımı kazanmaya çalışıyordum.
III. Karanlığın en keskin, noktasının aydınlığa en yakın zaman dilimi olduğu söylenir.
IV. Oradaki her anı, defterime ve zihnimin derinliklerine kaydetmek...
V. Ankara Üniversitesi Dil-Tarih ve Coğrafya Fakültesini birincilikle bitirmiş.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde noktalama yanlış yapılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yay ayraç () diğerlerinden farklı bir görevde kullanılmıştır?

- A) Beş Şehir, okurda o şehirleri (İstanbul, Ankara, Erzurum, Konya, Bursa) görme isteği uyandıran bir eser.
B) Kimi sanatçılarımızın (Necip Fazıl, Ahmet Hamdi, Cahit Sıtkı...) şiirlerinde bireysel temalar işlemiştir.
C) Chateaubriand (Şatobriyan) 1800'de Paris'e dönerek serbest gazeteci olarak çalışmaya başladı, bir yandan da kitap yazmayı sürdürdü.
D) O yıllarda (1940-1945) ülkemizde de 2. Dünya Savaşı'nın etkisi kendisini gösteriyordu.
E) Sabahattin Ali'nin bu romanı (Kürk Mantolu Madonna) yıllardır çok satanlar rafındaki yerini koruyor.

9. Müvezzi geçiyordu. Fon Sadriştayn koltuğundan kalktı, pencereden başını çıkardı.

Seslendi: "— Gazeteci, gazeteci!"

Bu parçadaki noktalama yanlış aşağıdaki değişikliklerden hangisiyle düzeltilir?

- A) "geçiyordu" sözcüğünden sonra noktalı ünlem işareti getirilerek
B) "kalktı" sözcüğünden sonra noktalı virgül getirilerek
C) "Seslendi" sözcüğünden sonraki noktalı virgül atılarak
D) Aktarma cümlesinin içindeki uzun çizgi atılarak
E) Aktarma cümlesinin içindeki ünlemin yerine nokta getirilerek

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde noktalama yanlış yapılmamıştır?

- A) Sevgi konusunda Sait Faik'e kulak verelim: 'Bir insanı sevmekle başlar her şey.'
B) Bu konağa -konak demeye de bin şahit ister ya- yerleşip dinlenmeye karar verdik.
C) Bahattin Karakoç (Abdürrahim Karakoç'un (1932-2012) ağabeyi) halk şiirinin kuvvetli temsilcilerinden di.
D) Öğretmen sınıftaki Ahmet'lerin ayağa kalmalarını isteyince sınıfta bir uğultudur koptu.
E) Şirketin durumunu görüşmek için Semih Bey'le 10:30'da rıhtımda buluşacaktık.

11. Aşağıdakilerin hangisinde soru işareti (?) yanlış kullanılmıştır?

- A) Hayallerimize gem vurup hayata ayak uydurmaya ne kadar gayret ediyoruz?
B) İnsanlara saygı gösteriyor, onları yeterince anlayabiliyor muyuz?
C) Kurallar koyup o kurallara kendimiz ne kadar uyuyoruz, tartışılır?
D) Çevremizdeki güzelliklerin farkına vardığımız söylenebilir mi?
E) Aklımıza yatmayan durumlara katlanmayı nasıl başarabiliriz?

12. Bir konser çıkışında ünlü kemancı Fritz Kreisler'in bir hayranı ona doğru koşarak coşkuyla () Sizin kadar güzel çalabilmek için bütün hayatımı verirdim. () der.

Kreisler cevap verir () () Ben verdim. ()

Bu parçada yay ayraçla belirtilen yerlere sırasıyla aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangileri getirilmelidir?

- A) ("") (:) ("") B) (:) (!) (:) ("")
C) ("") (:) ("") D) (-) (-) (:) ("")
E) (:) (,) (:) (-) (-)

Noktalama İşaretleri - 2

1. Nispet ekinin, belirtme durumu ve iyelik ekiyle karışmasını önlemek için düzeltme işareti (^) kullanılır.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde düzeltme işareti yanlış kullanılmıştır?

- A) Cahit Sıtkı, şiirlerinde genellikle ferdî konuları işlemiştir.
B) Tüm resmî ve özel okullara bu durumla ilgili yazı gönderilecekti.
C) Romanları edebî yönden zayıf olsa da güçlü mesajlar iletiyor okura.
D) Bu dönemde, millî konulara ağırlık verildiğini görüyoruz.
E) Sanatçı, insanî yönden güçlü karakterler kurgulamayı başarıyor.

2. **Aşağıdakilerin hangisinde kesme işaretinin kullanımı yanlıştır?**

- A) Ankaralılar'ın uğrak yerlerinden biridir Hacı Bayram Camii.
B) Çağır Karac'oğlan çağır / Taş düştüğü yerde ağır
C) Dilimizde -lık'la türetilmiş pek çok meslek adı vardır.
D) TV'nin ülkemizdeki macerasının başlangıcı 1966'dır.
E) Fatih'in, "Avni" mahlasıyla şiirler yazdığını söyledi.

3. Birçok kişide (I) başarıma hırsı vardır (II) hatta işleriyle ilgili özel bir yeteneğe bile sahip olabilirler (III) Ama yine de ilerleyemezler. Neden (IV) Belki de kendilerine duydukları aşırı öz güvenden (V)

Bu parçada numaralanmış yerlerin hangisinde herhangi bir noktalama işareti kullanılamaz?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

4. **Ünlem işareti,**

- I. Ne güzel insanlardı bunlar böyle!
II. Sesimize ses katacak arkadaşlar arıyoruz kendimize!
III. Çok okunuyor (!) olmalı ki hiçbir kitapçıda bulamadım eserini.

örneklerinin hangilerinde yanlış kullanılmıştır?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III.
D) I ve II. E) II ve III.

5. Rıza Efendi düşündü () Amma da yapıyordu ha () Evinde iken kafası hiç böyle olmaza işlemezdi ama neden olmasındı () Fen sayesinde şu hayal ettiklerim pekâlâ mümkündür () dedi kendi kendine.

Bu parçada yay ayrıçla gösterilen yerlere sırasıyla aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangileri getirilmelidir?

- A) (...) (!) (?) (,) B) (,) (...) (!) (;)
C) (!) (!) (?) (;) D) (,) (!) (?) (,)
E) (...) (,) (!) (,)

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kısa çizginin kullanımı yanlıştır?**

- A) Öğretmen, "oyna-" fiilinin kökünün "oyun" sözcüğü olduğunu söyledi.
B) "-daş" ekiyle türetilen sözcüklerden biri de "vatan-daş"tır.
C) Onunla aşağı-yukarı 20 yıldır tekstil işinde birlikte çalışıyoruz.
D) Tüm uyarılara rağmen -ne yazık ki- trafik kazalarını engelleyemiyoruz.
E) Türkçe hepinizin bildiği gibi Ural-Alтай dil grubundadır.

Noktalama İşaretleri - 2

7. I. Türkçede -ce / -ca isimden isim yapım ekiyle dil isimleri türetilmektedir.
II. Sınav sonuçları <http://meb.gov.tr> adresinden öğrenilebilecektir.
III. Ankara / İstanbul seferini yapan tren, arıza nedeniyle henüz kalkamadı.
IV. Ara Güler 17/10/2018'de ardında eşsiz bir fotoğraf arşivi bırakarak aramızdan ayrıldı.
V. "Korkma sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak / Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak" dizeleri hep aklınızda olsun.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde eğik çizgi yanlış kullanılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

8. Dünyayı olduğu gibi kabul et (I) gülümsemeleri (II) sıkıntıları (III) sevgileri (IV) dostluğu (V) yalanı ve gerçeğiyle kabullen bu hayatı.

Bu cümlede numaralanmış yerlerden hangisine noktalı virgül getirilmelidir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

9. Soru işareti; bilinmeyen, kesin olmayan veya şüpheyle karşılanan yer, tarih vb. durumlar için kullanılır.

Aşağıdakilerin hangisinde soru işareti bu göreviyle kullanılmıştır?

- A) "Çocuğun hangi okulda okuduğunu biliyor musunuz?" diye soruyordu herkese.
B) Sen, benim bu duruma hangi sıkıntıları çekerek geldiğimi ne bileceksin?
C) Gişedeki görevli başını kaldırmadan sordu: — Nerelisiniz?
D) Ankara'dan Trabzon'a arabayla üç saatte (?) gittiğini söylüyordu.
E) Bu kadar uzun yapılan bir konuşmanın sonu nereye varacak?

10. Küçük bir çam ormanı (I) Vakit sabah; etrafta arı, sinek, kuş sesi (II) Bir siyah gözlükten görülen yerde ve ağaçlarda güneş parçaları (III) Sonra uzak, göğün kendi renginden biraz daha koyu kıyılara giden hudutlu bir deniz (IV) İşte böyle bir yerde köyün insanlarını düşünüyorum (V)

Bu parçada numaralanmış yerlerden hangisine diğerlerinden farklı bir noktalama işareti getirilmelidir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

11. Eğer zihin sadece beyinden kaynaklanıyor olsaydı beynimizin yapısı değiştikçe zihnimizin de değişmesi () tabiri caizse () her an yeni bir () ben () ortaya çıkması gerekirdi.

Bu parçada ayrıca belirtilen yerlere sırasıyla aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangileri getirilmelidir?

- A) (-) (-) (,) (,) B) (,) (;) (") (")
C) (,) (,) (-) (-) D) (;) (,) (,) (,)
E) (-) (-) (") (")

12. I. Anlama güç katmak için tekrarlanan kelimeler arısına konur.
II. Anlam karışıklığını önlemek için kullanılır.
III. Ara söz veya ara cümleleri ayırmak için kullanılır.
IV. Tırnak içinde olmayan alıntı cümlelerinden sonra konur.

Aşağıdakilerin hangisinde virgül, numaralanmış görevlerinden herhangi biriyle kullanılmamıştır?

- A) Akşam, yine akşam, yine akşam
Göllerde bu dem bir kamış olsam!
B) Bunca insan her akşam nereye akıyor böyle, deyip yoluna devam etti.
C) Akıl, insana bu hayatta lütfedilen en büyük hediyedir aslında.
D) Buna göre, anlatılanların hepsinde bir doğruluk payı var.
E) Her insana, özellikle gençlere, başarının sırlarını anlatmak istiyorum.

Sözcükte Yapı / Ekler - 1

1. Adını funda otele koy
Sevdamızın da adını
I
Ayakları dibinde gün batımının.
II
Ve ağzında binlerce güneşin tadı
III
Dilinin ucunda yalnızca kendi adın.
IV V
Bu dizelerde numaralanmış sözcüklerin hangisi kök türü bakımından diğerlerinden farklıdır?
A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. Türkçede anlamları değişmeden hem isim hem de fiil olarak kullanılabilen kökler vardır ki bunlara ortak kök (ikili kök) denir.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki cümlelerde bulunan altı çizili sözcüklerden hangisi ortak köklü değildir?

- A) Evimizi boyatmak için fazlaca para harcamak durumunda kaldık.
B) Kuru çamaşırları güzelce katlayıp çekmecelere kaldırmalısınız.
C) Çocukluğumda eskiciler dolaşırdı sokaklarda, hiçbir şey ziyan edilmezdi.
D) Divan şiirinde sevgili için en çok kullanılan mazmunlardan biridir göl.
E) Birinin güvenini kaybetmek, kazanmaktan çok daha basittir.

3. – Çocuklar, okula uyum sürecini kolay atlattılar.
– Öğretmeni sınıfta can kulağıyla dinleyenlerden biri de benim.
– Benim okul buraya çok yakın.
– Sorunları çözmek için çalışanlarla her seferinde tek tek görüşürüm.
– Annem pazara beni götürmek istiyor.

Yukarıdaki cümlelerde “-m / -im / -im / -um / -üm” eki kaç farklı işlevde kullanılmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

4. Ilık bir su gibidir içimde yalnızlığım,
I
Yalnızlığım, ruhumda uzak bir ses gibidir.
II
Her sabah ufuklardan mavi şarkılar gelir,
III
Ve her sabah ürperir içimde yalnızlığım
IV V

Bu dizelerdeki altı çizili sözcüklerden hangisi hem yapı hem çekim eki almıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

5. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde birleşik sözcük vardır?**

- A) İnsanların bazıları, ne yaparsa yapsın, samimiliği başaramıyor.
B) İnsanları yargılasan onları sevmeye zaman kalmaz.
C) Otuz iki dişten çıkan otuz iki mahalleye yayılır.
D) Çok dinlemek ve az konuşmak için iki kulak ve bir ağızımız vardır.
E) Her kişiye kulağını ver ancak pek azına sesini ver.

6. Bu dünyadan bir kez gececeğim. Gösterebileceğim
I II
herhangi bir davranış ya da yapabileceğim bir iyilik varsa
III IV
şimdi yapmalıyım. Çünkü bu yolun dönüşü yok.
V

Bu parçada numaralanmış sözcükler yapı bakımından ikiye eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Sözcükte Yapı / Ekler - 1

7. Bir adama bir kitap sattığın zaman ona yalnız yarım kilo kâğıt, mürekkep ve tutkal satmış olmazsın. Ona tamamıyla yeni bir yaşam satmış olursun. Sevgi, dostluk, mizah ve geceleyin denizdeki gemiler... Eğer o kitap gerçekten benim anladığım anlamda bir kitapsa onun içinde bütün gökler ve yerler vardır.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) İsimden isim yapım eki almış birden çok sözcük
B) İki fiilin kaynaşmasıyla oluşmuş birleşik isim
C) Hem yapım eki hem çekim eki almış sözcükler
D) Fiilden fiil yapım eki almış sözcük
E) Hem iyelik hem hâl eki almış sözcük

8. Osmanlının yıkılmasıyla birlikte topraklarımız emperyalist güçlerin paylaşım alanı hâline getirilmişti. Anadolu'dan yükselen istiklal ve özgürlük ateşi büyük zorluklarla sömürgeci akınları püskürtmüş ve İstiklal Harbi'yle düşman Anadolu topraklarından sürülmüştü.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. sözcük birden fazla çekim eki almıştır.
B) II. sözcük fiilden fiil yapım ekiyle türetilmiştir.
C) III. sözcük fiil kökten türetilmiş bir sözcüktür.
D) IV. sözcük farklı türde birden fazla yapım eki almıştır.
E) V. sözcük hem yapım hem çekim eki almıştır.

9. Kelimelerden her ikisi veya ikincisi, birleşme sırasında anlam değişmesine uğradığında bu tür birleşik kelimeler bitişik yazılır.

Aşağıdaki birleşik kelimelerden hangisi bu kurala örnek olamaz?

- A) katırtırnağı
B) ayşekadın
C) bülbülüvası
D) ustabaşı
E) hanımeli

10. Kitapçılarda ve gazete köşelerinde gördüğümüz "En Çok Satanlar" tabloları, en çok hangi kitapların okunduğuna dair fikir edinmemize yardımcı olan en sağlıklı listelerdir.

**Bu cümlede numaralanmış sözcüklerden hangisi ya-
lın hâlde değildir?**

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

11. (I) İstanbul'a ilk kez giden, önce Kapalıçarşı'ya uğrar. (II) Bu çarşı Osmanlı İstanbul'unun özeti gibidir ama yarına da bakar. (III) Eskiye de günün modasını da içinde barındırır. (IV) Düğün hazırlığı burada başlar, gün-görmüş çiftler buradan deri ceket alıp gençleşir. (V) 557 yıldır Kapalıçarşı, İstanbul'da ticaretin hayat ağacıdır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde türemiş sözcük yoktur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

12. – Yazınımız nice Yahya Kemaller, Ahmet Haşimler yetiştirecektir.
– Dağlar kadar derdim var, hangi birini anlatayım size?
– Bayramda amcamlara gitsek çok makbule geçecek.
– Mustafa Beyler henüz daireye gelmediler.

Verilen örneklerde "-ler/lar" çokluk eki sözcüğe aşağıdaki anlamlardan hangisini katmamıştır?

- A) Abartma
B) Benzerleri
C) Aile
D) Saygı
E) Yaklaşıklık

Sözcükte Yapı / Ekler - 2

1. Ben İsmet Özel, şair, kırk yaşında.
Her şey ben yaşarken oldu, bunu bilsin insanlar
ben yaşarken koptu tufan
ben yaşarken yeni baştan yaratıldı kâinat
her şeyi gördüm içim rahat
gök yarıldı, çamura can verildi
- Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisi yoktur?**
- A) Fiilden fiil yapım eki almış sözcükler
B) İsimden fiil yapım eki almış sözcükler
C) Hem yapım hem çekim eki almış sözcükler
D) Sesteş köklü sözcükler
E) Hem tamlayan hem iyelik eki almış sözcük
2. (I) Bir insanın hayal dünyası, duygu ve düşünce dünyası, bildiği kelimeler ve kavramlar kadardır. (II) Bir insan ne kadar kelime ve kavram bilirse hayal dünyası, duygu ve düşünce dünyası o kadar geniş olur. (III) Beş yüz kelimeyle düşünen bir insan ile beş bin kelimeyle düşünen bir insan asla aynı değildir. (IV) Kavram dünyasının kaynağı ise birbirinden değerli kitaplarla dolu bir kütüphane-dir. (V) Kütüphane, bir okulun kalbidir; kalp atmazsa ruh da beden de ölür.
- Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde ba-sit, türemiş ve birleşik yapı kelimeler bir arada kullanılmıştır?**
- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.
3. Ayvalar ve güneş sarardı
I
Yıldızlar daha parlak
II
Ve ay daha soğuk şimdiden
III
Güz denizi yutkunuyor
IV
Ardı sıra yitik bir aşkın
V
Kıyıya çarpıp geriye çekilirken
- Bu dizelerde numaralanmış sözcüklerden hangileri isim kökünden türemiştir?**
- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve IV.
D) III ve V. E) IV ve V.

4. **Aşağıdaki cümlelerde yer alan birleşik fiillerden hangisi oluşum bakımından diğerlerinden farklıdır?**
- A) Bu işin çok kolay olduğunu zannederseniz yanılırsınız.
B) Burhan Bey'e ne kadar yalvarsak da bizi affetmedi.
C) Bu çiçeğin bakımını özenli bir şekilde yapmazsanız solabilir.
D) İş bölümüyle zor işleri kısa sürede halledersiniz.
E) Otuz yıldır çekmecemde sakladığım saat kaybolmuş.
5. (I) Birkaç yıl önce Bozburun'dan Söğüt'e giderken güzel bir telaşa denk gelmişim. (II) Yeni tamamlanmış bir tekne küçük tersanelerin birinden denize indiriliyordu. (III) Kızağın-dan yavaş yavaş kaydırılarak sularla buluştuğunda yelken açmaya hazır olacaktı. (IV) Aylar süren emekle birleşen denizcilik bilgisi ve ahşap ustalığı semeresini vermiş, dalgalara yeni bir yoldaş armağan ediyordu. (V) Tanıklardan biri de ben olacaktım.
- Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdaki-lerden hangisi söylenemez?**
- A) I. cümlede birden çok türemiş sözcük vardır.
B) II. cümlede birleşik sözcük kullanılmıştır.
C) III. cümlede yönelme ve ayrılma durum eklerine yer verilmiştir.
D) IV. cümlede isimden isim, isimden fiil ve fiilden isim yapım ek almış sözcükler bulunmaktadır.
E) V. cümlede "-den" eki tamlayan eki göreviyle kullanılmıştır.
6. Bir damla deniz, işte görüp göreceğin
I
Ey yoksunluklardan yola çıkan kişi!
II
Altmış yıl yaşadın, altı günlük ne kaldı?
III
Ne kaldı anılardan, acılarından başka?
IV V
- Bu dizelerde numaralanmış sözcüklerden hangileri hem yapım hem çekim eki almamıştır?**
- A) I ve II. B) I ve V. C) II ve IV.
D) III ve IV. E) IV ve V.

Sözcükte Yapı / Ekler - 2

7. İstanbullular ilkyazın tadını çıkarmaya başladı. Yüzyıllar
I II III
önce dikilen çınarların çevresindeki tarihî mekânlarda
uzun sohbetler eşliğinde köpüklü kahveler, demli çaylar
içiliyor. Gücü temsil eden, “Meyve vermese de gölgesi ye-
IV
ter.” dediğimiz çınar ağacının Türk kültüründe çok önemli
V
bir yeri var.

Bu parçadaki altı çizili sözlerden hangisi birleşik sözcük değildir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

8. (I) Güneşten bir çılgılla kaynayan yaz hep uzaktı. (II) Sonbahar, ısıltılı yaprakları süpürürken daha ortaokula gidiyordum. (III) O gün annemin gözleri, köpekler yanımdan rüzgâr gibi geçerken korkuya kapılmamam gerektiğini söylemişti bana. (IV) Korkuyu biraz da o gün öğrenmişim çünkü annem köpeklerden korkmuyordu. (V) Annem zamandan da korkmuyordu.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde hâl eki kullanılmamıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

9. Aşağıdaki cümlelerde bulunan altı çizili sözcüklerden hangisi gövdeden türemiştir?

- A) Akıllı telefonlar, insanları tembelliğe sevk ediyor.
B) Türkçe, sondan eklemeli diller grubundadır.
C) Haftalarca izin kullanmadan çalışmak beni çok yormuştu.
D) Hayvanları yemledi ve tavukların altından yumurtaları topladı.
E) İnsan, yaradılış gereği iyilik yapmaya mevillidir.

10. I. Kitabın ikinci sayfasında birtakım pratik bilgiler var.
II. Burada sözün büyüğü devreye giriyor.
III. Dilin değil, aklın yönlendirsin duygularını.
IV. Aklın yolu birdir, derken ne kadar doğru söylemişler.
V. Olaylara bakışındır seni asıl yönlendiren.

Numaralanmış cümlelerin hangilerindeki altı çizili ekler sözcüğe “aitlik, sahiplik” anlamı katmaktadır?

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve IV.
D) III ve V. E) IV ve V.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde birleşik sözcük sıfat tamlaması biçiminde oluşmuştur?

- A) Hayat yapbozunun parçalarını doğru yerlere yerleştirirler genelde kazanırlar.
B) Bu bölgede dalgakıran olduğu için denizde yüzmek keyifli oluyor.
C) Afrika’da sivrisineklerin yaydığı sıtma hastalığı oldukça yaygın.
D) Annemin yetiştirdiği akşamsefası bahçemize güzellik katıyordu.
E) Beşiktaş Çarşısı, kalabalığın hiç azalmadığı bir yer.

12. Aşağıdaki cümlelerde bulunan altı çizili sözcüklerin hangisi diğerlerinden farklı bir yapım eki almıştır?

- A) İhlamların baygın kokusu altında ilerliyorduk sokakta.
B) Bahçeden olgun meyveleri toplayıp misafirlere ikram ettik.
C) Bilgin ve görgün, senin kim olduğunu çoğu zaman ele verir.
D) Fuarda saygın kalemleri bir araya getirmeyi başarmıştık.
E) Kadın, üzgün besbelli; ağzını bıçak açmıyor saatlerdir.

İsim (Ad) - 1

1. I. Ufkunda doğacağım, ufkunda batacağım;
II. Asırlarca yazsam hep seni anlatacağım.
III. Ben de giyersem eğer bir gün deha tacını
IV. "İstersen çiğne." diye önüne atacağım...
V. Söndüğünü görsem de bin "meşale emel"i
- Numaralanmış dizelerin hangisinde isim türünde bir sözcük yoktur?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. Balkan şehirlerinde geçerken çocukluğum;
Her lahza bir alev gibi hasretti duyduğum.
Kalbimde vardı Byron'u bedbaht eden melâl
Gezdim o yaşta dağları, hülyam içinde lâl...
- Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisi yoktur?**

A) Cins isim B) Soyut ad
C) Özel ad D) Çoğul ad
E) Topluluk adı

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili isim, özel anlamlıdır?

A) Çocuk, ebeveyninden gördüğü davranış üzere şekillenir.
B) Öğretmen, bir toplumu imar eden en önemli kişidir.
C) Okul, tam gündü ve çift yabancı dille eğitim yapıyordu.
D) Sokak bambaşka bir yöne doğru evriliyor ülkemizde.
E) İnsan farklı yönlerde gelişim gösterir.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük isim değildir?

A) Başarınızın büüklüğünü inancınızın büyüklüğü belirler.
B) Mutluluğun tek yolu onu paylaşmaktır.
C) Sevgi olmadan çalışmak kölelikdir.
D) Seni intikama sürükleyecek iplerin hepsini kes.
E) Anlayış, sahibine yaşam kaynağıdır.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki altı çizili sözcük küçültme adıdır?

A) Adana'ya giderken yolum ufacık bir köye düştü.
B) Büyücek bir çocuk yolun karşısında yürüyordu.
C) Yolun iki tarafına alçacık ağaçlar dizilmişti.
D) Şoförün dikkati sayesinde kedici ezilmekten kurtuldu.
E) Babamın verdiği azıcık parayla kışı geçirmeye çalışıyoruz.

6. Yılmam ölümden, yaradan, askerim;

I
Orduma, "gazi" dedi Peygamber'im.

II
Bir dileğim var, ölürüm isterim:

III
Yurduma tek düşman ayak basmasın.
IV V

Bu dizelerde numaralanmış isimlerden hangileri türemiş yapıdır?

A) I ve II. B) I ve III. C) II ve IV.
D) III ve V. E) IV ve V.

İsim (Ad) - 1

7. (I) Hamiyet Hanım geniş kanepenin üzerine yayılarak oturdu. (II) Yeşil başörtüsünü elleriyle düzeltti. (III) Son darbesini indirecek bir dövüşçü gibi toplandı. (IV) Sanki göğsünü nefesle doldurdu. (V) Kelimeleri ayrı ayrı söyleyerek sordu.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde ad takımı (isim tamlaması) kullanılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

8. En eski yalnızlığımdır aşk benim
Gitgide büyüyen karanlıklarla
Ne zaman sevdiysem kavruldu tenim
Bir ateşin açtığı yanıklarla

Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Soyut isim
B) Tamlayıcıyla tamlananı yer değiştirmiş ad takımı
C) Türemiş isim
D) Zincirleme ad takımı
E) Cins isim

9. Aşağıdaki dizelerin hangisinde tamlayıcı düşmüş isim tamlaması yoktur?

- A) Yarın gece gideceğim bu kentten
Bir ırmağa yolcuyum sular çekiyor beni
B) İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı
Önce hafiften bir rüzgâr esiyor;
C) Kalbim yine üzgün, seni andım da derinden
Geçtim yine dün eski hazan bahçelerinden
D) O coşkun gençliğimi bütün yoluma verdim,
Git, kanlı gözlerimde ateşlenmesin derdim
E) Gidiyordum, gurbeti gönlümle duya duya,
Ulukışla yolundan Orta Anadolu'ya.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde virgül kaldırıldığında sözcüğün türü değişir?

- A) Sehpa, takımın en ilginç eşyası gibi duruyordu.
B) Yolcu, koltuğunu bırakıp koridora yöneldi.
C) İhtiyar, insanlarla iç içe olmaktan hazzetmiyordu.
D) Takım, otobüsüne binip havaalanına gitti.
E) Aşçı, yamağına birtakım talimatlar veriyordu.

11. (I) Şiirimizin o yiğit sesi edebiyatımızda hep uç beyi olarak anıldı. (II) Bu gür sesli çağlayan için farklı yakıştırmalar, değişik isimlendirmeler yapıldı. (III) Şiirimizin kara sevdalı delikanlısı, sanatıyla ve taviz vermeyen duruşuyla, bükülen beline rağmen her zaman yeni, her zaman genç, her zaman diri yaşadı. (IV) Onu şiir şölenlerinde dinlediyseniz yürekten gelen mısralarına kulak verdiyseniz ömrünüzün en bereketli zamanlarından birine sahipsiniz demektir. (V) Anadolu'nun bu yiğit evladı denebilir ki Anadolu'da yaşayan şairlerin en verimlisidir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde zincirleme isim tamlaması kullanılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük topluluk adı değildir?

- A) Ordu, ağırlıklarını bırakarak Domaniç tarafına ilerliyordu.
B) Sınıf, kendi arasında para toplayıp arkadaşlarına hediye aldı.
C) Meclis, bu kanunu tekrar görüşmek üzere 14'te toplanacak.
D) Mahalle, yardım faaliyetine gönülden destek veriyor.
E) Koşuş, her zamankinden temiz görünüyordu o gün.

İsim (Ad) - 2

1. I. Kalbin atış hızının artması kan basıncıyla ilgilidir.
II. Yeni romanının kapak tasarımı oldukça şaşırtıcıydı.
III. Çocukluk günlerinin hülyası doldurur rüyalarımı.
IV. Ateşin kızgın kavlari yüzümüzü yalayip geçiyordu.
V. İnsanın sözlerinin cazibesi sadece doğruluğundadır.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde, arasına sıfat girmiş belirtili ad takımı vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. Aşağıdaki dizelerin hangisinde zincirleme isim tamlaması vardır?

- A) Ben bir küçük çocukken bir zavallı sefildim;
Ömrün ağır yumruğu beni dahi inetti;
B) Eşya fıskırmış gibi tılsımlı bir uykudan,
Sarmaşıklar ve böcek sesleri sarmış evi.
C) Sokaktayım, kimsesiz bir sokak ortasında;
Yürüyorum, arkama bakmadan yürüyorum.
D) Desem ki vakitlerden bir nisan akşamıdır,
Rüzgârların en ferahlatıcısı senden esiyor,
E) Taşında otlar biten şu sokakta yürümek.
Bir bahçe duvarının kokulu gölgesinden.

3. (I) Eğer yürüyüş yapmayı, deniz kıyısında bulunmayı ve denizi seven biri iseniz çok hoş bir rotası var Sarıyer'in. (II) İstinye'den yavaş yavaş yürümeye başladığınızı varsayalım. (III) Karşınıza önce Yeniköy'e geçen caddede ki İstinye İskelesi çıkacaktır, iskelenin yanında göze hoş gelen işlemeli bir çeşme bulunmakta. (IV) 1908 yılında yapılan bu çeşmeye İnsan suresinin 21. ayeti yazılmış. (V) Buradan Avusturya Konsolosluğu önüne kadar gideceğiniz yol, deniz kıyısından uzaklaşmış olacak.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede tamlayan ve tamlananı yer değiştirmiş isim tamlaması kullanılmıştır.
B) II. cümlede isim tamlaması yoktur.
C) III. cümlede hem belirtili hem belirtisiz isim tamlaması vardır.
D) IV. cümlede zincirleme isim tamlamasına yer verilmiştir.
E) V. cümlede belirtili isim tamlaması yer almaktadır.

4. I. Roman ve hikâyenin usta ismi son eserini tamamlamış.
II. Okul ve özel hayatını dengelemeyi başarabilmişti.
III. Kitabın son sayfasına ve kapağına çarpıcı cümleler damga vurmuş.
IV. O, edebiyatın ustası ve üstadı olarak anılırdı.
V. Dilek ve şikâyet kısmında tartışmalar yaşandı.

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde tamlayanı ortak isim tamlaması kullanılmıştır?

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve V.
D) III ve IV. E) IV ve V.

5. Bir noktada birleşmiş vatanın dört bucağı,
Gurbet çeken gönüller kuşatmıştı ocağı.
Bir pırıltı gördü mü gözler hemen dalıyor,
Göğüsler çekilerek nefesler daralıyor.
Şişesi is bağlamış bir lambanın ışığı
Her yüze çiziyordu bir hüznün kırışığı.
Gitgide birer ayet gibi derinleştiler
Yüzlerdeki çizgiler, gözlerdeki çizgiler...

Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Arasına sıfat girmiş belirtili isim tamlaması
B) Tamlayanı hem niteleme hem belirtme sıfatı almış belirtili isim tamlaması
C) Zincirleme isim tamlaması
D) Sıfatla belirtilmiş isim tamlaması
E) Tamlayanı düşmüş isim tamlaması

6. Kimi isim tamlamalarında tamlanan eki düşürülebilir.

Aşağıdakilerin hangisinde buna örnek olabilecek bir tamlama söz konusudur?

- A) Ankara'nın havası benim hastalığa çok iyi geliyor.
B) Suyun sesi ve kuşların ötüşü bizi dinlendiriyordu.
C) Konuşmaların özeti az sonra verilecekti.
D) Mevsimlerin en güzeldir bana göre sonbahar.
E) Ne mümkün çocukluk arkadaşlarını unutmak!

İsim (Ad) - 2

7. Gözümde bir damla su deniz olup taşıyor
Çöllerde kalmış gibi yanıyor, yanıyorum
Bütün gemicilerin ruhu bende yaşıyor
Başımdaki gökleri bir deniz sanıyorum

Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Belirtili ad tamlaması
B) Birleşik ad
C) Tamlayanı düşmüş ad tamlaması
D) Bulunma hâl eki almış birden fazla isim
E) Belirtme hâl eki almış isim

8. Peygamber çiçeğinin aydınlığında ara
Sana doğru uzanan çaresiz ellerimi.

**Bu dizelerdeki isim tamlamasının benzeri aşağıdaki-
lerin hangisinde vardır?**

- A) Evimizin arka bahçesi piknik alanımız gibiydi âdeta.
B) Bu akşam, çocukluk arkadaşımın düğününe davetli-
yim.
C) Güzel bir yemeğin ardından çaylarımızı yudumluyo-
ruz.
D) Eski günlerin bitmeyen özlemi sardı yine gönlümüzü.
E) Başarılı iş insanları, o gün çeşitli ödüllerle onurlandı-
rıldı.

9. I. Gözlerim daldı gitti bir rüya denizine,
II. Sularda uzun uzun baktım ayın izine
III. Dedim: Yirmi yaşımın ay ışığı değil bu,
IV. Hani başım düşerdi bir sevgili dizine.
V. Sular gene o sular, kıyı gene o kıyı,

**Numaralanmış dizelerin hangisinde isim tamlaması
yoktur?**

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

10. I. Hani, o bırakıp giderken seni
II. Bu öksüz tavrını takmayacaktın?
III. Alnına koyarken veda busemi,
IV. Yüzüne bu türlü bakmayacaktın?
V. Hani, ey gözlerim bu son vedada,

**Numaralanmış dizelerin hangisinde isim kullanılma-
mıştır?**

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

11. (I) Üniversite öğrenciliği için İstanbul'a geldiğimde dik-
katimi çeken ilk şey turşucu dükkânları olmuştı. (II) Ço-
cuklukta isminden ve lakabından kaçtığım şey burada bir
kuyumcu vitrini itibarı görüyor, renk renk dizilmiş turşular
göz doldurup iştah kabartıyordu. (III) Üstelik cam kaplara
konulduğu için de dışarıdan bütün ayrıntıları görebiliyo-
dunuz. (IV) Domates, domates olmaktan çıkıyor âdeta
büyülü bir sanat nesnesine dönüşüyordu. (V) O körpe sa-
latalıklar dişinizin ucuna doğru kendiliğinden uzanıyor, di-
linizle hissettiğiniz ipeksilik ruhunuza ferahlık yayıyordu.

**Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir
isim tamlaması sıfatla nitelenmiştir?**

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

12. I. oyunbozan
II. kahvaltı
III. Kızılırmak
IV. kardelen
V. Beypazarı

**Numaralanmış birleşik isimler oluşumuna göre iki-
şerli eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?**

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Zamir (Adıl) - 1

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zamir kullanılmıştır?

- A) Eğitim kafayı geliştirmektir, hafızayı doldurmak değil.
- B) İnsan, öğrenmeyi bıraktığı gün yaşlanmaya başlar.
- C) Allah'ım, bana kitap dolu bir evle çiçek dolu bir bahçe nasip et!
- D) Bilmediklerimi ayaklarımın altına alsaydım başım göğe değerd.
- E) Eğitimin kökleri acı ama meyvesi tatlıdır.

2. Aşağıdaki dizelerin hangisinde diğerlerinden farklı türde bir zamir kullanılmıştır?

- A) Orhan zamanından kalma bir duvar...
Onunla bir yaşta ihtiyar çınar
- B) Sen akşamlar kadar büyü, sıcak
Rüyaların kadar sade, güzeldin
- C) Derin sularında bu ayna her an
Sizden bir parıltı aksettirecek
- D) Yalnız senin gezdiğin bahçede açmaz çiçek,
Bizim diyarımız da binbir baharı saklar!
- E) Her akşam koynunda uyutur beni
Her sabah alnımdan öper ızdırıp

3. Kimi zamirler özneye birlikte kullanılarak öznenin anlamını pekiştirir.

Aşağıdakilerin hangisinde buna uygun bir örnek vardır?

- A) Sacit Bey, kimsenin sözünü dinlemeden toplantıyı bitirmişti.
- B) Kıyıya taşınan tomrukları toplamak için herkes birbirine yardım ediyordu.
- C) Ali, arkadaşlarının birkaçını maç yapmak için sahaya çağırmıştı.
- D) Kimi o derste resim çiziyor, kimi çizdiği resmi boyamakla uğraşıyordu.
- E) Bu resmi ben kendim yaptım, diyen Melis herkesi şaşırtmıştı.

4. İşim gücüm budur benim,
Gökyüzünü boyarım her sabah,
Hepiniz uykudayken.
Uyanır bakarsınız ki mavi.

Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) İyelik zamiri
- B) İşaret zamiri
- C) Dönüşlülük zamiri
- D) Belgisiz zamir
- E) Şahıs zamiri

5. Aşağıdakilerin hangisinde ilgi zamiri alan sözcük tamlayan görevinde kullanılmıştır?

- A) Şu çocukların oyunu, öbürlerinin kadar ilgi çekici değil.
- B) Adamlar, bizimkinin sözlerini duyunca çok sinirlendi.
- C) Dünkünün yerini hiçbir yemeğin tutmayacağını söyleyebilirim.
- D) Düdükler ötüyordu denizde, geminininki hepsini bastırıyordu ama.
- E) Bu numaralar sokağınki mi, caddeninki mi derken yolumuzu kaybettik en sonunda.

6. İşaret zamirleri bir adın yerini tuttuğu gibi bir cümlenin de yerini tutabilir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde buna örnek olabilecek bir kullanım söz konusudur?

- A) Onu şuraya bırakıp işinize devam etmenizi öneriyorum size.
- B) Bugün buraya çok değerli misafirlerin geleceğini kim söyledi?
- C) Konunun burasında size daha önce anlattığım bir hususu hatırlatayım.
- D) Çok değerliydi, dedi ve bunu herkese birkaç kere haykırdı âdeta.
- E) Sözü sık kullanmak onun değerini düşürmekten başka bir işe yaramıyor.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde soru anlamı zamirle sağlanmıştır?

- A) Ne gün gelir beklediğimiz güzel haberler sence?
- B) Yalnızlık mıdır insan ruhunu olgunlaştıran?
- C) Bu kuşlar ne dönüp duruyor havada böyle?
- D) Bir insana sevgiden daha değerli ne verebilirsiniz?
- E) Bizi buraya kimin çağırdığını nasıl öğrenebiliriz?

8. Aşağıdaki cümlelerde bulunan altı çizili sözcüklerden hangisi zamir değildir?

- A) Hiç kimse özür bulmakta tembeller kadar başarılı olmaz.
- B) Gömleğin ilk düğmesi yanlış iliklenince öbürleri de yanlış gider.
- C) Etkililik bir şeye girmek ve onu yapmaktır.
- D) Nereye gideceğini bilmeyen gemiye hiçbir rüzgâr yardım edemez.
- E) Akıllı insan bütün yumurtalarını tek bir sepete koyamaz.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde virgül kaldırılırsa sözcüğün türü değişmez?

- A) O, herkese hemencecik güvenip dost oluveren biridir.
- B) Bu, işi hepimizden daha kolay halledebilir.
- C) Şu, evin eski sahiplerinden biri değil miydi?
- D) Beriki, adamı yanına çağırıp ona bir şeyler söylüyordu.
- E) Öteki, ağacın altına geçmiş meyve topluyordu.

10. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin yüklemi adıldır?

- A) Öykülerinin temel konusuydu balıkçıların geçim mücadelesi.
- B) Gençlerimizin bir kısmının klasiklerimize verdiği değer bu kadar mıdır?
- C) Onun, eserlerinde yer alan karakterlerin kişilikleri oldukça derindir.
- D) Namık Kemal, edebiyatımızın kendi özgü şahsiyetlerinden biridir.
- E) İnsana lütfedilen değerlerin belki de en değerlisi akıldır.

11. (I) Gün doğmadan kalkılır, seher vaktinin serinliğinde yüzler ayazda kalmış su ile yıkanır. (II) Günün bereketi, çekilmeye çalışılır. (III) Köyde herkes olabildiğince işinin peşine düşer. (IV) Bütün aile beşikte bebeğinden, eşikteki ihtiyara ayaktadır çünkü imece günü gelmiş çatmıştır. (V) Sanırsın ki olağanüstü hâl vardır; nasıl olmasın mevsim hasat mevsimidir, yazdır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde zamir kullanılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ilgi zamiri vardır?

- A) Tarih dersindeki performansını diğer derslere de yansıtmam gerekiyor.
- B) Edebiyatımızdaki önemli öykücülerden biri de Bahaeddin Özkış'ıdır.
- C) Ayaktakiler sağa sola sallanıyor, düşmemek için gayret sarf ediyordu.
- D) Dün gelen ekip çok çalışkandı, bugünküler işi savsaklıyor.
- E) İstanbul'un trafiğini buraninkinden daha düzenli buluyorum.

Zamir (Adıl) - 2

1. I. Evin burasına büyük bir dolap yaptırmayı düşünüyormuş.
II. Hepimizin imkânsız hayalleri var bu hayatta.
III. Sesinin gürlüğü bile dikkatleri çekmeye yetmiyordu.
IV. Okula varmamıza şunun şurasında sadece beş dakika kaldı.
V. Öğrencilerin birkaçı o gün hastalandıkları için okula gelemedi.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde tamlayanı ve tamlananı adıl olan bir isim tamlaması vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zamir, yerini tuttuğu isimle birlikte kullanılmıştır?**

- A) Karacaoğlan burada Çukurova'nın sonsuz güzelliklerinden bahsediyor.
B) Dün birileri meydana giderek köyümüzde şenlik yapacağını söylemiş.
C) Gençken Ahmet Hamdi'nin şiirlerini okur, onlardan bolca istifade ederdim.
D) Bu yazıları okuyan herkesin hayata dair kimi dersler çıkaracağını düşünüyorum.
E) Ünlü futbolcuya tezahürat yapılıyor, bazıları çılgınca alkışlıyordu.

3. Dağlara denize, yüz sürmez oldum
I

Yönümü semaya, çevirmez oldum
II

Artık kimselere, sır vermez oldum
III IV

Aşkına karşılık diyetim gibi
V

Bu dizelerde numaralanmış sözcüklerden hangisi bir ismin yerini tutmaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kişi zamiri olmadığı hâlde bir kişiyi karşılayan zamir kullanılmıştır?**

- A) İnekleri sağmış, sonra onları otlamaları için meraya götürmüştü.
B) Şu iki çocuktan zayıf olanı gönder, diğerini buraya çağır.
C) Şu, dün yukarı taşıdığımız kırık masa olmasın sakın!
D) Bunu yirmi yıl kullandım ama artık satıp yenisini alacağım.
E) Proje sunumunu sen ve arkadaşın birlikte yapmalısınız.

5. Bazıları
Yani herkes değil.
Herkesin çoğunluğu bile değil ama azınlığı
Oraları hiç sayma, orada zorunlu
Ve şairlerin kendileri
Olsa olsa her bin kişiden biri

Bu dizelerde zamir türünde kaç sözcük vardır?

- A) 4 B) 5 C) 6 D) 7 E) 8

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde dönüşlülük zamiri isim tamlamasının tamlananı durumundadır?**

- A) Buraya kendi isteğiyle geldiğine emin misiniz?
B) Yazarın bizzat kendisi romanın ana kahramanıymış.
C) Günümüzde insanlar kendilerini toplumdan soyutluyorlar.
D) Annem, kendi dünyasında yaşayıp giden bir kadındı.
E) İnsan ne ederse kendine eder bu hayatta.

Zamir (Adıl) - 2

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde farklı türde zamirler bir arada kullanılmıştır?

- A) Sanatçı, şiirlerinin bazılarında toplumsal yapıya ayna tutmayı başarmış.
- B) Yazının son yüzyılda böyle bir evrim geçireceğini sanırım kimse tahmin edemezdi.
- C) Anlatılarının çoğunda Babıali'den birileriyle yaşadığı ilginç anılara yer vermiş.
- D) Birçoğumuz Anadolu Notları'nı okuyup kendimizi bir trende yolculuk yaparken hissetmişizdir.
- E) Bizim eserlerimizde insan her yönüyle öne çıkarken onunkilerde çevre üzerinde duruluyordu.

8. Oranın sıcaklığı havasındadır
Ben gidince bir şey değişmedi, biliyorum
Şad olsunlar hepsi suları, alabalıkları ile
O köy yine kendi rüyasındadır

Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Belgisiz zamir
- B) Dönüşlülük zamiri
- C) Şahıs zamiri
- D) İşaret zamiri
- E) Soru zamiri

9. I. Çocuklardan kaç tane yüzme kursuna gidiyor?
II. O adam hâlâ ne yüzle konuşuyor?
III. Arabalardan hangisini beğendin?
IV. Nasıl gideceksin oraya tek başına?
V. Yarışı kimin kazandığını biliyor musun?

Numaralanmış cümlelerin hangisinde soru anlamı zamirle sağlanmıştır?

- A) I ve II.
- B) I ve III.
- C) II ve V.
- D) III ve IV.
- E) IV ve V.

10. Aşağıdakilerin hangisinde "-ki" eki, ilgi zamiri olarak kullanılmıştır?

- A) Yukarı katın camı kapalıydı ama odamızınki açık kalmıştı.
- B) Konuşmanızdaki samimiyeti dinleyenlerin tavırlarından anlarsınız.
- C) Yandakiler yarın taşınacaklarını söyleyip bizimle helalleştiler.
- D) Elimizdekileri iyi değerlendirip kârlı bir yatırım yapmıştık.
- E) On gün önceki mevzuu şimdi konuşmanın bir anlamı yok.

11. (I) Kâğıthane'de oturuyorduk ve bize en yakın semt kütüphanesi Çeliktepe Halk Kütüphanesi idi. (II) Bir türlü ısınamamıştım buraların rahatsız edici, asap bozan sessizliğine. (III) Sahaf dükkânlarına, yerlerde açılan kitap sergilerine daha bir yakındık. (IV) Kitabın çok amaçlı bir şey olabileceğini aklımız kesmiyordu henüz. (V) Bir kitabı bir kişi alır ve elden ele dolaşarak on kişi okurdu.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde tamlayanı zamir olan bir isim tamlaması vardır?

- A) I.
- B) II.
- C) III.
- D) IV.
- E) V.

12. Yapım eki alan zamirler, zamir olmaktan çıkıp isim, sıfat, fiil gibi türlerde kullanılabilir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde buna örnek olabilecek bir kullanım yoktur?

- A) Çocuklarım yeni taşındığımız bu semti hemen benimsediler.
- B) Günümüzde insanların bazıları bir benlik karmaşası yaşıyor.
- C) Bugün eski kimliğimi değiştirmek için Nüfus Müdürlüğüne gittim.
- D) Olaylar bizim irademiz dışında, kendiliğinden gelişti.
- E) Bize orada yardımcı olacak kimseler var mıdır acaba?

Sıfat (Ön Ad) - 1

1. Yaşamak şakaya gelmez
büyük bir ciddiyetle yaşayacaksın
I
bir sincap gibi mesela
II
yani yaşamının dışında ve ötesinde hiçbir şey beklemeden
III IV
yani bütün işin gücün yaşamak olacak
V
- Bu dizelerde numaralanmış sözcüklerden hangisi sıfat değildir?**
- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. Niteleme sıfatları çekim eki aldığı anda adlaşır.
Aşağıdakilerin hangisinde bu kuralın dışında adlaşan bir sıfat kullanılmıştır?
- A) Gelenin gideni aratacağını söylediler her zaman büyük babam.
B) Kırmızıyı ben taktım, kardeşimse mavi eldivenleri tercih etti.
C) Başıma ne geldiyse büyüklerimi dinlememekten geldi.
D) Yolculuklarda bir tanıdığının olması o yolculuğu zevkli kılar.
E) İsteyen burada kalsın, isteyen benimle maça gelsin.

3. I. Terzilik, emek ve sabır isteyen mesleklerin en başında gelir.
II. Günlük, insanların iç dökme ihtiyaçlarını karşılamaktır.
III. Sokağın başında toplanan birtakım kişiler bağırıp çağırıyordu.
IV. Selçuk Bey'in sınıf arkadaşıyla otuz yıl önceden arkadaş çıktık.
V. Geniş ve verimli topraklarıyla Çukurova, bereket dağıtıyor.
- Numaralanmış cümlelerin hangisinde hem niteleme hem belirtme sıfatı almış bir isim vardır?**
- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde küçültme sıfatı yoktur?**
- A) Sıcacık bir çorbanın yerini ne tutabilir şu soğuk havada?
B) Kardeşim şu dakikalarda bademcik ameliyatı oluyor.
C) İçeriye uzunca boylu bir adam girince tüm başlar ona çevrildi.
D) Mezuniyet balosu için mavimsi bir elbise tercih etmiştim.
E) Kadının üzerinde sarımsı renklerde bir kazak vardı.

5. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ikileme, sıfat görevinde kullanılmıştır?**
- A) Şair "Yağmur ıgri ıgri düşer toprağa" derken ne düşüyordu acaba?
B) Eyvah eyvah, çocuğumu kaybettim, diye ağlıyordu kadın.
C) Onun kılık kıyafeti her zaman düzgün ve temiz olurdu.
D) İrili ufaklı taşları cebimize doldurur, dereye atardık çocukluğumuzda.
E) Zaman zaman sahafları dolaşır, ne var ne yok bakarım.

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde soru anlamı sıfatla sağlanmıştır?**
- A) Ne bekleyip duruyorsunuz kapının önünde?
B) Âlim Bey hanginizi çağırdı görüşmek için?
C) Mükemmel bir şiir yazmak mümkün müdür?
D) Sözlerinizi nasıl değerlendirmeliyiz?
E) Neredeki masayı boyamamızı istediniz?

Sıfat (Ön Ad) - 1

7. Kimi birleşik sıfatlarda adla sıfatın yeri değiştirilip ada iye-lik eki getirilir.

Aşağıdakilerin hangisinde buna örnek olabilecek bir birleşik sıfat vardır?

- A) Beş günlük bir yürüyüşün sonunda askerler Yemen Cephesi'ne vardılar.
B) Yanımıza yaşı genç bir adam oturdu ve yolculuk süresince hiç konuşmadı.
C) Ankara'nın tarihî mekânlarını rehber eşliğinde gezeceğiz bugün.
D) Aklımızın en karışık olduğu anlarda bize çıkış yolu gösterirdi.
E) Hiç bilmediğim bu şehirde beş parasız bir şekilde kalalmıştım.

8. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin yüklemi sıfat tamlamasıdır?

- A) Yaşamak, karanlık geceye rağmen buğulanmış pencere camına güneşi çizebilmektir.
B) Karşılaşılan zorluklar ne kadar büyükse onları aşmak da o kadar gurur vericidir.
C) Başarı, her gün gösterilen küçük çabaların bileşimidir.
D) Akıllı adam, bulduğundan daha fazla fırsat oluşturan adamdır.
E) Gerçek cömertlik, insanlara hiçbir zaman, yapanı bilmeyecekleri bir iyilik sunmaktır.

9. I. Şimdi tarlalarda güneş vardır.
II. Karlar donmuştur otların uçlarında
III. Artık akşamları dinlenemem
IV. Başım avuçlarında
V. İçi korku dolu kış gecesi

Numaralanmış cümlelerin hangisinde sıfat tamlaması vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

10. Fotoğraflarıyla toplumsal hafızamızın oluşumunda önemli bir yeri olan "İstanbul'un gözü" Ara Güler, 90 yaşında hayata veda etti. (II) Ara Güler, İstanbul'un semtlerini sokak sokak belgelerken "an"ın özgünlüğünü yakalamaya çalışan yalın bir üslubun takipçisi oldu. (III) Yıllarca Anadolu'yu bir uçtan diğerine gezerek el emeğiyle çalışan halkın portrelerini çıkardı. (IV) 20'li yaşlarında başlayan kariyerine sayısız ulusal ve uluslararası ödül sığdırdı. (V) Alfred Hitchcock, Salvador Dalí, Pablo Picasso, John Berger, Bertrand Russell gibi pek çok önemli sanatçı ve düşünürün portresini çekti.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde belirtili isim tamlaması, sıfat görevinde kullanılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

11. Kalın gözlükleri altında iri, mavi gözleri süzüyordu. Altmışlık şişman bir ihtiyar sanılacaktı. Hâlbuki bu zavallı kadıncağız, henüz kırk beşinde bile değildi. Yirmi beş sene mütemadi, ağır, nihayetsiz bir iktisat sabrıyla dişten, tırnaktan artırarak biriktirdiği servetin dünyada en ziyade sevilmesi icap eden bir vücut tarafından aşırılması, onu birdenbire çökertmiş, birkaç ay içinde saçlarını ağartmıştı.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Sayı sıfatı B) Küçültme sıfatı
C) Belgisiz sıfat D) İşaret sıfatı
E) Adlaşmış sıfat

12. Aşağıdaki soruların hangisine verilen cevap sıfat değildir?

- A) Sınıfınız kaç kişi?
– Yirmi
B) Ne renk bir araba alacaksın?
– Mavi
C) Nasıl bir tatil planlıyorsunuz?
– Uzun ve dinlendirici
D) Tiyatroya ne zaman gideriz?
– Üç gün sonra
E) Hangi binada oturuyorsun?
– Şuradaki

Sıfat (Ön Ad) - 2

1. Sıfat tamlamasında tamlayan ve tamlanan yer değiştirebilir.

Aşağıdaki dizelerin hangisinde buna örnek vardır?

- A) Yağız atlar kişnedi, meşin kırbaç şakladı,
Bir dakika araba yerinde durakladı.
- B) Güneştir düşen turuncusunda menekşeler sunarım
Gece artık hiç dönülmeyecek yerlerdeki o sevgiliye
- C) Bir kâinat açılır, geniş, sonsuz, büyüdü
Bu günün rüzgârında yıkanan mazi gülü
- D) Veda ettim gençliğimin gamsız geçen rüyasına,
Çıktım aşkın nihayeti bulunmayan sahrasına
- E) Hey göklere duman durmuş dağlar hey
Değirmenin üstü her gün yel olmaz

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde pekiştirme sıfatı yoktur?

- A) Çocuklar bahçede zevkli mi zevkli bir oyuna dalmışlardı.
- B) Masmavi ufuklara yelken açalım hep beraber.
- C) Sahil boyunca iri iri taşlar döşemişler kıyıya.
- D) Adam, her hâliyle perperişan görünüyordu.
- E) Kızılcahamam, soğuk soğuk sularıyla ünlüdür.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde isim tamlamasının tamlananı adlaştırmış sıfattır?

- A) Buraya kadar anlatılanların birçoğu konuya iyi birer örnekti.
- B) Sessiz atın çiftesi pek olur, diye boşa dememiş atalar.
- C) İyilerin dostluğunu kazanabilerseniz bir ömür kâr edersiniz.
- D) Şu soğukları bir atlatalım elbet daha iyi bir yere taşınırız, demişti.
- E) Bu yörenin tatlıları tuzlularından daha meşhurdur.

4. I. Zavallı adamcağız, ne kadar da hevesli görünüyordu!
II. Bu minicik eller âdeta dünyanın yükünü taşıyordu.
III. Orman, bu mevsimde sarımsı bir renge bürünür.
IV. İncecik giyinen kardeşim yol boyunca titreyip durdu.
V. Hulusi Bey, uzunca konuşup dinleyicileri sıkımişti.

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde küçültme sıfatı kullanılmıştır?

- A) I ve II. B) I ve IV. C) II ve III.
- D) III ve V. E) IV ve V.

5. Aşağıdakilerin hangisinde “bir” sözcüğü sayı sıfatı olarak kullanılmıştır?

- A) Annem, bir kilo buğdayı kazanın içine boşalttı.
- B) Bir an kalbim heyecandan duracak sandım.
- C) Kim bilir, belki bir gün tekrar gelirim buralara.
- D) Samimi bir dille yazan sanatçıları takdir ediyorum.
- E) Çocuklar hep bir ağızdan şarkı söylemeye başladılar.

6. Aşağıdaki dizelerin hangisinde “bu” sözcüğü işaret sıfatı olarak kullanılmamıştır?

- A) Gökten gelerek gönlüne rüzgâr gibi inmiş,
Bir sır ki bu, ölsen bile açamazsın...
- B) Demedim mi bu hasret bitirir seni
Ay dolanır gider, yalnız kalırsın
- C) Sırrımı söylüyorum vefakâr balıklara
Yalnız onlar tutacak bu dünyada yerimi
- D) Korkuyorum anneciğim, nerde ellerin
Bu gecelerden ki kalbe aşına
- E) Arzu dolu, yaşamak dolu,
Bu eller miydi resimleri tutarken uyuyan

Sıfat (Ön Ad) - 2

7. Ateş gibi bir nehr akıyordu

I
Ruhumla o ruhun arasında

II
Bahsetti derinden ona halim

III
Aşkın bu onulmaz yarasından.

IV V

Bu dizelerde numaralanmış sözcüklerden hangisi sıfat görevinde kullanılmamıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

8. Sevdiklerim göçüp gidiyorlar birer birer

I
Ay geçmiyor ki almayayım gamlı bir haber.

II
Kalbim zaman zaman bu haberlerle burkulu;

III
Zihnim düşünceden dağınık, gözlerim dolu.

IV

V

Bu dizelerde numaralanmış sözcüklerden hangisi adlaştırmış sıfat değildir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

9. İki şehri var gecenin, biri gözümde
tütüyor, birinin dumanı üstünde yağmur
gibi çöken siste, bana bu uykusuz
şehri niye bıraktın, göze alamadığım
bir şehrin yerine bütün şehirlerdesin

Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) İşaret sıfatı
B) Sayı sıfatı
C) Niteleme sıfatı
D) Belgisiz sıfat
E) Soru sıfatı

10. (I) Sosyal medya, iletişimi fonksiyonel kılsa da duyguları ve niyetleri örten bir yapıya sahip. (II) Samimiyeti gizleyen bir doğası var. (III) Nostalji güzellemeleri yapmak istemem fakat mektup bile duygularımızı daha rahat ifade etmemizi sağlıyormuş, bunu anlayabiliyoruz. (IV) Mektuptan daha hızlı ve en az mektup kadar uzun yazabileceğimiz bu mecra neden mektup kadar samimi değil? (V) Çünkü oranın bizim oluşturmadığımız, kendine has bir ahlâkı var.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde sıfat kullanılmamıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde türemiş sıfata yer verilmemiştir?

- A) Şair dostlarla soğuk bir kasım akşamında her zaman ki mekânımızda buluştuk.
B) İnsan, sevdiklerine hediye vermek istiyorsa içten bir şiir yazmalı.
C) Ürpertici bir karanlıkta ilerleyerek süvarilerin bulunduğu alana vardık.
D) "Zalim gurbet" diye başlıyorsa bir şiir hemencecik okumak isterim.
E) Ünlü insanların yaşamlarının pırıltısı cezbeder bazarımızı.

12. Aşağıdaki dizelerin hangisinde hem niteleme hem belirtme sıfatı almış bir isim kullanılmıştır?

- A) Geceler kurşun gibi iner üstüme birden
B) Hayalin çıkıp gelir uzaklardan karşıma
C) Sonra yüreğimi bir kara sevda tutar
D) Ama sen duymazsın duyduğumu A...
E) Ne bir türkü söylersin gizlice ağlayarak

Zarf (Belirteç) - 1

1. Kış uykusunu düşürüyor yapraklara
Dili ağır bir kâhin gibi geçiyor zaman
Aramızda güller aramızda küllerle
Her tarafı kızıl büyüüne bırakıyor

Bu dörtlükte aşağıdaki belirteçlerden hangisi vardır?

- A) Zaman B) Miktar C) Yer-yön
D) Soru E) Durum

2. Büyük nine düşündü. Sol eliyle siyah, parlak saçlarını düzelden torununun torununa şimdi pek elemli bakıyordu: Bu kız tıpkı büyük matemler geçirmiş, felaketler görmüş bir zavallı gibiydi. Hiç gülmüyor, hep mahzun duruyordu. Ah, işte hep bu kitaplar onu zehirliyor, onu solduruyordu! Onu bahara, saadete yabancı bırakıyordu. Ansızın kalbinde bir acı duydu. Bu genç, bu güzel kıza acıyordu. Titreyen ellerini koltuğunun yanlarına dayadı. Hiddetlenmiş gibi biraz yükseldi. Torununu nasıl tekrar kazanabilirdi?

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Zaman zarfı
B) Soru zarfı
C) Hâl (durum) zarfı
D) Miktar zarfı
E) Yer-yön zarfı

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yer-yön belirteci vardır?

- A) Dışarının gürültüsünden kurtulmak için pencereyi kapatmaya karar verdim.
B) Sessize içeriye girin, kimseyi rahatsız etmeden alacağınızı alın çocuklar.
C) Öteye beriye iyice baktım ama yoktu işte en sevdiğim oyuncağım.
D) Biraz geri gelip şuraya girebilersen arabayı güvenli bir yere bırakmış olacaksın.
E) Hayri, aşağı mahallenin haşarı ve bir o kadar da zeki çocuklarındandı.

4. Aşağıdaki dizelerin hangisinde altı çizili sözcükler, tür bakımından aynıdır?

- A) Her şey yerli yerinde; havuz başında servi
Bir dolap gıcırıyor uzaklarda durmadan
B) Güzel çocuk senin olsun hayatım istersen
Niçin gözüm sana baktıkça böyle
C) Yaşım ilerledikçe daha çok anlıyorum
Ne büyük nimet olduğunu ah ey güzel gün
D) Neden sonra farkına varıyorsun
Etrafındaki korkunç ıssızlığın.
E) Hoyrattır bu akşamüstüler daima.
Gün saltanatıyla gitti mi bir defa

5. I. Ne anlattı öğretmen bugün derste?
II. Ne bağırp duruyorsunuz çocuklar?
III. Bizden ne istiyor bu adam?
IV. Ne dönüp duruyor kuşlar havada?
V. Ne gün döneceksin oradan?

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde soru anlamı zarfla sağlanmıştır?

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve IV.
D) III ve V. E) IV ve V.

6. Duvarları ve tavanı uzun bir kışın isleriyle kararan, burada mahpus gibi duran bodur ve çirkin ocak, içindeki odunları sanki hiddetle yakıyor, bir an evvel yutmaya çalışıyordu.

Bu cümledeki altı çizili sözcüklerin türleri aşağıdaki-lerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) Zarf – zamir – zarf – sıfat
B) İsim – zamir – sıfat – zarf
C) İsim – sıfat – sıfat – zarf
D) Zarf – sıfat – isim – sıfat
E) Sıfat – zamir – sıfat – zarf

Zarf (Belirteç) - 1

7. Aşağıdaki dizelerin hangisinde bir sıfat tamlaması zarf göreviyle kullanılmıştır?

- A) Uzaktadır her şey; gökyüzü, deniz.
Her an peşimizden koşan gölgemiz,
- B) Gençliğimi kaybettim birtakım odalarda;
Kaybolan gençliğimi aradığım aynalarda
- C) Bu ne yeşil, ne mavi bu, ne sarı? Yolumuzda.
Nasıl koyup gitmeli bu denizi, bu kırları?
- D) Bir bahar sabahının karanlığında ıssız
Gökte diz çökmüş iki titrek ışıklı yıldız
- E) Aç mısın kardeşim, gel olanı bölüşelim,
Ama şiirlerimle seni doyuramam ki;

8. I. Çok uzun süren bir çalışmanın ardından dinlenmeyi hak ettik.
II. Fazla konuşan insanlar, etrafındakileri rahatsız eder.
III. En iyi günlerim bu sessiz, sakin şehirde geçti.
IV. Daha hızlı bir araçla oraya gitmemiz lazım yetişmek için.
V. Gürhan Bey, o gün bize pek acı konuştu.

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde sıfatı derecelendiren zarf kullanılmıştır?

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve V.
D) III ve IV. E) IV ve V.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “yalnız” sözcüğü zarf olarak kullanılmıştır?

- A) Orada yalnız ay ve gece vardı benimle baş başa kalkan.
- B) Biraz yalnız dolaşıp kafa toplamaya ihtiyacım var.
- C) Ömer iyi top oynar yalnız fazla koşmak işine gelmez.
- D) Yalnız ve harap bu köşkün bende tükenmez hatıraları var.
- E) Ne kadar çok arkadaşım olursa olsun yine de yalnızım.

10. Aşağıdakilerin hangisinde ikileme diğerlerinden farklı bir görevde kullanılmıştır?

- A) Uzak yakın bütün akrabalarımızla o mutlu günümüzde toplanmıştık.
- B) Onuncu soruyu zar zor çözüp sınavımı tamamladım.
- C) Çamura bata çıka tarlaya girip çeltik hasadına başladık.
- D) Arkadaşım yalan yanlış konuşup kendisini rezil etmişti.
- E) En ufak bir işi bitirmek için bile geceli gündüzlü çalışırdı.

11. Kamyonlar kavun taşır ve ben
I II
Boyuna onu düşünürdüm,
III
Niksar'da evimizdeyken
Küçük bir serçe kadar hürdüm.
IV V

Bu dörtlükte numaralanmış sözcüklerden hangisi belirteçtir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

12. Hava bugün de bulutlu
I
Rüzgâr daha serin esecek.
II III
Bütün insanlar umutlu,
IV
Şairler mahzun gezecek.
V

Bu dizelerde numaralanmış sözcüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. sözcük zaman zarfıdır.
- B) II. sözcük derecelendirme bildiren bir zarftır.
- C) III. sözcük durum zarfıdır.
- D) IV. sözcük belgisiz sıfattır.
- E) V. sözcük azlık-çokluk zarfıdır.

Zarf (Belirteç) - 2

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir isim tamlaması zaman zarfı görevindedir?

- A) Zamanımın çoğunu evde kitap okuyup bir şeyler karalayarak geçiriyorum.
- B) Çocukken sokağımızdan her hafta geçen pamuk şekerciye heyecanla beklerdik.
- C) Babam, akşamın belli bir saatinde mutlaka kitap okumamızı isterdi.
- D) Dünün pişmanlığıyla oyalanmayı bırakıp geleceğe dönmeliyiz yüzümüzü.
- E) Her akşam sofranızda çeşit çeşit yemek olmasa da bol bol muhabbet olmalı.

2. Yer-yön bildiren sözcükler çekim eki aldığı zaman zarfı olmaktan çıkıp isimleşir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu durumun bir örneği vardır?

- A) O an, saniye tereddüt etmeden bir adım ileri çıktım.
- B) Balkona çıkıp dışarı bakınca muazzam bir manzara ile karşılaştım.
- C) Buradan direkt aşağı inerseniz tarihî camiyi göreceksiniz.
- D) Arabayla geri çıkayım derken “küt” sesiyle irkildim.
- E) Ahmet Çavuş, bu sokağın ötesinde yaşıyor olmalıydı.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “daha” sözcüğü diğerlerinden farklı türde bir belirteçtir?

- A) Daha hazırlanmadı mı üç gün önce verdiğim siparişler?
- B) Bizimle daha konuşmadı ama konuşur mutlaka.
- C) Çocuk daha yazı yazmayı öğrenecek kadar büyümedi.
- D) Daha eşyalarımı toplayacak fırsat bulamadım..
- E) Şiiri hangisinin daha iyi okuduğuna karar veremedik.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde birleşik yapı bir zarf kullanılmıştır?

- A) Ünlü yönetmenin bu filmini iki ay önce de izlemiştim.
- B) Şu konuya biraz çalışsan anlayacağına adım gibi eminim.
- C) Sessiz sessiz oturan bu yabancıların kim olduğunu öğrenmeliyim.
- D) Turist olduğu belli olan adam heyecanla anlatmaya devam ediyordu.
- E) Sokak lambalarının ölgün ışığı altında bir hayalet gibi dolaşıyordum.

5. I. Bazı şairleri hissederek okumazsanız şiirlerinin tadına varamazsınız.
II. Konunun ne kadar hassas olduğunu içeridekilere uygun bir dille anlattım.
III. Gün ağarırken başladığımız bu yolculuk hayatımın en zor anlarını yaşattı bana.
IV. Nasıl yazıyorsunuz, sorusu bir şair için en zor sorulardan biridir.
V. Fazla oyalandık, hemen çıkmazsak uçağımızı kaçıracağız.

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde durum zarfı kullanılmıştır?

- A) I ve II. B) I ve IV. C) II ve III.
- D) III ve V. E) IV ve V.

6. (I) Bir kelimenin başına gelebilecek en kötü şey, o kelimenin şiirde eskimesidir. (II) “Yalnızlık, hüznün, sevdanın, gül, bülbül” gibi kelimeleri ya hiç kullanmamalı ya da mevcut anlamları yıkarak yeni bir yorumla kullanmalıyız. (III) Çok kullanılan ve fakat asla eskimeyecek olan kelimeler de var. (IV) Bu kelimeleri diğerleriyle karıştırmamak lazım. (V) Örneğin yağmur, ırmak veya toprak asla eskimez.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde belirteç kullanılmamıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Zarf (Belirteç) - 2

7. Aşağıdakilerin hangisinde altı çizili sözcük, araç içinde verilen türde kullanılmamıştır?

- A) Kardeşimin gurbetten gönderdiği mektubu soluksuz okuyup bitirdim. (durum zarfı)
- B) Havanın sertliğinden anlaşılıyor ki bu sene kış erken gelecek. (zaman zarfı)
- C) Seni epey beklettiğimin farkındayım ama trafik çok yoğun. (azlık-çokluk zarfı)
- D) Buradan geriye dönüp ilk sağa dönerseniz istediğiniz yere ulaşabilirsiniz. (yer-yön zarfı)
- E) Bizimle nasıl konuştuğunu görseydiniz bu konuda bize hak verirdiniz. (soru zarfı)

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde soru anlamı zarfla sağlanmıştır?

- A) Ne tür kitaplar okumayı seversiniz?
- B) Hangi hakla dilekçemizi almıyorsunuz?
- C) Burayı niye işaretlemişler acaba?
- D) Nereyi tercih etmeyi düşünüyorsunuz?
- E) Onun ne zaman geleceğini biliyor musunuz?

9. Sana nasıl anlatılır

I

Sensiz hayatın boşluğu

II

Bir zindanın ağır ağır

III

IV

Çöker üstüme loşluğu

V

Bu dizelerde numaralanmış sözlerden hangileri zarftır?

- A) I ve II.
- B) I ve IV.
- C) II ve III.
- D) III ve V.
- E) IV ve V.

10. Aşağıdakilerin hangisinde “ancak” sözcüğü zarf görevinde kullanılmıştır?

- A) Kaynar su ile yıkarsanız burası ancak temizlenir.
- B) Bu gürültüde ancak bağırsan sesini duyabilirim.
- C) Defterini kapla ancak üzerine etiket yapıştırma.
- D) Bu adaya ancak vapurla ulaşabilirsiniz.
- E) Çoğu sözünüze katılıyorum ancak bir konuda itirazım var.

11. Gözlerin gözlerime değince
Felaketim olurdu, ağlardım
Beni sevmiyordun, bilirdim
Bir sevdiğin vardı, duyardım
Çöp gibi bir oğlan, ipince
Hayırsızın biriydi fikrimce

Bu dizelerde,

- I. Hâl
- II. Miktar
- III. Zaman

belirteçlerinden hangileri vardır?

- A) Yalnız I.
- B) Yalnız II.
- C) Yalnız III.
- D) I ve II.
- E) I ve III.

12. Sen İstinye’de bekle ben burdayım

I

II

İçimde köpek gibi havlayan yalnızlığım

III

Çünkü ben buradayım karanlıktayım

Belki gelmem gelemem beş dakika bekle git

IV

V

Bu dizelerde numaralanmış sözlerin hangileri zarf olarak kullanılmamıştır?

- A) I ve II.
- B) I ve III.
- C) II ve V.
- D) III ve IV.
- E) IV ve V.

Edat-Bağlaç-Ünlem - 1

1. (I) Eskiden beri komşumuz olan Veli Çavuş'un lakabı da "deli"dir. (II) Aslında "Deli Veli" diyenlerin sayısı, Veli Çavuş diyenlerden daha çok. (III) Kimseye minnet etmediği, yalanı dolanı sevmediği, haksızlığa zerre kadar tahammülü olmadığı için namı delidir. (IV) Cuma namazından sonra yolda rastlaştık. (V) Okul durumumu sordu; babamın bel ağrılarını, ölen muhabbet kuşlarımızı bile hatırladı.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde hem edat hem bağlaç kullanılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. I. Barajlarımızdaki su ancak bir sene yetecekmiş. (en fazla)
II. Onunla bu durumu konuşmak üzere okula gidiyorum. (sebep)
III. Küçük kızın kalbi bir serçe gibi pır pır atıyordu. (benzetme)
IV. Bahçede toplanan on kadar öğrenci mendil kapmaca oynuyordu. (yaklaşıklık)
V. Kars'a uçakla gidersek fazladan bir gün gezme imkânı buluruz. (vasıta)

Numaralanmış örneklerin hangisinde edatın cümleye kattığı anlam araç içinde yanlış verilmiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

3. İsim çekim eki alan ünlemler, ünlem olmaktan çıkarak adlaşır.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde ünlem adlaşmıştır?

- A) Uy uşağım, diye başlardı annem her konuşmasına.
B) Vay, on yıldır görüşmediğimiz ilkokul arkadaşım da buradaymış!
C) Ahı vahı bırakıp bir an önce toparlanmazsan işler daha kötüye gidecek.
D) Tüh be, diyerek yanımdan hızla uzaklaştı Erhan Öğretmen.
E) Of of diye diye akşamı buldun ama ortada iş namına bir şey yok.

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bağlaç, zarf türündeki sözcükleri bağlamıştır?**

- A) Bir oraya bir buraya koşuşturup durdu iki saat boyunca.
B) Gerek İstanbul'un gerek Bursa'nın doğası ilham verir bana.
C) Elbisesindeki kırmızı ve beyaz renklerin uyumu dikkat çekiyordu.
D) Ha bugün ha yarın gelirim derken tam iki aydır gelmedin.
E) Ne elma şekeri ne oyuncak ayı bebeğin ağlamasını durdurabilmişti.

5. **Aşağıdaki dizelerin hangisinde "gibi" edatıyla kurulan öbek diğerlerinden farklı bir görevde kullanılmıştır?**

- A) Bu vatan toprağın kara bağrında
Sıradağlar gibi duranlarındır
B) Ardına bakmadan yollara düşen
Şimşek gibi çakan, sel gibi coşan
C) Durmadan çalkanan bir kıvılcık deniz
Bir damla yağ gibi duruyor sessiz
D) Rengini dünyaya ilk defa sunan
Adsız bir çiçek gibi parlıyorsa gözlerim
E) Eviniz kutu gibi küçücük bir evdi
Sarmaşıklarla balkonu örtük bir evdi

6. **Aşağıdaki dizelerin hangisinde edat da bağlaç da yoktur?**

- A) Bir gökyüzü genişliğiyle ruhuma dolar
Otların içine sırtüstü yatmanın tadı
B) Bu akşam rüyamda Leylâ'yı gördüm
Derdini ağlarken yanan bir muma
C) Ben gideyim, yol gitsin, ben gideyim, yol gitsin;
İki yanımdan aksın, bir sel gibi fenerler.
D) Ben büyük şarkıları severim; büyük olsun
Deniz gibi, gökyüzü gibi her şey ve mahzun.
E) Renk mi ki üzerimden akaduran bu nehir?
Kork! Bahar seni bir al güle döndürebilir

Edat-Bağlaç-Ünlem - 1

7. Edatlar isim çekim eki olarak adlaşabilir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde edat adlaşmıştır?

- A) Uçsuz bucaksız denizlerde kürek sallamanın bana göre bir iş olmadığını anlamıştım.
- B) Sınıfa yeni gelen çocuk, arkadaşlarının güvenini kazanmak için çırpınıyordu âdetâ.
- C) İşlerin bu kadarını hallettik, bundan sonrası hiçbirimizin gözünü korkutmuyor.
- D) Endişelenmesine rağmen belli etmemeye çalışıyordu ama faydasızdı.
- E) Kardeşim gittiğinden beri evimize ağır bir sessizlik çökmüştü.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “ama” bağlacı pekiştirme anlamında kullanılmıştır?

- A) Şık ama oldukça pahalı bir elbise beğendim.
- B) Biliyorum faydası yok ama bir ümitle bekliyorum.
- C) Film çok uzun sürdü ama oldukça eğlenceliydi.
- D) Mimar Sinan, güzel ama çok güzel eserler bırakmış bize.
- E) Sessiz ama kurnaz bir adamdı Muhtar Abdullah.

9. I. Ali'yle ben birbirimizi çok iyi tamamlayan iki arkadaş-tık.
II. Beypazarı'ndan tarhana ile Beypazarı kurusu almayı unutmayın.
III. Öfkeyle, hırsla hareket eden insanın mahcupluk yaşıyacağı muhakkaktır.
IV. Edebî yaşamına şiir ile başlayan sanatçı öyküleriyle tanınmıştır.
V. Bir işe gönlünüzle bağlanırsanız başarı kaçınılmazdır.

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde “ile” sözcüğü bağlaç olarak kullanılmıştır?

- A) I ve II. B) I ve IV. C) II ve III.
- D) III ve V. E) IV ve V.

10. Ünlem olmayan kimi sözcükler cümlede ünlem olarak kullanılabilir.

Aşağıdaki dizelerin hangisinde buna uygun bir örnek vardır?

- A) Eyvah, Ne yer ne yâr kaldı
Gönlüm dolu âh u zâr kaldı
- B) Ey, bu topraklar için toprağa düşmüş asker
Gökten ecdat inerek öpse o pak alını değer
- C) Ah aklımdan ölümüm geçer
Sonra bu kuş, bu bahçe, bu nur
- D) Durun kalabalıklar, bu cadde çıkmaz sokak
Haykırsam, kollarımı makas gibi açarak
- E) Ey suyun sesinden anlayan bağlar
Ne söyler şu dağa çoban çeşmesi

11. I. O, şiirin bilgiyle çok da bir alışverişi olmadığı düşüncesindedir - - - - bilgiye dayanmayan bir şiir yazmak da işine gelmez.
II. Tahsilini Paris'te tamamlamayı - - - - bu kadar çok istiyorsun, işte sana iyi bir fırsat.
III. Sözü'n duygusal değil mantıklı olanını tercih ettiğini söylerdi her fırsatta - - - - kalpten gelmeyen bir sözün etkisi suya yazılan yazı gibidir.

Bu cümlelerde boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdaki bağlaçlardan hangileri getirilmelidir?

- A) ne var ki – hâlbuki – mademki
- B) ne yazık ki – illaki – lakin
- C) mademki – oysaki – çünkü
- D) zira – ne var ki – hâlbuki
- E) ama – mademki – ne var ki

12. - Aa! Bu kadar ısrar etmeyin, canım!
- Yuh sana, gerçekten o parayı kabul etmedin mi?
- Hey, kendinize gelin artık beyler!
- Öff, şu canım ormanı nasıl da kirletmişler!

Verilen cümlelerde kullanılan ünlemlerin cümleye kattığı anlamlar arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Uyarı B) Sitem C) Yakınma
- D) Şaşkınlık E) Bıkkınlık

Edat-Bağlaç-Ünlem - 2

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde asıl ünlem kullanılmıştır?

- A) Çabuk olun, hırsız şu tarafa doğru kaçıyor!
- B) Sersem, sen kendini ne sanıyorsun?
- C) Aman, çocuğu sıkı tutun da düşmesin!
- D) Allah'ım, bütün aksilikler beni buluyor!
- E) Dur, şimdi merdivenlerden yuvarlanacaksınız!

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde edat, ek eylem alarak yüklem olmuştur?

- A) Yapabileceğinizin en iyisini yapmak, hiç yapmaktan iyidir.
- B) Alışkanlık ya en iyi hizmetçidir ya da en kötü efendi.
- C) Değişmezsek gelişemeyiz, gelişemiyorsak aslında yaşamıyoruz demektir.
- D) Değişimin kendisi dünyada değişmeyen tek şeydir.
- E) Bazı kitaplar tadılmak, bazıları yutulmak içindir.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bağlaç, nesneleri bağlamıştır?

- A) Ne ağlamak ne de uyumak öfkemi yatıştırmıştı o gün.
- B) Düşünüme seni de kardeşini de davet ettim.
- C) Garson siparişlere yetişmek için bir o masaya bir bu masaya koşuyor.
- D) Hem arkadaşlarıyla muhabbet ediyor hem de ders çalışıyordu.
- E) Ya görüldüğün gibi ol ya olduğun gibi görün.

4. – Bunu duyduğunda için acıyacak ama söylemek zorundayım.
– Onun, memleketine için için hasret duyduğunu biliyorduk.
– Bu meseleyi konuşmak için çok erken.

Verilen cümlelerde “için” sözcüğü,

- I. İsim
- II. Edat
- III. Zarf

türlerinden hangileriyle kullanılmıştır?

- A) Yalnız I.
- B) Yalnız II.
- C) Yalnız III.
- D) I ve II.
- E) I, II ve III.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinin sonuna ünlem işareti getirilemez?

- A) Ne güzel bir kitap bu böyle
- B) Sözlerine dikkat et benimle konuşurken
- C) Haddini aşmaya başladı
- D) Bizi diğer durakta indirirsiniz
- E) Artık aklını başına al

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “kadar” edatı karşılaştırma anlamı katmıştır?

- A) Dev kadar bir adam dikilivermesin mi karşımıza?
- B) Üç saat kadar uğraştık burayı temizlemek için.
- C) Ağabeyim kadar çalışkan olmasam da çalışmayı severim.
- D) Bir elbise için bu kadar heveslenmek niye?
- E) Bu alışkanlığı bıraktırına kadar akla karayı seçtik.

Edat-Bağlaç-Ünlem - 2

7. Ünlemler yapım eki olarak ünlem olmaktan çıkıp cümlede farklı görevlerde kullanılabilir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde yapım eki alan ünlem sıfat olarak kullanılmıştır?

- A) Ahın vahın zamanı değil, çalışmak lazım.
- B) Şurada oflayan bir adam var; git, bu adresi ona ver.
- C) Mazlumun ahını almaktan korkun bu dünyada.
- D) Aman dileyene kılıç kalkmaz, demiş atalarımız.
- E) Eyvah, deyin hızla koşmaya başladı.

8. Aşağıdaki dizelerin hangisinde birden fazla edat kullanılmıştır?

- A) Nereye sevdiğim benim, inandığım nereye
Rüyaların yarasalar gibi uçuştığı geceler içinden
- B) Başkalarının aşkıyla başlıyor hayatımız
Bakıp başkasının başkayla kurduğu bağlantıya
- C) Artık beyaz bir yumruk gibi kaldım diye hayatın karşı-
sında
Bütün kurnazlığını siliyor dışardaki yağmur
- D) Mevsimlerin bizim âşıklarımız olduklarını bilmezdim
Bizi duysunlar için doluyorlarmış meğer etrafımıza
- E) Bağı çok savruk da olsa sabah, günün en çıplak vak-
tidir
Günün en çıplak kuşları gezinir orda

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bağlaç, cümlenin öznelerini bağlamıştır?

- A) Ya sözel bölümü ya da eşit ağırlığı tercih edeceğim.
- B) Ne şehrin ne kasabasının havasını tercih ederim bu-
raya.
- C) Hem Paris'te hem de Tokyo'da yüksek lisans yapmış.
- D) Şiirin gerek ahengi gerek teması okuru şiire çeken bir
yapıdaydı.
- E) Dostlarını gerekli durumlarda ikaz edin ve eleştirin.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “doğru” sözcüğü edat olarak kullanılmıştır?

- A) Bize, doğru gelen kimi davranışlar, başkalarınca ya-
dırganabilir.
- B) Dünyada en kazançlı kişi, doğru insanlarla dost olan-
dır.
- C) Doğrudan ayrılmamayı ilke edinen bir insandı arka-
daşım.
- D) Buradan sağa sapıp doğru gidersen okula varırsın.
- E) Sahile doğru yürüdüğünüzde saat kulesini göreceksi-
niz.

11. I. Bir an tereddüt etmeden atıldı düşmana Ali Onbaşı.
(sıfat)
II. Kimseye ihtiyacım yok, bir sen olsan yeter. (isim)
III. Evlerden biri, Necatigil'in güzel şiirlerindendir. (zamir)
IV. Bir küçük çocuğa bir ablasına bakıyordu kadıncağız.
(bağlaç)
V. Annemle bu konuda bir düşünüyoruz. (zarf)

**Numaralanmış cümlelerin hangisinde “bir” sözcüğü
ayraç içinde verilen türde kullanılmamıştır?**

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

12. Aşağıdaki dizelerin hangisinde ünlem kullanılmamış-
tır?

- A) Hâlâ doludur bahçeler en tatlı sesinle
Bir gün, bir uzak hatıra özlersen o yazdan
- B) Dönülmez akşamın ufkundayız, vakit çok geç
Bu son fasıldır ey ömrüm nasıl geçersen geç
- C) Gönülümle oturdum da hüznümlendim o yerde
Sen neredesin, ey sevgili, yaz günleri nerde
- D) Şu kopan fırtına Türk ordusudur ya Rabbi
Senin uğrunda ölen ordu budur ya Rabbi
- E) Yürü behey Bulgar Dağı
Senden yüce dağ olma mı?

Fiilde Anlam (Kip, Kişi, Yapı) - 1

1. Serin rüzgârlara pencereni aç
Karşında fecirle değişen ağaç.
Bak, seyret ağaran rengini ufkun
Mahmur gözlerinde süzülün uykun.
Bırak saçlarınla oynasın rüzgâr
Gümüş çıplaklığı bir başka bahar

Bu dizelerde kaç çekimli eylem vardır?

- A) 4 B) 5 C) 6 D) 7 E) 8

2. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde şimdiki zaman kipi, kendi kip anlamıyla kullanılmıştır?**

- A) Dergimize verdiğiniz reklamlar gelecek ay yayımlanıyor.
B) Ve bir bakışla başlıyor aralarındaki ölümsüz sevgi.
C) Her seferinde kendini anlatıyor romanlarında.
D) Hilmi Bey, son değişiklikleri görüşüyor içeride.
E) Sen hep karamsar bir tablo çiziyorsun şiirlerinde.

3. (I) İyi bir öykü yazmak için ne gerekmektedir? (II) Kenarı köşesi belli şablonlardan veya geçerliliği ispatlı formüllerden söz etmemiz mümkün olabilir mi? (III) Sınırlarını bizim belirleyeceğimiz; içeriğindeki aksiyonlara, kişilere, zamana ve mekâna gönlümüzce karar verebileceğimiz bir dünya oluşturacaksa tüm kuralları boş vermeli miyiz? (IV) Öykü yazmak tamamıyla kişisel anlatıma dayalı bireysel bir faaliyet sayılamaz mı?

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisinin yüklemi, yapıca diğerlerinden farklıdır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

4. **Aşağıdaki dizelerin hangisinde dilek kiplerinden biriyle çekimlenmiş bir fiil vardır?**

- A) Bir gün İcadiye'de veya Sultantepe'de,
Bir beste kanatlanır, birden olduğu yerde
B) Yarın gece gideceğim bu kentten
Bir ırmağa yolcuysun sular çekiyor beni
C) Sana bir uygarlığı getirdim; anlamadın
Yavuz kahramanları, şiirin burçlarını
D) Ben ışıklar konfetiler bayramlar istemem
Uzanmışım gölgeliğe bir başıma
E) Duydum ki bizi bırakmaya azmediyorsun, etme.
Başka bir yâr, başka bir dostu meylediyorsun, etme.

5. (I) Bir gün, balıkçı kahvesinin önündeki; yarısı kırmızı, yarısı beyaz çiçek açan akasyanın dalına asılmış bir dülger balığı gördüm. (II) Rengi denizden çıktığı zamandı. (III) Yalnız yüzgeçlerinin etrafını çeviren incecik, ipekten bile yumuşak zarları titreyip duruyordu. (IV) Böyle bir oynama hiç görmemiştim. (V) Evet, bu bir oyundu; bir görünmez iç rüzgârının oyunuydu.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde şimdiki zamanın hikâyesiyle çekimlenmiş bir fiil vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

6. I. Uzun uzun çalan telefona en sonunda cevap verdiler.
II. Sabah, pırıl pırıl olan hava öğlene doğru karardı birden.
III. Sandalyeleri ikişer ikişer taşıyorlardı içeriye.

Numaralanmış cümlelerdeki fiillerin anlamsal özellikleri, aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	I	II	III
A)	Kılış	Oluş	Durum
B)	Durum	Oluş	Kılış
C)	Durum	Kılış	Oluş
D)	Oluş	Durum	Kılış
E)	Kılış	Durum	Oluş

Fiilde Anlam (Kip, Kişi, Yapı) - 1

7. I. Yeni bir iş kurmak için dişimizi tırnağımıza takıyorduk.
II. Bu tür olumsuz durumlara asla meydan vermeyeceğiz.
III. Onun bu işin ustası olduğunu kabul edelim.
IV. Zavallı kadın karşidan karşıya geçerken düşeyazdı.
V. Allah'a niyaz eyliyorum hayallerimin gerçekleşmesi için.

Numaralanmış cümlelerdeki birleşik eylemler, kuruluşuna göre sınıflandırıldığında hangisi dışta kalır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde öğrenilen geçmiş zaman kipi, "farkına varma" anlamında kullanılmıştır?

- A) Kaç saat uyuduysam artık gözlerim şişmiş.
B) Kemal, okulu bir dönem uzatmış.
C) Düğünleri temmuz ayında olmuş.
D) Son romanını iki gün önce tamamlamış.
E) Kulüp başkanı futbolcuları toplantıya çağırmış.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "olmak" fiili yardımcı eylem olarak kullanılmamıştır?

- A) Ona güvenip onunla çalışmamız bizim için hata olmuştur.
B) İnsanları sözlerinizle kırabileceğinizin farkında olmalısınız.
C) Hastalandığınızı duyduk, çok geçmiş olsun beyefendi.
D) Akıllı olun, bu işin yürümeyeceğini anlayın artık.
E) Dün Adana'da orta şiddette bir deprem oldu.

10. Aşağıdaki dizelerin hangisinde eylem diğerlerinden farklı bir kişi eki ile çekimlenmiştir?

- A) Yediyordu Elif kağnısını
Kara geceden geceden
B) Hey göklere duman durmuş dağlar hey
Değirmenin üstü her gün yel olmaz
C) Her sabah ufuklardan mavi şarkılar gelir
Ve her sabah ürperir içimde yalnızlığım
D) Söyle sevda içinde türkümüzü
Aç bembeyaz bir yelken
E) Kaçmış uyukum yabancı ormanlardan
Dağlar mağaralarla ovalardan kaçmış

11. Çok istese de dallara uzanamıyordu.

Bu cümledeki eylemle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Birleşik yapıdır.
B) Basit çekimlidir.
C) 3. tekil kişi ile çekimlenmiştir.
D) Kip kayması yoktur.
E) Haber kipiyle çekimlenmiştir.

12. Yorgunsun, uzaklardan gelmişsin

I II
Yitirmişsin ne varsa birer birer
III
Bir sağlık, bir sevinç, bir umut
Onlar da nerdeyse gitti, gider
IV V

Bu dizelerde numaralanmış sözcüklerin hangisi çekimli fiil değildir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Fiilde Anlam (Kip, Kişi, Yapı) - 2

1. Fiiller, bazen kendi kip anlamlarının dışında kullanılarak başka bir kip zamanını karşılayabilir. Buna kip kayması denir.

Aşağıdakilerin hangisinde bu duruma örnek vardır?

- A) Ilgaz Hükümet Konağına gidip dilekçe vermelisiniz.
- B) Araçlarınızı bu alana park etmeyiniz.
- C) Aklınıza eseni her yerde dile getirmeyin.
- D) Müsaitseniz yarın siz de bizimle gelin.
- E) Bir ara beraber ders çalışalım mı?

2. Aşağıdaki dizelerin hangisinde birleşik zamanlı eylem kullanılmıştır?

- A) Ne çarşaf hâlden anlar ne yastık
Girmez pencerelerden beklediğin aydınlık
- B) Ben acılar denizinde boğulmuşum
İşitmem vapur düdüklarını, martı çığlıklarını
- C) Ben senin en çok sesini sevdim
Buğulu çoğu zaman, taze bir ekmek gibi
- D) Sana şiirler okuyacağım, gitme
Güneşler doğacak yalnızlığımdan
- E) Ne zaman yıkılıp yere düştüysem
Bırakıp da gitti dost bildiklerim

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde oluş anlamı bir eylem kullanılmıştır?

- A) Akşam olunca çırçır işçilerinin her biri bir köşeye çöktü.
- B) Yemekleri öyle lezzetliydi ki bir haftada şişmanlamışım.
- C) Çocukları erkenden kaldırıp pikniğe yolladık.
- D) Yolun sağına soluna meraklı bir kalabalık toplanmış.
- E) Babam bu haberi tam vaktinde vermişti.

4. Dünyanın bütün çiçeklerini diyorum
Kır ve dağ çiçeklerini istiyorum
Kaderleri bana benzeyen
Yalnızlıkta açarlar, kimse bilmez onları
Geniş ovalarda kaybolur kokuları
Yurdumun sevgili ve adsız çiçekleri
Hepinizi, hepinizi istiyorum, gelin görün beni
Toprağı nasıl örterseniz öylece örtün beni

Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Birleşik çekimli fiil
- B) Birleşik fiil
- C) Türemiş fiil
- D) Durum fiili
- E) Hem haber hem dilek kipiyle çekimlenmiş fiiller

5. Sözler sükûtu eğiledursun
Bakışlarda alevleniversin anlam
Lüzumu yok ki cümleler kursun
Gözlerde en usturuplu yol yordam
Bırak sınırsız anlamlar doğursun

Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Sürerlik fiili
- B) Tezlik fiili
- C) Türemiş fiil
- D) Yardımcı fiille oluşan birleşik fiil
- E) Basit fiil

6. (I) Söylemek istediğim çok şey var ama hayatta en iyi öğrendiğim şeyi söyleyeyim. (II) İnsan en çok boşa geçen zamandan ve başta sağlığı olmak üzere kaybettiği şeylerden pişmandır. (III) O yüzden vakitlerini neyle geçireceklerini iyi seçsinler ve güzel şeylerin değerini ellerindeyken bilsinler. (IV) Hele, bir de sevdiklerine, onları sevdiklerini söylemekten çekinmesinler. (V) Yoksa hayat boyu pişmanlıktan kurtulamazlar.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisinin yüklemi çekimli fiil değildir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Fiilde Anlam (Kip, Kişi, Yapı) - 2

7. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin yüklemi şimdiki zamanın rivayeti ile çekimlenmiştir?

- A) Hafta sonu o da bizimle pikniğe geliyormuş.
- B) Sabahları genellikle burada yürüyüş yaparmış.
- C) Orada Nasrettin Hoca'yla ilgili bir yazıyı okuyordu.
- D) Kitap okurken bazı bölümlerin altını çizmişti.
- E) Bir gün annemi şiiirlerimi okurken yakalayiverdim.

8. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin yüklemi birleşik yapılı ve birleşik çekimli bir fiildir?

- A) Sanki bize tarihten bir şeyler hatırlatıyordu.
- B) Sütunlar, zamana direnmenin gururunu yansıtıyor.
- C) Uzun olsun diye planladığımız gezi bitivermişti.
- D) Herkes izlenimlerini bu ajandaya yazabilir.
- E) Gün boyu süren neşemiz bizi ansızın terk etti.

9. (I) Bir gün arkadaşlarımdan biri okulda bir toplantı yapılacağını söyleyerek bu toplantıya gitmemizi önerdi. (II) Kapıdan ayağımızı attığımızda bu toplantının çok farklı bir atmosferinin olacağını sezmiştik. (III) Sert çehreler, sert bakışlarla karşılaştık. (IV) Toplantıyı yapanlar birbirlerine sert sözler söylediler. (V) Yerimizden kalkıp gidemiyorduk.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin yüklemeleri için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. birleşik zamanlıdır.
- B) II. duyulan geçmiş zamanın hikâyesi ile çekimlenmiştir.
- C) III. birinci çoğul kişi eki almıştır.
- D) IV. basit zamanlıdır.
- E) V. birleşik yapılıdır.

10. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin yüklemi türemiş eylem değildir?

- A) Uçsuz bucaksız bir deniz manzarasıyla biraz açıldım.
- B) Bu şehirde mevsimler birbirini hızla kovalıyor.
- C) Hasan, arkadaşlarına yaptıklarını bir bir anlattı.
- D) Ağacın dalları kayısıları taşıyamadığından iyice eğilmişti.
- E) Ağaçların arasından koyu bir ışık hüzmesi sızıyordu.

11. Yaş otuz beş! Yolun yarısı eder
Dante gibi ortasındayız ömrün
Delikanlı çağımızdaki cevher
Yalvarmak, yakarmak nafile bugün
Gözünün yaşına bakmadan gider

Bu dizelerde kaç çekimli fiil vardır?

- A) 2
- B) 3
- C) 4
- D) 5
- E) 6

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlamca kaynaşmış birleşik eylem kullanılmıştır?

- A) İnsan bu manzara karşısında şair olabilir.
- B) Bir ümit, tüm ruhumu sarmıştı âdeta.
- C) Bakakaldım giden geminin ardından.
- D) Çocuk, tanımadığını birinin adını sayıklayaduruyor.
- E) Kelimeleri incitmeyeceğime dair söz verdim kendime.

Ek Fiil - 1

1. Ek eylem, fiilleri birleşik zamanlı hâle getirir veya isim soylu sözcükleri yüklem yapar.

Buna göre aşağıdaki dizelerin hangisinde ek eylem diğerlerinden farklı bir görevde kullanılmıştır?

- A) Desem ki vakitlerden bir nisan akşamıdır
Rüzgârların en ferahlatıcısı senden esiyor
- B) Yorgunsun, uzaklardan gelmişsin
Yitirmişsin neyin varsa birer birer
- C) Nereye gidersen git günlük tasa
Bırak biraz da şad olsun gönüller
- D) İlk sevgilimin gülüşüne benzer
Bir nisan havası değil mi esen
- E) Ben bu dünyaya yanlış gelmiş olacağım ben
Ben öyle her insandan, o kadar uzağım ben

2. Aşağıdakilerin hangisinde ek fiil, cümleye kesinlik anlamı katmıştır?

- A) Acaba oğlum, dersine yetişmiş midir?
- B) Ders bitmiştir, çıkabilirsiniz gençler.
- C) Babam çoktan uyumuştur bu saatte.
- D) Dediğin yapılar bugün ayakta durmuyordur.
- E) Yemek pişmiştir, git iki ekmek al da gel.

3. Aşağıdaki dizelerin hangisinde ek fiil kullanılmamış-tır?

- A) İnsan bu, su misali, kıvrım kıvrım akar ya
Bir yanda akan benim, öbür yanda Sakarya
- B) Ben yordum ruhumu biraz da sen yor
Çünkü bence şimdi herkes gibisin
- C) Ağıldaydınız sanki çocuklar
Yaz geldi mi açılacak kapılar
- D) Bir insan boyu yukardan geçiyorum toprağı
Dünyanın ışığı arkamda kalıyor hep
- E) Dün sabaha karşı kendimle konuştum
Ben hep kendime çıkan bir yokuştum

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zamir, ek eylem alarak yüklem olmuştur?

- A) Sorulara verilen cevapların çoğu mantıklıydı.
- B) İşte burasıdır dünyaya gözünü açtığın topraklar.
- C) İnsanı insandan ayıran mal mülk değil, vicdanıdır.
- D) Bu, hepimizin gözünü açan bir durumdu.
- E) İstanbul, imparatorluğun kalbi gibiydi.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “değil” sözcüğü ek eylemin olumsuzluğu olarak kullanılmamıştır?

- A) Kahveyi değil de çayı tercih edeceğimi sanıyorum.
- B) Bu kitap değil sana okumanı tavsiye ettiğim.
- C) İnsanların güvenini kaybetmen akıl kârı değil.
- D) Mahallemiz maalesef eskisi gibi güzel değil.
- E) Şiirler dostum değil artık, satırlardan kaçıyorum.

6. (I) Otomobil, çağımızda kent mekânını inşa eden unsurların başında gelir. (II) Otomobil, sürücüsüyle gerçek dünya arasında bir filtre görevi görür. (III) Sürücüsüyle yaya arasındaki hiyerarşi, sürücüyü halktan koparır. (IV) Sürücü seslerden, kokulardan, dokunma hissinden ve tabiattan yalıtıldığı için somuta temas edemez. (V) Bu sebeplerden dolayı otomobil güçlü bir soyutlama aracıdır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde ek eylem vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

7. Aşağıdaki dizelerin hangisinde ek eylem iki göreviyle de kullanılmıştır?

- A) Boşluklar bırakılmasaydı eğer
Utanılacak bir şey değildir ağlamak
- B) Kolumuzdan tutarak sen istersen bizi çek
İncinir düz caddede dağda gezen ayaklar
- C) Başını kaldırarak boşluğu dinliyordu
Gökler bulutlanıyor, rüzgâr serinliyordu
- D) Karlar etrafı beyaz bir karanlığa gömdü
Kar değil, gökyüzünden yağın beyaz ölümdü
- E) Uzun bir yolculuktan sonra İncesu'daydık,
Bir handa, yorgun argın, tatlı bir uykudaydık.

8. I. Buranın en eski sakini kim?
II. Evimiz çam ağaçlarının altındaydı.
III. Bizi oraya götürecek kişi sensin.
IV. Bu, sanatçının altıncı kitabıymış.
V. Bu iklimde buğday yetişmez.

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde ek eylemin geniş zamanı kullanılmıştır?

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve IV.
D) III ve V. E) IV ve V.

9. Aşağıdaki atasözlerinin hangisinde ek fiil kullanılmamıştır?

- A) Bir kötünün yedi mahalleye zararı vardır.
- B) Akıllı düşman akılsız dosttan hayırlıdır.
- C) Dost bin ise azdır, düşman bir ise çoktur.
- D) Ak gün ağartır, kara gün karartır.
- E) Bir adama kırk gün ne dersin o olur.

10. (I) Anlatmayı seviyorum ve “dinleyicim” de var. (II) Anlattıklarımı yazarsam öykücü oluyordum. (III) Öykünün bendeki karşılığı biraz öfke, biraz hiciv, biraz geçmişe yolculuk, biraz “an”ı tespit, biraz hüznün ve biraz da içe bakış, içten bakış, deruna dalıştır. (IV) Bahsettiğim bu anların hepsi ile ilgili, ilişkili öykülerim vardır. (V) Kendi kendine konuşan biriyim.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde ek eylem diğerlerinden farklı bir görevde kullanılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

11. Aşağıdaki dizelerin hangisinde ek eylemin şart çekimi kullanılmıştır?

- A) Kayalıklarda gördüm seni, bir sisli günde
Fırtınadan saçların çözülmüş bir demetti
- B) Anlattı erenler: Bir bahar değil
Âşığın ömründe bin bahar varmış
- C) Gövdeler, varsa gönüllerden alır cevherini
Yürek olmazsa bilekler çekemez hançerini
- D) Ben her akşam dolaşırdım bu yeşil sahilde
Aşınalar gibi karşımda gülümserdi sular
- E) Uzanıverse gövdem, taşlara boydan boya
Alsa buz gibi taşlar alnımdan bu ateşi

12. I. Nihayetsiz bir ova ağarttı benzimizi
II. Yollar bir şerit gibi ufka bağladı bizi
III. Gurbet beni muttasıl çekiyordu kendine
IV. Yol, hep yol, daima yol... Bitmiyor düzlük yine
V. Ne civarda bir köy var, ne bir evin hayali

Numaralanmış dizelerin hangisinde ek fiil kullanılmamıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Ek Fiil - 2

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ek fiil cümleye kesinlik anlamı katmıştır?

- A) Bu önemli görevi sen üstlenmeliydin.
- B) Net bir şekilde söylüyorum: Herkes gelecek.
- C) Toplantımız bitmiştir, dağılılabilirsiniz.
- D) Devamsızlığı yüzünden öğrencinin kaydı silinmişti.
- E) Bizim oralarda karlar erimeye başlamıştır.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bağ-fiil ek eylem olarak cümlede yüklem görevinde kullanılmıştır?

- A) Yârin dudağından getirilmiş bir katre alevdir bu karanfil.
- B) Onun en sevdiğim yönü her daim gülmesiydi.
- C) Cahil olan, bilmeyen değil öğrenmeyendir.
- D) Gönülden gönüle bir yol vardır, görülmez.
- E) Yârin cana kastı gülerektir.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ek eylem diğerlerinden farklı bir görevde kullanılmıştır?

- A) Hayatta en önemli şey onurlu bir şekilde yaşamaktır.
- B) Ak akçe kara gün içindir.
- C) Sözün bittiği yer tam da burasıdır.
- D) Bakarsan bağ olur, bakmazsan dağ.
- E) Ne gelen vardı ne giden.

4. Her sanat yapıtı, nesnelerin estetik biçimlenmesiyle oluşur. Bu, roman için de böyle. Peki, bir romanın var kılınması ne demek? Romanı oluşturan öğelerin ayrıştırılmasıyla, o öğelerin üstünde durmakla, o öğeleri belirtmekle roman gerçekte var kılınır. Bu kitapta yapılan budur.

Bu parçada kaç tane ek fiil kullanılmıştır?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4
- E) 5

5. (I) Babamla aynı evi paylaşıyorduk ama ayrı dünyaların insanıydık aslında. (II) Babam olabildiğince disiplinliydi, bir o kadar da mükemmeliyetçi. (III) Ben aksine hiç sevmeydim zoru, gelemeydim sıkıya. (IV) Ama yıllar sonra anlamıştım babamı. (V) Çünkü ben de bir babaydım artık.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde ek eylem iki göreviyle de kullanılmıştır?

- A) I.
- B) II.
- C) III.
- D) IV.
- E) V.

6. I. Ağaçlar sonbahara hazırlanıyor
II. Bu şehir o eski İstanbul mudur
III. Karanlıkta bulutlar parçalanıyor
IV. Sokak lambaları birden yanıyor
V. Kaldırımlarda yağmur kokusu

Numaralanmış dizelerin hangisinde ek eylem kullanılmıştır?

- A) I.
- B) II.
- C) III.
- D) IV.
- E) V.

7. Ek eylem, fiilleri birleşik zamanlı yapar.

Aşağıdaki dizelerin hangisinde buna örnek vardır?

- A) Aysel git başımdan ben sana göre değilim
Ölümüm birden olacak seziyorum
- B) Seni bir yaşam boyu bitirmek değil de
Sana hep, hep yeniden başlamak isterim
- C) Anımsamıyorum yarı dolu bir bardaktan su içtiğimi
Ve içim götürmez kenarından kesilmiş ekmeği
- D) Yaşadıklarımın öğrendiğim bir şey var
Yaşadın mı, yoğunluğuna yaşayacaksın bir şeyi
- E) Düşlere bile kar yağmazdı hiçbir zaman
Meydan savaşlarında korkular aşkı ağır yaralamasaydı
eğer

8. (I) Her şeyden önce, eski günleri hatırlamanın verdiği cidiyetle ben babamı avutuyordum, babam da beni avutuyordu. (II) O gün bana son bakışı endişe dolu bir gülümsemeydi. (III) Ama çalışmaya gidecekti, buna mecburdu. (IV) Üzülmeyeyim diye tüm zamanlarını, her şeyini erteledi. (V) Nereden bilebilirdi ki üzülmemem için ertelediği zamanlarımıza üzüldüğümü.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde fiilimsi, ek eylem olarak yüklem olmuştur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yüklem, ek eylem almış bir edat öbeğidir?

- A) Oda arkadaşları başlarını önlerine eğmiş çalışıyorlardı.
- B) Onur Bey'in odasının her yerinde süs bitkileri vardı.
- C) Sabahın ilk ışıklarıyla yola çıkan bir kafiyeydi bu belli ki.
- D) Hava bizim beklediğimizden daha soğuktu o akşam.
- E) Babam, bugün çok sakindi, âdeta uysal bir çocuk gibiydi.

10. Ek eylemin geniş zaman 3. kişi eki “-dır/-dir/-dur/-dür” kimi zaman düşer.

Aşağıdaki dizelerin hangisinde buna örnek olabilecek bir kullanım vardır?

- A) Var mı beni içinizde tanıyan
Yaşanmadan çözülmeyen sır benim
- B) Gelin gülle başlayalım atalara uyarak
Baharı koklayarak girelim kelimeler ülkesine
- C) Gözlerim gözünde aşkı seçmiyor
Onlardan kalbime seveda geçmiyor
- D) Ruhun mu ateş, yoksa o gözler mi alevden
Bilmem bu yanardağ ne biçim korla tutuştu
- E) Bazen kendine âşık deli bir fırtındaydım
Fırtınalar önünde bazen bir kuru yaprak

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde geniş zamanın şartıyla çekimlenmiş bir eylem vardır?

- A) Söyleyecekleriniz bu kadarsa asıl konumuza geçiyorum, dedi.
- B) Ateşten bir gömlekti bize görev diye sunduğu şey.
- C) Bu kitapları beğenmezseniz size yeni kitaplar getirebiliriz.
- D) Sözünüz sözse eğer bu sözünüzün sonuna kadar arkasında olun.
- E) Araba gelmeyecekse yolumuza yürüyerek devam edebiliriz.

12. (I) Lisedeyken aynı okuldaydık. (II) Birkaç yıl öncesine kadar aynı mahallede sabahları ekmek alırken ve akşamları perdeler çekilirken karşılaşırdık. (III) Bazen de sahilde rastlardım ona. (IV) Kıyıda yürümezdi ya da uzatmazdı ayaklarını denize karşı. (V) Öylece uzakları, denizin gökyüzü ile birleştiği gri ve bulanık karanlığa bakardı.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde ek eylem, diğerlerinden farklı bir görevde kullanılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Fiilimsi - 1

1. Geçince başlayacak bitmeyen sükunlu gece.

I

II

Guruba karşı bu son bahçelerde, keyfince,

III

Ya şevk içinde harap ol, ya aşk içinde gönül!

IV

Ya lale açmalıdır göğsümüzde yahut gül.

V

Bu dizelerde numaralanmış sözlerden hangileri fiilimsidir?

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve IV.
D) III ve V. E) IV ve V.

2. Aşağıdaki atasözlerinin hangisinde sıfat-fiil adlaşmıştır?

- A) Minareyi çalan kılıfını hazırlar.
B) Tekkeyi bekleyen çorbayı içer.
C) Akacak kan damarda durmaz.
D) Az veren candan, çok veren maldan.
E) Sel ile gelen yel ile gider.

3. (I) Fransa'nın Grenoble şehrinde, kamusal alanlarda insanların hikâye okuyarak vakit geçirebilmesi için şehrin farklı noktalarına kısa hikâye dağıtma makineleri yerleştirildi. (II) Teknoloji, hayatlarımızı gerçekten istila etmiş. (III) Tabletlerden akıllı telefonlara, neredeyse ekransız olarak geçirdiğimiz bir zamandan söz edebilmek mümkün değil. (IV) Seyahat ederken, yemek yerken ve halka açık yerlerde beklerken akıllı telefonlar bakışlarımızı asla rahat bırakmıyor. (V) Ancak Fransa'daki şehir, bu durumu değiştirmek istiyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümleler için aşağıda yapılan saptamalardan hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede, durum anlamı veren fiilimsiye yer verilmiştir.
B) II. cümlede, fiilimsi türünde sözcük yoktur.
C) III. cümlede, bir adın niteliğini bildiren fiilimsi kullanılmıştır.
D) IV. cümlede, zaman anlamı veren birden fazla fiilimsi kullanılmıştır.
E) V. cümlede, farklı türlerde fiilimsiler kullanılmıştır.

4. Antik Dönem'de anlatılan tarihî olaylar arasında çelişki olduğu zaman, hikâyelerin inanırılığı ve güvenilirliği zayıflamış. Anlatılan hikâyelerden sadece bir tanesi doğru kabul edilmiştir. O da, bilgi kaynağı olarak miti referans alan hikâyelerimiz.

Bu cümlelerde, aşağıdakilerin hangisine örnek yoktur?

- A) Birden fazla sıfat-fiile
B) Adlaşmış ortaca
C) Adı yüklem yapan ek fiile
D) Birleşik zamanlı fiil yapan ek fiile
E) Zarf-fiile

5. I. Geceleri üşütme çocuğum
II. Yağmur damlar belki yanağına
III. İçin ürkmesin çocuğum titreme
IV. Bir volkan olur korkun yüreğinde
V. Aydınlanır lavlarla burkulan duyguların

Numaralanmış dizelerin hangisinde fiilimsi kullanılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde üç farklı türde fiilimsi kullanılmıştır?

- A) Uçsuz bucaksız ovada trenle ilerlerken sarı bir denize dönen buğday tarlalarında başakların dalgalanışını izliyordum keyifle.
B) Edebiyatımızın kimi dönemlerinde görülen farklı akımların bir zenginlik kaynağı olduğunu söyleyebiliriz.
C) Çocukluğumuzun geniş ailelerinde akraba çocuklarıyla toplanıp kulaktan kulağa oynadığımız günleri özleyorum.
D) Sanatçının kaleminden çıkan her satır benim yüreğimde tarif edilemez gönül titreşimleri oluşturuyordu.
E) Bir ustanın yanında yetiştiyseniz, onun emeğiyle kendinizi geliştirdiyseniz gerçek bir usta olmanın eşiğindediniz demektir.

Fiilimsi - 1

7. I. Kapının çıkardığı sesle irkilen kadın, büyük bir tevekkülle kapıya yöneldi.
II. Bu emektar teknenin gözden çıkarılmasına işçilerin hiçbirini itiraz etmemişti.
III. Gençliğimde sık sık Çıkrıkçılar Yokuşu'na giderek alışveriş yapardım.
IV. Aklımızdan geçen tüm soruları ünlü bilim insanına tek tek sormuştuk.
V. Sıra sıra akan bu kalabalığın nereye gittiğini kimse bilmiyordu.

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde yan cümlecik nesne göreviyle kullanılmıştır?

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve V.
D) III ve IV. E) IV ve V.

8. Aşağıdaki dizelerin hangisinde durum zarfı olarak kullanılan bir fiilimsi vardır?

- A) Bir erik ağacı tepeden tırnağa donanır
Deliler gibi dönmeğe başlar
B) Biz mi yalnızdık, durmadan yağmur yağardı
Üşür müydük narçiçekleri ürperirken
C) Ama geyikli geceyi bulmadan önce
Hepimiz çocuklar gibi korkuyorduk
D) Ulur aya karşı kirli çakallar
Ürkek ürkek bakar tavşanlar dağa
E) Dünyada sevilmiş ve seven nafile bekler;
Bilmez ki, giden sevgililer dönmeyecekler.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük, fiilimsi olmaktan çıkıp kalıplaşmıştır?

- A) En çok üzüldüğümüz şeylerden biriydi öğretmenimizin zamansız gidişi.
B) Safranbolu'nun tarihî evlerini görmeye gidecektik sınıfça.
C) Duvar malzemesi o kadar dayanıklıydı ki çivi bile çakmak imkânsızdı.
D) Büyükanneimin gözlemesini yiyip de doymamak ne mümkündü.
E) O yıllarda heceyle yazanlara karşı bir küçümseme söz konusuydu.

10. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin yüklemi ek eylem almış bir fiilimsidir?

- A) Karşılığını veremeyecek birine bir iyilik yapmadıkça mükemmel bir gün yaşamış olmazsın.
B) Bir mum, diğerini tutuşturmakla ışığından bir şey kaybetmiş sayılmaz.
C) Gerçek cömertlik, insanlara hiçbir zaman bilemeyecekleri bir iyilik yapmaktır.
D) Bir insanın gerçek zenginliği onun bu dünyada yaptığı iyiliklerdir.
E) Yaşamımızdaki her etkinlik, ebediyen titreşecek bir tele dokunur.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bağ-fiil, cümleye zaman anlamı katmaktadır?

- A) Öğrenciler dersten çıkıp müzeyi gezmeye gittiler.
B) Sakın camları kapamadan sınıfı terk etmeyiniz.
C) Trafığe çıktıkça sürücülükte deneyim kazanacaksınız.
D) Sakine Hanım, kitabı kapatarak anlatmaya başladı.
E) Mektupta ailesine çiçekler açar açmaz ordayım, demişti.

12. Fiilimsiler başka türden sözcüklerle öbekleşerek sıfat veya zarf olarak kullanılabilir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde fiilimsi bir ilgeçle öbekleşerek zarf görevinde kullanılmıştır?

- A) Gideceği limanı bilmeyen gemiye hiçbir rüzgâr yardım edemez.
B) Bazen insanı spor yapmak kadar rahatlatan hiçbir şey olmuyor.
C) İstedliğini söyleyen, istemediğini ıstır.
D) Kimse başarı merdivenlerini elleri cebinde çıkamamıştır.
E) Beklenen gün gelecekse çekilen çile kutsaldır.

Fiilimsi - 2

1. Sanatçı için yaşayan Çehov ifadesini kullanmak istiyo-
rum, bu son kitabıyla anlardan öykü çıkarak bu yakıştır
mayı hak ettiğini düşünüyorum.

Bu cümlede numaralanmış sözcüklerin hangisi fiilimsi değildir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisi yay ayraç içinde verilen kavrama uygun bir örnek değildir?

- A) Toprağı kazmaya çalışıyordu işçiler ama bu iş onları zorlayacak gibiydi. (isim-fiil)
Elinize birer kazma alarak bahçeyi iki saat içinde kazacaksınız. (kalıplaşmış)
- B) İşler sarpa sarmaya başlayınca bizi bir telaş almıştı. (isim-fiil)
Tabaklarda sarmalar, kızartmalar, tuzlu ve tatlılar yerlerini almıştı. (kalıplaşmış)
- C) Gümrükte çıkışı yapılan tırlar Bulgaristan'ın yolunu tutuyordu. (isim-fiil)
Stadın çıkış kapısını bulamayan konuk takım taraftarları vardı. (kalıplaşmış)
- D) Bu kadar ağır işler yapma, sağlığına dikkat etmelisin. (isim-fiil)
Bu işi şimdiye kadar çoktan yapmamız gerekiyordu. (kalıplaşmış)
- E) Her işi bize danışması gerekirken kafasına göre iş yapıyor. (isim-fiil)
Bunu danışmaya sorup doğrulamanız gerekiyor. (kalıplaşmış)

3. Aşağıdaki dizelerin hangisinde sıfat-fiil, sıfat görevinde kullanılmamıştır?

- A) Ya çağır şurda bal yapanlarını
Ya kovansız bırakma Allah'ım
- B) Her garipsi ayak izi kar içinde
Dönmeyen âşığın serptiği çiçekler
- C) Aşklar uçup gitmiş olmalı bir yazla
Halay çeken kızlar misali kol kola.
- D) Bak her sabah bağırın yeni sabaha
Artık iklimler değişmiş, kuşlar da gitmiş
- E) Ellerin yine eskisi kadar güzel
Çiçek açmış dokunduğun bütün kapılar

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde isim-fiil kullanılmamıştır?

- A) Babamın konuşması hepimizin içini fazlasıyla rahatlatmıştı.
- B) Gelişmişliğin göstergelerinden biri de dildir.
- C) Misafirlerin hepsi yapılan ikramlardan memnun kaldılar.
- D) Bugün öğrencilerle fidan dikmeye Beynam Ormanı'na gittik.
- E) Şiir yazmanın büyüsü sardı mı bir kişiyi, kolay kolay bırakmaz.

5. (I) İshak Paşa Sarayı, Osmanlı mimarisinin Anadolu'da günümüze ulaşabilmiş tek sarayı. (II) İnşası 1784'te tamamlanan yapı, ziyaretçilerini taş ustalarının Ahlat taşına oyduğu muazzam motiflerle selamlıyor. (III) Selvi ağaçları uzun ömür dilerken dantel gibi işlenmiş salkım üzümler bereketten haber veriyor. (IV) Cumbalı Oda'daki ahşap oyma insan figürü, İshak Paşa'yı; aslan, gücü kuvveti; kartal da egemenliği temsil ediyor. (V) Bir zamanlar çeşmelerinden su ve süt akan, duvar içlerinde sıcak suyun dolaştığı bir kalorifer sistemiyle ısıtılan bu sarayın Barok, Rokoko; Selçuklu, Kafkas ve Fars etkilerinin görüldüğü karma bir mimarisi var.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde fiilimsi kullanılmamıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde üç farklı türde fiilimsi kullanılmıştır?

- A) Herkes kaçınılmaz olarak kendi hayat hikâyesinin kahramanıdır.
- B) Kendini herkese uydurmak için yontmaya koyulanlar sonunda tükenip giderler.
- C) Hayatımızı bildiğimiz gibi yaşamak, bu hayattaki en büyük başarıdır.
- D) Korkularınızın, sizi umutlarımızın ardına düşmekten alıkoymasına izin vermeyin.
- E) Üzüntü, korkunun insan kafasında meydana getirdiği ince bir akıntıdır.

Fiilimsi - 2

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde isim-fiil eki alan sözcük sıfat görevinde kullanılmıştır?

- A) Onun şiir okuyuş tarzını Attila İlhan'a benzetiyorum.
- B) Geçinmek kaygısıyla yazdığı eserlerinde başarılı değildir.
- C) Barakadan bozma evinde mütevazı bir hayat yaşıyor.
- D) Aklına geleni yazmak, acaba gerçek şairlik midir?
- E) Gençler, ellerinden geleni yapmaya çalışıyor.

8. Aşağıdaki dizelerin hangisinde bağ-fiil, başka bir eylemsiyi durum bakımından nitelemiştir?

- A) Saçlarımdan tutup, kor gözlerinle
Yaşlı gözlerime dalıver gitsin
- B) Bu ıssız aşçıyanlar bir zaman candan muazzezdi
Bu damlar böyle baykuş seslerinden çın çın ötmezdi
- C) Birdenbire tütmeye başladı duman topraktan
Filiz birdenbire oldu, tomurcuk birdenbire
- D) Tarif edilmez güllerin yankısı gözlerin
Gözlerin kaç kişinin gözlerinde gezinir
- E) Var mı beni içinizde tanıyan
Yaşanmadan çözülmeyen sır benim

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde fiilimsi öbeği yoktur?

- A) Önümüze çıkan engelleri bir bir aşı aşı bugünlere geldik.
- B) Samimi ağlayışları, sahte gülümsemelere yeğlerim.
- C) Okumak bireyi bütün her şeyden daha çok geliştiriyor.
- D) Yılan gibi kıvrılan yollardan geçerek vardık Alanya'ya.
- E) Her işte iyi niyetli davranmaya gayret edin.

10. (I) "Büyüyünce babam gibi iş adamı olacağım." dedim hep. (II) Sandım ki kravat takmak, takım elbise giymek kadar havalıydı "iş yeri" diye gittiği yer. (III) Büyüdükçe ve çalıştıkça gördüm, iş adamı olmak öyle çok da hayal edilecek bir şey değilmiş. (IV) Bir süre sonra hayalimdeki ofisle tanıştım. (V) Kravat ve takım elbiseden, evrak çantasından daha havalı olabiliyormuş "iş" diye bildiğim yer.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde fiilimsi yoktur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

11. Aşağıdaki dizelerin hangisinde bağ-fiil kullanılmıştır?

- A) Dost bildiğin insanların yüzleri
Aynalar gibi kapkara
- B) Çaycı, getir, ilâç kokulu çaydan
Dakika düşelim, senelik paydan
- C) Yerin seni çektiği kadar ağırsın
Kanatların çırpındığı kadar hafif
- D) Avunmak istemeyiz öyle bir teselliyle
Geniş kanatları boşlukta simsiyah açılan
- E) Geçince başlayacak bitmeyen sükunlu gece
Guruba karşı bu son bahçelerde, keyfince

12. Aşağıdaki dizelerin hangisinde ad eylem yoktur?

- A) Suskunluğa dönüştü sokaklarda feryadım
Tereddüt oymak oymak kemirdi gururumu
- B) Galiba eski liman üzerindesin
Nasıl karanlığıma bir yıldız olmak
- C) Birdenbire tütmeye BAŞLADI duman topraktan
Filiz birdenbire oldu, tomurcuk birdenbire
- D) Fazla sürmez hatanı fark edişin
Hüzün eken, hüsrana biçer sevdiğim
- E) Ben çok uzaktaydım o zaman
Gözlerin kavuştu ağlamaya, sebepsiz ağlamaya

Fiil Çatısı - 1

1. Aşağıdaki dizelerin hangisinde çatı özelliği aranmaz?

- A) Duyuluyor zamanın tahtayı kemirdiği
Tavan aralarında, tavan aralarında
- B) Atıyor sızılardan çıplak duvarda nabızı
Çivi yaralarında, çivi yaralarında
- C) Bir merhamettir yanan, daracık odaların
İsli lambalarında, isli lambalarında
- D) Bir sırrı sürüklüyor terlikler tıprı tıprı
İzbe sofralarında, izbe sofralarında
- E) Ağlayın, aşinasız, sessiz can verenlere
Otel odalarında, otel odalarında

2. Okul, belediye ekipleri tarafından boyandı.

Bu cümleyle özne-yüklem ilişkisi bakımından özdeş olan cümle aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gökyüzünü birbirinden renkli uçurtmalar kaplamış.
- B) Rus heyet şirketin toplantı salonuna alındı.
- C) Kuşlar neşeyle uçuşuyor sanki bugün.
- D) Şehir, koyu bir sis tabakasına bürünmüş.
- E) Kendinizi kötü alışkanlıklardan korumalısınız.

3. (I) Burcun tepesinde beyazlı siyahlı bir bayrak, can çekişen bir kartal ıstırabıyla kıvranıyordu. (II) İki bin kişilik muhasara ordusunun çadırları, kaleye giden geniş yolun sağındaki büyük dişbudak ağaçlarının etrafına kurulmuştu. (III) Yerlere kazıklanmış kır atlar, yabancı kokular duyuyor gibi, sık sık başlarını kaldırarak kişniyordu. (IV) Dallarda kırmızı çullar, sırmalı eğerler asılı duruyordu. (V) Akşam namazından dağılan askerler, çadırların arasından gürültü ile geçiyorlardı.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisinin yüklemi edilgen çatılıdır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

4. Geçişsiz eylemler, “-r / -t / -tır” eklerinden biriyle geçişli hâle getirilebilir; bu eylemlere oldurgan çatılı eylemler denir.

Aşağıdakilerin hangisinde bu açıklamanın bir örneği vardır?

- A) Evimize on yıllık bir aradan sonra tekrar bakım yaptır-dık.
- B) Şimdi bizim ellerde tabiat, bir bahar türküsü tuttur-muştur.
- C) Mülakatların haftaya başlayacağını adaylara bildirdik.
- D) Annem pilav için pirinçleri her seferinde bana ayıkla-tırdı.
- E) Ayağımıza gelen fırsatı maalesef kaçırdık.

5. I. İstanbul, fethinden itibaren pek çok şair tarafından şiirlere konu edilmiştir.
II. Divan şairleri zaman zaman kıymetlerinin bilinmediğinden yakınmışlardır.
III. Günümüzde yeterince çıkmadığı için günümüz okurları, klasik eserlere sarılmışlardır.
IV. Edebiyatımızda serbest nazım, son dönem şiirlerinde sıklıkla görülmektedir.
V. Kimi şairlerin, düzyazıda da usta oldukları bilinmektedir.

Numaralanmış cümlelerden hangilerinin yüklemi öznesine göre dönüşlüdür?

- A) I ve II. B) I ve IV. C) II ve III.
D) III ve V. E) IV ve V.

6. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin yüklemi geçişli olduğu hâlde cümlede nesne kullanılmamıştır?

- A) Bizi okula götürecek servisi bekliyoruz yirmi dakikadır.
- B) Dünyanın eksenini etrafında dönmesinin günleri oluşturduğunu öğrendik.
- C) Bu zor bölümü çok sıkı çalışarak sadece iki buçuk yılda bitirmiştir.
- D) Hasta olduğu için bugün çalışmaya çağırmadık.
- E) Komşularımızı da akrabalarımız olarak görüp sevmeliyiz.

Fiil Çatısı - 1

7. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin yüklemi ettirgen çatılı bir eylemdir?

- A) Etrafı çarçabuk toparlayıp sofrayı kurdurduk.
- B) Gölün kenarında kuzular otluyordu.
- C) Semtimize giden son otobüse yetiştim.
- D) Ayaklarımı denize uzatıp çay içiyorum.
- E) Yolculuğun bu denli uzaması bizi endişelendiriyor.

8. Aşağıdaki dizelerin hangisinde dönüşlü çatılı bir eylem vardır?

- A) Ne ağır imtihandır, başındaki, Sakarya
Binbir başlı kartalı nasıl taşır kanarya
- B) Aykırı bir yolcuyum dünya geniş
Büyük bir kulak çınlıyor içimdeki
- C) Sevindiğim anda sen üzülürsün.
Sonbahar uğultusu duymamışsın ki
- D) Bir ısıtır, bir üşütür, bir ağlatır bir güldürür
Sen hem bir hastalık hem de sağlık gibisin
- E) Kaç kez sana uzaktan baktım 5.45 vapurunda;
Hangi şarkıyı duysam, bizim için söylenmiş sanki

9. Aynaların farkı kalmaz düşmanla
Tanışırısın doğduğuna pişmanla
Hüzün adres değiştirir zamanla
Benden geçer, sana geçer sevdiğim

Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisinin örneği yok-tur?

- A) İşteş fiil
- B) Oldurgan fiil
- C) Etken fiil
- D) Edilgen fiil
- E) Geçişsiz fiil

10. Sporcular, tek tek kürsüye çağrıldı.

Aşağıdaki cümlelerin hangisi özne-yüklem ilişkisi bakımından bu cümleyle özdeştir?

- A) Güneş, tüm konukseverliğiyle selamlıyor bizleri.
- B) Adamcağızın değeri ölümünden sonra bilindi.
- C) Askere alınacak gençler, nizamiyenin önünde bekliyorlardı.
- D) Hava o kadar soğuktu ki yorganıma sıkı sıkı sarılışım.
- E) Baharın müjdecisi olan kelebekler yanı başımızda uçuşuyor.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde eylemin birlikte yapıldığı anlamı vardır?

- A) Ablamın çocukları, parkta bir oraya bir buraya koşuşturuyorlar.
- B) Almanya'daki kuzenimle iki yıldır görüşemiyoruz.
- C) Seninle öğlen metro çıkışında buluşuruz.
- D) İhtiyar adam, önüne gelen herkesle selamlaşıyordu.
- E) Kimi günler denize girmeyip sadece güneşleniyordum.

12. I. Buğra, askere giderken herkesle tek tek vedalaşmıştı.
II. Su bakımından zengin bir bölgede oturuyoruz.
III. Yağmurdan kaçan vatandaşlar durakta bekleyiyordu.
IV. Toplantıdaki sözlerden dolayı bir anda gerildim.
V. Bu zamana kadarki çalışmalarınız için şükranlarımızı sunarız.

Numaralanmış cümleler özne-yüklem ilişkisi bakımından eşleştirildiğinde aşağıdakilerden hangisi dışta kalır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Fiil Çatısı - 2

1. I. Garsonlar, bu büyük bardaklara birazdan su dolduracaklar.
II. Kasaba halkına ilk kez bir tiyatro oyunu izletecektik.
III. Babası başka bir şehirde iş bulunca onu yatılı okula yazdırmıştı.
IV. Rüzgâr, çınar ağacının yapraklarını titretiyordu.
V. Ayağı takılıp yere düşen çocuğu dikkatli bir şekilde kaldırdı.

Numaralanmış cümlelerden hangilerinin yüklemeleri ettirgen çatılıdır?

- A) I ve II. B) II ve III. C) II ve IV.
D) III ve V. E) IV ve V.

2. (I) Hepimiz hayatta en az bir kere zor bir sınavla karşılaşmışsınız. (II) İster okul sınavı ister işimizle ilgili bir çalışma olunca hep şu öğüt verilir: (III) Çalışma planı yapın. (IV) Plan yaparak test hazırlıklarınızı, sınav öncesi bir iki yoğun çalışma dilimi yerine daha geniş bir zamana yayın. (V) Planınıza sıkı bir şekilde uyun.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin çatı özelliği için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. işteştir. B) II. edilgendir.
C) III. dönüşlüdür. D) IV. geçişlidir.
E) V. etkendir.

3. Buranın mis gibi havasına ve tertemiz doğasına bayıldık.

Bu cümledeki yüklem çatı özellikleri aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Etken – geçişli B) Edilgen – geçişsiz
C) Edilgen – oldurgan D) Etken – geçişsiz
E) Dönüşlü – geçişsiz

4. (I) Benim pırasa düşkünlüğüm yeni değil. (II) Annemin biraz da nadiren ama sanki şifa niyetine yaptığı bu yemekte nostaljiden öte bir ölümsüz kış duygusu da bulurum. (III) Sanki çetin geçen kışın ortasında bir bahar patlaması bulmuşumdur. (IV) Aile içindeki lezzet mırıltıları ömür boyu ona saygı duymamı kökleştirmiş de olabilir. (V) Pirinç ve pırasa dengesi bulunmuş ve pişirildikten sonra üzerine maharetle limon sıkılmış bir pırasa yemeğinin saltanatını onca cazip menüye değişmem.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde çatı özelliği aranmaz?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

5. Ne kadınlar sevdim zaten yoktular

I

Böyle bir sevmek görülmemiştir

II

Yalnızlıklarımda elimden tuttular

III

Uzak fısıltıları içimi ürpertir

IV

Sanki gökyüzünde bir buluttular

Nereye kayboldular şimdi kim bilir

V

Bu dizelerde numaralanmış sözcüklerin hangisi aldığı ekle, geçişsizken geçişli hâle getirilmiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

6. Geçişsiz eylemlerin edilgen yapıldığı cümlelerde sözde özne de gerçek özne de bulunmaz.

Aşağıdaki cümlelerin hangisi bu duruma örnek olarak gösterilebilir?

- A) Bahçedeki otları biçme işi Hasan'a verildi.
B) Koyunlar, kış nedeniyle yayladan indirildi.
C) O akşam, karşı komşuya gidildi.
D) Çok katlı otoparkın projesi çizildi.
E) Yarın sınav yapılmayacağı öğrencilere söylendi.

Fiil Çatısı - 2

7. I. Cevizleri elleri titreyerek, gözleri parlayarak bölüştiler.
II. En sevdiğim arkadaşım ile yıllar önce bir düğünde tanıştık.
III. Hüzünden uzak gökyüzünde, kuşlar özgürce uçuşuyor.
IV. Uzunca bir aradan sonra eski dostumla Ankara'da buluştuk.
V. Yönetim kurulu üyeleri, bu konuyu sabaha kadar tartıştılar.

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde yüklem, öznesine göre işteş, nesnesine göre geçişli fiildir?

- A) I ve II. B) I ve V. C) II ve III.
D) III ve IV. E) IV ve V.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde eylemin kim tarafından yapıldığı belli değildir?

- A) Eskiden çocuklar sokaklarda birbirinden zevkli oyunlar oynarlardı.
B) Fırsat buldukça şehrinizdeki müzeleri ziyaret edin.
C) Her insan, en az bir sanatsal faaliyete zaman ayırmalıdır.
D) Beyaz koltuklar yaşlı, engelli ve hamile yolculara ayrılmıştır.
E) Öğrencileri şiirin büyümlü atmosferine davet ediyoruz.

9. Mutluluğu kendinize bulaştırmadan başkalarına veremezsiniz.

Aşağıdakilerden hangisi çatı bakımından bu cümleyle özdeştir?

- A) Sevmek ve sevilme, güneşi iki taraftan hissetmeye benzer.
B) Herkesle dost olan kimsenin dostu olmaz.
C) İnsanları yargılasan onları sevmeye zaman kalmaz.
D) Söyleyecek bir şeyiniz yoksa hiçbir şey söylemeyin.
E) Kuşlar ayaklarıyla, insanlar dilleriyle yakalanır.

10. Aşağıdaki dizelerin hangisinde eylem nesne-yüklem ilişkisi bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) Bütün sevgileri atıp içimden
Varlığımı yalnız ona verdim ben
B) Askerler dönüyor ihtiyar askerler
Sulhun mavi dağlarından
C) Bu afyon ruhu gibi baygın mahalleden
Hayalimde tek çizgi bir sen kalmışsın sen
D) Yıllardan beridir ağaran teller
Bu akşam parıldar şakaklarımda
E) Her şey yerli yerinde; havuz başında servi
Bir dolap gıcırıyor uzaklarda durmadan

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yüklem geçişli olduğu hâlde nesne kullanılmamıştır?

- A) Davetlilere hizmet etmesine herkes şaşırmıştı.
B) Yağmur yağınca sular, yığının üzerinden akardı.
C) O anda dedesinin ne kadar zayıfladığını anladı.
D) Akşama kadar ara vermeden çalışıp bitirdi.
E) Bu fasıl da kapanınca yorgunlukla saatine baktı.

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sözde özne kullanılmamıştır?

- A) Türü ve yazılış amacı ne olursa olsun her yazı, bir konu üzerine kurulur.
B) Millî takım ilk on dakikadaki tutukluğunu atarak iyice açıldı.
C) Yeni çekilecek bir dizi için oyuncu seçimleri bu otelde yapılacaktı.
D) Okulun bulunduğu mahalledeki çöpler gönüllü öğrenciler tarafından toplandı.

Fiiller (Karma)

1. Kahve, ışıklarını yakınca dışarıdaki karın ışığı söndü. İçeriye göz attım. Sekiz kişi ya var ya yoktu. Küçük ka-
pağının içinden alevler atarak yanan sac sobanın sağ
tarafının neredeyse kıpkırmızı kızaracağını biliyor, bek-
liyordum. Yanımda satranç oynayanlar vardı. Bir zaman
onlara daldım. Ara sıra camı silerek alnımı camlara yapış-
tırıp dışarıyı seyrettim.

**Bu parçada aşağıdakilerden hangisinin örneği yok-
tur?**

- A) Anlamca kaynaşmış birleşik eylem
B) Yardım eylemle kurulmuş birleşik eylem
C) Üç farklı türde eylemsi
D) Ek eylem
E) Geçişli eylem
2. **Aşağıdaki dizelerin hangisinde hem haber hem dilek
kipleriyle çekimlenmiş fiiller vardır?**
- A) Ruhun mu ateş, yoksa o gözler mi alevden
Bilmem bu yanardağ ne biçim korla tutuştu
B) Cömert ırmaklar gibi gürül gürül
Bahtın karışmış bahtıma çok şükür
C) Hep bir çağlayan gibi senin sevdana aktım
Sen ise sularını kaçırın bir nehir gibi uzaktın
D) Sana seslendim durdum bu küçücük odadan
Acımı duy, sensin pusulam benim
E) Hiç yolcusu yokmuş gibi sessizce alır yol
Sallanmaz o kalkışta ne mendil ne de bir kol

3. (I) Sait Faik, konularını yaşamdan ve kendi çevresinden
alıyordu. (II) Onun yaşamı toplumdan soyutlanamaz, çev-
resi de öyle. (III) Öykülerinde, yaşadığı günlerin içindeki
insanların ağırlığını, duyduğu acıların ipuçlarını buluruz.
(IV) Bazı öykülerinde konu yönünden sıkıntı çektiği bir
gerçektir. (V) Belki de bu nedenle konuyu kaldırmıştır öy-
kuden diyebiliriz.

**Bu parçada numaralanmış cümleler için aşağıdakiler-
den hangisi söylenemez?**

- A) I. cümlede, ek eylem kullanılmıştır.
B) II. cümlede, yüklem edilgen çatılıdır.
C) III. cümlede, farklı türde fiilimsiler vardır.
D) IV. cümlede, çatı özelliği aranmaz.
E) V. cümlede, birleşik yapıli fiile örnek vardır.

4. Serin rüzgârlara pencereni aç
I
Karşında fecirle değişen ağaç
II
Bak, seyret ağaran rengini ufku
III
Mahmur gözlerinde süzülsün uykun
IV
Bırak saçlarınla oynasın rüzgâr
V

**Bu dizelerde numaralanmış sözcüklerle ilgili aşağıda-
kilerden hangisi söylenemez?**

- A) I. sözcük, dilek kipiyle çekimlenmiş bir fiildir.
B) II. sözcük ortaçtır.
C) III. sözcük yardımcı eylemle kurulmuş birleşik fiildir.
D) IV. sözcük ek eylem almış bir fiildir.
E) V. sözcük türemiş fiildir.
5. Toplumun önemli simalarından biri olan berberlerin dük-
kânları her kesimden insanın girip çıktığı, sırların paylaşı-
ldığı, dedikoduların yapıldığı ve böylelikle halkın nabzının
tutulduğu mekânlar olarak toplumsal yaşamın merkezin-
de yer almıştır. Bu bakımdan içinde yaşadıkları toplumun
önemli kültür öğelerinden ve taşıyıcılarından olan ber-
berler, hemen her dönemde ve gelenekte edebî eserlerin
önemli figürlerinden olagelmiş; şiirlerden hikâyelere, ro-
manlardan tiyatrolara, masallardan tekerlemelere kadar
birçok türe konu edilmiştir.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisinin örneği yoktur?

- A) Edilgen çatılı eylem
B) Birleşik zamanlı eylem
C) Kalıplaşmış ad eylem
D) Birleşik eylem
E) Haber kipiyle çekimlenmiş eylem

6. İnsan imla kurallarını hayatı boyunca bir kere öğrenmeli
ve sonra yoluna bu kuralları öğrenmiş olarak devam et-
meli.

Bu cümlede aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Zarf-fiil
B) Çekimli fiil
C) Ek fiil
D) Birleşik fiil
E) Geçişli fiil

Fiiller (Karma)

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlamca kaynaşmış birleşik fiil kullanılmıştır?

- A) Öğretmen, sınavda öyle dikkatliydi ki çocuklara göz açtırmıyordu.
- B) İnsana, sadece taşıyabileceği kadar sorumluluk yüklenmelidir.
- C) Ne kadar çabalarsanız çabalayın, herkesi memnun edemezsiniz.
- D) Bir konuda kimin ne kadar samimi olduğunu kolaylıkla bilemezsiniz.
- E) Hayatta mutlu olmak için önce kendinizi mutlu etmelisiniz.

8. (I) Kalp kırmadan, kimseyi incitmeden ayrılmak istiyorum bu dünyadan. (II) Ne yaparsam yapayım, ne söylersem söyleyeyim dikkatli olmaya çalışıyorum. (III) Bulduğum ortamda yapıcı olamayacağımı hissettiğimde de sırta kadem basıyorum. (IV) Son on yıldır, sevmediğim hiçbir kitabı eleştirmedim mesela. (V) Bunun yerine sevdiğim kitapların yaşaması, okurla buluşması için çaba gösterdim.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede üç tane eylemsi vardır.
- B) II. cümlenin yüklemi basit zamanlı eylemdir.
- C) III. cümlede anlamca kaynaşmış birleşik eylem kullanılmıştır.
- D) IV. cümlenin yüklemi türemiş eylemdir.
- E) V. cümlenin yüklemi geçişsiz eylemdir.

9. Okuduklarını bir daha okudular, bazı parçaları ezberlediler; sonra buldukları bilgiler yetmedi, daha bulmak istedikler fakat artık onları doyuracak çeşitten bilgileri bulamıyorlardı.

Bu cümlede aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Adlaşmış ortaç
- B) İsim-fiil
- C) Birleşik yapıtlı fiil
- D) Ek fiil
- E) Zarf-fiil

10. I. Yine yeşillendi fındık dalları
II. Bu son fasıl ey ömrüm, nasıl geçersen geç
III. Yağız atlar kışnedi, meşin kırbaç şakladı
IV. Yollar bir şerit gibi ufka bağladı bizi
V. Bir kenarda göründü beldenin viran hanı

Bu dizelerdeki altı çizili sözcüklerden hangisi kılış eylemidir?

- A) I.
- B) II.
- C) III.
- D) IV.
- E) V.

11. Abanın kadri yağmurda bilinir.

Aşağıdaki cümlelerden hangisi bu atasözüyle öz-ne-yüklem ilişkisi bakımından özdeştir?

- A) Bakarsan bağ olur, bakmazsan dağ.
- B) Üzüm, üzüme baka baka kararır.
- C) Allah'ın bildiği kuldan saklanmaz.
- D) Arı, bal alacak çiçeği bilir.
- E) Baş yastığı, baş derdini bilmez.

12. Aşağıdaki dizelerin hangisinde birleşik zamanlı eylem kullanılmıştır?

- A) Serpilmeye başladı bir yağmur ince ince
Son yokuş noktasından düzlüğe çevrilince
- B) Bir sarsıntı... Uyandım uzun süren uykudan
Geçiyordu araba yola benzer bir sudan
- C) Ağır ağır önümden geçti deve kervanı
Bir kenarda göründü beldenin viran hanı
- D) Ellerim takılırken rüzgârların saçına
Asıldı arabamız bir dağın yamacına
- E) Kendimi kaptırarak tekerleğin sesine
Uzanmış kalmışım yaylının şiltesine

Cümlelerin Öğeleri - 1

1. Aşağıdaki cümlelerden hangisi temel öğelerden oluşmuştur?

- A) Düşünmek, ruhun kendisiyle konuşmasıdır.
- B) Kurbağa, gökyüzünü kuyunun ağzı kadar sanır.
- C) Yaşamımız yaşadıklarımızla değil, beklentilerimizle şekillenir.
- D) İnsanoğlunun yapacakları, hayal ettikleriyle sınırlıdır.
- E) Hedefi olmayanlar çalışmaktan zevk almazlar.

2. Aşağıdaki sorulardan hangisine verilen cevap diğerlerinden farklı bir öge olur?

- A) Kim gelecek az sonra?
- B) Hangi okul evinize yakın?
- C) Aradan kaç yıl geçti?
- D) Senden ne istedi?
- E) Şehirlerden hangisi daha güzel?

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yüklem edat öbeğinden oluşmuştur?

- A) Vefa'ya gelip de boza içmeden gitmek olmazdı.
- B) En sevdiği arkadaşlarından biri Kırıkkaleliydi.
- C) Küçük bir kutu kadardı geçen ay aldığı ev.
- D) Ataç, denemenin en önemli isimlerinden biridir.
- E) Köşkün oldukça ferah bir avlusu vardı.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisi öge sayısı bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) Düşünmekten kaçınmanın kestirme bir yolu yoktur.
- B) Seni çok harika bir insana emanet ediyorum.
- C) Uçaklar, hava alanından kalktıktan biraz sonra görünmüyordu.
- D) Bana suçluluk duygusundan başka bir şey hatırlatmıyordu.
- E) Büyük kestane ağaçlarının altında saatlerce oturduk.

5. Güneş; kaldırım kenarındaki unutmabeni, menekşe ve süsenlere dokunup karşı binadaki açık pencereye yüzünü dönmüştü.

Bu cümlelerin öge dizilişi aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) Özne – nesne – zarf tümleci – yüklem
- B) Nesne – dolaylı tümleç - özne – zarf tümleci - yüklem
- C) Nesne – zarf tümleci – dolaylı tümleç – yüklem
- D) Özne – zarf tümleci – dolaylı tümleç – nesne – yüklem
- E) Özne – nesne – zarf tümleci – dolaylı tümleç – yüklem

6. (I) Dedesi dağ gibi bakıyordu uzaklara. (II) Kimsenin uğramadığı evlerin çorak bahçeleriyle çevrili bir sokakta yokuş aşağı yürüyorlardı. (III) Sokağın ucunda görünen denizin üzerine serpiştirilmiş gemilere bakıyordu adam. (IV) Aynı denize bakıyordu çocuk da. (V) Karşılarında yükselen ama suyunu onların üzerine salıp da onları boğmayan deniz şaşırtıyordu çocuğu.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde dolaylı tümleç yoktur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Cümlelerin Öğeleri - 1

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yüklem yanlış gösterilmiştir?

- A) Başı sonu olmayan, pat diye önüne düşüveren cümlelere alışıktı çocuk.
- B) Binanın bağlı olduğu su şebekesini oluşturan hasarlı borulardan sızan suyun sesi bu.
- C) Hayatın garip cilvelerinden biridir hüznüyle gülebilmek.
- D) Annemin bu sözleri hepimizin kulağına küpe olacak cinstendi.
- E) Mahallemize yeni taşınan komşular dün ortalığı ayağa kaldırdılar.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde nesne, açıklayıcıyla verilmiştir?

- A) Ömer Seyfettin, edebiyatımızın köşe taşlarından biri, öykücülüğümüzün güçlü kalemlerindedir.
- B) Hasankeyf'e, Batman'ın tarihî ilçesine, turla gezi düzenledik.
- C) Yakup Kadri'nin bu eserini, Kiralık Konak'ı, birkaç kez okudum.
- D) Çocuklar en sevdikleri kitapları okuyor, birbirlerine sorular soruyorlardı.
- E) Edebiyatımızın bu usta edibi, Tanpınar, çağdaşı pek çok şairi etkilemiştir.

9. Aşağıdaki cümlelerden hangisi öge sayısı bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) Yaptığım tek şey bir tümseğin üzerinde oturup etrafa büyük laflar saydırmaktı.
- B) Onarmaya çalıştığı yaranın daha da derinleşmiş olmasından korkuyor olmalı.
- C) Kafasına koyduğunu yapması öğretmenimizin en belirgin özelliği idi.
- D) Edebî eserin değerinin, kalıcılıkla ölçülebileceği anlayışı geçerli bir düşüncedir.
- E) Bu kentin tüm asma köprüleri tarihî eser niteliği taşımaktadır.

10. Aşağıdaki atasözlerinin hangisinde yüklemden önceki bölüm özne görevindedir?

- A) Harman yakarım diyen orağa yetişmemiş.
- B) Gün varken davarını eve götür.
- C) Yağına kıymayan çöreğini kuru yer.
- D) Harman döven öküzün ağzı bağlanmaz.
- E) Eşeğin yorulduğu yere han yapılmaz.

11. "Ne zaman, nerede, neyi" sorularının cevabını sırasıyla veren cümle aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Son zamanlarda dostlukların perakende fiyatına satıldığına şahidiz.
- B) Bugün dört yanımda sevgi dolu bir dünya var.
- C) Güveni ve saygıyı bu dönülmez yollarda tüketmeyin.
- D) Gülmek fırtınalı gökte doğan gökkuşağı gibidir.
- E) Şimdi, bu beton yığınları arasında geçmişimi özleyorum.

12. Aşağıdakilerden hangisinde birinci dize zarf tümleci görevinde kullanılmıştır?

- A) Ömrünün geçtiği sahtiden uzaklaştıkça
Dalga kıvrımları ardında büyük tenhalık
- B) Bu aşkın sevdasını çekenler bilir
Çeşminden kanlı yaş dökenler bilir
- C) Vücudumda üç yüz altmış damarım
Kötü söz elinden bozuldu gitti
- D) Baharda hüznü takılmaz saçlara
Mutluluğa gem vurulmaz
- E) Yırtıcı kuşların ömürleri az
Bir tek ipte iki cambaz oynamaz

Cümlelerin Öğeleri - 2

1. (I) Kapalıçarşı'nın kapısından girip kendinizi asırlık dükânların çağrısına bırakın. (II) Kumaş, halı, deri, parfüm, boya, baharat ve sayısız kokunun iç içe geçtiği bir zaman tüneline andırır burası. (III) Sultanahmet Camii'nin tavan işlemleri arasında kayboldunuz. (IV) Yerebatan Sarnıcı'nın benzersiz atmosferini iyice içinize çektiniz. (V) Belki de Ayasofya'ya dair her bilgiye vâkıf olduğunuzu sandınız.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisinin öge sayısı diğerlerinden fazladır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. (I) Liman Şehrinin Uzun Hikâyesi, Ahmet Karacan'ın üçüncü kitabı. (II) İlk kitabı "Kırlangıç İncinince" bir öykü kitabıdır. (III) Hemen birçok yazar gibi Karacan da yazı hayatına öykü ile adım atmıştır. (IV) Daha sonra başka bir türe daha yöneldiği görülür. (V) İkinci kitabı "Yunus Olmak" roman türünde bir çalışmadır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisinin öge dizilişi "Özne – dolaylı tümleş – zarf tümleci – yüklem" şeklindedir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "-de" ekini alan sözcük dolaylı tümleş görevinde kullanılmamıştır?

- A) Profesör konuşmayı bitirince öğrenciler onu ayakta alkışladı.
B) Evin bahçesinde bir çocuk gibi yalnızlığının bestesini çalışıyordu.
C) İnsanlar ellerinde bayraklarla yollarda bizi bekliyor-muş.
D) Binanın altında çay ocağı mı açılıyor?
E) Başarılı birinin arkasında başarılı başka insanlar vardır.

4. (I) Osmanlı'da / aile hayatı, eş dost ve komşuluk ilişkileri / çok / önemsenirdi. (II) Hep birlikte olmak ve bir şeyler paylaşmak / sosyal hayatın / en önemli kısmını / oluştururdu. (III) Uzun kış gecelerinde / birçok hane / bir araya gelirdi. (IV) Helva kavrulup sohbet edilerek oyunlar oynanması / bir gelenektir. (V) XX. yüzyılın ortalarına kadar saraylarda, konaklarda ve köylerde yaşatılan bu geleneğe / "helva sohbeti" / denirdi.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde öğelere ayırmada yanlışlık yapılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili bölüm diğerlerinden farklı bir ögedir?

- A) Selvilerin tepesindeki serçelerin cıvıldaşması birden-bire kesilmişti.
B) Bize doğru geliyordu yalnızlığı bir ömür yaşayan adam.
C) Çiftçi çok yorgun hâlde kızından bir bardak su istedi.
D) Bu kadar yapıt veren sanatçı için bu övgüler az değildir.
E) Tartışılmayan düşüncenin doğruluğu hiçbir zaman anlaşılmaz.

6. (I) Bir başkasının duygu ve düşüncelerini anlayabilmek ve hissedebilmek, olaylara ve durumlara başka birinin penceresinden bakabilmek doğuştan sahip olduğumuz empati becerisiyle mümkün. (II) Empati; bilişsel empati, duygusal empati ve empatik ilgi olmak üzere üç şekilde sınıflandırılıyor. (III) Bilişsel empati, bir kişinin nasıl düşündüğünü anlayabilme olarak tanımlanabilir. (IV) Örneğin bir arkadaşınızın, kardeşinin kendisine sormadan gardırobundan tişörtünü almasına neden kızdığını anlayabilirsiniz. (V) Duygusal empati ise arkadaşınızın bu durum karşısında nasıl hissettiğini anlamınızı sağlar.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangilerinde nesne vurgulanmıştır?

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve IV.
D) III ve V. E) IV ve V.

Cümlelerin Öğeleri - 2

7. Aşağıdaki dizelerin hangisinde ilk dize, ikinci dizenin dolaylı tümlecidir?

- A) Kaş yaparken, göz çıkarır elleri
Çok silâhtan tesirlidir dilleri
- B) Bırak ben söyleyeyim güzelliğini
Rüzgârlarla, nehirlerle, kuşlarla beraber
- C) Yerin seni çektiği kadar ağırsın
Kanatların çırpındığı kadar hafif
- D) Benim doğduğum köylerde
Ceviz ağaçları yoktu
- E) Nasıl etmeli de ağlayabilmeli
Farkına bile varmadan

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde soru, özneyi buldurmaya yöneliktir?

- A) Günün bu saatinde bizi rahatsız eden kimmiş?
- B) "Türk Saz Şiiri Antolojisi"ni Saim Sakaoğlu mu yazmış?
- C) Kardeşin dışarıda iki saattir neyi bekliyor?
- D) Az önce yemekte ne yediniz?
- E) Hediye olarak bu çantayı alsam mı acaba?

- 9. I. Arpa verilmeyen at, kamçı zoruyla yürümez.
- II. At at oluncaya kadar sahibi mat olur.
- III. Aslan kükrerse atın ayağı kösteklenir.
- IV. Ata binen nalını, mihnini arar.
- V. Ata dostu oğula mirastır.

Numaralanmış atasözlerinden hangileri öğeleri ve öğelerinin dizilişi bakımından özdeştir?

- A) I ve II. B) I ve IV. C) II ve III.
- D) III ve V. E) IV ve V.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sözde özne kullanılmıştır?

- A) İnsan ancak sosyal yapının bir parçası olursa mutlu olabilir.
- B) Özgüveni olan kişiler, olumlu ve olumsuz yönlerini görürler.
- C) Evinizi sevimli bir ortama çevirmek için gayret gösteriniz.
- D) Tecrübenizi diğer insanlarla paylaşmaya çalışmalısınız.
- E) Evlerde mutlaka güvenli internet tercih edilmelidir.

11. Aşağıdakilerden hangisi tek ögeli bir cümledir?

- A) Biraz sabretmem ve merak ettiğim hikâyeye saygı göstermem gerekiyor.
- B) Durmadan, dinlenmeden olanca gücüyle öttürüyordu düdüğü.
- C) Ortasından geçen dere, vadiyi iki ayrı bölgeye ayırıyor.
- D) Oturduğunuz yerin karşısında büyük bir sahne var.
- E) Ayağında kocaman çizmeleri olan, çekingen ve düşünceli bir çocuktur.

12. Sazı ve sözü kuvvetli bir üçgende buluşturunca insan, varoluşuna bir anlam atfedebilir.

Bu cümlelerin öge dizilişi aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) Dolaylı tümleş – özne – belirtili nesne – yüklem
- B) Zarf tümleci – özne – dolaylı tümleş – belirtisiz nesne – yüklem
- C) Zarf tümleci – özne – belirtili nesne – yüklem
- D) Özne – zarf tümleci – belirtisiz nesne – yüklem
- E) Belirtili nesne – dolaylı tümleş – özne – zarf tümleci –

Cümle Türleri - 1

1. Onun öykülerinin en belirgin özelliği, aile içi iletişim sıkıntılarını tebessüm ettiren bir üslupla anlatmasıdır.

Bu cümlelerin özellikleri aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Olumsuz – kurallı – basit – fiil
- B) Olumlu – devrik – birleşik – isim
- C) Olumlu – kurallı – sıralı – isim
- D) Olumlu – kurallı – birleşik – isim
- E) Olumsuz – devrik – birleşik – isim

2. Aşağıdaki cümlelerden hangisi biçimce olumlu anlamca olumsuzdur?

- A) Onunla artık ortak bir çalışma yapmama kararı aldık.
- B) Okul konusunda ne beni ne de öğretmenini dinliyor.
- C) Edebiyat, aklına ilk geleni olduğu gibi söylemek değildir.
- D) Son maçta takım hiç de fena oynamadı.
- E) Tarihî tiyatro, son oyunla perdelerini kapatıyor.

3. (I) Romanın anlatım biçimi iç içe geçmiş ikili anlatımdan oluşmaktadır. (II) Tarihler verilerek oluşturulan bölümlerin birinde “ben anlatıcı” kullanılırken diğerinde “hâkim bakış açısı” kullanılmıştır. (III) Bu da romana bir oyun havası vermiştir. (IV) Öykü, roman gibi vaka anlatımları esasında bir oyundan ibaret değil midir; sinema, tiyatro metinleri bu oyunlardan çıkmakta değil midir? (V) Hayatın kendisi bir oyundur aslında.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümle, kurallı birleşik cümledir.
- B) II. cümle, birleşik bir fiil cümlesidir.
- C) III. cümle, basit yapılı ve olumlu bir cümledir.
- D) IV. cümle; biçimce olumlu, anlamca olumsuzdur.
- E) V. cümle; devrik, basit bir isim cümlesidir.

4. (I) Kars'a gittiğim zaman Cemal Süreya'nın Göçebe'si ve Behçet Necatigil'in Evler'i çantamdaydı. (II) Sarıkamış'ta, istasyonda treni beklerken okuyordum Necatigil'i. (III) Evden kopuşun dönencesine girmiş, göçebe iklimi tanımıştım. (IV) O sıralar lisede okuyor, aynı zamanda da çalışıyordum. (V) Bir boşluk bulup gidip Kars'ı görmeye karar vermiştim.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi yüklemnin türü bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

5. Aşağıdaki atasözlerinden hangisi sıralı bağımsız cümledir?

- A) Ata dost gibi bakmalı, düşman gibi binmeli.
- B) İyiliğe iyilik olsaydı koca öküz bacak olmazdı.
- C) Akılları pazara çıkartmışlar, herkes kendi aklını almış.
- D) Altın ateşte, insan mihnette belli olur.
- E) Yazın sıcakta terleyen, kışın soğukta üşümez.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yan cümlecik kullanılmamıştır?

- A) Yöresel dille yazan romancılar da var.
- B) Dün akşam yazdıklarına bu sabah göz gezdirdim.
- C) En tatlı şarkılar en acı duygularla dile getirilendir.
- D) Kitap okumadan yaşanan hayatın tadı tuzu yoktur.
- E) Duyarım denizlerin benim için ağladığını.

Cümle Türleri - 1

7. “En uzun yola bir adım atarak başlanır.” denmiş. Adımla-
dıkça tükenir yollar. En önemli yarışların final çizgisi bir
adımla geçilir. Bir adım kala tanışılır acıların en büyüğü-
le. Mutluluk bir adımla...

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Devrik cümle
- B) İç içe birleşik cümle
- C) Eksiltili cümle
- D) Basit cümle
- E) Sıralı cümle

8. Şiir yazmayı “toprağın altını araştırma” olarak nitelendi-
ren sanatçı; kendine özgü inşa ettiği şiirini, 70 Kuşağı
içinden bugünlere taşımış şairlerimizden biridir.

**Bu cümleyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylene-
mez?**

- A) Yükleminin yerine göre kurallı cümledir.
- B) Yapısına göre girişik birleşik cümledir.
- C) Birden fazla yan cümlecik vardır.
- D) Anlamca olumludur.
- E) Yükleminin türüne göre fiil cümlesidir.

9. Aşağıdakilerden hangisi yapısına göre basit, söz dizi-
mine göre devrik bir isim cümlesidir?

- A) Heyetler arası görüşmelerde iş birliğini artırma kararı
alınmıştır.
- B) Bu şehirde rüyada gibiydim tam elli beş yıldır.
- C) Hayat hiç de kolay değil herkesin zannettiği gibi.
- D) Akıldır insana verilen en büyük sermaye.
- E) Burası bünyesinde barındırıyor doğanın tüm güzellik-
lerini.

10. I. Sen, kaçan ürkek ceylansın dağda
II. Ben, peşine düşmüş bir canavarım
III. İstersen dünyayı çağır imdada
IV. Sen varsın dünyada, bir de ben varım
V. Seni korkutacak geçtiğin yollar

**Numaralanmış dizelerden hangisinin yapısı diğerle-
rinden farklıdır?**

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

11. Ögelerinden en az biri ortak olan sıralı cümleye bağımlı
sıralı cümle denir.

**Buna göre aşağıdakilerden hangisi öznesi ortak bir
sıralı cümledir?**

- A) Evden sessizce çıktık, sokakta kimseler yoktu.
- B) Elindeki şemsiyeyi neredeyse on yıldır kullanıyordu.
- C) Kenan uzun süreli oyunlar oynuyor, derslerini aksatı-
yordu.
- D) Günlerdir evden çıkmıyorum, insanlar telefonla bile
bana ulaşmıyorlar.
- E) Onun kitaplarını okumak; okuru besleyen, koruyan ve
düşündüren bir uğraştır.

12. Genetiğiyle oynanmış tohumların kullanımı hızla yaygın-
laşıyor.

**Aşağıdaki cümlelerin hangisi yüklemine göre
bu cümleyle özdeşdir?**

- A) Doğu kültüründe önemli bir yeri vardır masalların.
- B) Usta bir ressamın elinden çıkmış resim gibidir İstan-
bul.
- C) Türk edebiyatının önde gelen mutasavvıflarından biri-
dir Mevlana.
- D) Kitap satışları ve dergi abonelikleri günden güne dü-
şüyor.
- E) Her zaman tam hâkim olamaz yazarlar ve şairler ko-
nularına.

Cümle Türleri - 2

1. Sanatçı, hikâyesini asi bir kuklanın istekleri ile içinde yaşamaya başladıktan sonra onun bir parçası olmaya çabladığı toplumun değerleri arasındaki çatışma üzerine inşa eder.

Bu cümleyle ilgili,

- I. Kurallı bir fiil cümlesidir.
- II. Birden fazla yan cümlecik vardır.
- III. Yapıca sıralı bağımlı cümledir.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III.
D) I ve II. E) I, II ve III.

2. (I) Pinokyo'yu ilk defa kırk beş yaşında okudum. (II) Ama filmini çok daha önceden izlemiştim. (III) Bunca sene sonra ancak şimdi anlıyorum ki benim Pinokyo sandığım şey ile asıl Pinokyo arasında dağlar kadar fark varmış. (IV) Buna biraz içerlediğimi itiraf etmeliyim; bugün romanda okuyup etkilendiğim ve hatırlamaya değer bulduğum pek çok olay, filminde yok. (V) Dahası çoğu karakter filminde tahrif edilmiş.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisi sıralı cümledir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

3. I. Ne kendin gel ne de haber yolla.
II. Sanki onu saatlerce aramadık mı?
III. Ben de sizinle gelmeyecek değilim.
IV. Gel de bu adama güven artık!
V. Sizi bu konuda kandırıyor değilim.

Numaralanmış cümlelerden hangileri biçimce olumsuz, anlamca olumludur?

- A) I ve II. B) I ve IV. C) II ve III.
D) III ve V. E) IV ve V.

4. Sıralı cümleler; her iki cümle arasında öge ortaklığı varsa bağımlı sıralı, yoksa bağımsız sıralı cümle olarak adlandırılır.

Buna göre aşağıdaki cümlelerden hangisi bağımsız sıralı cümledir?

- A) İçinizdeki potansiyeli kimse sizden iyi bilemez, en iyi siz değerlendirirsiniz.
B) Büyük insanların hayat hikâyelerini okuduğumda ilk zaferlerini kendilerine karşı kazandıklarını görmüşümdür, hepsinde de öz disiplin başta geliyordu.
C) Bir örs isen sessiz dur, yok çekiç isen sıkı vur.
D) Yapabileceğinizi düşünüyorsanız yapabilirsiniz, yapamayacağınızı düşünüyorsanız haklısınız.
E) Cesaret, korkuya direnmek ve korkuyu alt etmektir; korkusuzluk değildir.

5. Türkiye'de edebiyat tarihçiliğinde artık klişeleşmiş tavrılar ve yaklaşımlar mevcuttur. Söz konusu Türk romanı olduğunda sözü bunun Avrupa menşeli bir tür olduğundan tutup Tanzimat, Servetifünun ve uzun bir Cumhuriyet Dönemi'ne kadar getirmek bir âdet olmuştur. Bu tarihsel yaklaşıma ek olarak tek tek romanlar üzerinden ilerleyen, bu romanları belli bağlamlara oturtan okumalar yapan edebiyat eleştirmenlerimiz de yok değildi şüphesiz.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine örnek yoktur?

- A) Birleşik cümle
B) Biçimce olumsuz, anlamca olumlu cümle
C) İsim cümlesi
D) Devrik cümle
E) Sıralı cümle

6. **Aşağıdaki dizelerin hangisi eksiltili cümleye örnektir?**

- A) Bilmem hiç rastlanır mı yeryüzünde dengine
Bakarsın belki bugün kararırır ufuk
B) Bir gün doludizgin boşanan atlarımızla
Yerden yedi kat arşa kanatlandık o hızla
C) Kaç yanık yolcuya soğuk su verdi
Değdi kaç dudağa çoban çeşmesi
D) Çamlıbel'den Tokat'a doğru
Tuzlu yolların aktığı ırmak
E) Kahrımın nedenini söylesem irkilirler
Çünkü herkes beni Kays, seni Leyla bilirler

Cümle Türleri - 2

7. Bahar aylarında açan erguvan ağaçları ile anılan Emirgan; çınar altı kahveleri, tarihî ahşap evlerle dolu sokakları, aniden karşımıza çıkan merdivenleri ve sıcakkanlı esnafıyla, kimliğini muhafaza eden güzel bir Boğaziçi köyü.

Bu cümlelerin özellikleri aşağıdaki seçeneklerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Olumlu - kurallı - isim - sıralı
- B) Olumsuz - kurallı - fiil - bağlı
- C) Olumlu - devrik - fiil - birleşik
- D) Olumlu - kurallı - isim - birleşik
- E) Olumsuz - devrik - isim - basit

8. (I) Bu dünyayı yazarak algılamak ne tuhaf bir tecrübe. (II) İnsan yazmadığı zaman varlığını duyumsayamaz oluyor. (III) Sanki çeperleri kırmanın başka yolu yokmuş, kelimeleri yan yana dizmeyince kanatlar yaralı gövdeye yapışıp kalırmış gibi... (IV) Her yazar en iyi bildiği şeyden yola çıkar, kendi macerasını başka tecrübelerin içinden geçirip bazen açıktan bazen de kırk kat örtüye sararak anlatır. (V) Yazmanın merkezine gidince tek bir büyük hikâye vardır fakat buradan koparılan parçalara bakarsak kimsenin hikâyesi ötekine benzemez.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlelerin yüklemi isimdir.
- B) II. cümle biçimce olumsuz, anlamca olumlu cümledir.
- C) III. cümle eksiltili cümledir.
- D) IV. cümle kurallı ve sıralı bir cümledir.
- E) V. cümle olumsuz bir fiil cümlesidir.

9. Halk edebiyatı ----

Bu cümle aşağıdakilerden hangisiyle tamamlanırsa yapı bakımından diğerlerinden farklı olur?

- A) sanatçıları, şiirlerinde hece ölçüsünün çeşitli kalıplarını kullanmışlardır.
- B) ürünleri cönk adı verilen kitaplarda toplanmaktadır.
- C) ve divan edebiyatı aynı yüzyıllarda gelişip yayılmıştır.
- D) sahasında çalışan araştırmacılar derleme ve tarama faaliyetleri yapmaktadır.
- E) üç koldan ilerleyen bir edebî akımı ifade etmektedir.

10. Aşağıdaki atasözleri yapıcı ikiyeşerli eşleştirilirse hangisi dışta kalır?

- A) Bir deli kuyuya bir taş atar, kırk akıllı çıkaramazmış.
- B) Korkulu rüya görmektense uyanık yatmak evladır.
- C) Bugünkü tavuk yarınki kazdan iyidir.
- D) Malın iyisi suya yakın, daha iyisi eve yakın.
- E) Arpacıya borç eden ahırını tez satar.

11. (I) Bütün kardeşlerine sahip çıktı. (II) Hayvanları ve doğayı çok severdi. (III) Bütün okulları başarıyla okudu. (IV) Çok güçlü bir yapısı vardı. (V) Kardeşleri için çok emek verdi.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi, fiil cümlesi değildir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

12. (I) Yağmur yağarken gök gürültüsü meydana geldiğinde hiç korkmam. (II) Ses olsun, kuşlar ötüşerek uçsun yeter ki. (III) Çaylar şekerli olsun ki kaşıklar şıkır şıkır ses çıcarsın. (IV) Konuşulacak bir şeyler olsun. (V) Dost olsun, arkadaş olsun; teyzeler, amcalar olsun.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümle, zarf tümlecisi bulunan bir fiil cümlesidir.
- B) II. cümle, sıralı cümledir.
- C) III. cümle, olumlu fiil cümlesidir.
- D) IV. cümle, birleşik yapı bir cümledir.
- E) V. cümle, özneleri bağımlı sıralı cümledir.

Anlatım Bozuklukları (Anlama Dayalı Anlatım Bozuklukları) - 1

1. Türkçede en çok yapılan anlatım bozukluklarından biri Arapça ve Farsça sözcükleri Türkçe karşılıklarıyla birlikte aynı cümlede kullanmaktır.

Aşağıdakilerin hangisinde bu cümlede anlatılan türde bir kullanım söz konusudur?

- A) Bizim gerçeklerimizin durduğu yere onların düşleri bile ulaşamaz, diyordu Fatih Sultan Mehmet.
B) Kütahya'nın soğuğunun ve neminin çok meşhur olduğunu söylüyordu her seferinde.
C) Engelleri, barikatları tek tek aşarak başarı merdivenlerini tırmanmıştı.
D) Çocuklarınıza alaka göstererek onların dünyasına girmeye çalışmalısınız.
E) Karaların denizlere göre daha erken ısınıp soğuduğunu biliyorsunuz.

2. Çocuk, âdeta okyanuslar kadar mavi olan gözleriyle etrafı süzüyordu.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sözcüğün yanlış anlamda kullanımı
B) Sözcüğün yanlış yerde kullanımı
C) Çelişen sözlerin bir arada kullanımı
D) Atasözü ve deyim, anlamına uygun kullanılmaması
E) Gereksiz sözcük kullanımı

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sözcüğün yanlış yerde kullanılmasından kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Adayların mazeretsiz sınava girmemeleri durumunda tekrar sınava alınmaları mümkün olmayacaktır.
B) Tünel, Uzun süren çalışmaların sonunda bitirilerek ulaşımına açıldı.
C) Çingene Kızı Moziği'nin yurt dışına kaçırılan parçaları ülkemize getirildi.
D) Edebiyatımızın öykü alanında kendini geliştirmiş pek çok ustası bulunmaktadır.
E) Kasabaya akşam çöküyor, insanlar yorgun argın bir şekilde evlerine dönüyordu.

4. I. Zincirsiz yola çıkan araçlara ekipler tarafından uyarı yapılıyor.
II. Raporunuza ayrıntılı şekilde göz atacak fırsatı henüz bulamadım.
III. Ahmet Bey tüm şubelerimizi kaplayan bir teftişe çıkacakmış.
IV. Konuyu anlamanızı güçlendiren etkenlerden uzak durmalısınız.
V. Oyuncunun son kaleye gönderdiği şut az farkla dışarı çıktı.

Numaralanmış cümlelerde bulunan anlatım bozuklukları sebeplerine göre eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

5. Duru bir cümlede gereksiz sözcüklere yer verilmez. Yani bir sözcüğü attığımızda cümlemin anlamında değişme olmuyorsa o sözcük gereksiz, oluyorsa gereklidir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi duru bir cümle değildir?

- A) Bugüne kadar gök cisimleri üzerine sayısız araştırma yapıldı.
B) Kamp çadırımızı gölün kıyısındaki yaşlı çınar ağaçlarının altına kurduk.
C) Yazarın yayımladığı tüm kitapları aldım, dikkatlice okudum.
D) Bu maçın sonucunun belki de böyle olacağını tahmin etmiyor olmalılar.
E) Özel kuruluşlar ile kamu kuruluşlarında çalışanlar öğleden sonra idari izinlidir.

6. Aynı cümlede anlamca çelişen ifadelerin bulunması bir anlatım bozukluğuna yol açar.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde buna örnek olabilecek bir kullanım söz konusudur?

- A) Mert Bey de açılışa kesin katılacak mıymış, öğreniliniz mi?
B) Oraya gidince muhakkak velinizle de görüşmek isterim.
C) Üç gün arka arkaya sanırım kar etkili olacak gibi.
D) Fırtına kuşkusuz balıkçıların işini zorlaştıran en önemli engel sanırım.
E) Belki biz de onun yaklaşımından cesaret alarak derdimizi paylaşabildik.

Anlatım Bozuklukları (Anlama Dayalı Anlatım Bozuklukları) - 1

7. Bu sanatçılar, şiirlerini başka bir gözle okuyup değerlendirmenizi istiyorlar.

Bu cümlede bulunan anlatım bozukluğunun sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Zamir eksikliği
- B) Gereksiz sözcük kullanımı
- C) Sözcüğün yanlış yerde kullanımı
- D) Sözcüğün yanlış anlamda kullanımı
- E) Mantık hatası

8. Tiyatroya gelen izleyici sayısının kalabalık olması oyuncularını çok olumlu etkilemişti.

Bu cümledeki anlatım bozukluğu aşağıdaki değişikliklerden hangisiyle giderilir?

- A) “izleyici” yerine “seyirci” sözcüğünün getirilmesiyle
- B) “olumlu” sözcüğünden sonra “bir şekilde” sözünün getirilmesiyle
- C) “kalabalık” sözcüğünün yerine “fazla” sözcüğünün getirilmesiyle
- D) “çok” sözünün cümleden atılmasıyla
- E) “sayısının” sözcüğünün yerine “adedinin” sözcüğünün kullanılmasıyla

9. Niteliği değişmeyen bir sözcüğün başına o niteliğin sıfat olarak eklenmesi gereksiz sözcük kullanımından doğan bir anlatım bozukluğuna yol açar.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu durumu örnekleyen bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Yaklaşık bin civarında davetli salonu tıklım tıklım dolmuştu.
- B) Oyuncular hakemin tüm uyarı ve ikazlarına rağmen sertliğe devam ettiler.
- C) Soğuk bir aralık sabahında başlamıştı uzun yolculuğum.
- D) Beyaz kar taneleri usul usul süzülürken ben kahve keyfi yapıyordum.
- E) Hava aniden kararır kapandı ve yağmur taneleri iri iri düşmeye başladı toprağa.

10. Aşağıdaki cümlelerden hangisi, sonunda ayraç içinde verilen anlatım bozukluğuna örnek olarak gösterilemez?

- A) Babamlarla yeni eve gelmiştik ki elektrikler kesildi. (sözcüğün yanlış yerde kullanımı)
- B) Arkadaşım, sürekli yaşamın monotonluğundan ve tekdüzeliğinden şikâyet ediyor. (gereksiz sözcük kullanımı)
- C) Eşim ve çocuklarımla elde kucakta ne varsa satarak köyümüze yerleştik. (deyim ve atasözü yanlışlığı)
- D) Bu kazada tüm olanakları değerlendirip suçun kimde olduğunu bulmalısınız. (çelişen sözlerin bir arada kullanımı)
- E) Sanatçı, içinden çıktığı topluma yazılarıyla sevgi tohumları dikiyordu. (sözcüğün yanlış anlamda kullanımı)

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu vardır?

- A) İnsanlar anlam duygusunu kaybettikleri ve neden yaşadıklarını bilmedikleri için bir türlü mutlu olamıyor.
- B) Kişiliğimizde göstermek istediğimiz tarafları yansıtır veya kendi kişiliğimizi cilalayarak parlatıyoruz.
- C) Hayat hızlandıkça insanlar birbirlerine karşı daha acımasız olabiliyorlar.
- D) Her şeyin elimizin altında kurulmasını bekliyor ve hayatı uzaktan kumanda ile kontrol edebileceğimizi zannediyoruz.
- E) Modern çağda mutsuzluğun en temel sebebinin, anlamın ve toplumsal olanın kaybı olduğunu söyleyebiliriz.

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu vardır?

- A) Meselelere, onun objektif bir tavırla yaklaşacağını tahmin ediyorum.
- B) Çalışmalarının onu istenilen başarıya götürmeyeceğini düşünüyorum.
- C) Hedeflerine ulaşmak için bütün engelleri aşmaya çalışan bu gençlere hayranım.
- D) Üyelerimize komisyonumuzun çalışmaları hakkında detaylı bir bilgi vereceğiz.
- E) Göreve yeni başlayan kaymakama tebrik ve kutlama ziyaretinde bulunduk.

Anlatım Bozuklukları (Anlama Dayalı Anlatım Bozuklukları) - 2

1. I. Aslında arkadaşım bırak koşmayı gol atmayı bile bilmezdi, bunu nasıl becerdi anlayamadım.
II. Antalya'daki tüm sahil kıyılarımız yerli ve yabancı turistlerle dolup taşı.
III. Daha pazar ve market alışverişine henüz çıkamadım ama en kısa zamanda halledeceğim bu işi de.
IV. Tırmanış yapan dağcıların sesleri yansıma yapıyor-du.
V. Bu ay işletmemizi tahminen dört yüz altmış yedi kişi ziyaret etti.

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde anlatım bozukluğunun nedeni ayıdır?

- A) I ve II. B) I ve IV. C) II ve III.
D) III ve V. E) IV ve V.

2. (I) Türk edebiyatı içinde şiir diğer edebî türlere nazaran daha imtiyazlıdır. (II) Edebî metinler içinde şiire ayrılan yer ile şairlerin edebiyat tarihimiz içindeki durumu da böyle bir imtiyazın olduğunu gösterir. (III) Zira edebiyat tarihinde ismi geçen sanatçılara baktığımızda daha çok şairlerle veya şairliği öne çıkan sanatçılarla karşılaşırız. (IV) Edebiyat tarihimizin 600 yıllık birikimine baktığımızda da “şiir ve şair” öne çıkar. (V) Edebiyatımız âdeta şiir tarihi, şairler geçidi gibidir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

3. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlam belirsizliğinden kaynaklanan anlatım bozukluğu vardır?**

- A) Bazı olaylar karşısında suskunluğumuzu korumamız gerekir.
B) Delikanlı arkadaşlarına olayı heyecan içinde anlatıyordu.
C) Mülakatla alınacak adayların iyi hazırlanması gerekiyor.
D) Öğrenciler diplomalarını almak için sabırsızlanıyorlardı.
E) Sektördeki ihtiyacı karşılamak için çok çabalamalıyız.

4. **Aşağıdakilerin hangisinde çelişen sözlerin bir arada kullanımından kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır?**

- A) Kar yoğun bir şekilde yağıyor, sanırım yarın okullar tatil olacak.
B) Belki aradığın mutluluk hiç ummadığın bir yerde, yanı başındadır.
C) Keskin bir ses geliyor kulağıma, herhâlde yol çalışması var.
D) Otoyola zincirsiz araçları kesinlikle almayacaklar gibi geliyor bana.
E) Bir ihtimal, beklediğiniz siparişler bugün tarafınıza ulaşır.

5. Aynı dönemde yaşayan birbirinin çağdaşı bazı bilim insanları bu olayı ciddiyle araştırıyor.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sözcüğün yanlış yerde kullanımı
B) Gereksiz sözcük kullanımı
C) Sözcüğün yanlış anlamda kullanımı
D) Mantık hatası
E) Çelişen sözlerin bir arada kullanımı

6. Eminönü mahşer yeri gibi, ortalıkta dolaşan bir iki seyyar satıcı dışında kimsecikler yok.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Deyimin yanlış anlamda kullanımı
B) Sözcüğün yanlış yerde kullanımı
C) Çelişen sözlerin bir arada kullanımı
D) Gereksiz sözcük kullanımı
E) Zamir eksikliği

Anlatım Bozuklukları (Anlama Dayalı Anlatım Bozuklukları) - 2

7. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin başına anlam belirsizliğini gidermek için kişi zamiri getirilmelidir?

- A) Sözlerinize açıklık getirmenizi tüm arkadaşlar bekliyor.
- B) Arabamı yanlış yere park ettiğimi sanmıyorum.
- C) Düşünceleriniz bir süre sonra yaşam tarzınız hâline gelebilir.
- D) Annem, bahçemize çeşitli meyve ağaçları dikmişti.
- E) Eserlerini tekrar değerlendirmeni tavsiye ederim.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sözcüğün yanlış anlamda kullanılmasından kaynaklanan bir anlatım bozukluğu yapılmıştır?

- A) Kar öyle çok yağmıştı ki çam dallarının, karın ağırlığına dayanamayıp kırılma şansı vardı.
- B) Sessizliği bazen o kadar çok özleyorum ki tek başıma kırlara çıkmak geliyor içimden.
- C) Hayat kimilerini fazla mutlulukla, kimilerini ise mutsuzlukla sınıyor.
- D) Bir eseri önemli cümlelerinin altını çizerek okumak bana ayrı bir keyif veriyor.
- E) Kimi zaman bir cümle, sayfalar dolusu bir kitaptan daha hikmetli olabiliyor.

9. (I) Deniz kenarlarının dağla karşılaştığı yerlerde kurulan köyler, suyun maviliğine uzaktan uzağa göz kırparken toprağın ve taşın sertliğine boynunu büküyor. (II) Bozkır çocuklarının kalplerini dokuyan toprağın kilimi burada su ile kendine yeni nakışlar dokuyor. (III) Suyun sanki bir rüyayı yorumlar gibi akışı kendi gölgesine yenik düşen şehirlerin taşlarına bir utanç olarak yapışıyor. (IV) Aslında başlangıçların ve bitişlerin adresi sulara çıkıyor. (V) Göklerin asası yerlerin kalbine değdiğinde sular kendi mührünü çözerek akmaya başlıyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde sözcüğün gereksiz kullanımından kaynaklanan bir anlatım bozukluğu yapılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

10. İnsanlar, çok özlediklerini söylemelerine karşı yine de kar yağdığında şikâyet ediyorlar.

Bu cümledeki anlatım bozukluğu aşağıdaki değişikliklerden hangisiyle giderilir?

- A) Yüklemdeki “-lar” ekinin atılmasıyla
- B) “çok” sözcüğünün “söylemelerine” sözcüğünden önce kullanılmasıyla
- C) “yağdığında” sözcüğünün yerine “yağınca” sözcüğünü getirilmesiyle
- D) “söylemelerine” sözcüğündeki çokluk ekinin atılmasıyla
- E) “karşı” sözcüğünün yerine “karşın” sözcüğünün getirilmesiyle

11. Sınavda süre yetiemediği için hiçbir şey yapamadım.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yanlış sözcük kullanımı
- B) Gereksiz sözcük kullanımı
- C) Mantık hatası
- D) Deyim yanlışlığı
- E) Anlamca çelişen sözcüklerin kullanımı

12. Serengeti Millî Parkı’nda yaklaşık bin kadar su aygırının yaşadığı düşünülüyor.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çelişen sözcüklerin bir arada kullanılması
- B) Mantık hatası
- C) Gereksiz sözcük kullanımı
- D) Deyimin yanlış anlamda kullanılması
- E) Sözcüğün yanlış yerde kullanımı

Anlatım Bozuklukları (Yapıya Dayalı Anlatım Bozuklukları) - 1

1. Dönemin dil tartışmalarına Servetifünun edebiyatının önde gelen şairlerinden Cenap Şahabettin de katılır ve dilimizin geliştirilmesi için önemli olduğunu vurgular.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tamlanan eksikliği
- B) Çatı uyumsuzluğu
- C) İyelik ekinin gereksiz kullanımı
- D) Tamlayan eksikliği
- E) Özne-yüklem uyumsuzluğu

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bağlaşıklık ilkesine uymamaktan kaynaklanan bir anlatım bozukluğu yoktur?

- A) Bazı besinlerden sadece sağlıklı ve yaşlı olmayan insanlar yemelidir.
- B) Baharın gelişi dalların yeşerdiğinden belliydi.
- C) Bisiklete binmesini çok seviyorum.
- D) Kar sularının erimesi su baskınlarına yol açmıştı.
- E) Adamın içeri girmesiyle çıkması bir oldu.

3. Sıfat ve isim tamlamalarında birden çok tamlayanın ortak bir tamlanana bağlanması anlatım bozukluğuna yol açabilir.

Aşağıdakilerin hangisinde bu durumdan kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Bugünkü dersimizde kişi ve belgisiz zamirlerin özelliklerini göreceğiz.
- B) Eserin birçok yerinde sayfalarca doğa ve insan tasvirleri yapılmış.
- C) Eski ve yeni personel yemekte bir araya geldi.
- D) Edebiyatın ve sanatın büyüüne kapıldıysanız çok şanslısınız demektir.
- E) Türkçe ve edebiyat öğretmenleri il zümre toplantısında buluştular.

4. Aşağıdakilerin hangisinde özne-yüklem uyumsuzluğundan kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Herkes, kendi hatalarının bedelini öder, bunu hiçbir zaman unutmayın.
- B) Tarihî cumbalı evlerin önüne sıra sıra dizilen saksılar oldukça ilgi çekiyorlar.
- C) Kimseyle konuşmadan işini yapıyor, ara sıra kafasını kaldırıp etrafı süzüyordu.
- D) Edebiyatımızın iki önemli sanatçısı, hikâyeyi bu topluma sevdirmiştir.
- E) Birkaç çocuğun top oynarken çıkardıkları gürültüden başka hiçbir ses yoktu sokakta.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu zarf tümleci eksikliğinden kaynaklanmaktadır?

- A) Sağlıklı ve yaşlı olmayan kişilerin başvurularını kabul edeceklermiş.
- B) Kitaba şöyle bir göz gezdirip okuması için arkadaşına uzattı.
- C) Sevdiklerinizin kıymetini bilip ara sıra küçük hediyeler alın.
- D) YKS sınavında bu yıl istediği başarıyı yakalayacağını söylüyor.
- E) Hiçbir zaman kendisini düşünmedi, ailesinin mutluluğu için çalıştı.

6. (I) Dünyanın iyi bir gezegen olmasını isteriz hep. (II) Bu da dünya üzerinde yaşayanların iyi olmasıyla mümkün. (III) İyi olmak başkalarına yardım etmek ve tanımdan geçiyor. (IV) Başkalarını ve kendimizi tanımanın en iyi yolu da okumaktır. (V) Romanlar, öyküler, masallar okuyan her insan, kendini başkasının yerine koyabilmeyi öğrenir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde nesne eksikliğinden kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Anlatım Bozuklukları (Yapıya Dayalı Anlatım Bozuklukları) - 1

7. (I) Kapıları kapanmak üzere olan asansöre yetiştğinde yan odada çalışan ve kendisinden hiç hazzetmeyen Tahir, kenara çekilerek ona yer açtı. (II) Sıkış sıkış olan asansör, hareket edeceği an sarsıldı, tüm lambalar söndü. (III) Hemen ardından lambalar tekrar yandı, kulak tırmalayan bir gıcırtyla inmeye başladı. (IV) Asansördeki herkesin yüzünde bir huzursuzluk seziliyordu. (V) Neyse ki asansör herhangi bir tatsızlık yaşanmadan yolculuğunu tamamladı.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde özne eksikliğinden kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

8. (I) Kitaptaki 17 öykü de birbirinden bağımsız konulardan oluşuyor. (II) Fakat ortak özellikleri olan karakterleri sık sık kullanmış yazar. (III) Birçok karakterlerin özelliği birbirine benziyor. (IV) Genelde silik, etkisiz, hayatın içinde eriyen kişiler olarak öyküye başlayan karakterler, öykü sonuna doğru bir değişime uğrayabiliyor. (V) Aynı zamanda bütün yer ve kişi isimleri harflerden oluşuyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu yapılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

9. Sen petek misali Veysel de arı
İnleştin beraber yapardık balı
Ben bir insanoğlu sen bir dut dalı
Ben babamı sen ustanı unutma

Bu dördülüğün son dizesindeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tamlayan eksikliği
B) Çatı uyumsuzluğu
C) Gereksiz ek kullanımı
D) Özne eksikliği
E) Özne-yüklem uyumsuzluğu

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde çatı uyumsuzluğundan kaynaklanan bir anlatım bozukluğu söz konusudur?

- A) Yapılan son konuşmada bu konunun üzerinde ısrarla durmuştu.
B) Sevilen kitapların filmlerinin de illa sevilleceği düşünülmese.
C) Çiftçilerin çoğu tarlalarına bu ay tohumlarını ekmişlerdir.
D) O, hikâyelerinde anlattıklarını yaşadıklarından seçmiş.
E) Karar verildiğinde hemen harekete geçileceği söyleniyor.

11. (I) Yazar, sorgu için bekletildiği esnada görevlilerden birinin cebinde bulunduğu kitabı alıp kıyafetinin içine saklar. (II) Odasına gelip heyecan ve umutla kitaba baktığında satranç ustalarının oyunlarının yer aldığını görür. (III) Bu, başlangıçta büyük bir hayal kırıklığı olsa da mecburen incelemeye başlar kitabı. (IV) Kitaptan okuyup ezberlediği hamlelerle her gün yeni oyunlar kurar. (V) Zihni siyah beyaz karelere ayrılmıştır âdeta.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde dolaylı tümleç eksikliğinden kaynaklanan bir anlatım bozukluğu yapılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) O, taşıdığı formanın hakkını veren bir futbolcudur.
B) Daha dinç görünmek istiyorsanız vitamin desteği almanız şart.
C) Çikolatayı çok fazla yediği için dişleri çürümeye başlamıştı.
D) Heyecandan merdivenlerden bir aşağı bir yukarı çıkıyordu.
E) Bazı ürünlerde müşterilerimize bir hayli indirim uyguluyoruz.

Anlatım Bozuklukları (Yapıya Dayalı Anlatım Bozuklukları) - 2

1. İnsanlık tarihi boyunca Ay'a altı kez gidilmiş hatta golf bile oynanmıştır.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dolaylı tümleş eksikliği
- B) Özne eksikliği
- C) Özne-yüklem uyumsuzluğu
- D) Yüklem eksikliği
- E) Ek eylem eksikliği

2. Bir cümlede filimsi uygun eki almadığında o cümlede anlatım bozukluğu ortaya çıkar.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu durumu örnekleyen bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Erkenden kalkıp yola çıkmamız gerektiğini size bir kere daha hatırlatmak isterim.
- B) Dün sınıfta size gelişini, sizde kaldığını anlattı durdu.
- C) Evin bir an önce boyanarak sahibine teslim edilmesi gerekiyor.
- D) Karşı kaldırımda yürüyen çocukların keyfine diyecek yoktu.
- E) Kışın sert geçtiği Erzurum'da kurak bir yaz yaşandığı da söylenemez.

3. Annelerimizin sevgi ve şefkatlerini başkalarıyla aynı kefeye koyamayız; tanımsız bir yakınlıkta gibidirler, bize her yerden ve her dilden ses verirler.

Bu cümledeki anlatım bozukluğu aşağıdaki değişikliklerin hangisiyle giderilir?

- A) "şefkatlerini" sözcüğünün "merhametlerini" sözcüğüyle değiştirilmesiyle
- B) Yüklemdeki "-ler" ekinin atılmasıyla
- C) "koyamayız" sözcüğünden sonra "onlar" sözcüğünün getirilmesiyle
- D) "sevgi" sözcüğünün "sevgilerini" şeklinde kullanılmasıyla
- E) "Annelerimizin" sözcüğünün tekil olarak kullanılmasıyla

4. (I) Diz kapağının ne denli önemli olduğunu, o bölgede bir sorun yaşadığımızda fark ediyoruz. (II) Oysa bacağın hareketini sağlayan bu kemik ve etrafındaki diğer yapılar günlük hayatımızı sürdürmede bize büyük kolaylık sağlıyorlar. (III) O bölgede oluşan diz önu ağrısı ise ortopedik rahatsızlıklar arasında sıkça görülüyor. (IV) Polikliniğe başvuran hastaların yaklaşık %40'ında bu soruna rastlanıyor. (V) Buna rağmen diz önu ağrısı başka birtakım hastalıklarla karıştırıldığı için tedavisinde sıkıntı yaşanıyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

5. İç Anadolu Bölgesi, ekonomik ve bitki örtüsü açısından diğer bölgelerden oldukça farklı.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Özne – yüklem uyumsuzluğu
- B) Yüklem eksikliği
- C) Tamlama yanlışlığı
- D) Nesne eksikliği
- E) Çatı uyumsuzluğu

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisi, ayraç içinde verilen anlatım bozukluğuna örnek olamaz?**

- A) Ben diyeyim yirmi beş, siz deyin bir ay sonra terhis oluyorum. (tamlanan eksikliği)
- B) Çocukların futbol sahaları yoktu, bu nedenle sokak aralarında oynuyorlardı. (özne eksikliği)
- C) Hastayla konuşup bilgi vermeniz gerekmektedir. (dolaylı tümleş eksikliği)
- D) Çok çalışılıp iyi hazırlanırsan başarılı olmaman için hiçbir sebep yok. (çatı uyumsuzluğu)
- E) Ben ve kardeşim seneler önce de buraya gelmiştim. (yüklem eksikliği)

Anlatım Bozuklukları (Yapıya Dayalı Anlatım Bozuklukları) - 2

7. I. Ellerim bu soğuk havalarda kuruyup çatlıyorlar.
II. Bir milletin dili ve edebiyatı hür olmadıkça yükselmez.
III. Onun tezi yakında bitecek ve akademisyen olarak görevine başlayacak.
IV. Motosiklet sürmesini bilmeyenlerin alana girmeleri yasaktır.
V. Bu kritik süreçte talihsizlikler de hiç yakamı bırakmadılar.

Numaralanmış cümlelerde bulunan anlatım bozuklukları sebeplerine göre ikişerli eşleştirildiğinde aşağıdakilerden hangisi dışta kalır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ek eylem eksikliğinden kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) İyi biri olduğundan dün de bugün de kuşkuya düşmüyorum.
B) Burada insanı şaşkına çeviren birçok güzellikler mevcut.
C) Aldığımız malların birçoğu çok ucuz ama kaliteli değildi.
D) Ahmet Bey oğlunu seviyor gelgelelim ki bir dediğini iki etmiyordu.
E) Herkes maçın bitmesini bekliyor, gözünü saatten ayırmıyordu.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu yoktur?

- A) Kitabın yazılması bitince satışa çıkacak.
B) Beni en çok üzen şey senin zamanında işini yapmadığıdır.
C) Bazıları her ödevi iyice hazırlanarak yapıyorlar.
D) Yeni kayıt döneminde öğrencilerimizin sıkıntı yaşamaması için tedbirlerimizi aldık.
E) Her insan ihtiyacı olan malzemeleri burada rahatlıkla bulabilirsiniz.

10. Bir sözcüğün dil bilgisi kurallarına aykırı türetilmesi anlatım bozukluğuna yol açar.

Aşağıdakilerin hangisinde buna uygun bir örnek vardır?

- A) Babam, öğretmenlik yıllarında öğrencilerini bilinçlendirmek için çok çaba sarf etmiş.
B) Kişinin kaçtığı ya da kaçtırıldığı ile ilgili herhangi bir bilgi tarafımıza ulaşmadı.
C) İhsan Bey, kırk yıldır manavlık yaptığı bu mahalleden ayrılmaya karar vermiş.
D) Sessizliği bozan bir ses, hepimizin kulaklarını tırmalamaya başladı.
E) Bu konuşmalar hepimizin sinirlenmesine neden olmuştu.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Bizi, karşılaşacağımız zorluklar konusunda uyardı.
B) Son zamanlarda canım o kadar sıkın ki ne yapacağımı hiç bilemiyorum.
C) Onunla ilgilenebilmek için iş yerinden iki gün izin aldım.
D) Sizi gerçekten çok seven ve her zaman güvenen insanlarla dostluk kurun.
E) Sana son kez soruyorum; bu işte bizimle misin?

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde edat tümleci eksikliğinden kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Orhan Veli'nin şiirlerinde sıradan insanların hayallerini, yaşamlarını, duygularını tüm sıcaklığıyla göreceksiniz.
B) Her aklına geleni yaparsan bu kurumda tutunamazsın.
C) Mutluluğun sırrı tek sözcükte saklı: Samimiyet ve doğruluk.
D) Çok çalışmasına rağmen istediği başarıyı elde edememişti.
E) Senin sorunlarını çözmeye çalışıyor, başa çıkmak için uğraşıyoruz.

